

Kallelse/Ärendelista

**Sammanträde med Samhällsbyggnadsnämnden,
torsdag 11 april 2024**

Tid: Kl 08:30
Plats: Konf.rum Vänersborg

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Frida Bang
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Frida Bang, 0521-721199, frida.bang@vanersborg.se

Ledamöter

Socialdemokraterna

Ann-Marie Jonasson (S)
Leif Höglund (S)
Håkan Skött (S)

Sverigedemokraterna

Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)

Moderaterna

Tor Wendel (M)
Margareta Olsson (M)

Vänsterpartiet

James Bucci (V)

Centerpartiet

Johan Andersson (C)

Kristdemokraterna

Hans-Peter Nielsen (KD)

Medborgarpartiet

Ersättare

Kristina Östergren (S)
Zdenko Petrusic (S)

Anders Strand (SD)
Kalle Lundgren (SD)

Johan Abrahamsson (M)

Eldbjörg Bryntesson (V)

-

Helge Kneese (KD)
Elias Yachouh (KD)

2024-04-11

Thomas Larsson (MBP)

David Karlsholt (MBP)

Liberalerna

-

Daniel Peltola (L)

Miljöpartiet

-

Jonas Sjöblom (MP)

Övriga närvarande

Andreas Knutsson, förvaltningschef

Frida Bang, nämndsekreterare

Marina Karlsson, verksamhetschef

Johan Åkesson, enhetschef

Björn Magnusson, trafikingenjör

Lovisa Wagnervik, verksamhetschef

Anna-Karin Svensson, verksamhetschef

Robert Tander, verksamhetschef

Daniel Larsson, verksamhetschef

Hans Larsson, verksamhetschef

Clara Sannemalm, förvaltningsekonom

Lee Wiman, enhetschef

Terje Hugoson, projektchef

Niclas Janflod, enhetschef

Sanna Fransson, mark- och exploateringsingenjör

Rebecca Salbom, fastighetsförvaltare

Eric Bönström, enhetschef

2024-04-11

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson	2024/3	5 - 6
2	Meddelandelista/postlista	2024/3	7 - 9
3	Anmälan av delegeringsbeslut	2024/5	10 - 11
4	Tilldelning av medel för akut nedmontering av kommunal vägbelysning utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar	2023/231	12 - 52
5	Utredning av möjligheten och lämpligheten att anlägga en ”motionsrunda” i Frändefors	2022/313	53 - 59
6	Förväntat resultat 2025-2027 - workshop	2024/27	60 - 88
7	Förslag till mål- och resursplan 2025 och ekonomisk plan för åren 2026-2027	2024/7	89 - 151
8	Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente	2023/27	152 - 159
9	Ekonomisk uppföljning mars 2024	2024/4	
10	Förslag till höjning av va-taxan 2025	2024/96	160 - 181
11	Beslut om nytt styrande dokument för avtalsanslutning VA	2024/97	182 - 193
12	Redovisning av byggprojekt på vattenverken	2024/3	194
13	Förslag till höjning av avfallstaxa 2025	2024/81	195 - 217
14	Svar på remiss om planeringsstrategi 2024–2028	2024/66	218 - 258
15	Strategiskt beslut för fastighetsägandet	2024/106	259 - 260
16	Igångsättning lokalplanering för nytt boende inom socialpsykiatri på Holmängen	2024/99	261 - 267
17	Igångsättning lokalplanering för nytt serviceboende enligt LSS på Blåsut	2024/98	268 - 275
18	Uppföljning av dialog om ”Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation”	2024/64	276 - 278
19	Beslut om ändring av avgift för gravplats för smådjur	2024/102	279 - 285
20	Förvaltningsinformation		

2024-04-11

21 Ordförandeinformation

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/3

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson

Genomgång av sammanträdet, förvaltningsinformation, ordförandeinformation och övriga frågor.

Övriga frågor:

-

Information – föredragande av ärende:

- Genomgång av sammanträdet, förslag till justerare Margareta Olsson
- Meddelandelista/postlista
- Anmälan av delegeringsbeslut
- Tilldelning av medel för akut nedmontering av kommunal vägbelysning utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar
 - Marina Karlsson och Johan Åkesson
- Utredning av möjligheten och lämpligheten att anlägga en ”motionsrunda” i Frändefors
 - Johan Åkesson och Björn Magnusson
- Förväntat resultat 2025–2027 – workshop
 - Lovisa Wagnervik, Anna-Karin Svensson, Marina Karlsson, Robert Tander, Daniel Larsson och Hans Larsson
- Förslag till mål- och resursplan 2025 och ekonomisk plan för åren 2026–2027
 - Clara Sannemalm, Lovisa Wagnervik, Anna-Karin Svensson, Marina Karlsson, Robert Tander, Daniel Larsson och Hans Larsson
- Revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente
- Ekonomisk uppföljning mars 2024
 - Clara Sannemalm

- Förslag till höjning av va-taxan 2025
 - Daniel Larsson och Lee Wiman
- Beslut om nytt styrande dokument för avtalsanslutning VA
 - Daniel Larsson och Lee Wiman
- Redovisning av byggprojekt på vattenverken
 - Daniel Larsson och Terje Hugoson
- Förslag till höjning av avfallstaxa 2025
 - Niclas Janflod
- Svar på remiss om planeringsstrategi 2024–2028
 - Sanna Fransson
- Strategiskt beslut för fastighetsägandet
 - Rebecca Salbom
- Igångsättning lokalplanering för nytt boende inom socialpsykiatri på Holmängen
 - Eric Bönström och Hans Larsson
- Igångsättning lokalplanering för nytt serviceboende enligt LSS på Blåsut
 - Eric Bönström och Hans Larsson
- Uppföljning av dialog om ”Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation”
- Beslut om ändring av avgift för gravplats för smådjur

Förvaltningsinformation:

-

Ordförandeinformation:

-

Förslag på ärenden till nästa sammanträde:

- Samråd riktlinje för jordbruksmark
- Samråd friluftsstrategi
- Remiss riktlinje för översvämning
- Delårsbokslut 1 med prognos
- Förslag till vattentjänstplan

2024-04-03

Dnr: SBN 2024/3

Handläggare
Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Meddelandelista/postlista

Förslag till beslut

Redovisningen av meddelandelistan läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Meddelande/postlista redovisas för perioden 2024-03-13 – 2024-04-02

Lovisa Wagnervik
Verksamhetschef

Bilagor

Meddelandelista.

Dokument

Utskriftsdatum: 2024-04-03

Utskriven av: Frida Bang

Diarieenhet: Samhällsbyggnadsnämnden

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2024.812	I	Beslut BUN § 33 2024-03-18 Svar på kommunikationsskrivelse inför beslut om förbud gällande bedrivande av förskola på fastigheten Dalsberg 3	Helén Swarthamre
2024-03-21		Barn- och utbildningsnämnden	Fastighet och service
SBN 2023/311		Tillsyn av Öxnereds förskola på fastigheten DALSBERG 3	BESLUT
2024.833	I	Beslut SOC-N § 58 2024-03-21 Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027- komplettering gällande fastighetsinvestering på Snödroppsvägens gruppbostad	Clara Sannemalm
2024-03-25		Socialnämnden	Administrativa enheten
SBN 2024/7		Mål- och resursplan 2025	BESLUT
2024.835	I	Beslut KN § 36 2024-03-19 Utredning om driftsform för verksamhet i Kulturhuset och Huvudnäsaulan	Hans Larsson
2024-03-22		Kultur- och fritidsnämnden	Fastighet och service
SBN 2024/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2024	BESLUT
2024.846	I	Beslut KF 2024-03-13 Medborgarförslag om dränering och större sopsäck vid hundrastgårdar i centrala Vänersborg	Frida Bang
2024-03-26		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/116		Medborgarförslag om dränering och större sopsäck vid hundrastgårdar i centrala Vänersborg	BESLUT
2024.848	I	Beslut KF 2024-03-13 Medborgarförslag om styrd belysning över fotbollsplanerna vid Sportcentrum	Frida Bang
2024-03-26		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/115		Medborgarförslag om styrd belysning över fotbollsplanerna vid Sportcentrum	BESLUT
2024.850	I	Beslut KF 2024-03-13 Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024	Clara Sannemalm
2024-03-26		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2023/7		Mål- och resursplan 2024	BESLUT
2024.851	I	Beslut KF 2024-03-13 Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov	Clara Sannemalm
2024-03-26		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2023/7		Mål- och resursplan 2024	BESLUT

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2024.856	I	Beslut KF 2024-03-13 Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028	Frida Bang
2024-03-26		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2024	BESLUT
2024.860	I	Kallelse och handlingar till föreningsstämma 2024	Daniel Larsson
2024-03-27		Svenskt Vatten	Kretslopp och Vatten
SBN 2024/1		Handlingar som inte tillhör något ärende 2024	KALLELSER
2024.861	I	Beslut KF § 32 2024-03-13 Avsägelse/fyllnadsval för uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och som nämndeman, ersättare i byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt samhällsbyggnadsnämnden	Frida Bang
2024-03-27		Kommunfullmäktige	Administrativa enheten
SBN 2024/3		Information / Meddelandelista till samhällsbyggnadsnämnden 2024	BESLUT

2024-04-03

Dnr: SBN 2024/5

Handläggare
Frida Bang
frida.bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Anmälan av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av beslut som är fattade med stöd av delegeringsordning, antagen 2018-02-02, § 12 och reviderad 2023-05-25, § 90.

Sammanfattning av ärendet

Delegeringsbeslut fattade under perioden 2024-03-13 - 2024-04-02 anmäls.

Underlag

Samhällsbyggnadsutskottet

2024-03-25 §14

Anmälan av förvaltningschefs- och ordförandebeslut, trafik och bostadsanpassningsbidrag och mark- och exploateringsingenjör samt övriga beslut, se rapport

Rapport delegeringsbeslut

2024-03-13 – 2024-04-02

Lovisa Wagnervik
Verksamhetschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2024-04-03 Utskriven av: Frida Bang

Diarienummer:	Samhällsbyggnadsnämnden
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Samhällsbyggnadsnämnden
Sammanträdesdatum:	2024-04-11
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
427497	Tilldelningsbeslut på Robot Coupe, snabbhack	4.2
2024-03-26	Samhällsbyggnadsnämnden	Anna-Karin Svensson
SBN 2024/5	Delegeringsbeslut - Övriga 2024	4.2
		Anna-Karin Svensson
2024.794	Delegeringsbeslut avskrivning	5.3
2024-03-20	Samhällsbyggnadsnämnden	Andreas Knutsson
SBN 2024/5	Delegeringsbeslut - Övriga 2024	5.3
		Frida Bang
2024.912	Lägenhetsarrende del av Vassbotten 1:2 - Renovering järnvägsbron	7.7
2024-03-28	Lejon Entreprenad AB	
SBN 2024/56	Markupplåtelse för byggplatsetablering på del av Vassbotten 1:2 för renovering av järnvägsbron	7.7
		Oscar Kollberg
2024.915	Markupplåtelseavtal Önafors 5:3	7.10 A
2024-03-22	VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB	Oscar Kollberg
SBN 2024/26	Markupplåtelseavtal - Vattenfall 2024, samlingsnummer	7.10 A
		Oscar Kollberg
2024.920	Tilläggsyrkande om upphävande av (blivande) onyttiga servitut	7.13
2024-03-28	Lantmäterimyndigheten	Linda Hansson
SBN 2021/251	Lantmateriförrättning för bildande av GA för Skavenvägarna i Öxnared	7.13
		Linda Hansson
2024.928	Inlösenavtal - dränering Del av Grunnebo 2:7, Ässet 2:3 och Ässet 2:8	7.15
2024-04-02	Kristina Jacobsson	Hans Larsson
SBN 2013/238	Jordbruksarrende Grunnebo 2:7, Ässet 2:3 o 2:28, delar av	7.15
		Linda Hansson

2024-04-04

Dnr: SBN 2023/231

Handläggare
Marina Karlsson
marina.karlsson@vanersborg.se
0521-721244

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Tilldelning av medel för akut nedmontering av kommunal vägbelysning utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att tilldela nämnden 3 mnkr för akut nedmontering av samtliga kommunalt ägda trästolpar utmed statliga vägar, i enlighet med tidigare beslut.

Sammanfattning av ärendet

Kommunen ansvarar idag för 340 belysningsstolpar med tillhörande anläggningar utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar inom Vänersborgs kommun. Det betyder att belysningsstolparnas el- och driftkostnad bekostas av kommunen trots att de är placerade längs med vägar där kommunen inte har väghållaransvar.

Det finns tidigare beslut om nedmontering av dessa belysningsstolpar, både av kommunstyrelsen 1982 och samhällsbyggnadsnämnden 2013, se bifogad tidslinje.

Väghållare (Trafikverket) har tidigare själva tagit över de belysningspunkter där de anser belysning vara nödvändigt ur trafiksäkerhetssynpunkt. De har även meddelat att ytterligare övertagande av kommunal belysningen längs med allmänna vägar inte är aktuellt under perioden 2018–2030.

110 av de 340 belysningsarmaturena är monterade på trästolpar. Det är dessa trästolpar som berörs av denna skrivelse.

Trästolparna har uppnått sin livslängd och nedmontering kan inte längre vänta. De måste därför monteras ner av trafiksäkerhetsskäl under 2024. Att låta stolparna förfalla en efter en och därefter utföra akuta åtgärder är inte försvarbart ur vare sig säkerhetssynpunkt eller ekonomisk synvinkel.

Gatuenheten uppskattar en total kostnad om 3 mnkr för nedmontering av samtliga 110 trästolpar, alternativ A.

Nedan följer exempel på andra alternativ.

Alternativ B innefattar nedmontering av samtliga 110 belysningspunkter med trästolpar samt en uppdatering till trafiksäkra stålstolpar med moderna LED-armaturer för de 37 belysningspunkter som står intill busshållplatser, gc-vägar och större korsningar. Total kostnad för detta alternativ uppskattas till 5,5 mnkr.

Alternativ C innefattar nedmontering av samtliga 110 trästolpar samt en uppdatering till trafiksäkra stålstolpar med moderna LED-armaturer för samtliga 110 belysningspunkter med trästolpar. Total kostnad för detta alternativ uppskattas till 10,1 mnkr.

Inget av dessa alternativ ryms i nuvarande budget på förvaltningen och behöver tillskjutas.

Framtida drift- och underhållskostnader för de alternativ där belysning behålls ryms inte heller i nuvarande budget och behöver tillföras nämnden. Oavsett om medel tillförs eller inte behöver belysningsstolparna nedmonteras. Om efterfrågat tillskott i budget för ändamålet inte tillförs nämnden, behöver verksamheten göra besparingsåtgärder i driftbudgeten med motsvarande belopp för att nå budget i balans vid årets slut.

Konsekvenser utav dessa besparingsåtgärder blir att verksamheten inte lyckas uppfylla det som förväntas i verksamhetens grunduppdrag. Konsekvenser av besparingsåtgärderna blir bland annat minskad drift och underhåll i våra parker och på våra gator och vägar samt så ökar befintliga underhållsberg och nya skapas. Medarbetares arbetsmiljö kommer påverkas negativt. Verksamheten begränsas i möjligheterna att fokusera på miljöarbete.

Ytterligare medel för hantering av resterande 230 kommunalägda belysningsarmaturer utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar söks parallellt med denna skrivelse i ordinarie budgetprocess. De armaturerna är monterade på stålstolpar och utgör inte en lika akut trafiksäkerhetsrisk.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunen äger och underhåller idag närmare 8500 belysningsstolpar med tillhörande anläggningar utmed vägar och gc-vägar. 340 av dessa är placerade utmed allmänna vägar där svenska staten (Trafikverket) är väghållare, se bifogade kartor.

110 av dessa 340 belysningsarmaturer är monterade på trästolpar. Det är dessa trästolpar som behandlas i denna skrivelse. Ingen av dessa trästolpar är placerade inom detaljplanelagt område eller i anslutning till cirkulationsplats.

1982 beslutade Kommunstyrelsen gällande belysning att:

utdrag: ”..då behov av upprustning eller förnyelse uppstår, erbjudas respektive väghållare till övertagande. Övertas den ej skall vägbelysningen tas ner.”

Under årtiondena efter detta beslut har hundratals stolpar som uppfyller Trafikverket krav gällande vägbelysning tagits över av Trafikverket själva, där de anser vägbelysning vara nödvändig ur trafiksäkerhetssynpunkt. Kvar i kommunens ägo är de drygt 340 belysningsstolpar där Trafikverket inte anser belysning vara nödvändig men som av olika anledningar finns och står kvar. Dessa belysningsstolpar har fått stå kvar under sin levnadstid trots att de inte behövs för att uppfylla Trafikverkets belysningskriterier för

trafiksäkerhet. Denna levnadstid har nu uppnåtts med god marginal. 110 av dessa stolpar är gammaldags trästolpar med tillhörande luftledning. Dessa trästolpar har bedömts vara i dåligt skick och måste tas ner under 2024.

Dessa belysningsarmaturer är av en äldre modell och har en betydligt högre strömförbrukning än motsvarande moderna modeller. En modern LED-armaturs elförbrukning är runt 50% jämfört med de äldre belysningsarmaturerna. Nuvarande kostnad för dessa belysningsstolpars elförbrukning är cirka 65 tkr per år.

Att låta stolparna förfalla en efter en och därefter utföra akuta åtgärder är inte försvarbart ur säkerhetssynpunkt. Det kan inte heller anses vara ”god ekonomisk hushållning”, då akuta reparationer alltid blir dyrare än reparationer och uppdateringar som planerats i förväg. En akutreparation av skadad stolpe, eller byte av trasig ljuskälla, utmed allmän väg, kostar uppskattningsvis 35–80 tkr.

Trafikverket har själva ansett att dessa belysningspunkter inte är nödvändiga. Gatuenhetens trafikingenjör ger medhåll till Trafikverkets beslut. Dock kan denna belysning ge en känsla av trygghet. Därför har en inventering av belysningsstolpar av trä i närheten av busshållplatser, gc-vägar, cirkulationsplatser och större korsningar utförts. Inventeringen resulterade i ”alternativ B”, där 37 trästolpar med tillhörande belysningsarmaturer uppdateras till trafiksäkra stålstolpar med modern LED-belysning. Resterande 73 belysningsstolpar nedmonteras.

I bifogade kartor har nuvarande belysningspunkter märkts med tre färger:

Röd = Stålstolpe. Inte relevant för denna skrivelse.

Vit = Trästolpe. Belyser inte busshållplats, gc-väg, större korsning eller liknande. Nedmonteras i Alternativ B.

Lila = Trästolpe. Belyser busshållplats, gc-väg, större korsning eller liknande. Uppdateras till modern stolpe och belysningsarmatur i Alternativ B.

Diagram 1 nedan visar en estimerad totalkostnad baserad på hur stort antal belysningsstolpar som uppdateras och hur stort antal som nedmonteras. Alternativ B med 37 uppdaterade stolpar är markerat med gula sträck och visar en estimerad kostnad på 5,5 mnkr inklusive projektledningskostnader och nedmontering av resterande 73 stolpar.

I diagrammet syns även att 0 uppdaterade belysningsstolpar (Alternativ A) ger en estimerad kostnad på 3 mnkr och att 110 uppdaterade belysningsstolpar (Alternativ C) estimeras kosta 10,1 mnkr.

Notera att diagrammet endast är en estimering då exakt kostnad för varje individuell stolpe kan variera kraftigt. Exempelvis beroende på om underlaget är jord eller berg.

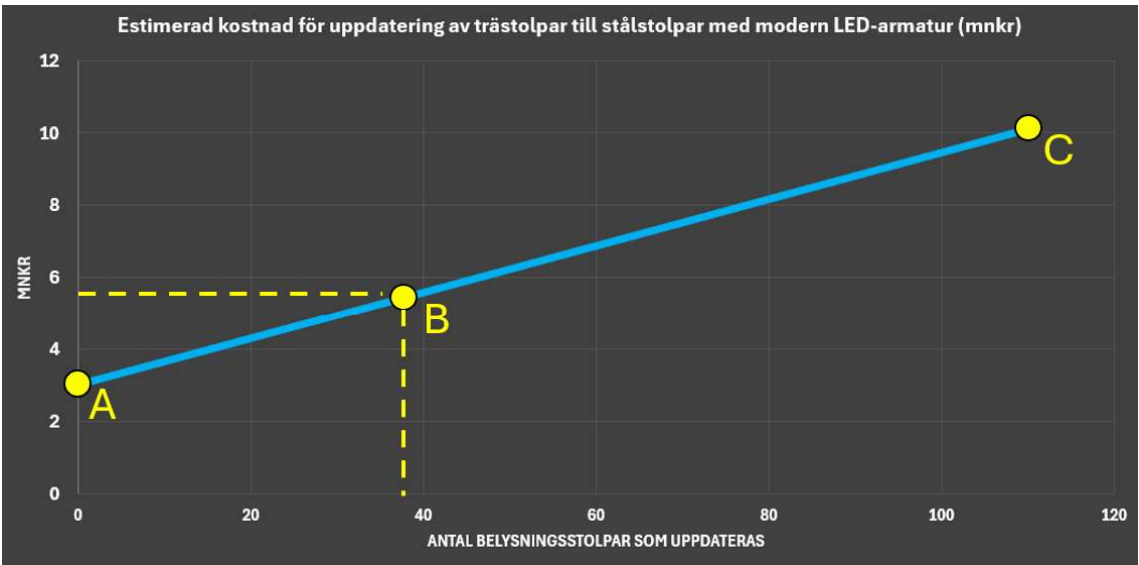

Diagram 1: Genomsnittlig kostnad för antal trästolpar som uppdateras till modern standard. Resterande nedmonteras.

Tabell 1 nedan visar resultatet av utförd inventering av trästolpar, deras placering och estimerad extrakostnad för eventuell uppdatering i stället för nedmontering.

Placering	Antal	Estimerad extrakostnad för uppdatering istället för nedmontering
Trästolpar vid busshållplatser	23	1 500 000
Trästolpar vid GC-vägar	10	650 000
Trästolpar vid större korsning (70km/h eller högre)	4	300 000
Trästolpar vid cirkulationsplatser	0	0
Trästolpar inom detaljplanlagt område	0	0
Trästolpar - Resterande	73	4 600 000

Tabell 1 - Trästolparnas placering.

Sammanfattning och konsekvenser av alternativ A-C:

Alternativ A: Nedmontera all berörd belysning.

- Estimerad kostnad 3 mnkr, inklusive 0,5mnkr för visstidsanställning av projektledare.
- Kommunen bekostar inte längre elförbrukning och underhåll av belysning utmed allmänna vägar där kommunen inte har väghållaransvar.
- Fullföljer tidigare beslut från 1982 och 2013 gällande nedmontering av kommunal belysning utmed allmänna vägar där kommunen inte har väghållaransvar.
- Detta är förvaltningens rekommendation utifrån grunduppdrag och ansvar.

Alternativ B: Uppdatera & behåll prioriterad belysning. Nedmontera resterande.

- Estimerad kostnad 5,5 mnkr, inklusive 0,5mnkr för visstidsanställning av projektledare.
- Kommunen behåller 37 belysningspunkter i anslutning till busshållplatser, gc-vägar och större korsningar.
- Nedmontera resterande 73 trästolpar med tillhörande belysning.
- Kommunen fortsätter äga, underhålla och bekosta elförbrukning för berörda belysningspunkter med tillhörande anläggningar. Estimerad elkostnad: 10 000 kr/år.
- Kommunen riskerar behöva utöka antalet belysningspunkter ytterligare längs med andra liknade landsvägar som idag saknar belysning. Detta pga. likabehandlingsprincipen.
- Tydligt politiskt beslut krävs där det framkommer att dessa belysningspunkter med tillhörande anläggningar anses vara så pass strategiskt viktiga att kommunen väljer att både investera och bekosta underhåll på annans mark, utanför kommunalt uppdrag.
- Förvaltningen rekommenderar inte detta alternativ då kommunen inte bör bekosta och ansvara för vägbelysning utmed vägar där ett kommunalt väghållaransvar inte finns. Detta är dessutom belysningspunkter som Trafikverket inte anser nödvändiga ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Alternativ C: Uppdatera all berörd belysning.

- Estimerad kostnad 10,1 mnkr, inklusive 0,5mnkr för visstidsanställning av projektledare.
- Kommunen fortsätter äga, underhålla och bekosta elförbrukning för berörda belysningspunkter med tillhörande anläggningar. Estimerad elkostnad 30 000 kr/år.
- Kommunen riskerar behöva utöka antalet belysningspunkter ytterligare längs med andra liknade landsvägar som idag saknar belysning. Detta pga. likabehandlingsprincipen.
- Tydligt politiskt beslut krävs där det framkommer att dessa belysningspunkter med tillhörande anläggningar anses vara så pass strategiskt viktiga att kommunen väljer att både investera och bekosta underhåll på annans mark, utanför kommunalt uppdrag.

- Förvaltningen rekommenderar inte detta alternativ då kommunen inte bör bekosta och ansvara för vägbelysning utmed vägar där ett kommunalt väghållaransvar inte finns. Detta är dessutom belysningspunkter som Trafikverket inte anser nödvändiga ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Oavsett vilket alternativ som beslutas behöver gatuenheten 0,5 mnkr/år för projektledning. Denna kostnad är medräknad i totalkostnaden för alternativen ovan.

Beredning

Inventering av belysningsstolpar utförd av utvecklingsledare våren 2022, samt planeringsingenjör vintern 2023/2024.

Estimering för kostnader baseras på av nuvarande upphandlad belysningsentreprenör och de arbeten som utförts åt gatuenheten under 2023. Dessa arbeten följer Trafikverkets krav i VGU (vägar och gators utformning) på säkerhet och funktion inom Vänersborgs kommun. Tillägg på 15% har gjorts för att täcka eventuella prisökningar kommande år samt oförutsedda kostnader.

Utformning av alternativ B har gjorts av planeringsingenjör i samråd med verksamhetschef (gatuenheten), enhetschef gatuunderhåll och trafikingenjör.

Sammanställning av tidigare politiska diskussioner har gjorts efter sökningar i Evolution samt diskussioner med verksamhetschef (gatuenheten) och förvaltningschef (Samhällsbyggnadsförvaltningen).

Underlag

- Tidslinje för politiska beslut gällande gatubelysning utmed statliga vägar
- SBN beslut 2013-01-24 § 10 Belysning utanför kommunens väghållaransvar
- KS beslut 1982-04-13 § 169 Riktlinje för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning
- Karta över belysningsstolpar i trä utmed statliga vägar

Andreas Knutsson
Förvaltningschef

Sändlista

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Verksamhetschef gatuenheten
Enhetschef gatuunderhåll

Specifikation över placering och antal av belysningspunkter utefter statlig väg inom Vänersborgs kommun.

Färgkoder:

Röd ● = Stålstolpe. Inte relevant i denna diskussion.

Vit ○ = Trästolpe. Belyser **inte** busshållplats, GC, större korsning eller liknande.

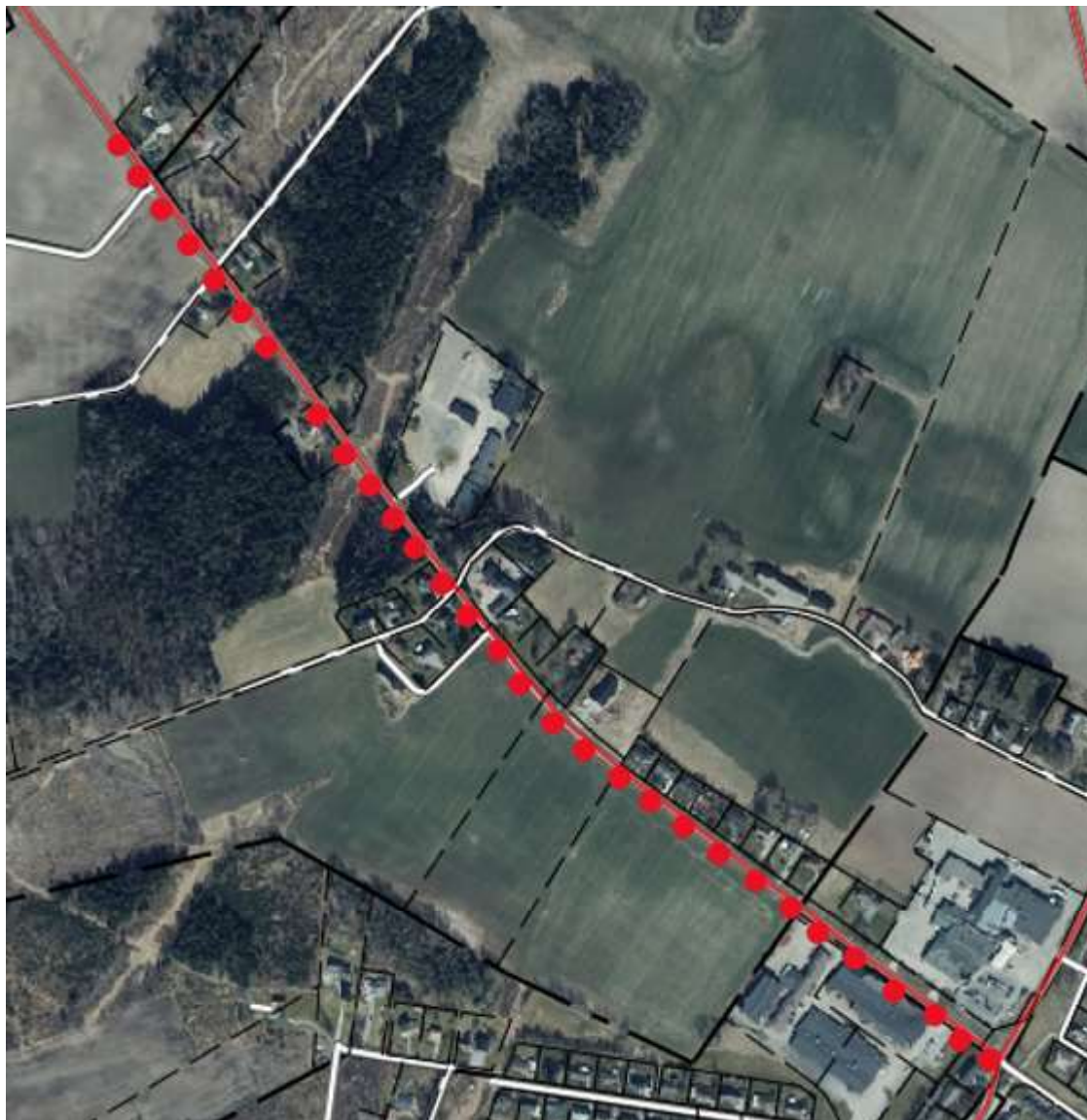
Lila ● = Trästolpe. Belyser busshållplats, GC, större korsning eller liknande.

SUNDALS RYR

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
7 st stål	Årbol 1:51, Brålanda	Inte relevant nu pga. stålstolpar

BRÅLANDA

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
30 st stål	Länsväg 2134	Inte relevant nu pga. stålstolpar

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
3 st stål	Göteborgsvägen (45:an)	Inte relevant nu pga. stålstolpar

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
14 st stål	Färgelandavägen, Brålanda	Inte relevant nu pga. stålstolpar

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
11 st stål	Rostockvägen, Brålanda	Inte relevant nu pga. stålstolpar

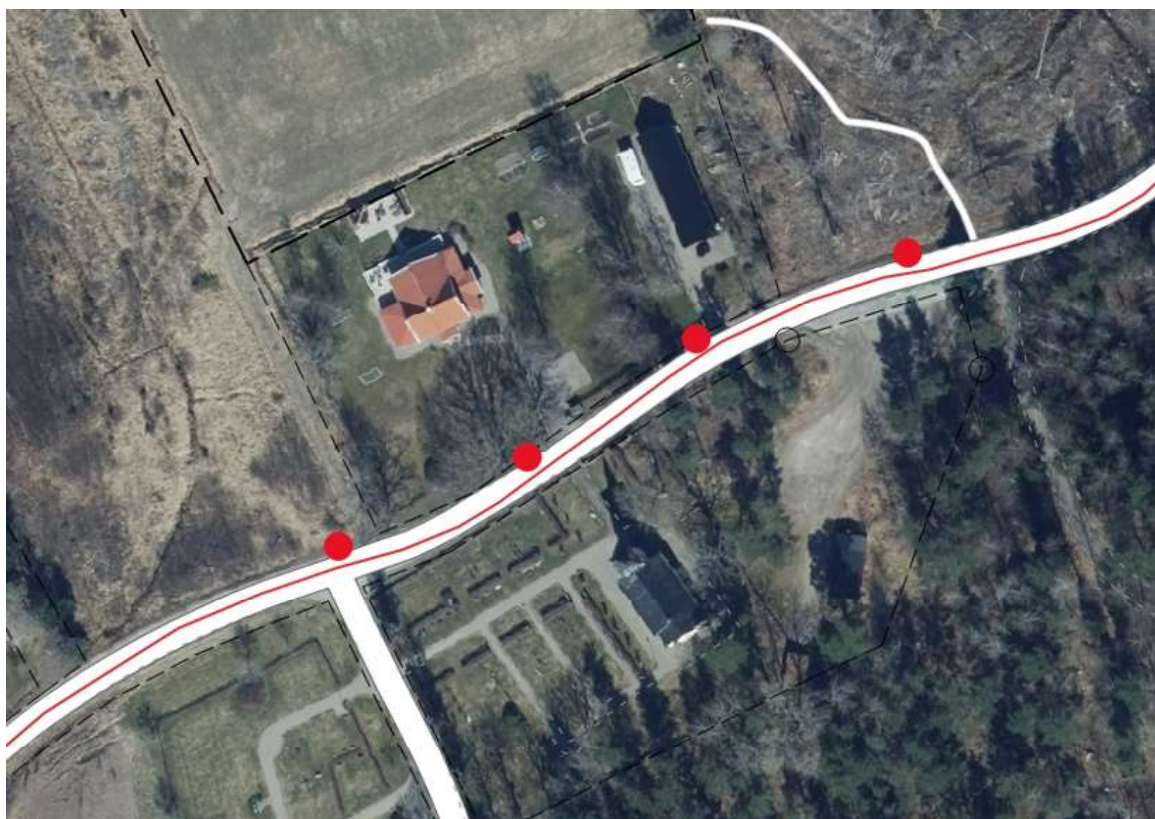
Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
6 st stål	Brålanda kyrka	Inte relevant nu pga. stålstolpar

KYRKEBYN, BRÅLANDA

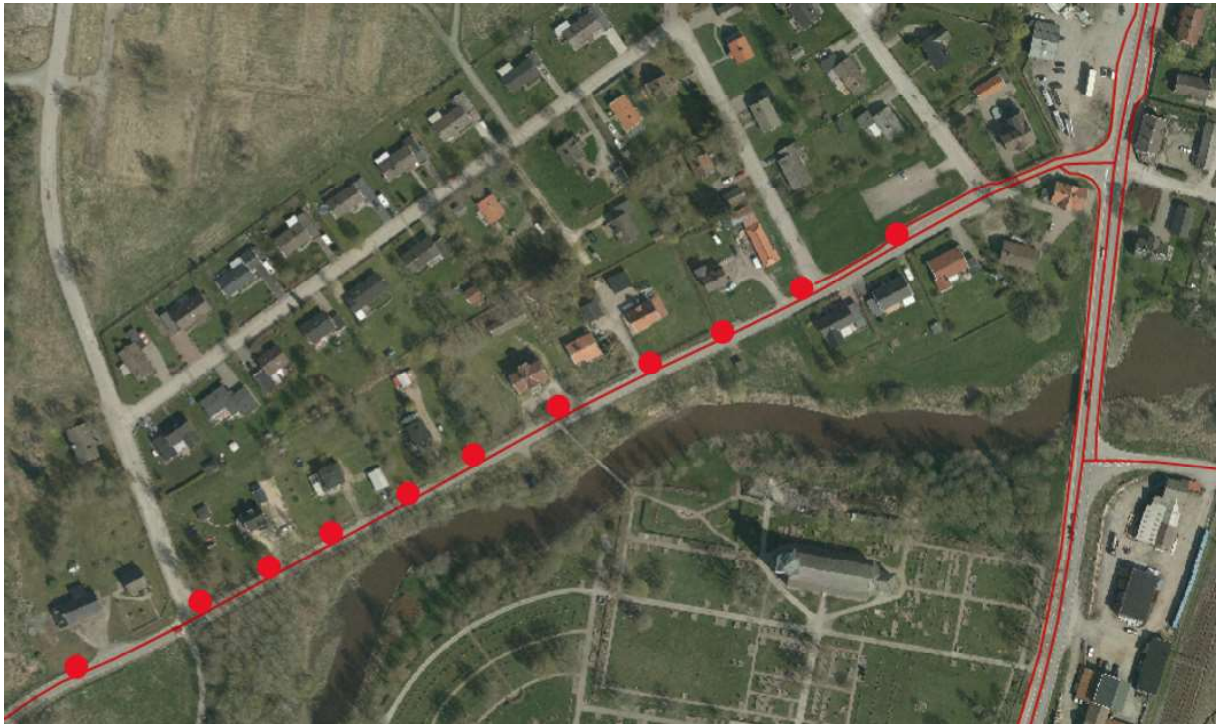
Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
9 st stål	Kyrkebyn 165, 46465 Brålanda	Inte relevant nu pga. stålstolpar

NORRA TIMMERVIK; BRÅLANDA

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
4 st stål	Norra Timmervik 325, 46465 Brålanda	Inte relevant nu pga. stålstolpar

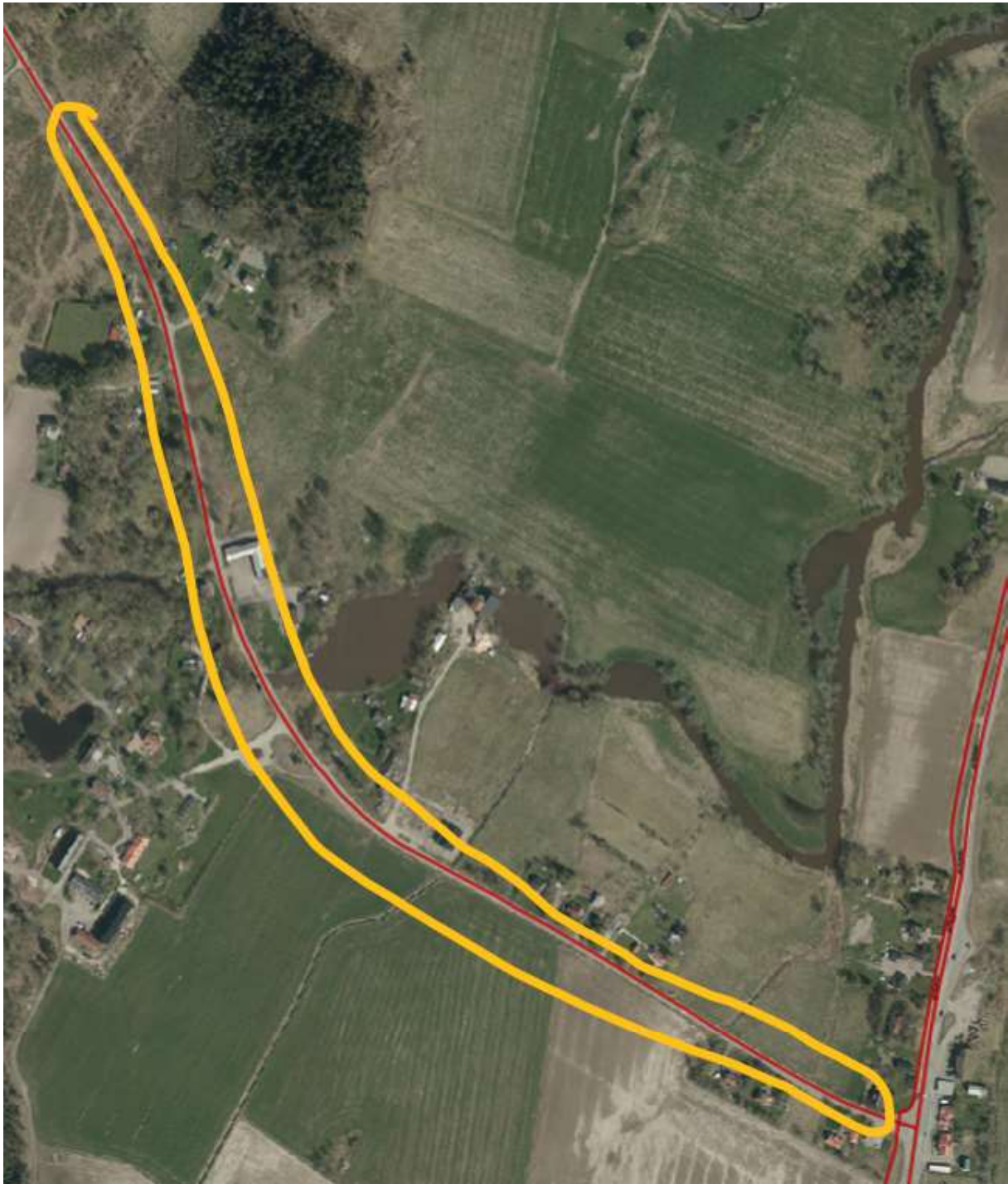
FRÄNDEFORS

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
11 st stål	Ödsmålsvägen, Frändefors	Inte relevant nu pga. stålstolpar

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
9 st stål	Snixåsvägen, Frändefors	Inte relevant nu pga. stålstolpar

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
38 st stål, längs gulmarkerad sträcka	Väg 173, Dykälla 200	Inte relevant nu pga. stålstolpar

SIVIKEN

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
3 st stål	Siviken 187, 462 91 Vänersborg	Inte relevant nu pga. stålstolpar

NV DALBOBRON, VÄNERSBORG

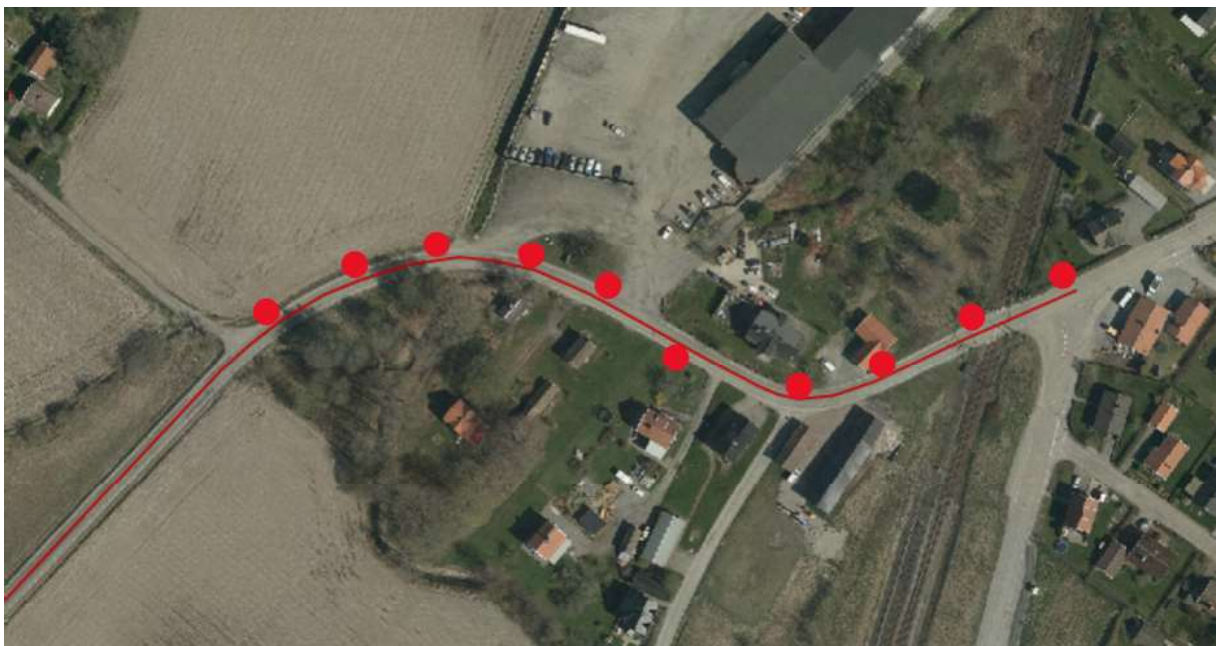
Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
41 st stål	Frändeforsvägen (mellan dalbobron och 45:an)	Inte relevant nu pga. stålstolpar

KRISTINELUND, VÄNERSBORG

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
3 st trä	Kristinelund 210, 46291 Vänersborg	Ingen bhpl, GC eller liknande intill

ÖXNERED

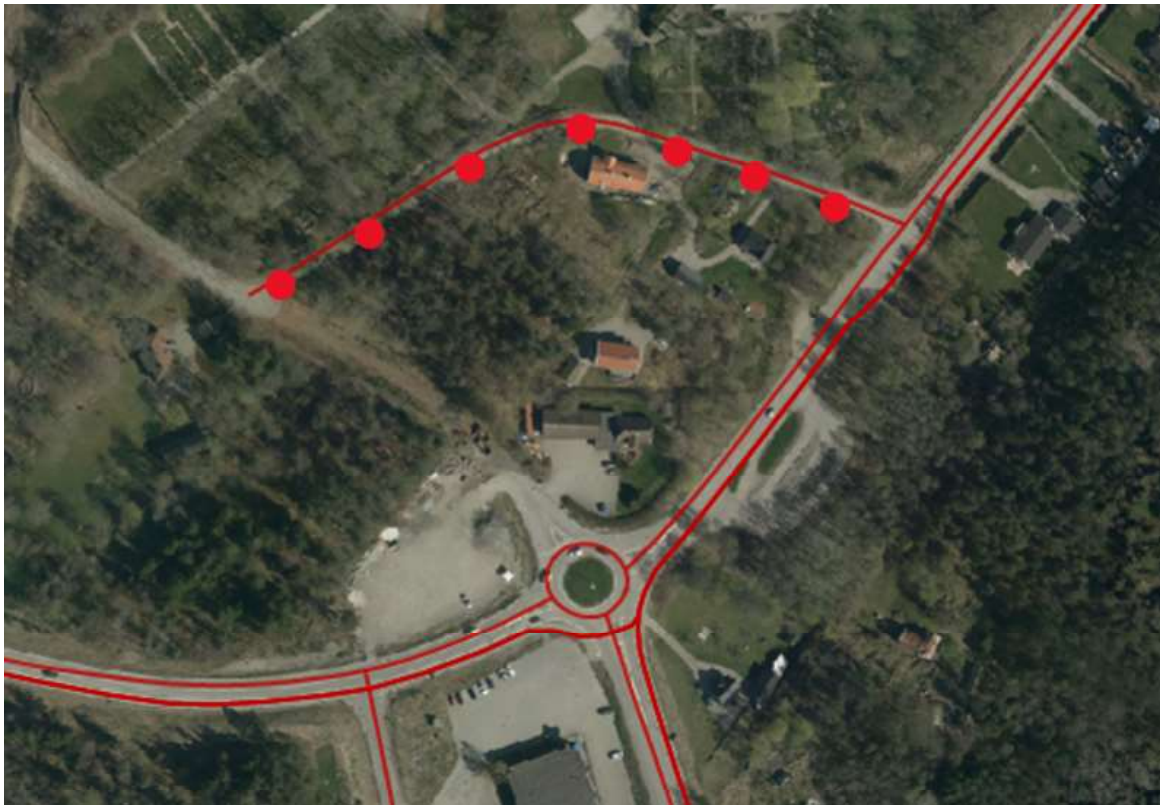

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
10 st stål	Öxnered 411, 46261 Vänersborg	Inte relevant nu pga. stålstolpar

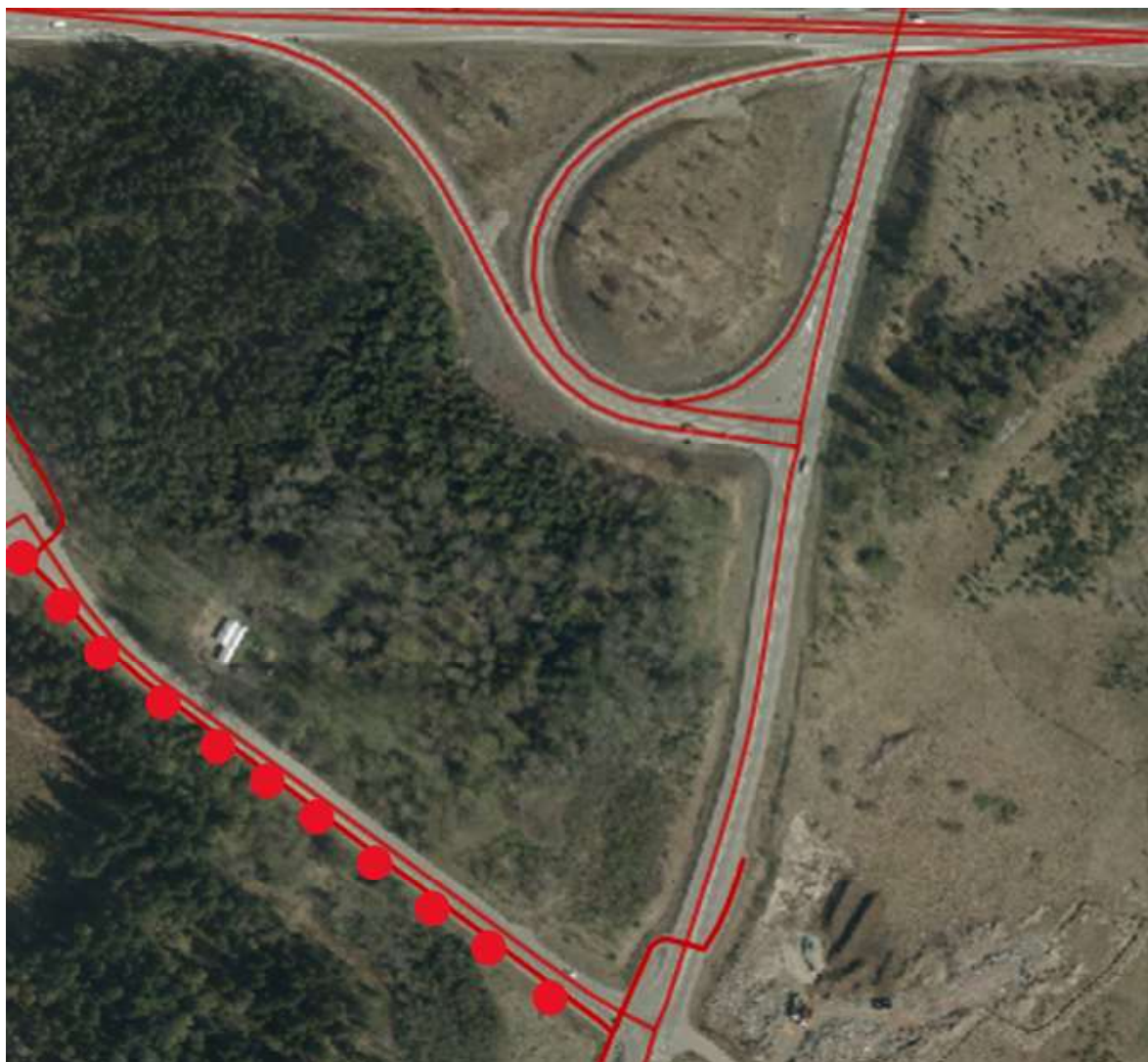
Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
12 st totalt. 10 st trä, 2 st stål	Örbacka 420, 46293 Vänersborg	10st trästolpar längs GC-väg

BÅBERG

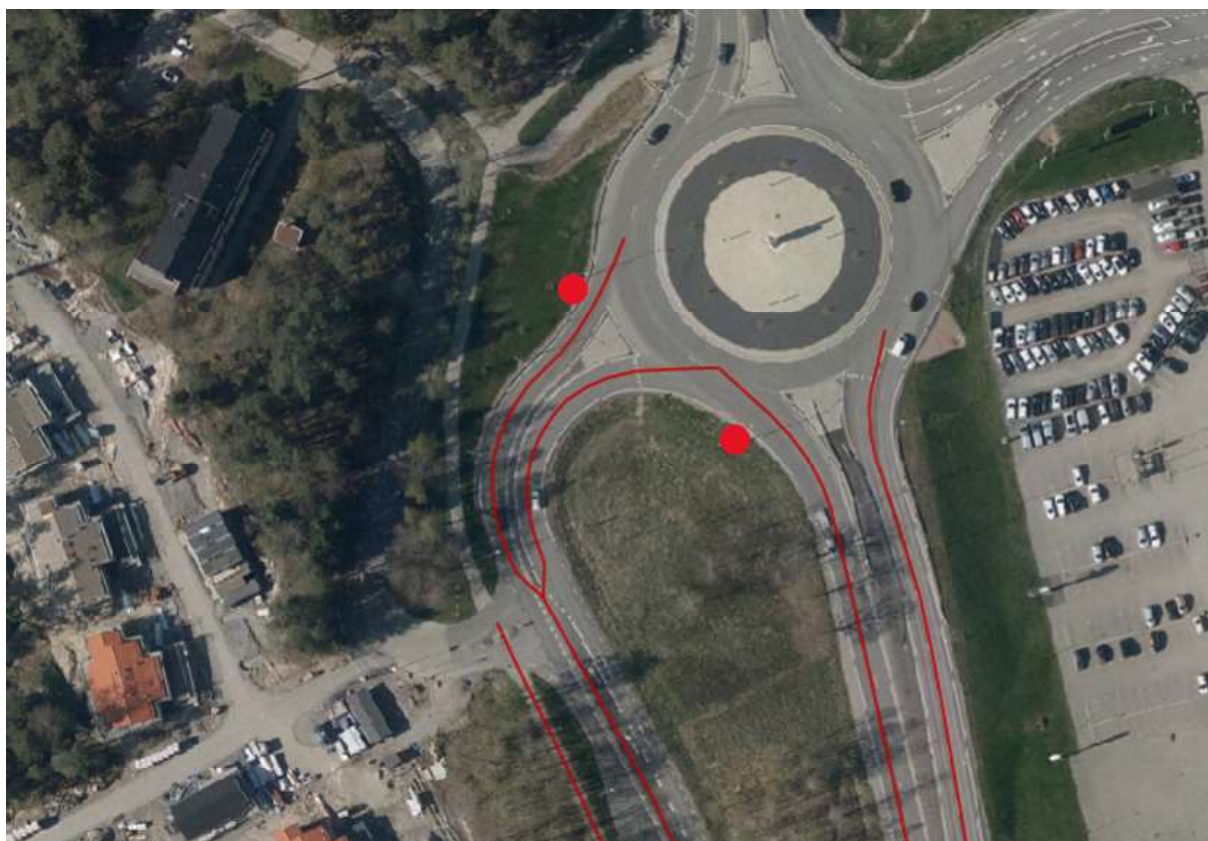
Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
7 st stål	Båberg 301, 46293 Vänersborg	Inte relevant nu pga. stålstolpar

KVARNTORP (Trestad Center)

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
11 st stål	Kvarntorp 175, 46293 Vänersborg	Inte relevant nu pga. stålstolpar

KORSEBERG

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
2 st stål	Korseberg 105, 46293 Vänersborg	Inte relevant nu pga. stålstolpar

VÄNERSNÄS, SVEDJAN

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
1 st trä	Svedjan 540, 46890 Vänersnäs	

HAVREGÄRDER, VÄNERSNÄS

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentarer
12 st trä	Havregärdet 394, 46890 Vänersnäs	4 stycken i närhet av busshållplatser

OREBERG, VÄNERSNÄS

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
24 st trä	Oreberg 144, 46890 Vänersnäs	6 stycken i närhet av busshållplatser

LUNDEN, VÄNERSNÄS

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
11 st trä + 1 st stål	Lunden 210, 46890 Vänersnäs	3 stycken trästolpar intill busshållplatser

HALLBY, VÄNERSNÄS

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
7 st trä + 2 st stål	Hallby 211, 46890 Vänersnäs	2 st trästolpar intill busshållplatser

LILLESKOG, VARGÖN

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
5 st trä	Lilleskog 327, 468 34 Vargön	5 stycken i närhet av busshållplats

LILLESKOGSVÄGEN, VARGÖN

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
5 st trä	Lilleskogsvägen 118, 468 34 Vargön	1 stolpe nära busshållplats

MALÖGA

Antal kommunala stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
5 st stål	Malöga 100, 461 93 Tunhem	Inte relevant nu pga. stålstolpar

BRYGGUM 204

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
8 st trä.	Bryggum 204, 461 93 Västra Tunhem	2 st nära busshållplats + 4 st nära större korsning

PRÄSTGÅRDEN, VÄSTRA TUNHEM

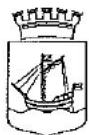

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
7 st trä + 3 st stål	Prästgården 113, 461 93 Västra Tunhem	Inga stolpar nära busshållplats eller liknande.

FLOGET, VÄSTRA TUNHEM

Antal stolpar	Kartpunkt/adress	Kommentar
17 st trä, 1 st stål	Floget 402, 461 93 Västra Tunhem	Inga stolpar nära busshållplats eller liknande.

§ 10

Dnr SBN 2012/207

Belysning utanför kommunens väghållaransvar

Ärendebeskrivning

På samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2012-12-13, § 139 beslöt samhällsbyggnadsnämnden att notera informationen och att trafikingenjören återkommer i ärendet.

Vid sammanträdet den 13 december redogjorde Marianne Blom, trafikingenjören och Gunnar Lundberg enhetschef, gatuunderhåll i ärendet, där kommunstyrelsen beslöt 1980 att vägbelysning på enskilda vägar i första hand är en angelägenhet för väghållare och kommunens engagemang endast kan bli aktuell då särskilda skäl eller omständigheter föreligger.

Vänerns kommun har idag ca 7300 belysningspunkter och av dessa är ca 500 utanför kommunens väghållaransvar.

Underhålls- och driftskostnad för de ca 500 anläggningar är 300 000 kr per år.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat en skrivelse i ärendet, daterad 2012-11-28 och en karta över belysningar utanför Vänerns kommuns väghållaransvar.

Presidiets förslag till beslut

att samhällsbyggnadsnämnden beslutar att kommunen släcker ned och tar bort anläggning där ingen vill ta över belysningen som finns utanför kommunens väghållaransvar.

Samhällsbyggnadsnämndens behandling av ärendet

Diskussion och synpunkter framfördes.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att släcka ned och ta bort anläggning där Trafikverket är väghållaransvarig (huvudman) i huvudsak utmed allmänna vägar och i de övriga fall ex. vid kyrkor, skolor inom tätbebyggda områden m.fl. platser återkomma till samhällsbyggnadsnämnden med redovisning huruvida annan huvudman kan tänkas överta anläggningarna innan slutligt beslut fattas.

Protokollsutdrag

exp 2013-01-30 / BH

Trafikingenjören och Enhetschef för gatuunderhåll

Bilaga

Samhällsbyggnadsförvaltningens skrivelse, daterad 2012-11-28

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

1982-04-13
1982-04-13

19
16

Ks § 169

Au § 190

Dnr 1982.204

064.353

Principer för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning

Under hänvisning till vad som anföres i skrivelsen hemställer gatukontoret om principer för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning.

Förslaget innebär i huvudsak att tidigare anslagna riktlinjer blir gällande inom hela kommunen.

Arbetsutskottet har vid tidigare behandling bordlagt frågan.

Au 1982-04-06

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar

att med ändring av tidigare beslut antaga följande riktlinjer för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning

1. Kommunen skall eftersträva likformighet beträffande vägbelysningsstandard inom hela kommunen.
2. Återhållsamhet skall visas i fråga om utökning eller nyanläggning av vägbelysning, dock skall hänsyn tas till trafiksäkerhetens krav.
3. Inom stads- och byggnadsplanlagda områden uppsättes, underhålles och förnyas belysning av kommunen enligt gängse standard, vilket innebär att trafiksäkerhetskraven är avgörande.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

1982-04-13
1982-04-13

20
17

Ks § 169
Au § 190

4. På allmänna vägar utanför tätort (riks- och läns-
vägar) uppsättes, underhålls och förnyas belys-
ning med hänsyn till trafiksäkerhetskraven såsom
vid samlad bebyggelse (minst 6 å 8 bostadshus i
grupp), större vägkorsning eller på vägsträcka
med särskilt hög trafikintensitet eller där
eljest större risker bedöms föreligga för
trafikanterna.
5. På enskilda vägar uppsättes, underhålls och
förnyas belysning med hänsyn till trafiksäker-
hetskraven såsom vid samlad bebyggelse (minst 6
å 8 bostadshus i grupp), eller där eljest större
risker bedöms föreligga för trafikanterna.

Finns annan vägbelysning skall den, då behov av
upprustning eller förnyelse uppstår, erbjudas
respektive väghållare till övertagande. Övertas
den ej skall vägbelysningen tas ner.

Ks 1982-04-13

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets
förslag.

• Prot utdr till:

gatukontoret

Tidslinje för beslut gällande kommunal belysning utmed med statliga vägar i Vänersborg

1982-04-13 §169

Kommunstyrelsen antar riktlinjer för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning.

"Finns annan vägbelysning, skall den då behov av upprustning eller förnyelse uppstår, erbjudas respektive väghållare till övertagande. Övertas den ej skall vägbelysningen tas ner."

Se bilaga "Principer för handläggning av frågor rörande gatu- och vägbelysning, 1982-04-13 § 169".

80-talet

Många belysningsstolpar tas ned eller byter ansvarsägare.

Kvar blir de belysningsstolpar som uppfyller kommunens riktlinjer från -82 (vägkorsningar, busshållplatser etc.), men som inte uppfyller Trafikverkets krav för övertagande och ej tas över av lokala väghållare/föreningar.

1994

Trafikverket tar över ca 200 st. belysningsstolpar som uppfyller de kriterier som Trafikverket tagit fram.

2000

Trafikverket tar över ytterligare 70 st. belysningsstolpar.

2013-01-24 § 10

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att släcka ned och ta bort kommunala belysningsanläggningar längs med allmänna vägar där Trafikverket är väghållaransvarig. Vid kyrkor, skolor inom tätbebyggda områden m.fl. platser skall redovisning huruvida annan huvudman kan tänkas överta anläggningarna innan slutgiltigt beslut fattas.

2013

Flertalet skrivelser från kommuninvånare och föräldraföreningar i påverkade områden kommer in till kommunen under året som följd av SBN:s beslut. Möte anordnas mellan Trafikeringenjör och engagerade boende kring Vänersnäs och

Västra Tunhem.

2021

På Sveriges Kommuner och Regioners hemsida, informerar Trafikverket officiellt att de av ekonomiska skäl inte längre ämnar överta kommunal belysning utmed statliga vägar i närtid (SKR, 2021-11-12). [Vägbelysning | SKR](#)

2023

Vi ser problematik med det 40 år gamla beslutet där det finns mycket tolkningsutrymme. Detta behöver förtydligas för framtida hantering av kommunal belysning utmed allmänna vägar med statligt väghållaransvar.

Definitioner skiljer sig idag mot vad innebörden var för 40 år sedan. Det gör det svårt att tolka viljeriktningen av tidigare beslut.

Därför önskade man ett uppdaterat beslut 2013 där beslutet blev att släcka ner och ta bort kommunal belysning och dess anläggningar där Trafikverket var väghållaransvarig (huvudman) men att först undersöka huruvida annan huvudman kan tänkas överta anläggningarna innan slutligt beslut fattas.

Beslutsformuleringen öppnade upp för tolkning. Vi anser nu att vi har undersökt och redovisar härmed att Trafikverket som väghållaransvarig har meddelat att de inte tar över någon belysning med tillhörande anläggningar i närtid.

2024-03-19

Dnr: SBN 2022/313

Handläggare
Johan Åkesson
johan.akesson@vanersborg.se
0521-72 12 40

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Utredning av möjligheten och lämpligheten att anlägga en "motionsrunda" i Frändefors

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ställa sig bakom samhällsbyggnadsförvaltningens utredning av möjligheten och lämpligheten att anlägga en "motionsrunda" i Frändefors och överlämnar den till kommunfullmäktige för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Under senare halvåret av 2022 inkom en motion till kommunfullmäktige om att utreda möjligheten och lämpligheten att anlägga en motionsrunda i Frändefors. Motionen bifölls av kommunfullmäktige 2023-09-13 § 138 och samhällsbyggnadsförvaltningen fick i uppdrag att ansvara för utredningen.

Gatuenheten och avdelningen för hållbar utveckling har tillsammans utfört en utredning om möjligheterna att anlägga en motionsslinga i Frändefors. Denna utredning har tagit hänsyn till flera faktorer såsom detaljplaner, markägarförhållanden, samt trafiksäkerhetsaspekter.

När Frändefors gick från att vara en egen kommun 1974 till att ingå i Vänersborgs kommun, gjordes det inga ändringar i detaljplanerna. Ändringar i detaljplaner har gjorts senare år men utan en motionsrunda eller andra fritidsaktiviteter i åtanke. Detta har resulterat i att gällande detaljplaner utgör ett hinder för en motionsslinga i en trafiksäker miljö. Dessutom har markägarförhållandena också visat sig vara hinder för projektet. Utöver detta så har även en dialog mellan förslagsställaren och enhetschef gatuunderhåll förts för att tillsammans gå igenom förväntningar samt titta på de förutsättningar som Frändefors idag erbjuder.

Trots dessa utmaningar har utredningen kommit fram till att en markerad slinga skulle kunna vara möjlig att anlägga enligt kartbild längre ned. Slingans sträcka är cirka 2,3km lång och går på gång- och cykelvägar samt vägar med lite trafik och med låg hastighet. Då berörs inga privata markägare och inte heller Trafikverkets vägar. Förvaltningen vill dock påpeka att det endast innebär skyltning av slingan, alltså ingen del separerad från övrig trafik. Då den sträcker sig utefter trafikerade vägar bör inte rundan benämnas som motionsslinga utan exempelvis något i stil med "Fränderundan".

Även om utredningen visar att det är möjligt att anlägga en enklare slinga utifrån dagens förutsättningar bör frågan om motionsslinga tas med i arbetet i en fördjupad översiktsplan för Frändefors då det blir aktuellt. Där kan motionsrundor och andra

fritidsaktiviteter beaktas för att ge invånarna möjlighet att motionera i en lugn, trafiksäker och fridfull naturnära miljö.

Underlag

Motion från Moderaterna om möjligheten och lämpligheten att anlägga motionsrunda i Frändefors

Marina Karlsson
Verksamhetschef Gatuenheten

Sändlista

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden
Förvaltningschef
Verksamhetschef gatuenheten
Enhetschef gatuunderhåll
Trafikingenjör gatuenheten

§ 138

Svar på motion om möjligheten och lämpligheten att anlägga motionsrunda i Frändefors

KS 2022/315

Beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Sammanfattning av ärendet

En motion inkommen till Kommunfullmäktige 2022-09-02 föreslår att möjligheten och lämpligheten att anlägga en motionsrunda i Frändefors, som främjar vardagsmotion, ska utredas. Motionsrundan föreslås av förslagsställarna anläggas på befintliga gång- och cykelvägar samt lågtrafikerade gator.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det är olämplig att märka upp en slinga som går på lågtrafikerade vägar med hänvisning till trafiksäkerhet samt att det ger ökade drifts- och underhållskostnader.

Kommunstyrelseförvaltningen ser många fördelar med en markerad slinga utifrån ett folkhälsoperspektiv och ser inte samma risker som Samhällsbyggnadsförvaltningen samtidigt som det under analysen blir tydligt att det finns ett behov av en central GC-väg som binder ihop samhällets skolor, idrottsanläggningar och service på ett trafiksäkert sätt. I dagsläget saknar samhället dessa förutsättningar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2023-08-30, § 180
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2023-08-14 Svar på motion om
- möjligheten och lämpligheten att anlägga motionsrunda i Frändefors
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-08-14
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2023-03-16: Yttrande över motion om
- möjligheten och lämpligheten att anlägga motionsrunda i Frändefors
- Motion om möjligheten och lämpligheten att anlägga motionsrunda i Frändefors

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Tor Wendel (M) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag. Ordföranden ställde kommunstyrelsens förslag under proposition och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Utdragsbestyrkande

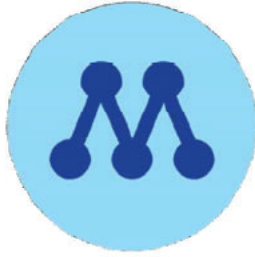

2023-09-13

Sändlista

Handläggare
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden
Miljö- och byggnadsförvaltningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Motion – Motionsrunda i Frändefors

Det finns idag ett antal markerade gångstråk, naturnära stigar och elljusspår i flera delar av kommunen, men det saknas helt i Frändefors.

I centrala Vänersborg finns en "Hälsans stig" (7 km), som ingår i Riksförbundet HjärtLungs koncept på totalt cirka 130 platser i Sverige. Liknande upplägg som Hälsans stig finns på andra håll, t.ex. i Mellerud där en 8 km lång slinga benämns "Frigången". Den är markerad med km-skyltar och gula markeringar på lyktstolpar. Sträckan går på lågtrafikerade gator och gångvägar och är anlagd nära bostadsområden för att vara lättillgänglig.

Vi vill gärna se en markerad slinga (motionsrunda) i centrala Frändefors, för att uppmuntra till att den för hälsan så viktiga vardagsmotionen ska kunna ske under trafiksäkra förhållanden.

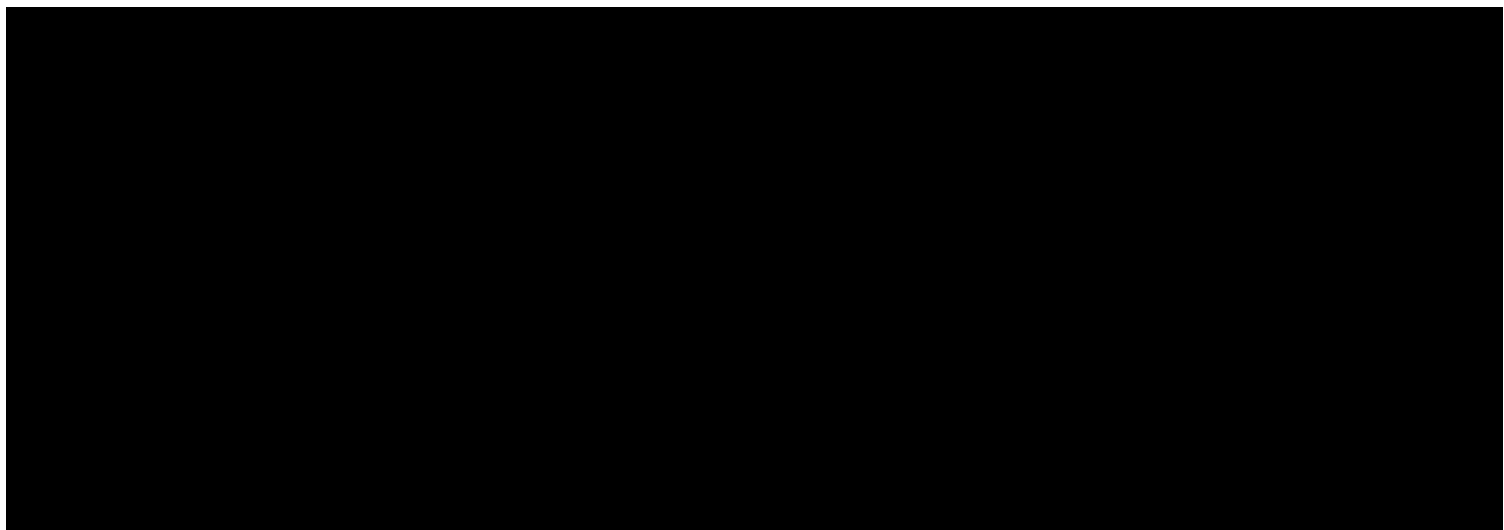
Att anlägga en "motionsrunda" på befintliga gång- och cykelvägar och lågtrafikerade gator förefaller oss som ett relativt enkelt och billigt sätt att anvisa en lämplig slinga för motion i alla dess former och blir indirekt en mötesplats för alla som vill röra på sig.

Med stöd av ovanstående yrkar vi:

- att möjligheten och lämpligheten att anlägga en "motionsrunda" i Frändefors utreds.

Tor Wendel (M)

Kristina Edvinsson (M)

2024-03-28

Dnr: SBN 2024/27

Handläggare
Lovisa Wagnervik
lovisa.wagnervik@vanersborg.se
0521-72 21 44

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förväntat resultat 2025–2027 - workshop

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden lägger informationen till handlingarna

Sammanfattning av ärendet

Under nämndssammanträdet i april genomförs en workshop i syfte att komma fram till samhällsbyggnadsnämndens förslag till förväntade resultat för kommande planperiod, inkl. dess ambitionsnivåer för 2025 och 2027.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunens styrkedja tar sin utgångspunkt i kommunens långsiktiga vision, preciseras i mandatperiodens prioriteringar som framkommer i styrdokumentet och inriktningsmålen samt nämndernas förväntade resultat för planperioden. Styrkedjan bildar en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Beredning

Underlag har sammanställts av förvaltningens administrativa chef och grundar sig på den workshop samhällsbyggnadsnämnden genomförde under marssammanträdet. Då med fokus på önskat läge för 2025–2027.

Underlag

Presentationsmaterial workshop förväntat resultat 2025–2027

Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, KF 2023-06-21 § 104

Andreas Knutsson
Förvaltningschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsteam

Vänersborgs kommun

Workshop förväntade resultat 2025-2027

Samhällsbyggnadsnämnden 2023-04-11

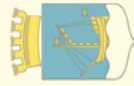
Tidsschema

Februari	Presidieöverläggningar och dialogdag (presidiet medverkar)
Mars	Sammanfattning från presidieöverläggningarna och dialogdagen Workshop 1 Tema: Önskat läge 2025-2027
Mars/april	Förvaltningen strukturerar materialet från marssammanträdet
April	Workshop 2 Team: Förväntade resultat 2025 inkl. ambitionsnivåer 2025 & 2027
Juni-augusti	Förvaltningen tar fram förslag efter beslut om MRP 2025-2027 i KF
September	Beslut om förväntade resultat
Oktober/november	Förvaltningen planerar verksamheten utefter beslutet i september
December	Beslut om verksamhetsplan inkl. detaljbudget 2025

WORKSHOP 1

Önskat läge 2025-2027

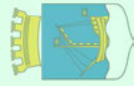

Fastighet och service

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på målvärde eller uppdrag
Bara äga fastigheter med kommunal verksamhet och/eller strategiskt ägandeskap.		
Avtal med förhyrande part på längre tid.		
Uppdaterat internhyressystem		
Minska underhållsskulden		

Gatuenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag			
Andelen gatubelysningsarmaturer (LED) ska öka med 2 % årligen och den totala energiförbrukningen, kwh, ska minska		Förväntade resultat	Indikator	Nuläge	Målvärde
		Andelen gatubelysningsarmaturer (LED) ska öka med 2 % årligen och den totala energiförbrukningen, kwh, ska minska	Belysningsarmaturer led, andel (%)	24 (2023) 26 (2024) 28 (2025)	26 28 (2025)
			Gatubelysningens kwh/år, antal kWh	4 264 292 (2023)	4 264 291 eller mindre

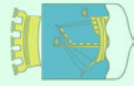

Vänersborgs kommun

Från workshop 1

Gatuenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag	Kommentar
Framkomlighet, trafik, p-platser, p-norm			Landerivägen. Vc föreslår att nämnden ger uppdrag (till ks?) att uppdatera de (styrande) dokumenten parkeringsstrategi och p-norm där sbf är en remissinstans. --> Men detta sker utanför denna process.
Vinterväghållning		66	

Vänersborgs kommun

Från workshop 1

Gatuenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag	Kommentar
Nåt med beläggningsunderhåll. Likt det med fastighetsunderhåll.			
Medborgardialog			Politik, tjänstemän och invånare i dialogdag om vinterväghållning
Öka dialogen mellan verksamhet och invånarna			Utveckla ärendehanteringssystemet Infracontrol. - Med ett val för att kunna länka ämna beröm/ros

Vänersborgs kommun

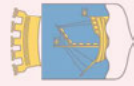
Från workshop 1

Gatuenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag	Kommentar
Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag			Kortare handläggningstider på åtgärder vid felanmälningar Gott bemötande - Utbildning i etik och moral. l. (med tanke på det privata inlägget på fb)
Minska det akuta belägningsunderhållet		Utreda om man kan mäta akut kontra planerat underhåll	

Gatuenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag				Kommentar
Fler barn upplever att skolvägen är trygg jämfört med föregående år		Indikator	Nuläge	Målvärde	Jämförelse i förhållande till riket (grön, gul eller röd)	Kommentar
		Barn som upplever att skolvägen är trygg, andel (%)	82	82 (2023 eller fler)		
		Hur barn tar sig till och från skolan påverkar deras prestation i skolan enligt forskning. Bäst är att gå eller att cykla. Fokus bör läggas på gruppen barn som anger att de inte är trygga. Undersöka orsakerna för att hitta rätt åtgärder.				Från vc. Färre barn svarar på enkäten. Högt resultat ändå, 82%. Haft i några år. Vara nöjda med det och gå vidare med något annat? Förslag att ta bort.

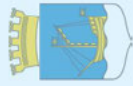

Vänersborgs kommun

Från workshop 1

Kostenheten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag
Kostenheten är en klimatsmart verksamhet som levererar/producerar måltider med låg klimatpåverkan		Mål 1,6 kg CO2/kg inköpta livsmedel Matsvinn max 35 g/serverad måltid (=klimatlöftena med VGR)
Antalet lokal- och närproducenter/leverantörer ökar		Ökning i jämförelse med föregående år
Hushållning med resurserna – effektivisera. Vänersborgs kommun är en effektiv kommun.	Jämföra med andra kommuner	
Livsmedelsberedskap....		
70		

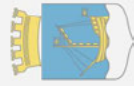

Vänersborgs kommun

Från workshop 1

Kretslopp och vatten

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag
Debiterad volym avloppsvatten ska överstiga genomsnittet	Ökad saneringstakt med ökad budget	Nt104 Sält avlopp Tekniska nyckeltal Vass Behöver överstiga medel (alla kommuner) 52,7 % (2022)
Debiterad volym dricksvatten ska överstiga genomsnittet	Ökad saneringstakt med ökad budget	Nt103a Levererad volym som inte ger intäkter Tekniska nyckeltal Vass Behöver understiga medel (alla kommuner) 22,5 % (2022)
Bra genomförande av införandet av Hushållsnära avfallsinsamling	Kommunikationsplan	Kundnöjdheten från SCBs medborgarundersökning ska minst bestå
Dagvattenplanen behöver implementeras	Koordination mellan nämnderna för att resurssätta (ekonomi och tid) funktioner och åtgärder	

Övergripande

Vad är SBN:s önskade läge?	Hur kan vi nå dit? (dialog med förvaltningen)	Förslag på mått eller uppdrag	Kommentar
Arbeta med och höj resultatet på de områden med lägst värde i medarbetarenkäten.		Höj resultatet på 3 av de 5 frågorna med lägst värde i medarbetarenkäten.	Idag fokuserar man för mkt på att just HME:t ska höjas. MEN det finns mkt annat som också kan vara mätbart som har ett högre värde. Att bestämt arbeta mot att höja HME:t kan begränsa verksamhetens behov. Verksamheten har kanske andra området som hellre behöver arbetas med. Istället kan man arbeta med det som varje verksamhet och enhet faktiskt behöver.
Minska förvaltningens miljö- och klimatpåverkan			Minska bilkörandet. Köpa in mer cyklar i verksamheten. Öka andelen eldrivna fordon, maskiner och handverktyg. Fokusera på Fossilfritt 2030 & miljömål 2030..
Politisk insyn i Lokalförörjningsgruppen			

WORKSHOP 2

Förväntade resultat och Ambitionsnivåer 2025 & 2027

Verksamhet

Förväntat resultat	Mått	Nuläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027

Gruppindelning

Fastighet och service

Johan Andersson
Leif Höglund
Kalle Lundgren
Margareta Olsson
Hans-Peter
Nielsen

Gatuenheten

Ann-Marie
Jonasson
Torbjörn Moqvist
Helge Kneese
Zdenko Petrusic
Johan
Abrahamsson

Kostenheten

Göran Nilsson
Håkan Skött
David Karlsholt
Daniel Peltola
Jonas Sjöblom
Eldbjörg
Bryntesson

Kretslopp och vatten

Tor Wendel
James Bucci
Thomas Larsson
Kristina Östergren
Elias Yachouh

Vänersborgs kommun

Kontakt

Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef administration
sambhallsbyggnadsförvaltning

Telefon: 0521-72 21 44

E-postadress: lovisa.wagnervik@vanersborg.se

Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte	4
2. Styrprinciper	4
2.1 Tillvägagångssätt	5
2.2 Kulturen	5
3. Ansvar och roller	5
3.1 Kommunfullmäktige	5
3.2 Fullmäktigeberedningar	5
3.3 Kommunstyrelsen och övriga nämnder	6
3.4 Förvaltningsorganisationen	6
4. Styr- och ledningsmodell	6
4.1 Styrkedjan	6
Visionen	6
Styrdokumentet	6
Inriktningsmålen	7
De förväntade resultaten och egna resultat utifrån grunduppdragen	7
5. Mål- och resursplan	7
6. Verksamhetsplan med detaljbudget	7
7. Uppföljning och analys	8
7.1 God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse	9
8. Tågorde för planering och uppföljning	9
8.1 Planering	10
8.2 Uppföljning	11
9. Författningssamlingen	11
Bilaga	12
Den politiska styrningens symboler	12

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning	Antagen 2023-06-21 §104	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Kommundirektör	Reviderad	Giltighet Tills vidare
Dokumentinformation Kommunens styrprinciper för styrning och ledning	Diarienummer KS 2021/432	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Kommunfullmäktiges regler		Intranät ☐	Hemsida ☐
Andra regelverk som omnämns Mål- och resursplan, vision, riktlinjer för styrande dokument, personalpolicy			

1. Inledning

Vänersborgs kommun är en politiskt styrd organisation. Styrningen av kommunen sker utifrån lagar och förordningar, kommunens vision, styrdokument och inriktningsmål. De olika nämndernas verksamhets- och ansvarsområden regleras i reglementen. Styr- och ledningsmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra och följa upp arbetet med kommunens viljeriktning och för att säkerställa verksamhetens kvalitet och ekonomi.

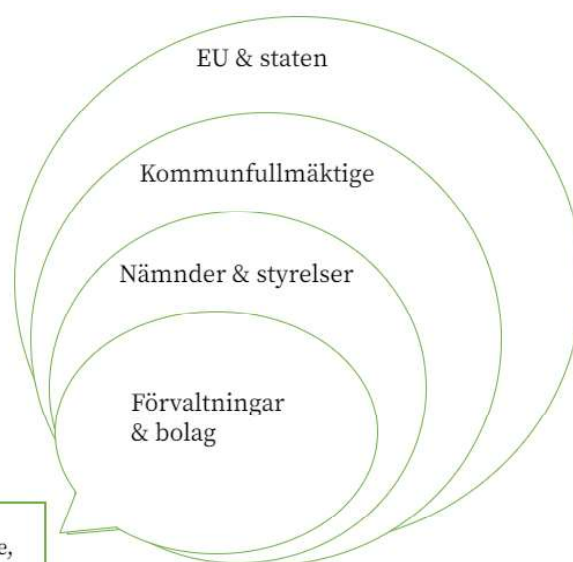
Författningarna sätter ramarna.

Kommunfullmäktige sätter mål, budget, prioriteringar och ambitionsnivåer för kommunen.

Nämnder och styrelser sätter förväntade resultat, budget, prioriteringar och ambitionsnivåer för sin verksamhet.

Förvaltningar och bolag verkställer beslut och bedriver verksamhet.

Vilka resultat vill vi uppnå för medborgare, brukare, företagare och turister?

1.1 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att beskriva de principer som gäller för Vänersborgs styr- och ledningsmodell. Här beskrivs vad styrkedjan består av och vad varje bestandsdel har för funktion. Vidare beskrivs ansvars- och rollfördelningen mellan politik och förvaltning och mellan de olika politiska beslutsnivåerna. Skriften innefattar också vad som omfattas av den övergripande planeringen liksom av uppföljningen.

2. Styrprinciper

Styrningen omfattar mål för både verksamhet och ekonomi. Styr- och ledningsmodellen ger stöd både till den politiska styrningen och till tjänsteledningen, på var sin arena.¹

¹ Som vägledning för förvaltningsorganisationens löpande arbete med styr- och ledningsmodellen finns en handbok.

Gemensamt leder styrningen och ledningen till beteenden i organisationen som främjar önskad måloppfyllelse (vad som ska uppnås) och utveckling i linje med politiska prioriteringar (vad som ska genomföras).

Nämndernas och förvaltningarnas arbete präglas av ett helhetstänkande, där kommunens bästa är överordnat enskilda verksamheters behov. Gentemot skattebetalarna är kommunorganisationen resurseffektiv. Kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning är en given utgångspunkt i den ekonomiska förvaltningen.

2.1 Tillvägagångssätt

Kommunens breda och mångfacetterade uppdrag som demokratiaktör, samhällsaktör, välfärdsaktör och arbetsgivare utgår ifrån vissa överenskomna former för utförande, det vill säga tillvägagångssätt.

Utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt. Invånardialog och brukardialog används för ökad delaktighet och kvalitet. Kommunens rättighetsbaserade arbetssätt bärs upp av transparens och ansvar, deltagande och inkludering samt ickediskriminering och jämlikhet.

Till dessa tillvägagångssätt finns vägledningar och handböcker.

2.2 Kulturen

Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna anger det förhållningssätt som organisationen ska präglas av. Grunden är verksamhetsuppdraget i fokus, helhet före delar och att alla tillsammans bidrar utifrån sina förutsättningar för att nå bästa resultat.

Organisationskulturen skapas genom medarbetarnas möjligheter till delaktighet, deras bemötande, beteende och arbetssätt.

Förhållningssättet innebär att medarbetarna både har viljan och förmågan att sätta sig in i medborgarens, brukarens, företagarens och besökarens perspektiv.

3. Ansvar och roller

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och tar ställning till frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen. Kommunfullmäktige beslutar om kommunens övergripande lednings- och organisationsstruktur liksom om kommunens övergripande vision och inriktningsmål. Vidare beslutar kommunfullmäktige om finansiella mål, fördelar resurser och avgör ansvarsfrihet.

3.2 Fullmäktigeberedningar

Kommunfullmäktige får inrätta både fasta och tillfälliga beredningar. De fasta beredningarna skapar djupare kunskaper om ett givet politikområde. Tillfälliga beredningar fokuserar på särskilt angivna uppdrag utifrån aktuella behov och samhällstendenser.

3.3 Kommunstyrelsen och övriga nämnder

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi, verksamheter och mål. Kommunstyrelsen har uppsikt över övriga nämnders och bolags verksamheter. Vidare i dokumentet inkluderas kommunstyrelsen när begreppet ”nämnd” används.

Nämndernas ansvarar för att följa sina reglementen, där ansvaret för de verksamhetsmässiga och ekonomiska resultaten framgår.

3.4. Förvaltningsorganisationen

För tjänsteorganisationen har kommunstyrelseförvaltningen ett särskilt ansvar för att leda och samordna planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

De till nämnderna tillhörande förvaltningsorganisationerna verkställer, driver och följer upp sina respektive uppdrag under ledning av förvaltningschef.

4. Styr- och ledningsmodell

4.1 Styrkedjan

Genom styrkedjan kommuniceras politiska prioriteringar som ska få genomslag i organisationen. Styrkedjan tar sin utgångspunkt i kommunens långsiktiga vision, preciseras i mandatperiodens prioriteringar som framkommer i styrdokumentet och inriktningsmålen samt nämndernas förväntade resultat för planperioden. Styrkedjan bildar en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Visionen

Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomsyrar hela organisationen.

Visionen kan gälla över en lång planperiod, flera mandatperioder och under skilda politiska majoriteter.

Styrdokumentet

Den politiska styrningen har olika nivåer av detaljeringsgrad och olika tidshorisonter. Styrdokument är politikens instrument för att styra verksamheten inom viktiga områden, ofta under definierade tidsintervall. Exempel på styrdokument är planer, policy, program, reglementen, regler, riktlinjer och strategier.² Kommundirektören och förvaltningsorganisationen har därutöver dokument, till exempel i form av planer och anvisningar, som kompletterar på ledningsnivå.

Inom de områden där styrdokument är utarbetade, styr de kopplingen från visionen, via inriktningsmålen, till organisationen.

² Se Riktlinjer för styrande dokument

Inriktningsmålen

Inriktningsmålen ska ge strategisk och övergripande styrning av den politiska viljeriktningen.

Inriktningsmålen fastställs för varje ny mandatperiod och beslutas av kommunfullmäktige. Inriktningsmålen gäller för mandatperioden, men kan revideras.

Kommunfullmäktige fastställer målvärden (vad som ska uppnås) för inriktningsmålen. Dessa sätts för hela planperioden.

Kommunfullmäktige kan även formulera uppdrag (vad som ska genomföras) riktade till nämnd, utifrån inriktningsmålen. Uppdragen kan ges med varierande tidshorisonter.

De förväntade resultaten och egna resultat utifrån grunduppdragen

Förväntade resultat är det som förväntas uppnås och genomföras inom varje nämnds ansvarsområde och inom den budgetram som kommunfullmäktige fastställt.

Nämnder preciserar fullmäktiges inriktningsmål och formulerar förslag till förväntade resultat. De förväntade resultaten uttrycker vad som ska uppnås på ett konkret och mätbart sätt samt vad som ska genomföras genom riktade uppdrag.

Grunduppdragen utgör den största delen av en kommuns verksamheter. Nämnden har ansvar att komplettera den styrning som sker via inriktningsmålen med egna resultat för grunduppdragets kvalitet.

Speciallagstiftning reglerar ytterligare särredovisning av kvalitetsuppföljning. Kommunens ledningssystem inkluderar de kvalitetssystem som då krävs. Exempelvis styrs socialförvaltningens kvalitetsarbete av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9). Föreskrifterna tillämpas även i det systematiska patientsäkerhetsarbete som ska bedrivas enligt patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659).

Barn- och utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete styrs av skollagen (2010:800). Även barn- och utbildningsnämnden en patientsäkerhetsberättelse, i nämndens roll som vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen. Inriktningen på nämndens kvalitetsarbete är att nationella mål uppfylls.

5. Mål- och resursplan

Mål- och resursplan (MRP) är kommunens styrande flerårsplanedokument för mål och ekonomi. Mål- och resursplanen är treårig. Håri fastställer kommunfullmäktige inriktningsmålens målvärden för planperiodens år ett och år tre, eventuella riktade uppdrag till nämnderna för planperioden, samt nämndernas ekonomiska ramar för år 1.

Övergripande styrdokument antagna av kommunfullmäktige fungerar som ett stöd för nämnderna.

6. Verksamhetsplan med detaljbudget

Verksamhetsplanen är nämndens plan för flerårsplaneperioden och innehåller en detaljbudget för nästkommande år.

Verksamhetsplanen beskriver de närmaste tre årens förväntade resultat, egna resultat utifrån grunduppdraget samt ekonomiska förutsättningar och beslutas årligen i nämnd.

Den ekonomiska ramen som kommunfullmäktige fastställt i MRP fördelas i nämndens detaljbudget. Kommunfullmäktige kan i MRP ange särskilda ändamål eller riktade uppdrag som anslaget ska användas till. Detta konkretiseras också i detaljbudgeten.

Nämnden fördelar ramen på sina verksamhetsområden med utgångspunkt i reglemente, statlig reglering och kommunfullmäktiges direktiv samt utifrån de egna resultaten utifrån grunduppdraget.

I verksamhetsplanen beskrivs, för år ett och år tre, de mätbara förväntade resultatens målvärden, samt målvärden för de egna resultaten utifrån grunduppdrag. Vidare beskrivs vad förvaltningen förväntas genomföra inom planperioden i form av uppdrag.

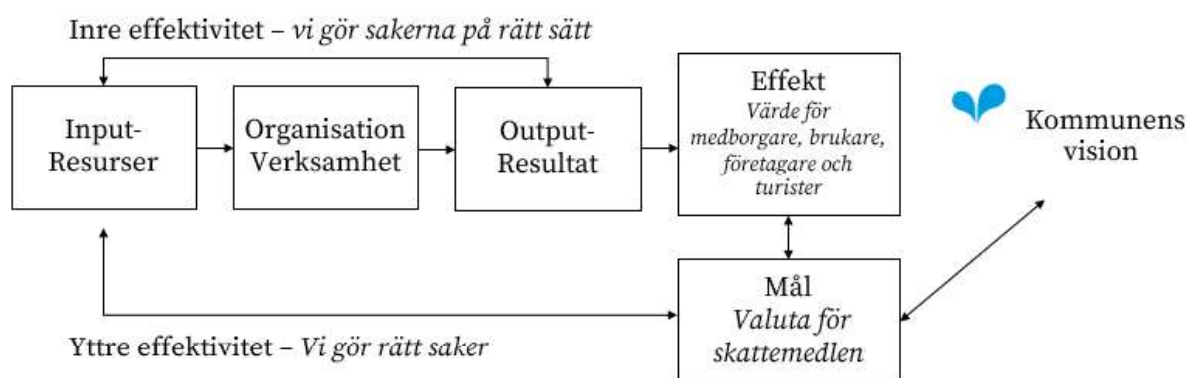
7. Uppföljning och analys

Uppföljningen följer styrkedjan. Uppföljningen besvarar om verksamheten uppnått de politiskt beslutade viljeriktningarna, om de politiskt prioriterade uppdragen har genomförts samt uppföljning av ekonomi och kvalitet. Därutöver kan speciallagstiftning kräva särskild uppföljning.

Utifrån svaren formas ett resultat som underlag för analys av effekter. Analysens beståndsdelar består i att utvärdera:

- *inre effektivitet*; att organisationen gjort det som var planerat i aktiviteter, på rätt sätt, och bidragit till måluppfyllelse. Om inte så behöver arbetssätten förändras.
- *yttre effektivitet*; att organisationen gjort rätt saker som bidragit till måluppfyllelse. Om inte så bör aktiviteten/uppdraget/verksamheten omprövas.

Analysen ska summera hur nya arbetssätt i vidare planerings- och förbättringsarbete kan komma att leda till effektivisering³ eller till en besparing.⁴

Källa: Björn Brorström, modifierad.

Om tilldelade resurser inte räcker till den pågående/planerade verksamheten under året ska nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom tilldelad ram. Större förändringar eller avvikelser från vad kommunfullmäktige beslutat ska behandlas av kommunfullmäktige. I övrigt äger nämnden rätten att under löpande år göra omDispositioner mellan sina verksamheter.

³ Frigjorda resurser, ökad produktivitet eller högre kvalitet.

⁴ Omprövad verksamhet, något som upphör

7.1 God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Kommunfullmäktige fastställer vision, inriktningsmål, finansiella mål, och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunens mål- och resursplan. Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur målen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

8. Tågordning för planering och uppföljning

Den övergripande kommunala planeringen och uppföljningen följer ett regelbundet mönster, ett årshjul.⁵

⁵ Ett annat centralt årshjul för kommunorganisationen är det systematiska arbetsmiljöarbetet

8.1 Planering

Planeringsprocessen inleds med en omvärldsorientering med nulägesbeskrivning, som ger ett underlag för det övergripande arbetet med styrning och ledning. Förvaltningsorganisation utformar omvärldsorienteringen.

Kommunstyrelsen utformar därefter anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan. Utifrån omvärldsorienteringen utarbetar kommunstyrelsen förslag på målvärden för inriktningsmålen, riktade uppdrag och områden för invånardialog för nästkommande planperiod.

Sedan tar budgetberedningen och uppdragsdialogen vid, där nämnder bland annat delges budgetförutsättningar för kommande år och för dialog om kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Anvisningar för budget nästkommande år och ekonomisk plan för de kommande åren beslutas sedan av kommunstyrelsen.

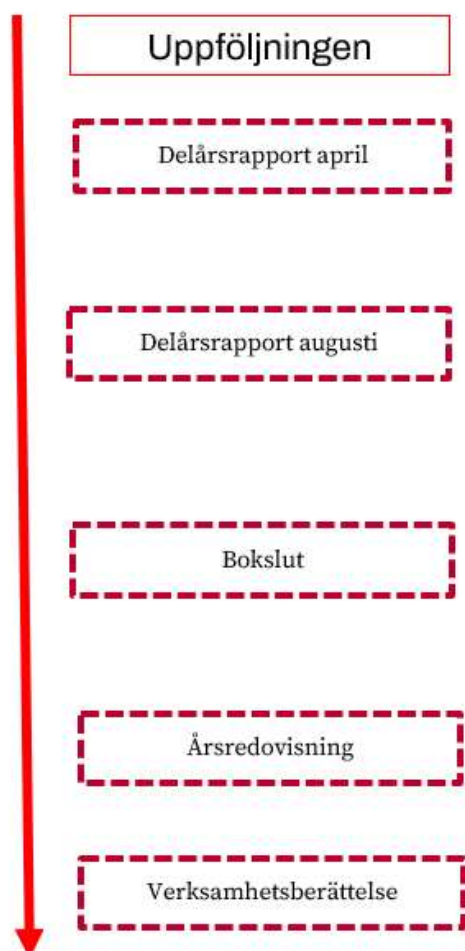
Nämnderna beslutar om sina bidrag till inriktningsmålen, målvärden och lämnar förslag till budget. En ytterligare budgetberedning tar vid, med fokus på mål- och resursplan.

Kommunstyrelsen och därefter kommunfullmäktige beslutar sedan om mål- och resursplan.

Utifrån mål- och resursplanen utformar därpå nämnderna verksamhetsplaner.

Nämndernas verksamhetsplaner och detaljbudgetar beslutas av respektive nämnd senast i december årligen.

8.2 Uppföljning

Den ekonomiska och verksamhetsmässiga uppföljningen görs i ekonomiska månadsuppföljningar, delårsrapporter och årsredovisning. Under året görs delårsrapporter efter april och augusti, samt bokslut och årsredovisning efter december.

Verksamheterna rapporterar aktiviteter och graden av måluppfyllelse och redovisar nyckeltal och statistik.

Resultaten analyseras och åtgärder vidtas vid behov av förbättring eller förändring. Detta rapporteras till nämnderna. Nämnderna följer upp inriktningsmålen, målvärden och uppdrag och rapporterar detta till kommunfullmäktige.

Nämnderna sammanställer därutöver sitt verksamhetsår i verksamhetsberättelser.

I delårsrapporterna och årsredovisningen ingår en finansiell analys och nämndernas ekonomiska redovisning.

Internkontrollen redovisas i nämnd och på övergripande nivå. En personalekonomisk redovisning fastställs av kommunfullmäktige.

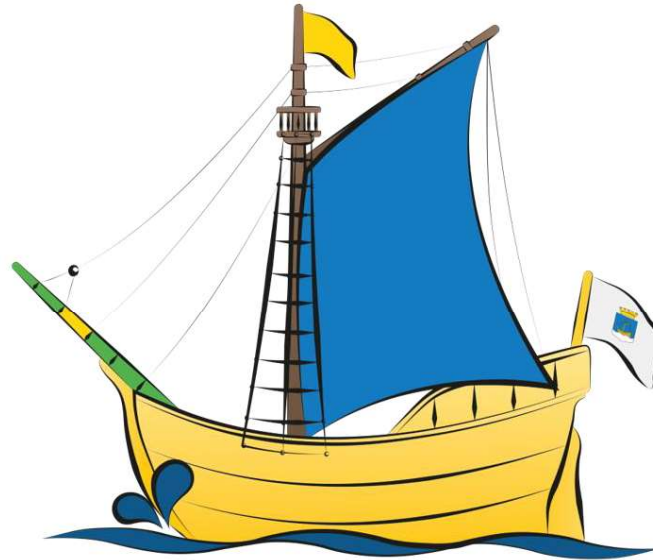
9. Författningssamlingen

Kommunen har flera beslutade centrala styrdokument med bärighet på den övergripande styrning- och ledningsprocessen, såsom Finanspolicy, Lokalförsörjningspolicy och Reglemente för intern kontroll.

Alla politiskt beslutade styrdokument som riktar sig till kommunens invånare eller förtroendevalda tillhör kommunens författningssamling och publiceras på kommunens hemsida. Politiskt beslutade styrdokument som riktar sig till mottagare inom förvaltningsorganisationen kan publiceras enbart på intranätet. Detsamma gäller för kompletterande dokument för ledning av förvaltningsorganisationen.

Bilaga

En Bojort, skeppstypen som pryder Vänersborgs kommunvapen, används för att illustrera den politiska styrningen och kommunförvaltningens ledning.

Den politiska styrningens symboler

Visionen illustreras i Bojorten av toppflaggan.

Styrdokumentet illustreras i Bojorten av stagen från mastkorg till bogspröt.

Inriktningsmålen illustreras av Bojortens bogspröt.

De förväntade resultaten illustreras av Bojortens maststege.

2024-04-04

Dnr: SBN 2023/7

Handläggare
Clara Sannemalm
clara.sannemalm@vanersborg.se
0521-72 12 59

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till mål- och resursplan 2025 och ekonomisk plan för åren 2026-2027.

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta upprättat förslag till drift- investerings- och exploateringsbudget för år 2025 samt ekonomisk plan för åren 2026-2027 i enlighet med förvaltningens upprättade förslag i mål- och resursplan.
2. Investeringar äskas i enlighet med upprättat förslag i investeringsplan.
3. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta tillfälligt driftanslag om 1 mnkr 2025 för exploateringsområdet Sanden, Södra, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl.
4. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta ramökning om 425 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader till följd av ny parkering vid kvarteret Haren, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl. Beslutet förutsätter att pågående ärende gällande omfördelning mellan Grunnebo och Kvarteret Haren beslutas enligt förslag.
5. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att omfördela 100 tkr till kultur- och fritidsnämnden avseende underhåll och ansvar för kommunens på allmän plats placerad offentlig konst före år 2023. Beslutet förutsätter revidering i samhällsbyggnadsnämndens reglemente, punkt 5 (KF 2023-09-13 § 141).
6. Samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till de åtgärder och konsekvenser som beskrivs i bilaga 1 till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Inledningsvis innebär det rådande världsläget stor osäkerhet och påverkar samhällsbyggnadsnämndens verksamheter och investeringsprojekt i flera aspekter. Inflationen har de senaste åren bidragit till prisökningar inom flera områden vilket påverkar kostnadsbilden. Livsmedel, drivmedel, energi och kemikalier är bara några exempel där kraftiga prishöjningar har skett den senaste tiden. Prisökningar hanteras inom budget där det finns möjlighet men får konsekvensen att mindre åtgärder blir

utförda till en större kostnad för verksamheten. De stora osäkerhetsfaktorerna i omvärlden försvårar prognosarbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden har under de senaste åren haft en mycket hög investeringstakt. Arbete med att ta fram förslag till investeringsplan 2025-2027 har utförts i flera steg. Först har prognoser för 2024 upprättats per investeringsprojekt. Syftet med prognosen är att få en uppdatering av information till projekten samt för att se om det redan nu finns kända förskjutningar eller justeringar i aktuella tidsplaner. I nästa steg har kända förskjutningar från projekt 2024 samt övriga justeringar vägts in i investeringsplanen 2025-2027. Därefter har arbete med ramanpassning fortlöpt. Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet.

I bilaga 1 följer en beskrivning av de åtgärder och konsekvenser som samhällsbyggnadsförvaltningen ser utifrån de förutsättningar som samhällsbyggnadsnämnden blev tilldelade utifrån budgetanvisningarna för budget 2025 och ekonomisk plan 2026-2027 (KS 2024-02-28 §19). Åtgärds- och konsekvensbeskrivning presenteras per verksamhet/enhet och delas in i underrubriker för respektive problemområde. I bilagan beskrivs även anpassning till målvärden kopplade till inriktningsmålen.

Revidering i samhällsbyggnadsnämndens reglemente, punkt 5 (KF 2023-09-13 § 141) behandlas i separat ärende.

Taxor

Taxor behandlas i separata ärenden.

Bilagor

Bilaga 1 - Åtgärder och konsekvenser Mål- och resursplan 2025 och ekonomisk plan för åren 2026-2027

Bilaga 2 – MRP 2025 Samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 3 - Investeringsplan 2025-2027, gata, VA, RH, mm

Bilaga 4 – Investeringsplan 2025-2027 fastighet, exploatering

Bilaga 5 – Beslut KS §15 2024-02-28 Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2025-2027

Bilaga 6 – Beslut KN 2024-02-30 §18 Godkännande av fastighetsinvesteringar mål- och resursplan 2025-2027

Bilaga 7 – Beslut BUN 2024-02-16 §16 Budget 2025 Mål- och resursplan 2025-2027 Fastighetsinvesteringar

Bilaga 8 – Beslut SOC-N §19 2014-02-29 Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027

Bilaga 9 – Beslut SOC-N §58 2024-03-21 Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027 – komplettering gällande fastighetsinvestering på Snödroppsvägens gruppbostad

Beredning

Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsnämndens presidium. Fastighetsinvesteringar har beretts i lokalförsörjningsgruppen. Förhandlingar i enlighet med MBL § 19 och 11 har genomförts.

Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef, Administrativa
enheten

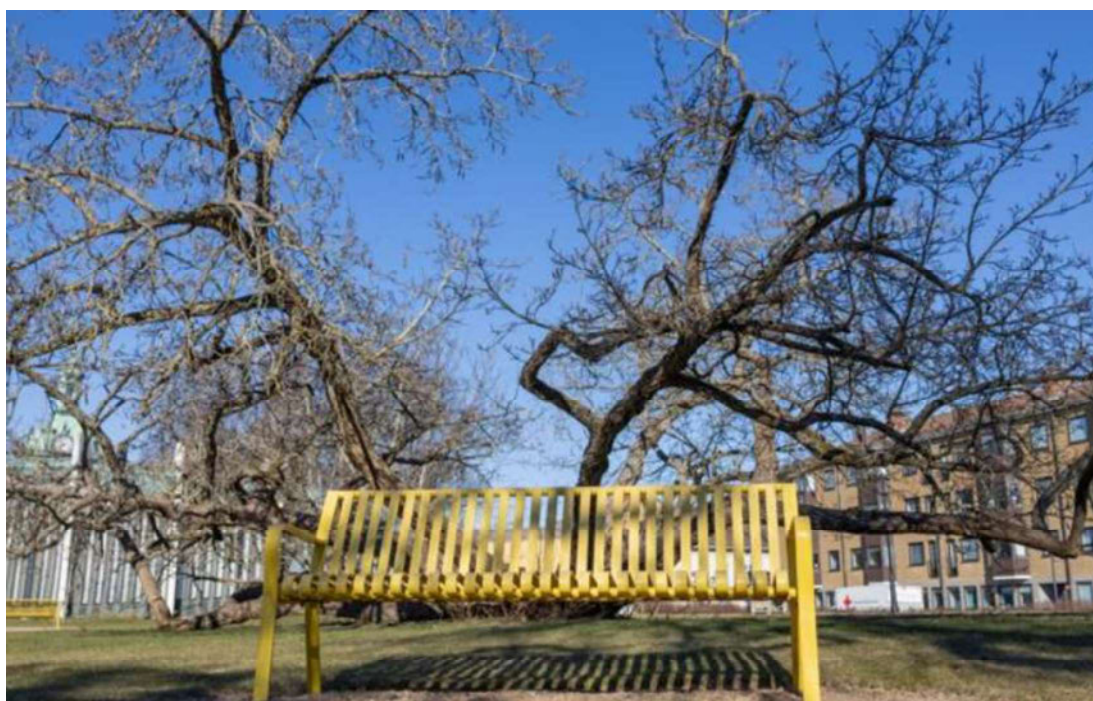
Sändlista

Kommunfullmäktige
Ekonom
Budgetekonom

Åtgärder & konsekvenser för Mål & resursplan 2025 och ekonomisk plan för åren 2026–2027

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Innehåll

Anpassning till inriktningsmålens målvärden	4
Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan	4
Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag	5
Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv	5
Åtgärds- och konsekvensbeskrivning	6
Fastighet och service	6
Tomställda lokaler	6
Ökade värme- och energikostnader	7
Underhållsskuld	7
Åtgärder och konsekvenser utifrån ovanstående utmaningar	8
Prioritering av fastighetsinvesteringar	8
Kostenheten	9
Pågående åtgärder	10
Planering av ytterligare åtgärder	10
Konsekvensanalys av åtgärder	11
Överlager	12
Exploatering	12
Driftkostnader kopplat till exploateringsprojekt	12
Sanden, Södra	13
Sanden, Norra	14
Gatuenheten	15
Ökade drift- och kapitalkostnader till följd av exploatering	15
Snöröjning	16
Ökad hantering av riskträd	17
Belysning utmed statliga vägar	17
Resurser	17
Evenemang	18
Kretslopp & vatten	18
Va-saneringar	18

Sammanfattning av ärendet

Nedan följer en beskrivning av de åtgärder och konsekvenser som samhällsbyggnadsförvaltningen ser utifrån de förutsättningar som samhällsbyggnadsnämnden blev tilldelade utifrån budgetanvisningarna för budget 2025 och ekonomisk plan 2026–2027 (KS 2024-02-28 § 19). Eventuell åtgärds- och konsekvensbeskrivning presenteras per verksamhet/enhet och delas in i underrubriker för respektive problemområde.

Inledningsvis innebär det rådande världsläget stor osäkerhet och påverkar samhällsbyggnadsnämndens verksamheter och investeringsprojekt i flera aspekter. Inflationen har de senaste åren bidragit till prisökningar inom flera områden vilket påverkar kostnadsbilden. Livsmedel, drivmedel, energi och kemikalier är bara några exempel där kraftiga prishöjningar har skett den senaste tiden. Prisökningar hanteras inom budget där det finns möjlighet men får konsekvensen att mindre åtgärder blir utförda till en större kostnad för verksamheten. De stora osäkerhetsfaktorerna i omvärlden försvårar prognosarbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden har under de senaste åren haft en mycket hög investeringstakt. Arbeta med att ta fram förslag till investeringsplan 2025-2027 har utförts i flera steg. Först har prognoser för 2024 upprättats per investeringsprojekt. Syftet med prognosen är att få en uppdatering av information till projekten samt för att se om det redan nu finns kända förskjutningar eller justeringar i aktuella tidsplaner. I nästa steg har kända förskjutningar från projekt 2024 samt övriga justeringar vägts in i investeringsplanen 2025-2027. Därefter har arbete med ramanpassning fortlöpt. Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet.

De taxefinansierade verksamheterna behandlas i separata ärenden.

Anpassning till inriktningsmålens målvärden

I budgetanvisningarna finns ett antal utpekade målvärden kopplade till respektive inriktningsmål, och samhällsbyggnadsnämnden är med och bidrar till flertalet av dessa. Nedan följer en sammanfattande redogörelse för hur samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer möjlighet att uppnå de uppsatta ambitionsnivåerna för 2025 och 2027, samt utvalda områden som man arbetar med för att nå dit. För inriktningsmål "våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv" och "fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier" finns inga utpekade målvärden inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde och de tas därför inte upp här.

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitions-nivå 2025	Ambitions-nivå 2027
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	12 av 20 indikatorer uppnådda enligt årets målvärde (2022)	Minst hälften av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläge	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläget
Antal genomförda eller påbörjade klimatlöften för kommunen	24 är antagna år 2023	Samtliga antagna klimatlöften är påbörjade eller uppfyllda	Samtliga klimatlöften är uppfyllda

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att majoritet av målsättningarna inom ramen för Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030 kommer uppnås enligt uppsatta ambitionsnivåer för 2025 och 2027. Vad gäller målsättningen om "andelen gasfordon i kommunens fordonsflootta ska inte vara mindre än 30 %" har det främsta fokuset flyttats från gas till fördel för el sedan strategin togs fram. Laddmöjligheter för gas är svårare och inte lika attraktivt för de verksamheter som nyttjar personfordon. Målsättningen arbetas inte med aktivt och bedöms inte uppnås. Målsättningen om att "drivmedelsanvändningen ska bestå av 100 % fossilfria drivmedel senast år 2030" har dock fullt fokus men för att för att kunna säkra att målet uppnås behöver riktlinjen för fordonshantering och tillhörande anvisning revideras och därefter efterlevas.

Vad gäller genomförda eller påbörjade klimatlöften bedömer samhällsbyggnadsförvaltningen att majoritet av de antagna löften som förvaltningen påverkar kommer att påbörjas eller genomföras. Förvaltningen arbetar aktivt med att uppnå de antagna löfterna, men med anledning av budgetanvisningarnas uppmaning till omprövning av ambitionsnivå och det begränsade ekonomiska utrymme som finns, ser

förvaltningen att utrymmet för utveckling i önskad riktning för vissa områden är begränsade. Exempel på detta är löftet om att kommunen deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer, där bedömningen är att löftet inte kommer uppnås med dagens förutsättningar. Vid upphandling av nya fordon och maskiner ställs krav på att drivmedlet ska vara fossilfritt bränsle, el, gas eller HVO 100, men samtidigt finns vissa verksamhetsbehov att tillgodose, vare sig det är en kundförvaltningens beställningar, eller förvaltningens egna behov av ex. fyrhjulsdrivna fordon. Miljö- och klimatkrav på nya entreprenadavtal och arbetsmaskiner är svåra att ställa p.g.a. att marknaden inte är utvecklad inom det området.

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitions-nivå 2025	Ambitions-nivå 2027
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	75 (2022)	76 (2021 års nivå)	78 (grön 2022)
Svenskt näringsliv: Mätning av företagsklimatet, Sammanfattande omdöme	3,58 (2023)	3,6	3,65

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att de åtgärder och de arbetssätt som finns idag är med och bidrar till att uppnå ambitionsnivåerna för 2025 och 2027. Bland annat är förvaltningen med i kommunens näringslivsgrupp som samverkar och arbetar för att förbättra kommunens näringslivsklimat. Förvaltningen är även en del av kommunens nya etableringsgrupp som ämnar ta fram en etableringsstrategi som ska tydliggöra och effektivisera etableringsprocessen. När det gäller mätningen Insikt så har kommunen förflyttats markant inom området för upplåtelse av offentlig plats och ligger på 84 (2023). Gatuenheten har arbetat med att korta handläggningstider och öka servicen vilket har gett effekt. Kretslopp & Vatten arbetar vidare med digitalisering av vattenmätare och vidareutveckla Open-e för att göra det enklare för företagare att ta kontroll över sin vattenförbrukning och avfallsinhämtning vilket kan ge bättre kostnadsstyrning.

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitions-nivå 2025	Ambitions-nivå 2027
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	79 (2023)	80	82
Sjukfrånvaro	9,3	8,7	8,1 (rikssnitt 2022)

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att ambitionsnivåerna för 2025 och 2027 är högt satta vad gäller HME och att det finns svårigheter kopplade till att förflytta sig så stora steg under kort tid. Samhällsbyggnadsförvaltningens utgångsläge är 78 (2023). Då motivationen är den del som ligger lägst hos flest av enheterna

är förvaltningens fokusområden för 2024 att skapa motivation, upprätta en god feedbackkultur och att arbeta med bemötandefrågor över lag. I och med att det är ett prioriterat politiskt område för samhällsbyggnadsnämnden följer förvaltningen löpnade upp konsekvenser av de åtgärder som görs utefter framtagna handlingsplaner. Flera av åtgärderna är inte kostnadsdrivande men hos vissa enheter syns kopplingar mellan minskad personaltäthet och måendet hos medarbetarna. Där behövs resurser i form av vikarier och ersättare vid avslutad tjänst för att uppnå en högre ambitionsnivå.

Vad gäller sjukfrånvaron har samhällsbyggnadsförvaltningen som utgångsläge 6,9 % (2023) och gör bedömningen att ambitionsnivåerna för 2025 och 2027 kommer uppnås. Hälsofrämjande åtgärder där företagshälsovården kopplats in tidigt är en stor del av resultatet. Med anledning av det ansträngda ekonomiska läget och de prioriteringar som behövs göras finns risk att vi ser konsekvenser längre fram, ex. i form av ökade sjukskrivningar.

Åtgärds- och konsekvensbeskrivning

Fastighet och service

Tomställda lokaler

Fullmäktige beslutade 2023-06-21 att avveckla kultur- och fritidsnämndens verksamhet i Hallevibadet inför höstterminen 2023. Lokalen står sedan dess tom. Fastighetens skick har sedan tidigare utdömts av förhyrande verksamhet och det har hittills inte framkommit någon aktuell slutlösning för lokalen. Med anledning av det beskrivna läget anses det nödvändigt att skriva ned fastigheten under år 2024 och att eventuellt projektera för rivning år 2025–2026. Detta förutsätter att inget motstridigt framkommer i den simhallsutredning som pågår. Avvecklingen av Hallevibadet kommer att medföra minskade hyresintäkter med ca 1 mnkr, nedskrivningskostnader på ca 3,6 mnkr under 2024 samt ytterligare kostnader om rivning beslutas. Om rivning skulle bli aktuellt är en grov uppskattning att miljöinventering samt återbruk- och rivningskostnader kan uppgå mot 10 mnkr. Fastighetsenheten ser svårigheter att hantera kostnaden inom ram och skulle troligtvis behöva skjuta framåt eventuella återbruk- och rivningsåtgärder om budget för ändamålet inte tillskjuts för det aktuella året.

Utöver Hallevibadet prognostiseras även Norra skolan, Huvudnässkolans aula och Lindgården att helt eller delvis vara tomställda inför 2025. Enligt KS beslut 2024-02-28 §19 har samhällsbyggnadsnämnden tillförts ett ett-årsanslag för 2025 om 1,9 mnkr för tomhyra av Norra Skolan. Ett-årsanslaget innebär en tillfällig lättnad år 2025 men problematiken kvarstår i nuläget kring användningsområdet för skolan.

För Lindgården är stora delar tomställda redan under 2024 vilket innebär en nettokostnad för fastighet om 3,5 mnkr med nuvarande uthyrning. Denna summa belastar driftbudgeten. Vid full tomställning är kostanden budgeterad till 3,8 mnkr i 2024 års prisläge. Även Huvudnäsaulan är tomställd och den ekonomiska konsekvensen uppgår till 0,4 mnkr i 2024 års prisläge och belastar driftbudgeten.

Det nuvarande internhyressystemet inrymmer endast mindre, tillfälligt tomställda lokaler. När stora lokaler som ovanstående sägs upp, finns det ingen möjlighet att täcka detta genom befintliga hyresintäkter. Tomställda lokaler inryms inte i budget och besparingsåtgärder kommer att krävas på övriga verksamheter.

Serviceenheten har inte haft full täckning för Bojorten och de övriga sammanträdeslokalerna i kommunhuset de senaste åren. Intäkterna beror på hur ofta lokalerna bokas. De senaste åren har uthyrningsgraden på sammanträdeslokalerna uppgått till ca 27% i medeltal. Bojortens uthyrningsgrad var 22,5 % för år 2023, men kompenseras till viss del genom intäkt från kommunstyrelsen. Detta har inte varit tillräckligt för att nå budgetbalans och för 2023 redovisade sammanträdeslokalerna ett underskott på 1,5 mnkr varav 0,5 mnkr var för Bojorten. Som åtgärd inför 2024 har priserna för de övriga sammanträdeslokalerna höjts med 100 kr/h och serviceenheten arbetar aktivt med att öka uthyrningsgraden för Bojorten. Verksamheten följer utvecklingen under 2024 men vill flagga för att det finns fortsatt risk för underskott. En risk med det nuvarande systemet för sammanträdeslokaler är att lokala enheter ser det som en besparing att minska antal bokningar av lokalerna. Effekten av detta blir att enheten får en mindre kostnad fördelad men kommunens kostnad blir densamma och saknar då istället budgettäckning hos serviceenheten.

Ökade värme- och energikostnader

Energi har påverkats av kraftiga prisökningar de senaste åren och leverantörer fortsätter att avisera större prisökningar framåt. Inför 2025 har nya priser inom el energi avtalats vilka gäller under ett år, därefter väntar ny upphandling med osäkert utfall. Redan inför 2025 har priserna ökat kraftigt mot de tidigare bundna priserna. Även energiskatten har höjts 2024. Utöver ovanstående så pågår även medling kring fjärrvärmepriset under 2024 och förväntan från leverantör är en höjning med ca 20 % under 2025 och därefter ca 5 – 8 % årligen framåt. Även priserna på bioenergi har ökat då råvarupriserna har stigit. I grova drag kan kostnadsökningarna för energi och uppvärmning för 2025 uppskattas öka med 4–5 mnkr till följd av de nya priserna. Ökade energipriser kommer att kräva besparingsåtgärder för att budgeterad ram ska hållas vilket beskrivs i avsnitt längre ned.

Underhållsskuld

Underhållsskulden för kommunens fastigheter överstiger det totala anslag som finns budgeterat för i både drift- och investeringsunderhåll. Flera fastigheter har i dagsläget stora behov av underhåll vilket innebär att vissa år kommer det årliga investeringsunderhållet enbart räcka till åtgärder på ett fåtal eller enstaka fastigheter. Detta leder till att åtgärder på ett objekt kan medföra att flera andra objekt får stå tillbaka under flera år. Med en oförändrad investeringsbudget är det svårt att hantera år när behoven är stora, och det skapar risk för att vissa behov tvingas skjutas framåt i tid. De senaste årens kostnadsökningar på köpta varor och tjänster överstiger den budgeterade ökningen. Exempel på konsekvenser om underhåll skjuts fram i tiden varierar förstås men kan innebära ökade driftkostnader, akuta reparationer, arbetsmiljöproblem i form av dålig inomhusmiljö, sanitära olägenheter och/eller driftavbrott för förhyrande verksamheter.

Åtgärder och konsekvenser utifrån ovanstående utmaningar

För att anpassa till budgetram kommer besparingar att behöva göras inom underhåll. På grund av det ekonomiska läget 2023 genomfördes en lokal åtgärdsplan med sparkrav på 5 mnkr av planerat underhåll. Detta har lett till förskjutningar i den nuvarande underhållsplanen vilket kommer att belasta kommande budgetperiod. Eftersom det akuta underhållet är svårt att kontrollera kommer det förebyggande underhållet inte att kunna genomföras i samma omfattning som tidigare planerats. Inför 2024 tilldelades 2 mnkr i utökad ram för fastighetsunderhåll. Dessa medel behöver omfördelas för att hantera ökade energi- och värmekostnader. Besparingarna kommer även att drabba driftkostnader kopplat till projekt som går att påverka, exempelvis kan förstudier och utredningar i ett tidigt skede behöva skjutas fram i tiden. Det kan även bli aktuellt med vakansprövning och inköpsstopp. Ovanstående nämnda besparingsåtgärder har pågått sedan 2023. Dessutom har det under en längre tid behövts göras stora prioriteringar vad gäller investeringsunderhåll. Effekterna av ovanstående åtgärder visar sig inte direkt och risken är att verksamheten kommer se fler konsekvenser av de åtgärder som genomförts. En risk som pekas ut är att det akuta underhållet kan komma att öka med anledning av att planerade åtgärder har skjutits fram en längre tid. Det är även en stor och bekymrande omständighet att de tomställda lokalytorna ökar. Det är viktigt att lokalernas framtid utreds och beslutas i tid så att kostnadstäckning finns. Om lokaler förblir tomställda utan att medel för hyror tillskjuts behöver fastighet och service göra omfattande åtgärder och till sist föreslå avyttring om uthyrning inte blir aktuellt.

Prioritering av fastighetsinvesteringar

Enligt budgetanvisningarna har samhällsbyggnadsnämnden 131 mnkr att förhålla sig till i sitt förslag om fastighetsinvesteringar för år 2025. Ramen bygger på det finansiella målet om att investeringar (exklusive VA/RH) max ska motsvara 7% av skatter och generella statsbidrag. I lokalförsörjningsunderlaget kan utläsas att prognos för motsvarande belopp 2026 uppgår till 163 mnkr. Fastighet har utifrån detta tolkat ramen för 2026 och 2027 till 163 mnkr.

Arbetet med att anpassa förslaget om fastighetsinvesteringar till den angivna ramen om 131 mnkr har genomförts i flera steg. Först har en uppföljning av samtliga fastighetsinvesteringar för innevarande år genomförts i syfte att ta fram en prognos för utfallet 2024. Därefter har eventuella prognostiserade förskjutningar från 2024 vägts in i planen för 2025. Därefter har nämndernas beslutade förslag till fastighetsinvesteringarna vägts in för år 2025–2027. Efter att dessa delar hade vägts in kunde det konstateras att nämndernas förslag till fastighetsinvesteringar med tillägg för fördröjningar överskred ramen. Lokalförsörjningsunderlaget har använts som ett stödande underlag vid upprättande av förslaget till investeringsplanen, men eftersom prioritering av föreslagna investeringar saknades i underlaget krävdes dialog mellan förvaltningarna för att prioritera mellan projekten. Förslaget har därefter presenterats och diskuterats i lokalförsörjningsgruppen.

Orsaker till det ökade behovet av investeringar beror både på fördyringar och fördröjningar i pågående projekt. B-husets totala budgetbehov har ökat från 62 mnkr till 81 mnkr. Projektet för Arena Vänersborg har fördröjts utifrån nuvarande beslutad tidsplan vilket innebär att 18,9 mnkr behöver planeras in 2025 i stället för 2024.

Ett annat projekt som fördröjts utifrån ursprunglig tidsplan är Boende för personer med sammansatta behov. Fastighets förslag på investeringen innebär att projektet dels har fördyrats med 6,5 mnkr, samt att 22 mnkr har skjutits fram till år 2025. Utöver detta har underhållsåtgärder för Brålandabadet lagts till efter kommunikation med Kultur och fritidsnämnden.

För att anpassa till angiven ram för fastighetsinvesteringar har projekt för B-huset Sportcentrum förlängts med ett år och ombyggnad av Brätte ishall har flyttas fram till 2027. Dessa justeringar möjliggör även utrymme för Torpa Fritidsgård att genomföras enligt KFN:s förslag med totalt 39 mnkr för perioden. Lyckans fritidsgård på Regementsgatan har bra lokaler anpassade för verksamheten, men fastigheten har ett tillfälligt bygglov som går ut 2025-08-31. Förändringarna är samberedda med kultur- och fritidsförvaltningen och lokalförsörjningsgruppen.

Efter att underlaget för fastighetsinvesteringar hade sammanställts och samberetts inkom ytterligare ett behov från socialnämnden. Enligt beslut från socialnämndens ordförande 2024-03-21 §58 godkänner socialnämnden förslag om fastighetsinvestering kopplat till ombyggnation för personalutrymme på Snödroppsvägens gruppbostad. Investeringen prognostiseras uppgå till 2,2 mnkr. Snödroppsvägens gruppbostad har i dagsläget inget utrymme för rast och vila för sin personal som arbetar på boendet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har noterat informationen men utifrån att beslutet inkom efter avsatt tidsram och skulle innebära att ramen för fastighetsinvesteringar överskrids för år 2025 har det inte funnits tid eller budgetutrymme för att handlägga ärendet vidare. Ordförandebeslutet från socialnämnden biläggs till ärendet för information.

Kostenheten

Kostenheten redovisade ett budgetunderskott om 5,1 mnkr för år 2023. Avvikelsen för perioden beror dels på hyreskostnader för framtida kök, 2,9 mnkr, och prisökningar till följd av den höga inflationen som belastar verksamheten, 1,0 mnkr samt personal, 1,3 mnkr. Kostnadsökningarna inom personal är främst kopplade till personalomställningar till följd av framtida kök.

För 2022 ökade livsmedelspriserna i snitt med 26,5 %. Under 2023 har priserna inte ökat i samma omfattning, men verksamheten har fortfarande behövt hantera de senaste årens prisökningar utan att höja priserna mot kund därefter. Kraftiga besparingsåtgärder har hjälpt till att minska underskottet på livsmedel för år 2023.

I dagsläget (april 2024) har inget avtal tecknats mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kostenheten gällande måltider för 2024 då parterna inte är överens. Baserat på utfallet för 2023 gör kostenheten bedömningen att kostnaderna för hyror och personal för framtida kök ska finansieras av kunden. Om inte en lösning sker avseende detta kommer kostenheten även fortsättningsvis redovisa ett underskott.

En grovt uppskattad prognos för avvikelser 2024 uppgår till ca 6,6 mnkr där hyror avser 3,1 mnkr, personalkostnader, 2 mnkr (2023-års löneläge) och prisökningar för

livsmedel och transporter 1,5 mnkr. Om detta räknas upp och uppskattas för 2025 hamnar avvikelsern totalt på ca 7 mnkr, varav 5,3 mnkr är kopplade till framtida kök.

I nedanstående avsnitt följer åtgärder och konsekvensbeskrivningar utefter de befarade underskott som uppstår om prisökning endast kan tas ut enligt budgetanvisningarna.

Pågående åtgärder

1. För att minska effekterna av prisökningarna har enheten arbetat med översyn av menyer och där det varit möjligt bytt ut livsmedel för att minska effekten av prisökningarna. Verksamheten har också minskat andelen ekologiska livsmedel. Besparingen är svår att beräkna men grov uppskattning är att enheten sparar ca 3 mnkr/år.
2. Omställning av salladsbufféerna i skolor och förskolor med minskat utbud har verkställts och innebär en besparing om ca 100 tkr år.
3. Med start vid årsskiftet 2022/2023 återgick ett antal medarbetare som haft upphöjda tjänstgöringsgrader till sina grundanställningar. Detta har inneburit en minskning om 1,5 tjänster och besparing om 600 tkr.
4. Vid sjukdom eller annan oplanerad frånvaro, i kök med fler än 3 anställda, har ersättning inte skett vid första sjukdagen. En grov uppskattning på vad åtgärden gett för effekt är en besparing på 0,4 mnkr och grundar sig i 2022 års sjukfrånvaro i de identifierade köken.
5. Inköpsstopp och stopp för kurser, utbildningar, konferenser och dylikt. Besparing om ca 150 tkr/år.
6. Vakansprövning och vakanshållning av tjänster.

Planering av ytterligare åtgärder

1. Holmängenskolan öppnas vid höstterminsstarten 2024. Det nya köket är byggt och planerat för att vara ett produktionskök, men kommer i stället att användas som mottagningskök tills vidare. Odenköket kommer leverera måltiderna till Holmängenskolan i stället för som idag till Norra skolan och Björkholmsgatans förskola då de enheterna kommer flytta in i den nya skolan. Det beräknas dock att nuvarande tjänstgöringsgrader kan behöva gå upp till heltider. Åtgärden förväntas innebära en besparing om 500 tkr.
2. Nuvarande avtal för mattransporter i Centrum löper ut 31 augusti 2024. En översyn är gjort och en ny lösning pågår då fastighet och Service kan ta över uppdraget. Detta uppskattas kunna effektivisera upp till 800 tkr.
3. I utvärdering för framtida kök konstateras att etapperna för Dal-området inte förverkligats och genomförts. Då kostenheten redan idag har problem med finansieringen av tidigare investeringar finns för närvarande inte utrymme att gå vidare med resterande projekt.

Konsekvensanalys av åtgärder

Ovanstående besparingsåtgärder påverkar verksamheten och slutkunden i flera led. Översyn och besparingar på menyerna innebär utmaningar att leva upp till ställda krav. Det blir mindre variation på menyerna och mindre andel ekologiskt. Det finns även en målsättning för kommunen att handla mer lokal- och närproducerat. Det finns en risk att kostenheten inte kan uppfylla målet vid ytterligare ekonomiska åtgärder. Vänersborgs kommun är en Fairtrade city vilket innebär att kommunen ska öka andelen Fairtrade-inköp mellan ansökningsperioderna. Detta kommer inte uppfyllas till följd av besparingsåtgärder på livsmedel.

En risk med nedskärningar på menyer och salladsbufféer är att de kan uppfattas som tråkiga och enfaldiga. En konsekvens av detta skulle kunna vara att fler elever väljer att inte gå till skolrestaurangen vilket i sin tur kan ha negativ påverkan på inriktningsmålet om att fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier.

Måltiderna som serveras i kommunens verksamheter ska vara näringsriktiga och följa livsmedelsverkets rekommendationer. För en del individer är de lagade måltiderna de enda lagade måltiderna man får under dygnet och har stor betydelse för folkhälsan. Livsmedelsakademin lyfter att dietisterna inom primärvården är hårt belastade. Siffrorna från Västra Götaland avseende remisserna som gäller undernärda äldre ökade med 18 procent under 2023. Tittar man på det faktum att den äldre befolkningen växer kommer detta bli ett stort problem om man inte börjar förebygga undernäring redan nu. (källa: Livsmedelsakademin, Nollvision för undernäring hos äldre)

Media lyfter fram att de höga livsmedelspriserna ger stora effekter på privatekonomin vilket uppmärksammas i skolorna genom att barnen äter större portioner och dricker mer mjölk än tidigare. Kostenheten har senaste åren arbetat om menyerna framför allt för skolorna och fortfarande med fokus på att bibehålla rätt näring och att måltiderna ska vara goda och attraktiva. Kostenheten behöver nu flagga för att det inte går att fortsätta med ytterligare åtgärder.

I skolorna och förskolorna finns ett stort antal special- och behovskoster. Dessa kostnader innebär särskild arbetsinsats för att vara säkra och kunna bemöta individernas behov. Ett arbete är påbörjat i samarbete med Trollhättans stad för att ev. börja begära in läkarintyg/journalutlåtande för att få en godkänd specialkost. Kravet kan innebära att antalet special- och behovskoster minskar något och att resurser kan riktas mot de individer som verkligen har behovet.

Vänersborgs kommun har satsat i ett antal välutrustade produktionskök där man kan laga måltiderna nära gästen vilket innebär lägre svinn än om man har mottagningskök, se tabell nedan. Den upplevda kvalitén på måltiderna är avsevärt bättre än innan omställningarna på köken genomfördes. En tillbakagång skulle innebära sänkt kvalitet och minskad möjlighet att uppnå klimatlöftet om minskat svinn.

Enhet	2015 (mottagning) g/port	2022 (tillagning) g/port	Minskning kökssvinn %
Mariedalskolan	26	8	69
Rånnum skola	25	13	48
Granås skola	34	15	56
Multorp skola/fsk	46	6	87
Öxnered skola	44	18	59
Medelvärde	35	12	63,8

Om matsvinnet minskar med 10 gram per serverad portion innebär det ca 14 000 kg per år. Enligt beräkning skulle det bespara ca 400 tkr/år. Under 2023 var genomsnittliga svinnet per portion i skolorna 40 gram totalt (tallrikssvinn, kökssvinn och serveringssvinn). Det innebär en minskning med 2 gram/serverad portion jämfört med 2022 vilket gav en besparing på ca 80 tkr /år.

Flera av kostenhetens pågående och planerade åtgärder innebär ökad arbetsbelastning för personalen vilket ökar risken för en försämrad arbetsmiljö och sjukskrivningar. Det innebär också en ökad risk för felhantering vid hantering av specialkost. Åtgärden att medarbetare som haft upphöjda tjänstgöringsgrader har fått återgått till sina grundanställningar är en motsättning mot Vänersborgs kommuns arbete för heltid som norm, för att leva upp till målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Det har även visat sig att åtgärden drabbat de kök som har hög frånvaro och lett till högre arbetsbelastning för dem som är på plats vilket på sikt kan det leda till att den totala sjukfrånvaron ökar.

Överlager

Kostenheten har uppfört ett överlager som är viktigt för kommunens livsmedelsberedskap. Lokalens ändamål är inte riktad mot någon enskild förvaltning utan finns som en resurs vid särskild händelse för hela kommunen. Då ändamålet för lokalen är väldigt specifikt bör finansieringen av hyreskostnaden ligga centralt i kommunen. Det gäller även licenskostnaden för det förrådsprogram som används. Totalt uppgår kostnaderna till ca 100 tkr för år 2025. Nuvarande lokal är för liten och det pågår undersökning kring alternativ på större lokaler.

Exploatering

Driftkostnader kopplat till exploateringsprojekt

Samhällsbyggnadsförvaltningen prognostiserar en låg nivå av tomtförsäljning de närmaste åren. Detta får följden att utredningskostnader för detaljplaner och dylikt som belastar driftbudgeten för exploateringsverksamheten inte kommer att kunna hanteras med hjälp av intäkter från tomtförsäljningen. För att anpassa kostnaderna inom ram behöver det prioriteras bland exploateringsprojekten i ett tidigt skede och en del utredningar inför detaljplaner och dylikt behöver skjutas fram i tiden.

Sanden, Södra

Planarbetet på Södra Sanden är tills vidare pausat från exploatörerna i väntan på ett bättre ekonomiskt läge. Kommunen har fortsatt ett behov av att driva ett planarbete som samspelar med Trafikverkets stationsutbyggnation. Kommunens planarbete är mer begränsat och i en mindre skala än det pausade planarbetet och inriktar sig enbart på åtgärderna som behöver göras i närtid utan att begränsa den totala omvandlingen av stadsdelen.

Södra Sanden kräver både investerings och driftmedel för att förverkliga projektet. Åtgärder omfattar bland annat nybyggnation av gata, gång- och cykelväg samt pendelparkeringshus. Den grundläggande infrastrukturen kommer utföras innan stationsombyggnaden och delar av projekten bedöms kunna löpa parallellt. Gestaltungsdelar och toppbeläggning på gator planeras utföras efter stationsbyggnation. Då den allmänna infrastrukturen byggs om till modern standard kommer det kräva mer driftmedel för löpande underhåll och skötselåtgärder, exempelvis för dagvatreningsanläggningar som integreras i gatumiljön. Detta medför en årlig driftkostnadsökning. Beviljas inte både drift och investeringsmedel kommer det finnas stora svårigheter att genomföra delar eller hela projektet.

Specifikation av prognostiserade driftkostnader 2025-2027

Åtgärd (mnkr)	2025	2026	2027	Totalt
Geotekniskutredning Kustbevakningen + allmänplats	0,2			0,2
Markmiljöutredning allmänplats	0,3			0,3
Marksanering gator		5,0	5,0	10,0
Projektering ledningsinfrastruktur	0,1			0,1
Projektering Gatustruktur	0,1			0,1
Planhandläggning	0,3			0,3
Summa	1,0	5,0	5,0	11,0

I tabellen ovan redovisas en tidig kostnadsberäkning över driftkostnader kopplade till projektet. Observera att kapital- och framtida löpande driftkostnader ej är med i beräkningarna och behöver kompletteras med i ett senare skede. Beräkningarna är baserade på erfarenhetstal samt uppskattningar då det kvarstår en del utredningar, projektering och beslut. I och med en del osäkerheter i projektet kan underlaget komma att behöva revideras i kommande mål- och resursplaner. Driftkostnader prognostiseras till 1 mnkr för år 2025. Kostnaderna är nödvändiga för att fortskrida planarbetet enligt det beskrivna scenariot ovan. Projektet anses ha näringspolitiska kopplingar där kommunstyrelsen har ett medansvar för att täcka driftkostnader som uppstår. Om budget inte tillförs för ändamålet blir konsekvensen att arbetet behöver saktas ned och projektet kan inte fullföljas i den takt som behövs för att underlätta samspelet med Trafikverkets stationsutbyggnad.

Specifikation av prognostiserade investeringar 2024–2030

Åtgärd (mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totalt
Järnvägsbacken								0,0
Resecentrum cirkulation								0,0
Vassbottenleden								0,0
Cirkulation Vassbottenleden								0,0
Nya Hantverkargatan		2,0	7,5	6,0	0,6		3,0	19,1
Hamntorget								0,0
Kustbevakningen verksamhet								0,0
Kustbevakningen kaj								0,0
Pendel P-hus				3,5	30,0	45,0	5,0	83,5
Regnpark								0,0
Pumpstationer			4,5					4,5
Fastighetsrättsliga kostnader	15,0							15,0
Osäkerhetsfaktor		2,0	2,0	7,0	6,4	2,0		19,4
SUMMA	15,0	4,0	14,0	16,5	37,0	47,0	8,0	141,5

I tabellen ovan redovisas en tidig prognos över investeringar kopplat till exploateringen. Beräkningarna är baserade på erfarenhetstal samt uppskattningar då det kvarstår en del utredningar, projektering och beslut. I och med en del osäkerheter i projektet kan underlaget komma att behöva revideras i kommande mål- och resursplaner.

Sanden, Norra

Norra Sanden har budgeterats med totalt 21,6 mnkr för perioden. Kostnaden är grovt uppskattad och avser start med projektering 2025 följt av iordningställande av parkmark, ställplatser, servicehus med anläggning för latrintömning samt anläggning av bryggor, tankstation och kran för ny marina. Då nuvarande gästhamn kan tvingas stänga och det i dagsläget saknas en alternativ placering, är planuppdraget av stor strategisk och näringspolitisk vikt, för att möjliggöra en eventuell flytt av gästhamn till norra sanden. Områdets funktioner för rekreation, evenemang och besöksnäring är också viktiga för näringslivet i Vänersborg.

Kommunstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att tillsammans med berörda förvaltningar utreda utvecklingsalternativ för Norra Sanden. Detaljplanearbetet är vilande i väntan på utredningen. När förslag till mål- och resursplan bereds (april 2024) är status att utredning fortfarande pågår. Beroende på vad utredningen visar kommer uppskattning för investeringen att behöva revideras.

Driftkostnader för detaljplanearbetet prognostiseras till ca 700 tkr och är nödvändiga för att fortskrida planarbetet enligt det beskrivna scenariot ovan. Beroende på när utredning för utvecklingsalternativen färdigställs kan planarbetet riskera att fördröjas till år 2025.

Beroende på områdets utformning och användning kommer driftkostnaderna att öka i ett senare skede för kapitalkostnader, drift- och skötsel av området. Om ramen

för driftbudgeten inte utökas i takt med de ytor som skall underhållas och de genererade kapitalkostnader utökas, blir effekten att befintlig driftbudget urholkas.

Gatuenheten

Ökade drift- och kapitalkostnader till följd av exploatering

Vänersborg har växt i storlek, både vad gäller befolkning samt nya exploateringsområden och prognosen indikerar att invånarantalet kommer öka med 10 % fram till 2040 enligt kommunens befolkningsprognos. En utmaning med de pågående investeringarna och exploateringarna är att det medför att de ytor som ska underhållas växer, samt att kapitalkostnaderna ökar och belastar gatuenhetens driftbudget. Om ramen för driftbudgeten inte utökas i takt med de ytor som skall underhållas och de genererade kapitalkostnader utökas, blir effekten och resultatet att standarden på vägar och parker sjunker.

Projekt klara 2024	Investering i gata	Kapitalkostnad 2025	Driftkostnad 2025
Haren parkering	7 500 000	350 000	75 000
Källeberg bostäder	15 250 000	650 000	250 000
Summa	22 750 000	1 000 000	325 000

I tabellen ovan har gatuenheten beräknat drift och kapitalkostnader som genereras av de nya projekt som planeras färdigställas inför 2025, men som inte har kompenserats i budget. Totalt uppskattas driftkostnader att öka med 1,3 mnkr till följd av ovanstående projekt.

Under åren 2019–2021 byggdes en del av parkeringen ut i gällande detaljplan för kv. Haren. Den andra delen behöver vara utbyggd senast i juni 2025 för att inte gällande bygglov för parkeringen ska falla. För att finansiera investeringen behövs 2,7 mnkr i investeringsbudget. Med anledning av detta pågår ärende om omfördelning av 2,7 mnkr från Grunnebo Södra till färdigställande av parkering på kv. Haren för år 2024. Om omfördelningen beviljas och byggnationen färdigställs innebär detta ökade kapitalkostnader för gatuenheten från och med år 2025. Parkeringen kan anses vara av näringspolitiska skäl då det skapar förutsättningar för besökare att ta sig in till centrum, vilket främjar företagare i centrum och näringslivet i Vänersborg. Parkeringen ger också goda förutsättningar för de som arbetar i Vänersborgs kommun och pendlar med bil.

Exploatering av det nya bostadsområdet i Källeberg, Brålanda, har avvikit från den beslutade mål- och resursplanen och förväntas färdigställas under våren 2024. Projektet har fått kraftigt ökade kostnader mot budget som från början uppgick till 11,8 mnkr. Nu uppgår prognos för projektet till 31,5 mnkr.

Om kompensation uteblir behöver gatuenheten vidta åtgärder för att anpassa till budgetram. Det innefattar fortsatt vakanshållning trots hög arbetsbelastning, minskad eller helt avstannad utbyggnad av parker, torg och allmänna platser i framtida områden och nedskärningar i befintliga områden i form av minskade materialinköp och underhåll. I vissa områden kan det behöva avstanna helt.

Åtgärder som ovan innebär flera konsekvenser för verksamheten och kommunen i stort. Underhållsåtgärder kommer att behöva prioriteras och uppkomna behov kommer ta längre tid att åtgärda. När budget saknas för att utföra kontinuerligt underhåll blir konsekvensen att det skjuts fram i tiden. Detta leder oftast till att underhållet ökar i omfattning och blir dyrare när det väl genomförs. Denna utveckling visar sig redan idag.

Besparingsåtgärder som vakanshållning påbörjades redan under 2023 vilket har inneburit personalbrist på flera områden. Detta har exempelvis visat sig vid snöröjning då personalbristen gjort att snöröjningen tagit längre tid. Att arbeta med omprioriteringar påverkar effektiviteten negativt. Verksamheten upplever redan idag att det finns knappa resurser till utvecklingsarbete.

Snöröjning

Snöröjning är en viktig samhällsfunktion som gatuenheten ansvarar för att utföra, oavsett tid på dygnet. Från 1 oktober 2023 gäller nya regler för dygnsvila, vilket innebär att anställda måste ha minst 11 timmars obruten dygnsvila varje 24-timmarsperiod. För att anpassa sig till de nya reglerna behöver gatuenheten organisera om fördelningen mellan interna och externa parter som sköter snöröjningen. För att säkerställa att gatuenheten alltid har resurser för att klara uppdraget utan att bryta mot arbetstidslagen kommer tre centrumdistrikt, som tidigare sköts av intern personal, att läggas ut på entreprenad. Gatuenheten fortsätter dock att sköta vinterväghållningen på kommunens buss- och genomfartsleder samt majoriteten av gång- och cykelvägarna. Då dessa tre centrumdistrikt kommer att läggas ut på entreprenad blir följderna att det medförs högre kostnader då fasta ersättningar för dessa distrikt ska betalas till entreprenör plus tillkommande timmar för snöröjning. Lösning genom att hyra/köpa in maskiner för vinterväghållning och tim- eller visstidsanställa personal för utförandet har också undersökts. Denna lösning medför högre kostnader än att lägga ut på entreprenad och risk att inte få tillsatt tjänster med den obekväma arbetstiden.

Ökad kostnad för omställningen är uppskattad till 700 tkr. Åtgärder för att hantera dessa ökade kostnader är att verksamheten måste vara mer återhållsam med inköp av till exempel material, minska på utbildningskostnader för personalen samt fortsätta att vakanshålla vissa tjänster. Dessutom kan det bli så att snöröjningen i kommunens interna distrikt kommer att ta längre tid än vanligt då en kombination av resursbrist på personalsidan samt den nya arbetstidslagen gör att ihållande snöfall blir en utmaning. Underhållsåtgärder vid t.ex. pothål, krackeleringar och sättningar på kommunens vägnät stramas åt och endast akuta ärenden som kan leda till t.ex. skadeståndsanspråk kommer att åtgärdas. Rutinen kring kraven för åtgärd av släckt gatubelysning kommer att ses över där varje ärende hanteras individuellt. I varje ärende görs en bedömning om åtgärd krävs om bara en armatur har slocknat eller om två eller fler släckta armaturer krävs innan någon åtgärd görs. Detta kan leda till en ökad känsla av otrygghet.

Ökad hantering av riskträd

Träd som innebär risk och fara för allmänhet har ökat kraftigt de senaste åren vilket innebär ökade kostnader för verksamheten. Det är främst almsjukan samt ökat antal stormar som bidrar till riskbedömningen. Kostnaderna för den ökade hanteringen uppskattas till ca 500 tkr/år de närmsta åren.

Träd har stor betydelse för stadsbilden, miljön, klimatet och ekonomin. Vid fällning av ett träd brukar gatuenheten normalt kompensationsplantera två nya. På grund av det ekonomiska läget behöver ambitionsnivån sänkas och gatuenheten överväger att minska till att kompensationsplantera ett träd per fällning. Vid detta tillkommer kostnader för inköp, plantering och etableringsbevattning och beräknas uppgå till i snitt 800 tkr/år för en femårs-period.

För att klara av kostnadsökningarna behöver gatuenheten göra stora prioriteringar i den ordinarie parkskötseln samt vakanshålla en tjänst. Den allmänna skötseln kommer att minska, framför allt i ytterområden då det är betydligt fler ytor att sköta med minskat antal ordinarie personal. Befarade konsekvenser är ökad stress bland personal vilket i sin tur kan leda till ökad sjukfrånvaro. Besparingarna resulterar också i att underhållsberget ökar. Enheten har redan halverat mängden sommarblommor och behöver göra ytterligare nedskärningar så som att inte göra höstfägring, blomsterarrangemang i lyktstolpar, avstå lagning från trasiga lekredskap och i stället ta bort utan att ersätta med nytt. Om belastningen blir för stor på verksamheten blir åtgärden att minska eller avstå helt från kompensationsplanteringen.

Belysning utmed statliga vägar

Kommunen äger belysning utmed statliga vägar där Trafikverket har väghållaransvar. Trafikverket har tagit över den belysning som anses vara nödvändig för trafiksäkerheten, och återstående belysning som Trafikverket överlämnade till kommunen står kvar.

Under 2024 kommer nedmontering av kommunalt ägda trästolpar att ske på grund av säkerhetsskäl. Kostnaden förväntas uppgå till ca 3 mnkr. Efter att trästolparna har monterats ned återstår nedmontering av metallstolpar. Fortsatt nedmontering av metallstolpar inom Trafikverkets område uppskattas till 5 mnkr. Om inga medel tilldelas kommer belysningen att släckas ned. Konsekvensen är att det blir mörkt, vilket kan leda till flera felanmälningar eftersom invånarna förväntar sig att belysningen ska vara tänd. När belysningen är avstängd fyller den ingen funktion, utan riskerar att bli ett föremål för trafikskador. Det kan antingen vara påkörningsskador, ålder, rostangrepp eller väder och vind som riskerar att de faller och kan leda till skadeståndsanspråk, personskador eller dödsfall.

Resurser

Gatuunderhålls uppdrag har de senaste åren ökat i omfattning på grund av kommunens expansion och befolkningsökning. Enheten upplever en ökad administration inom flera områden som exempelvis ärendehantering, upphandlingar, beställningar, och förvaltningsövergripande projekt. För att klara av det ökade trycket överväger enheten att omvandla en vakant tjänst från anläggningsarbetare till en tjänst som arbetsledare/projektledare/ingenjör. Verksamheten har försökt omfördela arbetsuppgifter genom

kartläggning av tjänstemännens arbete, men åtgärden har inte varit tillräcklig för att klara det ökade trycket. Konsekvensen av detta blir att bemanningen för gatuunderhålls utepersonal minskar, vilket leder till minskat underhållsarbete och i sin tur risk för att underhållsberget ökar.

Evenemang

Under flera år har beslut fattats att genomföra ett evenemang under vintersäsongen, i Plantaget i Vänersborg. Isbanan var ett populärt inslag under några år och nu senast ordnades projektet Vintertid med karusell. De olika evenemangen har kostat olika mycket att genomföra. Isbanan uppgick till ca 600 tkr och projektet Vintertid ca 100 tkr. Utöver detta har flera externa aktörer varit med och bidragit till evenemangen. Utan dessa hade kostnaderna varit större. Att få ett permanent beslut och tilldelade medel för detta uppdrag skulle skapa förutsättningar till bättre planering av evenemanget.

Kretslopp & vatten

Va-saneringar

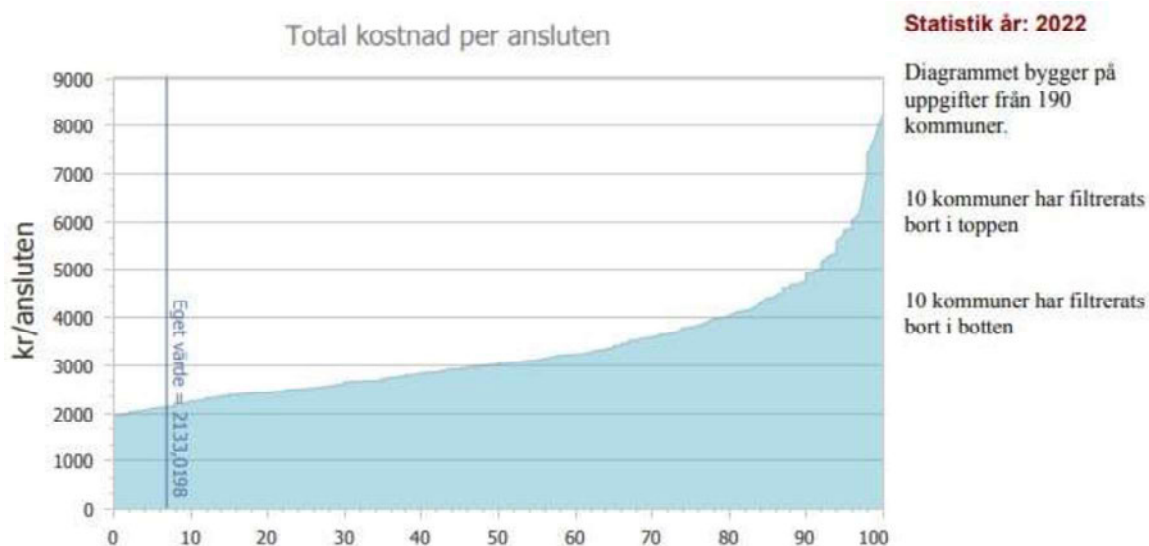
Livslängden på moderna ledningar är ca 100 år och för de senaste fem åren är förnyelsetakten 100–462 år beroende på vilken typ av ledning som avses. Merparten av ledningarna lades ner på 50-, 60- och 70-talet med statliga medel och närmar sig sin beräknade livslängd. Behovet av reinvestering uppgår till 40 mnkr/år vilket skulle motsvara ungefär 2% höjning av taxan inför 2026. Då behovet innebär en kraftig ökning mot tidigare år anses det inte var i enlighet med kommunstyrelsens budgetanvisningar. Därför har saneringsinvesteringarna budgeterats i samma nivå med tidigare beslutad mål- och resursplan. Däremot vill verksamheten lyfta behovet i nedanstående konsekvensanalys.

Ledningsnätet har en låg förnyelsetakt med ett stort in- och utläckage vilket belastar vatten- och avloppsverken med driftkostnader och riskerar lag- och miljökrav. Ett förändrat klimat innebär ändrade nederbördsmönster vilket resulterat i klimatskador med ersättningskrav. Genom att öka saneringstakten minskar kostnaderna för drift- och underhåll och det sker en förflyttning från "lappa och laga" till planerat underhåll. 120 konstaterade källaröversvämningar sedan 2022 har hittills inneburit 16 inkomna regresser varav den största utbetalningen var på ca 800 tkr. Utöver skadestånden läggs väldigt stora summor på att utreda varje enskilt fall med interna och externa resurser såsom filmning och juridisk konsultation. Enligt de senaste miljörapporterna är inläckage dvs regn- och smältvatten som renas i det centrala avloppsverket 71 % vilket medför ökade kemikalie- och elkostnader.

Nedanstående diagram visar Vänersborgs kommun i förhållande till andra kommuner.

Diagrammet redovisar utfall för reinvesteringar i verk och ledningar fördelade på antalet anslutna för år 2022. Under år 2023 färdigställdes del av Va-utbyggnad för Vänersnäs och under 2024 färdigställs Holmängens avloppsreningsverk och Rörviks vattenverk vilket inte är medräknat i 2022 års uppgifter.

Diagrammet redovisar den totala kostnaden för va-verksamheten utslagen per ansluten person. Det egna värdet för Vänersborgs kommun uppgår till 2 133 kr per ansluten vilket är lågt i förhållande till andra kommuner. Inför 2023 och 2024 ökades taxan i Vänersborg med 4% respektive 20%.

I Hållbarhetsindex för 2023, där 178 kommuner jämförs, framgår att det finns nödvändiga förbättringsåtgärder i Va-anläggningen som är resurskrävande. Detta är va-verksamhetens största utmaning framåt. Det ställer krav på såväl ekonomisk framförhållning i form av flerårsbudget och långsiktig ekonomisk plan för investering i Va-anläggningens alla delar, främst förnyelsetakten. Den ökade efterfrågan på

sanering av Va-ledningsnätet kommer att innebära betydande utmaningar för Tekniskas verksamhet i Vänersborgs kommun.

Det är avgörande att Tekniska verksamheten är väl förberedda för att hantera dessa utmaningar och att nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa en effektiv, noggrann och hållbar hantering av både sanering och exploatering. Utfallet för saneringar har ökat från 6 mnkr 2022 till 19 mnkr 2023. En av orsakarena till det utökade utfallet för va-saneringar är att täckningsgraden i exploateringsprojekten varit lägre den senaste tiden och resurser har kunnat skiftas över till saneringsprojekt. Arbetsbelastningen på befintlig personal har även ökat. När exploateringstakten ökar igen blir det svårt att ens hantera nuvarande takt med befintliga resurser. Utökad personalstyrka är en förutsättning för att tekniska ska klara av en saneringstakt på 40/mnkr år från och med 2025. Utan utökningar kommer inte tekniska att klara av att utföra det ökade uppdraget.

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens tekniska förvaltning och består av gatuenhet, fastighet och serviceenhet, enhet för projektering och utförande av anläggningsarbeten, va-verk samt renhållningsverk. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, vaktmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Nyckeltal

Nyckeltal	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Fastigheter och lokaler			
Totalt fastighetsbestånd, yta kvm	249 156	243 071	239 331
Outhyrda kvm, andel (%)	5,9	2,6	3,0
Totalt fastighetsunderhåll, kr/kvm	179	176	153
Gator och utemiljö			
Gatuunderhåll, kr/m	77,2	78,7	84,4
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 400	1 400	1 487
Städyta 1000-tal kvm per dag	184	190	182
Vatten och avfall			
Odebiterat renvatten, andel (%)	23	20	23,4
Insamlat kommunalt avfall, kg/inv	171	160	171

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2025 till 106 789 tkr. Jämfört med budget 2024 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 391 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 140 tkr. Gatuenheten tillfördes 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. För tom-hyra av Norra skolan tillfördes nämnden 1 900 tkr i

ettårs-anslag under 2025. Projektet kommunvårdar permanentas och budgetramen utökades med 800 tkr.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta upprättat förslag till drift- investerings- och exploateringsbudget för år 2025 samt ekonomisk plan för åren 2026-2027 i enlighet med förvaltningens upprättade förslag i mål- och resursplan.
2. Investeringar äskas i enlighet med upprättat förslag i investeringsplan.
3. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta tillfälligt driftanslag om 1 mnkr 2025 för exploateringsområdet Sanden, Södra, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl.
4. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta ramökning om 425 tkr för ökade drift- och kapitalkostnader till följd av ny parkering vid kvarteret Haren, med hänvisning till att projektet har näringspolitiska skäl. Beslutet förutsätter att pågående ärende gällande omfördelning mellan Grunnebo och Kvarteret Haren beslutas enligt förslag.
5. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att omfördela 100 tkr till kultur- och fritidsnämnden avseende underhåll och ansvar för kommunens på allmän plats placerad offentlig konst före år 2023. Beslutet förutsätter revidering i samhällsbyggnadsnämndens reglemente, punkt 5 (KF 2023-09-13 § 141).
6. Samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till de åtgärder och konsekvenser som beskrivs i bilaga 1 till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Va-taxan föreslås höjas med 20 % exklusive moms vad avser bruksavgiften och 5 % exklusive moms för anläggnings-

Samhällsbyggnadsnämnden

avgiften inför 2025. Förslag om ny avfallstaxa 2025 innebär ca 1 mnkr i ökade intäkter för verksamheten.

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Resultaträkning, mnkr

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mnkr	Budget 2025	Budget 2024	Bokslut 2023
Statsbidrag	6,6	6,5	16,2
Övriga intäkter	471,1	461,1	453,3
Summa intäkter	477,7	467,6	469,6
Personalkostnader	179,0	180,7	176,2
Omkostnader	244,6	239,0	244,7
Ränta	55,0	50,9	36,0
Avskrivningar	107,2	99,8	92,3
Summa kostnader	585,8	570,5	549,2
Nettokostnader	108,1	102,9	79,6

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2025	Budget 2024	Bokslut 2023
Summa intäkter	41,0	40,0	36,1
Personalkostnader	13,0	12,2	11,0
Omkostnader	22,4	22,3	21,5
Ränta	1,5	1,5	1,2
Avskrivningar	4,1	4,1	4,5
Summa kostnader	41,0	40,0	38,1
Nettokostnader	0,0	0,0	-2,0

Resultaträkning, mnkr

Taxefinansierad verksamhet Va-verk

Resultaträkning Mnkr	Budget 2025	Budget 2024	Bokslut 2023
Summa intäkter	112,0	93,2	80,4
Personalkostnader	15,3	14,9	15,2
Omkostnader	46,1	35,8	37,5
Ränta	22,3	18,5	13,2
Avskrivningar	28,3	24,0	18,4
Summa kostnader	112,0	93,2	84,4
Nettokostnader	0,0	0,0	-4,0

Anslagsredovisning Mnkr	Netto 2025	Intäkt 2025	Kostnad 2025
Nämnd och administration	13,1	0,3	13,4
Gator och vägar/park/tekniska	78,8	70,4	149,2
Fastighetsenhet	14,3	238,0	252,2
Kost-/serviceenheter	2,0	169,0	171,0
S:a skattefinansierad verks	108,1	477,7	585,8
Renhållningsverk	0,0	41,0	41,0
VA-verksamhet	0,0	112,0	112,0
S:a taxefinansierad verks	0,0	153,0	153,0
Summa	108,1	630,7	738,8

3.2 Investeringsbudget

Ambitionen har varit att anpassa investeringsvolymen till det rådande finansiella målet. Nedan följer en beskrivning av större/strategiska investeringsprojekt som berörs i förslag till investeringsplan 2025-2027.

Utifrån det finansiella investeringsmålet kan fastighetsinvesteringarna beräknas till 131 mnkr för 2025. Efter att ha tagit hänsyn till uppdaterade prognoser om fördyringar och fördröjningar överskred nämndernas behov ramen för fastighetsinvesteringar. Lokalförsörjningsunderlaget har använts som ett stödjande underlag vid upprättande av förslaget till investeringsplanen, men eftersom prioritering av föreslagna investeringar sak-

Samhällsbyggnadsnämnden

nades i underlaget krävdes dialog mellan förvaltningarna för att prioritera mellan projekten.

Orsaker till det ökade behovet av investeringar beror både på fördyringar och fördröjningar i pågående projekt. B-husets totala budgetbehov har ökat från 62 mnkr till 81 mnkr. Projektet för Arena Vänersborg har fördröjts utifrån nuvarande beslutad tidsplan vilket innebär att 18,9 mnkr behöver planeras in 2025 i stället för 2024. Ett annat projekt som fördröjts utifrån ursprunglig tidsplan är Boende för personer med sammansatta behov. Projektet har även fördyrats med 6,5 mnkr till totalt 24 mnkr i projektprognos. Utöver detta har underhållsåtgärder för Brålandabadet, 0,5 mnkr, lagts till efter kommunikation med Kultur och fritidsnämnden. För att anpassa till angiven ram för fastighetsinvesteringar har B-huset Sportcentrum förlängts med ett år och förväntas färdigställas 2027 och ombyggnad av Brätte ishall, 17 mnkr, har flyttats fram till 2027. Förändringarna är samberedda med kultur- och fritidsförvaltningen och lokalförsörjningsgruppen.

Exempel på andra stora fastighetsinvesteringar som planeras pågå eller påbörjas under planperioden är Mariedalsskolan idrotts-hall/specialsalar, 48,6 mnkr, som pågår under 2025 och 2026, serviceboende LSS, 25 mnkr, och boende socialpsykiatri, 25 mnkr, som startar 2027 samt markinköp för ny räddningsstation 2025, 15 mnkr.

Va-verksamheten har de senaste åren haft flera stora investeringsprojekt igång. Rörviks vattenverk, 91 mnkr, planeras färdigställas under 2024 och Skräcklans vattenverk, 255 mnkr, återstår att färdigställa under 2025 och 2026. Lågreservoar Brålanda prognostiseras fördyras från 11,5 till 27 mnkr pga uppdaterad kalkyl för prisökningar, markförhållanden och tillkommande reservkraftverk. För dagvattenanläggning i Nordkroken har det

totala anslaget ökat från 4 till 11,8 mnkr efter fördröjning och uppdaterad kalkyl.

I den föreslagna investeringsplanen 2025-2027 är budget för va-saneringar oförändrad. Ledningsnätet är ålderstiget med stora mängder ovidkommande vatten som kommer in i spillvattenledningarna med följderna att fastighetsägare drabbas av översvämningar och att vatten renas i onödan i avloppsreningsverket. Dricksvatten läcker ut i stora mängder utan att det debiteras. För att kunna ha en hållbar förnyelsetakt är behovet större än vad som budgeterats enligt anvisningar.

Renhållningsverksamhetens investeringsvolym har ökat för åren 2025-2027 då nytt direktiv innebär att kommunen från den 1e januari 2024 ansvarar för insamling av allt förpackningsmaterial från hushåll. Kommunen skall ordna fastighetsnära insamling för alla hushåll innan 2027. Ca 40% av kommunens lägenhetsinnehavare har just nu tillgång till fastighetsnära insamling och vid årets slut beräknas den siffran vara 70%. Under 2025 sker leverans av beställda fyrfacksfordon och fyrfackskärl. Dessa tillhandahålls villaägarna i tätorterna senast slutet av året. Totalanslaget för projektet har reviderats från 70 till 65 mnkr. År 2026 föreslås arbete med fastighetsnära insamling för hushåll på landsbygden i egen regi. Här tillkommer 5 mnkr för utökning av ytterligare ett renhållningsfordon enligt den föreslagna investeringsplanen. En utredning kring återtag av avfallshantering för landsbygden har påbörjats. Genom att återta och i egen regi ansvara för avfallshanteringen även på landsbygden möjliggörs en kostnadseffektivare hantering samt bättre kontroll över utförandet och därmed ökad service mot kund.

Av gatuenhetens investeringar utgör renoveringen av Dalbobrons bropelare, 25 mnkr, en stor del av det totala anslaget. Projektet på-

Samhällsbyggnadsnämnden

börjas med upphandling under 2024 och planeras att genomföras under 2025. Bro över hamnkanalen har budgeterats med 11,5 mnkr och planeras att genomföras under 2026. Statsbidrag för projektet är budgeterat med 5,5 mnkr under förutsättning att föreslagna motprestationer beviljas av Trafikverket. Som en åtgärd för att balansera ökade driftkostnader har ambitionen varit att minska gatuinvesteringar där det anses möjligt.

Brättevägen har tidigare fördröjts på grund av utredningar för genomförandet. Ärende för beslut av vägsträcka pågår och prognos är att projektet kan pågå under 2025 och 2026. Projektet beräknas fördyras från 35 mnkr till 41 mnkr pga fördröjning och prisökningar.

Planarbetet på Södra Sanden är tills vidare pausat. Kommunen har fortsatt ett behov av att driva ett planarbete som samspelar med Trafikverkets stationsutbyggnation. Det nya läget innebär ett minskat budgetbehov utifrån tidigare beslut och uppgår till totalt 141,5 mnkr varav 34,5 mnkr för planperioden.

Norra Sanden har budgeterats med totalt 21,6 mnkr varav 16,6 är budgeterade för planperioden. Kostnaden är grovt uppskattad och avser start med projektering 2025 följt av iordningställande av parkmark, ställplatser, servicehus med anläggning för latrintömning samt anläggning av bryggor, tankstation och kran för ny marina. Projektets framfart och utformning beror på pågående utredning av utvecklingsalternativ.

Exploatering av nytt industriområde i Grunnebo skulle ha påbörjats 2024 men har fördröjts. Projektet har fått nya inslag och scenario som beräknas i investeringsplanen förutsätter både vänstersväng och vägar och dagvatten för gemensamhetsanläggning. Detta innebär att totalanslaget uppgår till

16,4 mnkr istället för 5 mnkr som tidigare beslutats.

Skredsäkring och förstärkning av Vargöns hamn, 87,6 mnkr, är senarelagt mot ursprunglig plan och planeras påbörjas under 2024 för att färdigställas år 2025. 90% av investeringen planeras att finansieras av statsbidrag. Vänersborgs hamn är för närvarande pausat men har budgeterats med projektering 2026 och genomförande 2027. Projektets totala budget uppgår till 37,2 mnkr och har räknats upp för prisökningar. År 2026 har muddring planerats som en åtgärd för att återställa djupet i hamnkanalen.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Gator och vägar						
1	Belysningsprojekt	Årligt anslag		1,5	1,5	2,0	5,0
2	Gatuarbete i samband med va-sanering	Årligt anslag		2,5	3,9	4,0	10,4
3	Diverse trafikåtgärder	Årligt anslag		1,0	1,0	1,2	3,2
4	Utredning/förprojektering	Årligt anslag		0,3	0,3	0,3	0,9
5	Belägg.underhåll f.d. drift	Årligt anslag		11,0	11,0	11,0	33,0
6	Brounderhåll	25/01-25/12	25,0	25,0			25,0
7	Bro hamnkanalen	25/01-26/12	11,5	0,5	11,0		11,5
8	Statsbidrag Bro hamnkanalen	25/01-26/12	-5,5		-5,5		-5,5
9	Belysning östra vägen gc allé	25/04-25/10		0,6			0,6
10	Belysning - Kretsloppsparken - Propellerg.	25/04-25/10			0,7		0,7
	S:a Utgifter			42,4	23,9	18,5	84,8

	Kommentarer till investeringar i gator och vägar						
1	Årligt anslag för belysningsprojekt						
2	Årligt anslag för gatuarbete i samband med VA-sanering						
3	Årligt anslag för diverse trafikåtgärder						
4	Årligt anslag						
5	Beläggningsunderhåll						
6	Brounderhåll i enlighet med rapport avseende brister och åtgärder, utförd av WSP, Bro- och Vattenbyggnad SBN. DNR. 2013/268. 2025 avser renovering av bropelare						
7	Nybyggnation av gång- och cykelbro. Binder ihop Sanden och Sundsgatan						
8	Statsbidrag bro hamnkanalen, budgeterat till 50% med förutsättning att motprestationer beviljas av Trafikverket						
9	Belysning av gång- och cykelväg på nytt bostadsområde						
10	Trafiksäkerhetsåtgärd. Byter ut till trafiksäkrare stolpar längs Tegelbruksvägen						

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Kollektivtrafikåtgärder						
11	Bhpl Östra vägen vid Videgatan	1/4 -31/10		0,6			0,6
12	Bhpl Korsebergsvägen vid Kappenvägen	1/4 -31/10			0,6		0,6
13	Bhpl Fabriksgatan vid Änggatan	1/4 -31/10				0,6	0,6
	S:a Utgifter			0,6	0,6	0,6	1,8

	Kommentarer till investeringar i kollektivtrafikåtgärder						
11-13	Kollektivtrafikåtgärder. Tillgänglighetsanpassning						

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Cykelbefrämjande åtgärder						
14	Gc-väg Almgatan, Gropbrovägen-Olle N. väg	1/4 -31/10		2,5			2,5
15	GC Fabriksgatan - Repslagarvägen	1/4 -31/10		0,5			0,5
	S:a Utgifter			3,0	0,0	0,0	3,0

	Kommentarer till investeringar i cykelbefrämjande åtgärder						
14-15	Åtgärder för att främja cykelåkning						

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Parkverksamhet						
16	Grönytor, lekplatser, parker m.m.	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
	S:a Utgifter			1,5	1,5	1,5	4,5
	Kommentarer till investeringar i parkverksamhet						
16	Årligt anslag						

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	VA-verksamhet						
17	Säkerhetsarbete enligt EU-direktiv	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
18	Skräcklans vattenverk	22/01-26/12	255,0	110,0	52,0		162,0
19	Ombyggn. på vatten- och avloppsverken	Årligt anslag		3,0	3,0	3,0	9,0
20	Lågreservoar Brålanda	23/01-26/12	25,0	18,5	4,0		22,5
21	Säkerhetsarbete avloppsrening	Årligt anslag		0,5	0,5	0,5	1,5
22	Digitala vattenmätare	Årligt anslag		1,0	0,5	0,5	2,0
23	Nya serviser	Årligt anslag		2,0	2,0	2,0	6,0
24	Dagvattenanläggningar	Årligt anslag		4,0	3,0	3,0	10,0
25	Saneringar enligt Blåplan	Årligt anslag		20,0	20,0	20,0	60,0
26	Dagvattenanläggning Nordkroken	23/01-25/12	11,8	9,5			9,5
	S:a Utgifter			170,0	86,5	30,5	287,0

Kommentarer till investeringar i VA-verksamhet

17	Årligt anslag	
18	Byggnation startat i juni 2023. Arbetet beräknas pågå under de kommande åren	
19	Årligt anslag	
20	Ny reservoar i Brålanda. Fördyring enligt ny kalkyl och tillkommande reservkraftverk. Avhänget detaljplanprocess	
21	Årligt anslag	
22	Fjärravlästa läcksökande, larmande vattenmätare	
23	Avser stora kostnadskrävande serviser	
24	Kostnader sammanhängande med ny dagvattenplan	
25	Årligt anslag, utökas p.g.a. föråldrat ledningsnät	
26	Dagvattenanläggning Nordkroken. Lagkrav och föreläggande från länsstyrelsen. Fördyring enligt ny kalkyl	

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Renhållningsverksamhet						
29	Utrustning och inventarier	Årligt anslag		1,5	1,5	1,5	4,5
30	Fordon/maskiner	Årligt anslag		0,0	2,5	2,5	5,0
31	Förändrad avfallshantering	24/01-26/12	65,0	50,0	10,0	0,0	60,0
32	Avfallshantering landsbygden	26/01-26/12	5,0	0,0	5,0	0,0	5,0
33	Utbyggnation Kretsloppspark	25/01-26/12	12,0	7,0	5,0	0,0	12,0
	S:a Utgifter			58,5	24,0	4,0	86,5

Kommentarer till investeringar i Renhållningsverksamhet

29	Årligt anslag	
30	Årligt anslag. För år 2025 ingår inköp av fordon i projekt för förändrad avfallshantering	
31	Förändrad avfallshantering enligt lag innebär inköp av sopkärl samt fordon för att hantera fastighetsnära insamling av förpackningar. Totalt anslag är reviderat från 70 mnkr till 65 mnkr	
32	Övertag insamling av hushållsavfall på landsbygden 2026	
33	Kontorsplatser och utökning omklädningsrum på Kretsloppspark samt utökning garage pga förändrad avfallshantering	

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Gatuenheten/Tekniska						
34	Fordon och maskiner	Årligt anslag		2,0	2,9	5,6	10,5
35	Inventarier			0,4	0,1		0,4
	S:a Utgifter			2,4	3,0	5,6	10,9

Kommentarer till investeringar för Gatuenheten/Tekniska

34	årligt anslag	
35	Leasingåtertag av mätutrustning	

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Kostenheten						
36	Köksutrustning/kontorsmöbler	Årligt anslag		1,0	1,0	1,0	3,0
	S:a Utgifter			1,0	1,0	1,0	3,0

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	Serviceenheten						
37	Maskiner, inventarier	Årligt anslag		0,4	0,4	0,4	1,2
	S:a Utgifter			0,4	0,4	0,4	1,2

Kommentarer till investeringar för Kostenheten och Serviceenheten

36	Årligt anslag för utbyte och uppgradering av utrustning	
37	Årligt anslag för utbyte och uppgradering av utrustning	

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
Industri och hamnverksamhet							
38	Vargöns hamn, skredsäkring, förstärkning kaj	21/01-25/12	87,6	60,0			60,0
39	Statsbidrag Vargöns hamn	21/01-25/12	78,8	-54,0			-54,0
40	Vänersborgs hamn	26/01-27/12	37,2		2,2	35,0	37,2
41	Muddring Hamnkanalen	26/01-26/12	4,0		4,0		4,0
S:a Utgifter				6,0	6,2	35,0	47,2
38	Inväntar dom hos mark- och miljödomstolen, projektet bedöms starta hösten 2024						
39	Bidragsansökan till SGI skickas in under april 2024 och beslut väntas i juni 2024						
40	Projektering 2026 och genomförande 2027						
41	Muddring för återställande djup i hamnkanalen. Saneringskostnader tillkommer och redovisas som driftkostnad						
Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
Gator / Park Övrigt							
42	Förpackningsåtervinning	25/4-25/11		2,5			2,5
S:a Utgifter				2,5	0,0	0,0	2,5
Kommentarer till investeringar för Gator/Park Övrigt							
42	Förändrad förpackningsinsamling enligt lag innebär inköp av sopkärl för insamling av förpackningar på allmänna platser						

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Fastighetsinvesteringar

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	- Barnomsorg och grundskola:						
1	Onsjö förskola, tillbyggn. 2 avd.	22/01-25/12	14,0	2,0			2,0
2	Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar	25/01-26/12	48,6	2,0	46,6		48,6
3	Förskola/skola, verksamhetsanpassning	Årligt anslag	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
4	Förskole- och skolgårdar	Årligt anslag	9,0	3,0	3,0	3,0	9,0
5	Brålanda utbyggnad fsk platser	26/01-28/12	60,6		1,0	27,0	28,0
6	Utökad lokalkapacitet Brålanda skola F-6	27/01-28/12	33,8			1,0	1,0
7	Utökat antal förskoleplatser Frändefors	27/01-28/12	9,0			1,0	1,0
	S:a Utgifter			10,0	53,6	35,0	98,6

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar barnomsorg och grundskola

- 1 Strategiskt samverkansprojekt enligt beslut uppstartat 2023
- 2 En del av strategisk samverkan ovan, startas under 2025 och lämnas till verksamhet för drift till höstterminen 2026
- 3 Årligt anslag för verksamhetsanpassningar
- 4 Årligt anslag för verksamhetsanpassningar
- 5 Utbyggnad fsk-platser i Brålanda då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland
- 6 Utbyggnad fsk-platser i Brålanda då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland
- 7 Utbyggnad fsk-platser i Frändefors då antalet barn 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	- Kultur- och fritidsfastigheter:						
8	Arenan	23/01-25/12	22,0	18,9			18,9
9	Halleli IP	27/01-27/12	2,0			2,0	2,0
10	B-hus Sportcentrum	24/01-27/12	81,0	25,0	27,0	28,0	80,0
11	Fritidsgård	25/01-26/12	39,0	1,0	38,0		39,0
12	Brätte ishall	25/01-27/12	17,5	0,5		17,0	17,5
13	Vänersvallen syd	25/01-26/12	6,0	3,0	3,0		6,0
14	Vänersvallen nord	25/01-26/12	4,0	0,5	3,5		4,0
15	Vänersvallen Lilla Vallen, konstgräs	27/01-27/12	6,0			6,0	6,0
16	Rugbyplan	26/01-26/12	0,3		0,3		0,3
17	Sörbyvallen	27/01-27/12	3,0			3,0	3,0
18	Brålandabadet	25/01-26/12	0,5	0,5			0,5
19	Brätte ridskola	27/01-28/12	0,5			0,5	0,5
	S:a Utgifter			49,4	71,8	56,5	177,7

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar kultur och fritid

- 8 Omläggning av takduk inkl. snörasskydd och skärmtak samt invändig belysning
- 9 Halleli IP, dränering och bevattning
- 10 Underhållsåtgärder omklädningsrum WC mm. Renovering och viss ombyggnation
- 11 Torpa Fritidsgård
- 12 Verksamhetsanpassning med betongpist och energioptimering.
- 13 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 14 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 15 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs
- 16 Speakerbås och läktare
- 17 Verksamhetsanpassning utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik
- 18 Underhållsåtgärder utomhusbassäng
- 19 Projektering omklädningsrum, samlingslokal/cafeteria

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	- Fastigheter socialförvaltningen, omsorg om funktionshindrade:						
20	Serviceboende LSS, 10 platser	26/01-28/12	25,0		1,0	12,0	13,0
21	Boende för personer med sammansatta behov	23/01-25/12	24,0	22,0			22,0
22	Boende socialpsykiatri, 10 platser	26/01-28/12	25,0		1,0	12,0	13,0
	S:a Utgifter			22,0	2,0	24,0	48,0

Not Kommentarer till fastighetsinvesteringar omsorg om funktionshindrade

- 20 Serviceboende LSS 10 platser
- 21 Boende för personer med sammansatta behov 5 platser, projekt startat 2023
- 22 Boende socialpsykiatri, 10 platser

Not	Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen:						
23	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	Årligt anslag		27,0	27,0	27,0	81,0
24	Myndighetskrav	Årligt anslag		4,0	4,0	4,0	12,0
25	Brålandabadet	26/01-26/12			1,0		1,0
26	Hållbarhet och energioptimering	Årligt anslag		4,0	4,0	4,0	12,0
	S:a Utgifter			35,0	36,0	35,0	106,0

Not Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen

- 23 Investeringsunderhåll som utförs efter framtagna plan. Anslaget har utökats med 8 mnkr årligen pga ökad komponentredovisning
- 24 Avsatta medel för tvingande åtgärder
- 25 Underhållsbehov av hus, omklädningsrum och säkerhet enligt lokalförsörjningsunderlaget
- 26 Energisparåtgärder samt övergång till mer hållbara lösningar

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
Not - Fastigheter kommunstyrelseförvaltningen:						
27 Ny räddningsstation i centrala Vänersborg, Markinköp	25/01-25/12	15,0	15,0			15,0
S:a Utgifter			15,0	0,0	0,0	15,0

- Not Förklaringar fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen**
 27 Markinköp till ny räddningsstation i centrala Vänersborg

S:a fastighetsinvesteringar, mnkr **131,4 163,4 150,5 445,3**

Exploateringsbudget

Verksamhet/Projekt, mnkr	Projekttid	Totalt anslag	2025	2026	2027	S:a
28 Brättevägen, Skaven mot Edsvägen	20/09-27/12	41,0	2,0	20,0	18,6	40,6
29 Toppbeläggning Trestad center Västra	27/01-27/12	3,5			3,5	3,5
30 GC/personbilstunnel Skaven/Öxnered	22/01-28/01	27,0	3,5	1,5	19,6	24,6
31 Sanden, Södra	24/05-30/12	141,5	4,0	14,0	16,5	34,5
32 Markinköp	Årligt anslag	30,0	10,0	10,0	10,0	30,0
33 Grunnebo industriområde	22/01-26/12	16,4	6,0	10,4		16,4
34 Sikhall	27/01-29/12	2,0			2,0	2,0
35 Toppbeläggning Mariedal Östra	25/01-25/12	1,0	1,0			1,0
36 Norra Sanden	25/01-28/12	21,6	0,5	9,1	7,0	16,6
S:a Utgifter			27,0	65,0	77,2	169,2

Not Kommentarer till exploateringsbudgeten:

- 28 Vägen är en förutsättning för pågående och framtida exploateringar. Budget har räknats upp till följd av fördröjning och prisökningar
- 29 Toppbeläggning av nytt industriområde, Trestad Center
- 30 Medfinansieringsprojekt med Trafikverket. Tunnel krävs med tanke på utbyggnad av bostäder på Skaven/Öxnered
- 31 Exploatering av Sanden, Södra, Nya Hantverkargatan och pendel p-hus
- 32 Förvärv av fastigheter för kommunens fortsatta exploatering och utveckling
- 33 Nytt industriområde Grunnebo. Scenariot är beräknat för vänstersväg och gemensamhetsanläggning innehållande vägar och dagvattenhantering
- 34 Uppstart utveckling av Sikhall. Behöver en laga kraftvunnen detaljplan för projektets genomförande och kostnadsberäkning av projektet
- 35 Toppbeläggning Mariedal Östra
- 36 Exploatering av Norra Sanden. Kostnader avser parkmark, ställplatser servicehus med tillhörande anläggning för latrintömning, tankstation, båtcran, anläggning av bryggor

Verksamhet/Projekt	2025	2026	2027	S:a
Summa utgifter gata och park	50,0	26,0	20,6	96,6
Summa utgifter VA	170,0	86,5	30,5	287,0
Summa utgifter renhållning	58,5	24,0	4,0	86,5
Summa utgifter övrigt	3,8	4,4	7,0	15,1
Summa industri och hamn	6,0	6,2	35,0	47,2
Summa fastighetsinvesteringar	131,4	163,4	150,5	445,3
Summa exploateringsbudget	27,0	65,0	77,2	169,2
SUMMA	446,7	375,5	324,8	1 146,9

§ 15

Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2025-2027 (Omedelbar justering)

KS 2024/76

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer behov av fastighetsinvesteringar för åren 2025-2027 till 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation och översänder beslutet till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Under 2023 färdigställdes en förstudie angående Norra Älvsborgs räddningsförbunds (NÄRF:s) lokaler i centrala Vänersborg. Förstudien förordar att lämplig mark införskaffas om en ny räddningsstation ska uppföras i centrala Vänersborg.

I lokalförsörjningsunderlaget för åren 2025-2034 beskrivs ett behov av 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation. Kommunstyrelsen fastställde 2024-01-24 § 9 lokalförsörjningsunderlaget som ett referensunderlag i arbetet med mål- och resursplan 2025-2027.

Kommunstyrelseförvaltningen sammanställer behov av fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen åren 2025-2027 till 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2025–2027
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-31 Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2025–2027

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen
Ekonomichef
Budgetekonom Ekonomikontoret
Utredare Ekonomikontoret

Handläggare
Oskar Andersson
oskar.andersson@vanersborg.se
0521-72 12 25

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat
Mottagare
Kommunstyrelsen

Dnr: KS 2024/76

Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen 2025-2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer behov av fastighetsinvesteringar för åren 2025-2027 till 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation och översänder beslutet till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Under 2023 färdigställdes en förstudie angående Norra Älvsborgs räddningsförbunds (NÄRF:s) lokaler i centrala Vänersborg. Förstudien förordar att lämplig mark införskaffas om en ny räddningsstation ska uppföras i centrala Vänersborg.

I lokalförsörjningsunderlaget för åren 2025-2034 beskrivs ett behov av 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation. Kommunstyrelsen fastställde 2024-01-24 § 9 lokalförsörjningsunderlaget som ett referensunderlag i arbetet med mål- och resursplan 2025-2027.

Kommunstyrelseförvaltningen sammanställer behov av fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsen åren 2025-2027 till 15 mnkr år 2025 för markinköp inför uppförande av ny räddningsstation.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Under 2023 färdigställdes en förstudie angående NÄRF:s lokaler i centrala Vänersborg. Nuvarande lokaler bedöms av NÄRF inte fylla verksamhetens behov och de bedöms inte heller kunna anpassas för att göra det. Ska en ny räddningsstation uppföras i centrala Vänersborg förordar förstudien att för ändamålet lämplig mark införskaffas på Holmängens eller Tenggrentorps industriområde. Kostnaden för mark kan variera kraftigt beroende på olika faktorer. I och med att placeringen ännu är okänd föreslås i *Reviderad behovsinventering av lokaler för kommunstyrelsen, 2025-2034* att 15 mnkr avsätts för markinköp. Summan är högt räknad men föreslås för att inte begränsa möjligheterna.

Från 1 januari 2025 förväntas NÄRF slås samman med Mitt Bohuslän enligt beslut tagna under 2023. För att beslut ska hinna fattas angående hur lokaler ska finansieras

efter sammanslagningen samt ge den nya direktionen möjlighet att påverka placeringen föreslås vidare i nämnda behovsinventering markinköp genomföras tidigast 2026.

I *Lokalförsörjningsunderlag 2025-2034* bedömer dock lokalstyrgruppen att ärendet är så pass brådskande att möjligheten att tidigarelägga projektet bör undersökas. Medel för markinköp föreslås därmed till 2025. Kommunstyrelsen fastställde 2024-01-24 § 9 lokalförsörjningsunderlaget som ett referensunderlag i arbetet med mål- och resursplan 2025-2027, samt kompletterade med möjligheten till en framtida lokal för räddningstjänsten även på fastigheten Krickan 1.

För att inte begränsa möjligheterna gällande lokalisering av ny räddningsstation och för att möjliggöra att starta projektet har kommunstyrelsen behov av investeringsmedel enligt ovan beskrivning perioden 2025-2027.

Beredning

- Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen, 2023-05-03 § 108, *"Nya lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Vänersborg – NÄRF"*.
- Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen, 2023-11-01 § 224, *"Lokalförsörjningsunderlag/behovsinventering 2025-2034"*.
- Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen, 2024-01-24 § 9, *"Lokalförsörjningsunderlag/behovsinventering 2025-2034"*.

Underlag

Reviderad behovsinventering av lokaler för kommunstyrelsen, 2025-2034 (dnr: KS 2023/41)

Lokalförsörjningsunderlag 2025-2034 (dnr: KS 2023/41)

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen
Ekonomichef
Budgetekonom Ekonomikontoret
Utredare Ekonomikontoret

§ 18

Godkännande av fastighetsinvesteringar mål- och resursplan 2025-2027

KUFRN 2023/85

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner investeringsbudget för fastigheter i mål- och resursplan 2025–2027 enligt följande:

Fastigheter

24/01-26/12

Kultur- och fritidsfastigheter

Underhållsinvestering

Idrottshuset, B-paviljong

Verksamhetsanpassning/underhåll

Hallevi IP

Vänersvallen Nord

Vänersvallen Syd

Vänersvallen Lilla Vallen

Rugbyplan

Sörbyvallen

Brätte ishall

Brålandabadet

Brätte ridskola

Fritidsgård

Summa

Projekttid	2025	2026	2027	S:a
24/01-26/12				
Idrottshuset, B-paviljong	50,0	30,0		81,0
Hallevi IP			2,0	2,0
Vänersvallen Nord	0,5	3,5		4,0
Vänersvallen Syd	3,0	3,0		6,0
Vänersvallen Lilla Vallen			6,0	6,0
Rugbyplan		0,3		0,3
Sörbyvallen			3,0	3,0
Brätte ishall	0,5	17,0		17,5
Brålandabadet	0,5			0,5
Brätte ridskola			0,5	0,5
Fritidsgård	1,0	38,0		39,0
Summa	55,5	91,8	11,5	159,8

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden ska årligen lämna förslag till fastighetsinvesteringar för kommande budgetår, till samhällsbyggnadsnämnden. Förslaget innehåller investeringsplan för åren 2025–2027 och omfattar fastighetsinvestering avseende underhåll för Idrottshuset på 81 mkr, samt verksamhetsanpassningar för Hallevi IP, Vänersvallen, Rugbyplan, Sörbyvallen, Brätte ishall, Brålandabadet samt fritidsgård till ett sammanlagt värde om 78,8 mnkr för planperioden.

Ökade driftkostnader i form av höjd hyra på grund av föreslagna investeringar, kommer att hanteras i kommande budgetprocess för mål- och resursplan 2025–2027.

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-02-12

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen

2024-02-12

Dnr: KUFRN 2023/85

Handläggare
Marie Jensen
marie.jensen@vanersborg.se
0521-72 14 41

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Godkännande av fastighetsinvesteringar mål- och resursplan 2025–2027

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner investeringsbudget för fastigheter i mål- och resursplan 2025–2027 enligt följande:

Fastigheter

Verksamhet/projekt, mnkr	Projekttid	2025	2026	2027	S:a
Kultur- och fritidsfastigheter					
Underhållsinvestering					
Idrottshuset, B-paviljong	24/01-26/12	50,0	30,0		81,0
Verksamhetsanpassning/underhåll					
Hallevi IP	27/01-27/12			2,0	2,0
Vänersvallen Nord	25/01-26/12	0,5	3,5		4,0
Vänersvallen Syd	25/01-26/12	3,0	3,0		6,0
Vänersvallen Lilla Vallen	27/01-27/12			6,0	6,0
Rugbyplan	26/01-26/12		0,3		0,3
Sörbyvallen	27/01-27/12			3,0	3,0
Brätte ishall	25/01-26/12	0,5	17,0		17,5
Brålandabadet	25/01-26/12	0,5			0,5
Brätte ridskola	27/01-28/12			0,5	0,5
Fritidsgård	25/01-26/12	1,0	38,0		39,0
Summa		55,5	91,8	11,5	159,8

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden ska årligen lämna förslag till fastighetsinvesteringar för kommande budgetår, till samhällsbyggnadsnämnden. Förslaget innehåller investeringsplan för åren 2025–2027 och omfattar fastighetsinvestering avseende underhåll för Idrottshuset på 81 mkr, samt verksamhetsanpassningar för Hallevi IP, Vänersvallen, Rugbyplan, Sörbyvallen, Brätte ishall, Brålandabadet samt fritidsgård till ett sammanlagt värde om 78,8 mnkr för planperioden.

Ökade driftskostnader i form av höjd hyra på grund av föreslagna investeringar, kommer att hanteras i kommande budgetprocess för mål- och resursplan 2025–2027.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Enligt gällande styrande dokument kring lokalförsörjningsprocessen i Vänersborgs kommun ska respektive nämnd upprätta ett underlag för lokalbehov. Underlaget ska utgå från nuvarande lokalutnyttjande och analys av framtida behov. Kultur- och fritidsnämnden beslutade om behovsinventering för 2025–2034 vid sammanträde 2023-09-19 §76. Underlaget ligger till grund för kommunens lokalförsörjningsunderlag som fastställdes av kommunstyrelsen 2024-01-24 §9. Syftet är att lokalförsörjningsunderlaget ska utgöra ett verktyg för planering av framtida behov och att med god framförhållning kunna bedöma dels framtida investeringsbehov, dels kommunens samlade lokalkostnader. Kommunens lokalförsörjningsunderlag utgör underlag till kommunens budget- och investeringsprocess.

Tillgången till idrotts-, motions- och friluftsanläggningar samt ändamålsenliga mötesplatser, scener och lokaler för musik och scenkonst bidrar till en attraktiv kommun med många valmöjligheter där människor vill leva, utvecklas och bo. Kultur- och fritidsnämnden hyr ett stort antal fastigheter och anläggningar från samhällsbyggnadsnämnden. Flertalet hyrs sedan ut till föreningslivet till subventionerad hyreskostnad.

Fastigheternas underhållsbehov är fortsatt omfattande, övervägande del av föreslagna investeringar avser underhåll av befintliga anläggningar för att bibehålla dess värde i enlighet med god ekonomisk hushållning. Vissa investeringar är nödvändiga för att kultur- och fritidsnämnden fortsatt ska kunna hyra ut dem till föreningslivet. De ökade driftskostnader som dessa investeringar medför kommer att lyftas i budgetprocessen för mål- och resursplan för 2025–2027. Merparten av investeringarna kan endast genomföras under förutsättning att erforderliga driftsmedel tillförs.

Förslaget innehåller investeringsplan för åren 2025–2027 och omfattar fastighetsinvestering avseende underhåll för Idrottshuset på 81 mkr, samt verksamhetsanpassningar för Hallevi IP, Vänersvallen, Rugbyplan, Sörbyvallen, Brätte ishall, Brålandabadet samt fritidsgård till ett sammanlagt värde om 78,8 mnkr för planperioden. Se nedan för detaljerade beskrivningar av respektive projekt.

Fastigheter

Verksamhet/projekt, mnkr	Projekttid	2025	2026	2027	S:a
Kultur- och fritidsfastigheter					
Underhållsinvestering					
Idrottshuset, B-paviljong	24/01-26/12	50,0	30,0		81,0
Verksamhetsanpassning/underhåll					
Hallevi IP	27/01-27/12			2,0	2,0
Vänersvallen Nord	25/01-26/12	0,5	3,5		4,0
Vänersvallen Syd	25/01-26/12	3,0	3,0		6,0
Vänersvallen Lilla Vallen	27/01-27/12			6,0	6,0
Rugbyplan	26/01-26/12		0,3		0,3
Sörbyvallen	27/01-27/12			3,0	3,0
Brätte ishall	25/01-26/12	0,5	17,0		17,5
Brålandabadet	25/01-26/12	0,5			0,5
Brätte ridskola	27/01-28/12			0,5	0,5
Fritidsgård	25/01-26/12	1,0	38,0		39,0
Summa		55,5	91,8	11,5	159,8

Idrottshuset, B-paviljong

Underhållsåtgärd

Stora delar av fastigheten är i mycket stort renoveringsbehov. Ett omklädningsrum har fått stängas på grund av vattenskada. På grund av undermåligt VVS-system har stopp i WC och duschrum inträffat, vilket lett till översvämningar i omklädningsrummen. Omklädningsrum och WC är i så dåligt skick att många besökare inte vill byta om där utan byter om i korridorer eller väljer att inte byta om alls. Det saknas idag möjligheter till att både byta om och duscha enskilt vilket har lett till att allt fler skolelever så långt som möjligt avhåller sig från att använda idrottsanläggningens hygienutrymmen. Den dåliga statusen på omklädningsrum och hygienutrymmen försvårar även möjligheterna till en effektiv lokalvård.

Fastigheten är omgiven av hårda ytor och systemet för dagvatten klarar inte av att ta undan allt regnvatten vid kraftigt regn och blåst. Detta leder till att källaren, där bland annat bowlinghallen ligger, drabbas av översvämningar. Även A-hallen drabbas av översvämningar. Utifrån kultur- och fritidsnämndens beslut 2021-10-15 § 52 har förvaltningen utrett Idrottshusets B-paviljong och även gjort en fördjupad förstudie. Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en lokalplanering och kostnaden har därefter justerats uppåt, från tidigare angivna 61 mnkr i mål- och resursplan 2024-2026. Ärendet är i första hand av karaktären fastighetsunderhåll och inte verksamhetsanpassning, men kultur- och fritidsnämnden anger objektet här, då ärendet initierades av nämnden i första steget.

Hallevi IP

Underhållsåtgärd - dränering och bevattning

För att säkerställa att 11-mannagräsplanen kan användas under större delar av säsongen bör anläggningen dräneras och ett bevattningssystem behöver installeras.

Vänersvallen Nord och Syd

Underhållsåtgärd - utbyte av konstgräs samt kringliggande logistik

Enligt nuvarande gränsdragningslista har kultur- och fritidsnämnden ansvar för investering, drift och underhåll av alla gräs- och konstgräsplaner. Konstgräsplaner finns på Vänersvallen nord och syd, Sörbyvallen och Hallevi IP och är anlagda mellan 2014–2018. En konstgräsplan kräver precis som en naturgräsplan rätt skötsel och underhåll för att vara i bästa möjliga skick. För att kunna bedöma livslängden på en konstgräsplan måste en rad faktorer beaktas, men med utgångspunkt från 10 års livslängd måste befintliga konstgräsplaner ersättas under perioden 2024–2028. Investeringsplanen omfattar utbyte av konstgräs, kringliggande logistik för att ta hand om och återvinna granulat samt asfaltsupplag för snöförvaring, slussar för maskiner och granulatsäkra entréer till planerna.

Vänersvallen Lilla Vallen

Verksamhetsanpassning - konstgräs

På Sportcentrum finns två mindre gräsplaner som nästan uteslutande används för barn- och ungdomsidrott. Ett konstgräs på en av dessa planer skulle möjliggöra att planen kan användas i mycket större omfattning än idag, med fördel av skolan. Det skulle också möjliggöra spontanidrott i större utsträckning på området.

Rugbyplan

Verksamhetsanpassning - speakerbås och läktare

Rugbyplanen behöver kompletteras med speakerbås och ny läktare för att möjliggöra matcharrangemang. De läktare som idag finns på anläggningen var tidigare placerade på sportcentrum och flyttades 2010 från bandybanan till dess nuvarande plats. Läktarna är uppskattningsvis ca 40 år och uppfyller inte kraven på säker anläggning, varför nya behöver uppföras.

Sörbyvallen

Underhållsåtgärd - konstgräs och logistik

Se även information under avsnitt "Vänersvallen nord och syd". Byte av konstgräs samt granulatsäkringsåtgärder som sarger, asfaltsupplag, in- och utgångar till planen. Belysningen behöver också bytas till LED-belysning.

Brätte ishall

Verksamhetsanpassning – logistik, betongplatta och sarg

För att få en säkrare och bättre arbetsmiljö för personalen behöver garaget byggas om och anpassas. Ytan framför garaget är idag en grusplan som kraftigt begränsar användningen av ytan och dessutom medför att grus dras in i anläggningen av både maskiner och personal. Grusplanen bör därför asfalteras och en carport bör byggas.

I Brätte ishall ligger frysslingor för isen i en grusbädd. Detta anlades i slutet på 1990-talet. Innan dess var det en betongplatta och tanken var att grusbädden skulle vara temporär. Att anläggningen har en grusbädd i stället för en betongplatta medför att arbetet med att färdigställa is är väldigt tidskrävande, energiåtgången är stor och det går åt enorma mängder vatten.

Brålandabadet

Underhållsåtgärd - projektering

Enligt nuvarande gränsdragningslista har kultur- och fritidsnämnden ansvar för investering, drift och underhåll av själva bassängen, dock inte omklädningsrum och andra kringtytor. Brålandabadet är en 25 meters utomhusbassäng och har snart nått sin beräknade livslängd på 50 år. Det saknas möjlighet att täcka över bassängen då den inte används under höst, vinter och vår. Badanläggningen saknar ändamålsenliga omklädningsrum, är inte tillgänglighetsanpassad och har inga duschar i omklädningsrummen. Omklädningsbyggnaden saknar isolering, uppvisar sprickor i betongplattan samt har ytskikt som är svårstädade och som inte är avspolningsbara.

Brätte ridskola

Verksamhetsanpassning - projektering omklädningsrum och samlingslokal/café

På Brätte ridskola är de omklädningsrum som finns idag gamla och slitna och behöver ersättas. Nuvarande samlingslokal/café är sliten och kan inte längre användas till det som den är tänkt för.

Fritidsgård

Verksamhetsanpassning

Torpa fritidsgård är belägen i en fastighet där det tidigare bedrevs skolverksamhet (Torpaskolans före detta aula och matsal). Fastigheten har stora brister och underhåll har inte genomförts på flera år då den har varit avsedd att rivas. I samma fastighet har Fritidsbanken flyttat in med sin verksamhet och finns nu i direkt anslutning till fritidsgården.

Lyckans fritidsgård på Regementsgatan har bra lokaler anpassade för verksamheten, men fastigheten har ett tillfälligt bygglov som går ut 2025-08-31.

Under 2023 har förstudie om fritidsgårdsverksamheten i kommunal regi genomförts, vilken beslutades av kultur- och fritidsnämnden 2023-10-17 §82. Nämnden beslutade då att gå vidare med lokalplanering för ny fritidsgård på Torpaområdet, vilken har påbörjats. Lokalplaneringen utgår från resultat från invånardialog med unga som nämnden genomförde 2023, samt har fokus på flexibla lokaler för både fritids- och kulturverksamheter.

De unga uttryckte följande behov i dialogen:

- Viktigt att känna sig fri att välja – få vila, ta det lugnt och återhämta sig utan förväntningar på att göra något ”meningsfullt”, ”nyttigt” eller prestationsbaserat.
- Viktigt att utvecklas och lära sig nya saker
- Mer bredd i utbudet av fritidsaktiviteter
- Fler mötesplatser
- Personal som ser och hör en
- Lugnt och tryggt men inte dött
- Ungdomars behov och intressen i centrum
- Fräscha, mysiga lokaler

Bedömningen är att en ny fritidsgård på Torpa möter upp de behov som unga uttryckt, särskilt då planeringen utgår från att bredda verksamhetsutbudet. Fritidsgård är ett av få ställen som just erbjuder ungdomar ett rum att bara ”vara” i utan krav på prestation, men med möjlighet att delta i aktiviteter om man vill.

Beredning

Ärendet har beretts i förvaltningens ledningsgrupp.

Anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan 2025–2027, KS 2023-10-04.

Kultur- och fritidsnämndens behovsinventering 2025–2034, 2023-09-19, §76

Anna Svensson

Förvaltningschef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen

§ 16

Budget 2025, Mål- och resursplan 2025-2027, Fastighetsinvesteringar

BUTN 2023/111

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna upprättad investeringsbudget avseende fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 med tillhörande beskrivning över behov och konsekvenser samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Nämnderna har i uppdrag att besluta om behov av fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden. Nämndernas fastighetsinvesteringar är en del i budget 2025 och ingår i dokumentet; Mål- och resursplan 2025-2027. Fastighetsinvesteringarna ska beslutas i nämnderna i februari 2024 och samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att sammanställa hela Vänersborgs kommuns behov av fastighetsinvesteringar för perioden (Anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan 2025-2027, KS 2023-10-04 § 206).

I materialet presenteras ökad hyra på grund av gjorda fastighetsinvesteringar. Ökade driftskostnader kommer förutom hyra att innebära högre kostnader för exempelvis inventarieinköp samt ökade driftsbidrag till externa och enskilda verksamheter.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06
- Sammanställning över fastighetsinvesteringar för barn- och utbildningsnämnden 2025-2027
- Beskrivning av behov och konsekvenser för framtagna fastighetsinvesteringar

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Verksamhetschef 7-9
Verksamhetschef F-6
Verksamhetschef förskola och pedagogisk omsorg
Utvecklingsledare BUF
Utredare BUF
Ekonomer BUF

Utdragsbestyrkande

2024-02-06

Dnr: BUTN 2023/111

Handläggare

Maria Andersson, Louise Edgren
maria.andersson04@vanersborg.se
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 13 77, 0521-72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Budget 2025; Mål- och resursplan 2025-2027, Fastighetsinvesteringar

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna upprättad investeringsbudget avseende fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 med tillhörande beskrivning över behov och konsekvenser samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Nämnderna har i uppdrag att besluta om behov av fastighetsinvesteringar för perioden 2025-2027 samt översända dessa till samhällsbyggnadsnämnden. Nämndernas fastighetsinvesteringar är en del i budget 2025 och ingår i dokumentet; Mål- och resursplan 2025-2027. Fastighetsinvesteringarna ska beslutas i nämnderna i februari 2024 och samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att sammanställa hela Vänersborgs kommuns behov av fastighetsinvesteringar för perioden (Anvisningar och tidsplan för arbetet med mål- och resursplan 2025-2027, KS 2023-10-04 § 206).

I materialet presenteras ökad hyra på grund av gjorda fastighetsinvesteringar. Ökade driftskostnader kommer förutom hyra att innebära högre kostnader för exempelvis inventarieinköp samt ökade driftsbidrag till externa och enskilda verksamheter.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förslag till fastighetsinvesteringar grundar sig i Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025–2034 som barn- och utbildningsnämnden fattade beslut om i oktober 2023 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75). Det finns ett fortsatt behov av att göra investeringar för förskola och grundskola och i flera fall beror detta på att det i dagsläget finns många externt inhyrda lokaler i verksamheterna som behöver byggas bort. Det finns vissa behov, exempelvis förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänersborg, där förstudier ännu inte är färdigställda men behov kommer att uppstå under aktuell tidsperiod. Därtill är flertalet lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr i stort behov av underhåll vilket påverkar barn, elever och pedagogers lär- och arbetsmiljö. Frågor om underhåll behandlas inte inom ramen för ärendet fastighetsinvesteringar 2025-2027 men barn- och utbildningsnämnden vill påtala att behovet av underhåll tätt hänger samman med behovet av fastighetsinvesteringar.

Beredning

Förslag över behov av fastighetsinvesteringar 2025-2027 avser att möta lokalbehovet för det antal barn och elever som finns, och prognostiseras finnas, inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter. Barn- och utbildningsnämndens lokalbehov har behandlats tillsammans med övriga nämnders lokalbehov i det kommungemensamma lokalförsörjningsunderlaget 2025-2034 (KS 2023/41). Investeringsbelopp och projekttider är uppskattade och framtagna av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Bilagor

1. Sammanställning över fastighetsinvesteringar för barn- och utbildningsnämnden 2025-2027
2. Beskrivning av behov och konsekvenser för framtagna fastighetsinvesteringar

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Förvaltningschef BUF
Verksamhetschef 7-9
Verksamhetschef F-6
Verksamhetschef förskola och pedagogisk omsorg
Utvecklingsledare BUF
Utredare BUF
Ekonomer BUF

Bilaga 1 Dnr 2023/111

Barn- och utbildningsnämnden 2025-2027									
Prioritering	Fastighetsinvesteringar		Projekttid	Belopp i mnkr		Hyresökning	A. Uppsägning B. Ofinansierad		TOTAL
	Totalt anslag			Avgår hyra			hyresökning		
X	Utbyggnad förskoleplatser	Onsjö, Skördegatans förskola	23/01-25/09	14,0	0,8	Helår	Helår	Helår	2025-2027
1*	Nybyggnation idrottshall	Mariedalskolan	25/01-26/12	48,6	1,0		-0,5	1,0	2,0
2	Utbyggnad förskoleplatser	Brålanda förskola	26/01-28/12	60,6	3,9		-0,4	3,5	2,0
3	Ötkad lokalkapacitet	Brålanda skola F-6	27/01-28/12	33,8	2,4		-1,3	1,1	1,0
4	Ötkat antal förskoleplatser	Frändefors	27/01-28/12	9,0	0,5		-0,2	0,3	1,0
5	Verksamhetsanpassningar	förskola och grundskola	25/01-27/12	9,0	0,2			0,2	3,0
6	Förskole- och skolgårdar		25/01-27/12	9,0	0,2			0,2	3,0
Summa				184,0	9,0		-2,4	6,6	10,0
Ökat lokalbidrag till fristående verksamheter (12%)								0,8	53,6
Totalsumma								7,4	35,0
									98,6

Notering:
Prioritering märkt med X avser redan påbörjad investering.
Övriga investeringar är prioriterade med nr. 1-6.
I det totala anslaget per projekt återfinns även investering för kök, för detaljer se bilaga 2.
Ökade driftskostnader kommer förutom hyra att innebära högre kostnader för exempelvis städ, vaktmästeri, inventarieinköp samt driftsbidrag till fristående och enskilda verksamheter.
Alla tillskott av budget i kommunal verksamhet medför en ökad kostnad på cirka 12% till de fristående/enskilda verksamheterna

1* Från och med 2024 har ansvaret för de större idrottshallarna flyttats från barn- och utbildningsnämnden till kultur- och fritidsnämnden enligt tidigare gjord utredning/uppdrag.
Barn- och utbildningsnämnden hyr idrottshallar under skoltid. Totalhyra i tabellen ovan utgör totalhyra för BUN, inte för projektet som helhet.
1,0 mnkr i totalhyra för idrottshall Mariedalskolan motsvarar 37% av den totala hyreskostnaden. Resterande del av hyreskostnaden (63%) finansieras av kultur- och fritidsnämnden

- A. Avser möjliga, ej beslutade uppsägningar av lokaler och moduler, framtagna av barn- och utbildningsförvaltningen.
- B. Kvarstående ökad hyreskostnad, som barn- och utbildningsnämnden inte har möjlighet att finansiera.

Beskrivning av behov och konsekvenser fastighetsinvesteringar 2025-2027

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om *Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025–2034* (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75). I den presenteras lokalbehoven för alla områden i Vänersborgs kommun när det gäller förskola, årskurs F-6 och årskurs 7-9 utifrån de senaste befolkningsprognoserna från kommunstyrelseförvaltningen.

Barn- och utbildningsnämndens lokalbehov har behandlats tillsammans med övriga nämndes lokalbehov i det kommungemensamma lokalförsörjningsunderlaget 2025-2034 (KS 2023/41). Samtliga behov kan tillgodoses i enlighet med de finansiella målen för investeringar om lokalförsörjningsunderlagets investerings- och inhyrningsplan följs men flertalet behov är fortfarande under utredning och har därmed ännu inte lyfts in i planen.

Jämfört med förra årets prioritering finns inte Granås förskola med i detta förslag. Det beror på att befolkningsprognosen har ändrats och att det därför finns anledning att avvakta den föreslagna utbyggnationen. Två lokalbehov, utökad lokalkapacitet Brålanda skola och utökat antal förskoleplatser Frändefors har tidigare år skjutits fram. I detta förslag finns dessa projekt återigen med.

Det ska poängteras att det finns andra behov i den reviderade förskole- och grundskoleplanen, bland annat fler förskoleplatser i Öxnered, Blåsut, Väne-Ryr och centrala Vänersborg som inte lyfts i detta förslag då förstudien ännu inte färdigställts. Inom ramen för den förstudien kommer behovet av ersättning för Dalaborgs förskola att lyftas. På Dalaborgs förskola har det under en längre tid varit bristande underhåll, lokalerna inte är ändamålsenliga för förskolans verksamhet och det finns stora brister i arbetsmiljön. I december 2023 sa barn- och utbildningsnämnden upp hyresavtalen med Dalaborgsparkens ekonomiska förening för omförhandling. Processen fortsätter under våren 2024 för att få till en överenskommelse om ändrade hyresvillkor. Under januari 2024 har barn- och utbildningsförvaltningen blivit informerade om att miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar att besluta om ett förbud gällande bedrivande av förskola i lokalerna som kommunen hyr av Dalaborgsparkens ekonomiska förening från år 2028. När det gäller utbyggnationen av Brålanda förskola finns det en stor osäkerhet gällande tidsaspekten på grund av detaljplaneprocessen och framtiden för den biobränslepanna som står norr om förskolan. Det är viktigt att byggandet av förskoleplatser inte stoppas upp på grund av detaljplaneprocesser. Det bör därför finnas en möjlighet att kunna omprioritera investeringsmedel till projekt i andra kommunområden.

En faktor som påverkar barn- och utbildningsnämndens lokalbehov är behovet av underhåll på befintliga fastigheter. I samband med utbyggnationen av Skördegatans förskola ska de befintliga lokalerna renoveras, detta efter flera akutevakueringar till följd av vattenläckor och problem med inomhusmiljön som lett till symptom hos personal. Under slutet av år 2023 har problem med inomhusmiljön förvärrats på Öxnered förskola, både barn och personal har fått symptom av inomhusmiljön på förskolan. Öxnered förskola skulle ha renoverats under 2023 samtidigt som oljepannan ersattes av bergvärme. Dessvärre hade samhällsbyggnadsnämnden inga medel till denna renovering och den har därför skjutits fram till år 2026. Barn- och utbildningsnämnden anser att verksamheten inte kan vänta till år 2026 på

en sådan nödvändig och omfattande renovering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har under en inspektion hösten 2023 anmärkt på att delar av lokalerna på Öxnered förskola behöver åtgärdas ur ett hälsoskyddsperspektiv om de fortsatt ska används för utbildning (HÄLS.2023.1286).

Prioritering X – Pågående projekt

Utbyggnad förskoleplatser Onsjö, Skördegatans förskola

Investeringsbelopp, period samt syfte

Behov av 14,0 mnkr år 2023-2025 för att tillskapa förskoleplatser på Onsjö. 2023: 2 mnkr, 2024: 10 mnkr, 2025: 2 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Fler förskoleplatser behöver tillskapas på Onsjö samtidigt som modulen på Skördegatans förskola behöver ersättas. Därtill finns ett behov av mer ändamålsenliga lokaler. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om en förstudie om tillskapande av förskoleplatser på Onsjö. Av den framgår att 30 förskoleplatser behöver tillskapas genom att bygga ut Skördegatans förskola. Genom att bygga ut Skördegatans förskola kan modulen på Skördegatans förskola avvecklas. Barn- och utbildningsnämnden beslutade i enlighet med förstudien och har lämnat över till samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering (BUTN 2020/147, 2021-10-18, §66). Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram en lokalplanering under 2022, av den framgår att förskolan ska byggas ut med totalt 44 platser (2 avdelningar) för att få till en ändamålsenlig utbyggnad som är flexibel över tid. Under 2023 har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med projektering tillsammans med representanter för verksamheten. I samband med utbyggnationen planeras en underhållsrenovering av befintlig förskola. Behovet av renoveringen är stort då verksamheten har tvingats att akutvakua förskolan ett par gånger under de senaste åren.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Att prioritera bort projektet beräknas få betydande negativa konsekvenser för barn, vårdnadshavare och personal. Om förskolan inte byggs ut kommer förskoleverksamhet inte kunna tillhandahållas till alla barn och vårdnadshavare som har behov av verksamheten. Bedömning görs på grund av en prognostiserad marginell ökning av antalet barn och att modulen på Skördegatans förskola måste ersättas då den står på prickad mark och det inte är möjligt att få permanent bygglov för modulen. Bygglovet gäller till år 2025 och då modulen etablerades 2010 har maxantalet på 15 år för tillfälligt bygglov uppnåtts under år 2025. Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola och risk finns för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin. Om investeringen prioriteras bort kommer det få kvalitativ påverkan för barnen och personalen genom att fler barn trängs på mindre yta med betydande svårigheter att organisera verksamheten och undervisningen. Förskolan är dessutom i ett stort behov av underhåll. Inomhusmiljön är idag, och sedan flera år tillbaka, ett arbetsmiljöproblem för personalen vilket även påverkar barnens lärmiljö.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Konsekvenserna är desamma som om investeringen prioriteras bort fram till att tillbyggnaden är byggd.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2021-2029: Förstudie om tillskapande av förskole-platser i centrala Vänersborg och på Onsjo (BUTN 2020/147, Beslut BUN 2021-10-18, §66)

Årshyra

0,8 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Skördegatans förskola byggs ut kommer modulen att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,5 mnkr per år. Det betyder att den utökade årshyran blir 0,3 mnkr. Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 1

Nybyggnation idrottshall Mariedalskolan

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 48,6 mnkr 2025-2026 för nybyggnation av idrottshall Mariedalskolan. 2025: 2 mnkr, 2026: 46,6 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Mariedalskolan har fler elever än vad skolan är byggd för, vilket har lösts genom externt inhyrda lokaler för undervisning. Mariedalskolan är i behov av en ny idrottshall eftersom den befintliga idrottshallen är för liten i förhållande till antal elever på skolan. Barn- och utbildningsnämnden beslutade i december 2022 om att föreslå samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för byggnation av ny idrottshall vid Mariedalskolan (BUTN 2022/125, BUN 2022-12-19, § 97). I förstudien som ligger till grund för beslutet framgår att den befintliga idrottssalen som är lokaliserad i källarplan med bristande utrymningsvägar innebär att undervisning inte kan bedrivas i idrottssalen för alla elever på Mariedalskolan. Elever i anpassad grundskola kan på grund av bristande utrymningsvägar idag inte ha sin undervisning i idrottssalen. Lokalbrist leder till att alla klasser inte får lektioner i idrottshallen utifrån behov och det faktum att hallytan är för liten innebär att det inte är möjligt med en allsidig undervisning. Få och icke ändamålsenliga omklädningsrum och duschar innebär idag minskad otrygghet och bristande integritet för eleverna samt schemalägningsproblematik för personal. Alla elever ska kunna ha den idrott och hälsa som de har rätt till enligt läroplan och kursplan. I forskningen beskrivs sambandet mellan barns och ungas hälsa och lärande som dubbelriktat vilket innebär att om man mår bra är det lättare att lära sig och när man lär sig kan det bidra till hälsa och välbefinnande (*Skolverket. 2019. Hälsa för lärande – lärande för hälsa*).

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Om investeringsmedel prioriteras bort kommer befintlig idrottssal fortsatt att vara underdimensionerad och undervisning kan inte bedrivas i hallen för alla elever. Elever i anpassad grundskola kan inte ha sin undervisning i idrottssalen. Kvalitativ påverkan för skolan då förflyttningar till exempelvis Sportcentrumområdet är svåra för de yngre eleverna och förflyttningar till specialsalar kostar mycket tid och effektivitet för de äldre eleverna.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Om investeringen försenas eller senareläggs beräknas det få betydande negativa konsekvenser för elever och personal i likhet med det som framgår i stycket ovan.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2023-2032 (BUTN 2021/124, beslut BUN 2021-11-22, §78).

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2024-2033: Förstudie om ny idrottshall i Mariedalskolan (BUTN 2022/125, beslut BUN 2022-12-19, § 97)

Årshyra

1,0 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Kostnaden för idrottshallen kommer vid färdigställandet att tillhöra kultur- och fritidsnämnden enligt tidigare genomförd utredning avseende samnyttjande av lokaler mellan barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden (BUTN 2021/64). Barn- och utbildningsförvaltningen hyr tillbaka idrottshallen under skoltid. Den ökade årshyran kommer barn- och utbildningsnämnden inte att kunna hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 2

Utbyggnad förskoleplatser Brålanda förskola

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 60,6 mnkr, varav kök 15,5 mnkr, under perioden 2026-2028 för utbyggnad av förskoleplatser i Brålanda, 4 avdelningar. 2026: 1 mnkr, 2027: 27 mnkr, 2028: 32,6 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Beskrivning av behovet

Antalet barn i åldrarna 1-5 år prognostiseras öka i Dalsland och då framförallt i Brålanda och Skerrud. Värt att framhäva är att ökningstakten i Dalsland har minskat i befolkningsprognosen från 2023 jämfört med befolkningsprognosen från år 2022.

Idag kan 115 barn tas emot på Brålanda förskola på grund av modulerna. Modulerna har tillfälligt bygglov som inte kan bli permanent på grund av att de står på prickad mark. Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat med en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland. Av förstudien framgår att det behöver tillskapas cirka 4 avdelningar i Brålanda. Genom att de tillfälliga modulerna då tas bort blir det netto 2 nya avdelningar i Brålanda. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat enligt förstudien och föreslagit samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för utbyggnad av förskoleplatserna (BUTN 2020/147, BUN 2021-01-18, §7). Lokalplanering har pågått under år 2022 och den visar att en detaljplaneändring behövs för att bygga ut förskolan. Det är ännu oklart hur och när detaljplaneändringen kan lösas då framtiden för den biobränslepanna som ligger norr om förskolan måste hanteras innan/i samband med att man kan ändra detaljplanen för förskolan.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola och risk finns för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Om investeringen skulle försenas eller senareläggas finns risk för att förskoleverksamhet inte kan tillhandahållas till alla som har behov av verksamheten, på grund av prognostiserad befolkningsökning och att det inte finns några andra lokaler att hänvisa till. Modulerna på Brålanda förskola står på prickad mark med bygglov som just nu är giltigt till och med 2026-07-01. Modulerna etablerades 2016.

Underlag

Rapport "Dalslandsutredningen 2017 – förskolans och grundskolans lokalbehov", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2017-12-20.

Rapport "Förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland", Dnr 2020/147 daterad 2020-12-10, beslut BUN 2021-01-18, §7

Årshyra

3,9 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Brålanda förskola byggs ut kommer modulen att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,4 mnkr. Det innebär att den utökade årshyran blir 3,5 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera kostnaden inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 3

Utökad lokalkapacitet Brålanda skola F-6

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 33,8 mnkr, varav 7,8 mnkr kök, för perioden 2027-2028 för tillbyggnad av Brålanda skola. 2027: 1 mnkr, 2028: 32,8 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen och avser en utbyggnad om cirka 1 000 kvm.

Beskrivning av behovet

Barn- och utbildningsförvaltningen genomförde under 2018 en utredning kring en eventuell utökning av platser i Brålanda. Utredningen kom fram till att det finns behov av att bygga ut Brålanda skola på grund av den bristande ändamålsenligheten av lokalerna. Grundskolan ser idag ut att ha klassrum för att täcka upp behovet av klasser då det finns 10 klassrum och går 7 klasser på Brålanda skola. Detta är missvisande för hur det ser ut då ett av klassrummen används som arbetsrum för lärare på grund av förelägganden från Arbetsmiljöverket. Även fritidshemmet tar klassrum i anspråk eftersom de inte har egna lokaler. Behov av att dela upp undervisning i mindre grupper förklarar också varför utrymme behövs. Det saknas ämnesalar för undervisning i hem- och konsumentkunskap samt NO/teknik. Grundskolans moduler kommer att behöva ersättas över tid, i dagsläget gäller bygglov till år 2028. Att stora förändringar måste göras på Brålanda skola för att få den ändamålsenlig framkommer också i den enkät som riktades till verksamheten. I enkäten framkommer även att det fattas grupprum och likaså samtals- och konferensrum. Det finns även ett behov av tillräckliga och ändamålsenliga lokaler för barn- och elevhälsan. I elevernas matsalar står diskmaskiner (en meter från närmsta elev) och för oväsen. Detta är ingen bra måltidsmiljö för eleverna och något som behöver åtgärdas.

Befolkningsprognosen för Brålanda har förändrats sedan utredningen om skolan genomfördes 2018. Den tidigare prognostiserade ökningen av antalet elever visar i befolkningsprognosen från 2023 en relativt stabil nivå av antalet elever fram till 2034. Dock kvarstår det faktum att skolan inte är ändamålsenlig så som den är utformad idag. Samtidigt behöver också den elevökning som prognostiseras för Skerfvs skola analyseras och beaktas i samband med en eventuell utbyggnad av Brålanda skola.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Om investeringen prioriteras bort kommer Brålanda skola fortsatt vara icke ändamålsenlig i och med fortsatt avsaknad av grupprum, ämnessalar, utrymme för fritidshemmet och matsalar där eleverna ges förutsättningar för en lugn miljö. Även utrymmena för barn- och elevhälsan kommer vara fortsatt undermåliga vilket påverkar sekretessen och elevernas tillgänglighet till denna viktiga funktion. Eleverna kommer fortsatt att behöva bussas till Dalboskolan vilket innebär att tid av skoldagen går åt till transport.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Att skjuta fram projektet beräknas få betydande negativa konsekvenser för elever och personal. Konsekvenserna går dock att hantera med alternativa lösningar, på grund av att det finns lokaler på Dalboskolan dit eleverna i dag bussas och att modulerna har bygglov fram till år 2028, de etablerades 2017 och 2018. Om det är möjligt att få förlängt tillfälligt bygglov skulle modulerna kunna stå till år 2032 som längst. Barn- och utbildningsnämnden vill dock påpeka att projektet Brålanda skola har blivit framskjutet sedan år 2019 samtidigt som skolan sedan flera år tillbaka är i stort behov av att lokalkapaciteten förbättras för att stärka både elevernas och pedagogernas arbetsmiljö.

Underlag

Rapport "Dalslandsutredningen 2017 – förskolans och grundskolans lokalbehov", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2017-12-20.

Rapport "Fördjupad utredning Dalsland – Brålanda skola", dnr: BUTN 2015/54 daterad 2018-05-24.

Årshyra

2,4 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Brålanda skola byggs ut kommer modulerna att sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 1,3 mnkr. Den ökade årshyran blir 1,1 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera denna ökade kostnad inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 4

Utökat antal förskoleplatser Frändefors

Investeringsbelopp samt syfte

Behov av 9 mnkr under perioden 2027-2028 för förskoleplatser i Frändefors. 2027: 1 mnkr, 2028: 8 mnkr. Kostnaden är uppskattad och fördelad över åren av samhällsbyggnadsförvaltningen. Utökningen avser en avdelning på Frändefors förskola.

Beskrivning av behovet

Barn- och utbildningsförvaltningen har tidigare genomfört en förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland. Av förstudien framgår att det finns behov av att tillskapa en avdelning (22 platser) på Frändefors förskola och då kunna säga upp de externt inhyrda lokalerna i Equmeniakyrkan. Detta skulle förbättra lär- och arbetsmiljön för barn och pedagoger. I de externt inhyrda lokalerna på fastigheten intill Frändefors förskola har idag 15 barn sin hemvist. Lokalerna i Equmeniakyrkan är inte anpassade för förskoleverksamhet och ytskikten är slitna. Under hösten 2023 genomförde miljö- och hälsoskyddsnämnden en inspektion och bedömde att lokalerna i kyrkan i dagsläget inte är lämpade att använda som lokal för utbildning ur ett hälsoskyddsperspektiv på grund av skicket och materialföroreningar samt problematik med luftkvalitén (HÄLS.2023.1288). Hyresvärden har utifrån detta blivit ålagd att vidta åtgärder som påbörjades under hösten 2023. Under januari 2024 har barn- och utbildningsförvaltningen blivit informerade om att miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar att besluta om ett förbud gällande bedrivande av förskola i lokalerna som kommunen hyr av Equmeniakyrkan från år 2028.

En utbyggnation av Frändefors förskola skulle innebära större möjlighet att samordna öppning och stängning. En större enhet med alla avdelningar samlade på ett ställe medför positiva effekter för pedagogiskt samarbete och därmed ekonomisk effektivitet. Större enheter skapar förutsättningar för en kostnadseffektiv organisation och är också i linje med den av barn- och utbildningsnämnden beslutade principen om "Färre, större och strategiskt belägna förskolor" (Förskolespåret, 2012).

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Vårdnadshavare kommer inte att få sitt förstahandsval av förskola. Om förskoleplatser inte tillskapas finns risk för att kommunen inte kommer att kunna leva upp till fyramånadersgarantin.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Barn- och utbildningsnämnden har i flera års tid skjutit fram detta projekt med hänvisning till att det funnits alternativa lösningar i den lokal som kommunen idag hyr av Equmeniakyrkan och att en tillfällig avdelning kan öppnas i Dalboskolans lokaler. Lokalerna i Equmeniakyrkan är inte ändamålsenliga för förskolans verksamhet och är i behov av underhåll. De alternativa lösningarna försvårar organiseringen av förskolan i Frändefors genom att lokalerna är geografiskt spridda. Det externa hyresavtalet för lokalerna i Equmeniakyrkan innebär också en osäkerhet då kommunen inte på samma sätt styr över lokalernas tekniska status och att hyreskontraktet har en

uppsägningstid på tre månader. Om miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar om ett förbud att bedriva förskola i Equmeniakyrkans lokaler kommer det att vara brist på förskoleplatser i Frändefors om utbyggnaden av Frändefors förskola försenas eller senareläggs.

Underlag

Rapport "Förstudie om tillskapande av förskoleplatser i Dalsland", Dnr 2020/147 daterad 2020-12-10, BUN 2021-01-18, §7.

Årshyra

0,5 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

När Frändefors förskola byggts ut kan lokalerna i Equmeniakyrkan sägas upp vilket innebär en minskad hyreskostnad med 0,2 mnkr. Detta innebär att den utökade årshyran blir 0,3 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden kan inte hantera denna ökade kostnad inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 5

Verksamhetsanpassningar, förskola och grundskola

Investeringsbelopp samt syfte

Behoven år 2025-2027 uppgår till 9 mnkr och avser mindre investeringar i förskole- och grundskolelokaler. 2025: 3 mnkr, 2026: 3 mnkr, 2027: 3 mnkr.

Beskrivning av behovet

Med många tillfälliga lösningar i både förskolor och grundskolor är behovet av att kunna göra anpassningar stort. Flertalet av befintliga förskole- och grundskolelokaler är i behov av verksamhetsanpassningar för att lokalerna ska vara ändamålsenliga. Det handlar om utrymmen för exempelvis mindre undervisningsgrupper, samtalsrum och utrymme för fritidshem. Verksamhetsanpassningar kan exempelvis vara ett nytt staket eller en dörr till elevhälsolokal som uppfyller sekretesskraven. I samband med underhållsrenoveringar som utförs av fastighetsägaren finns ofta en möjlighet att göra verksamhetsanpassningar i lokalerna och då behöver medel finnas avsatt för detta. Till exempel när det planeras för en totalrenovering av Öxnered förskola kan medel behövas för att göra anpassningar och få till en mer ändamålsenlig förskola.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

En bortprioritering kan få negativa konsekvenser för barn, elever och personal eftersom det handlar om deras arbets- och lärmiljö som inte kan anpassas på samma sätt efter de behov som finns. Konsekvenserna går dock att hantera med alternativa lösningar eftersom alternativet är att det är samma läge som idag där verksamheterna hittar lösningar för att få verksamheten att fungera.

Underlag

Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75)

Årshyra

0,2 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

Prioritering 6

Förskole- och skolgårdar

Investeringsbelopp samt syfte

Behoven år 2025-2027 uppgår till 9 mnkr för investering i utemiljön på kommunens förskole- och skolgårdar. 2025: 3 mnkr, 2026: 3 mnkr, 2027: 3 mnkr.

Beskrivning av behovet

Många förskole- och skolgårdar är i behov av upprustning. Ytorna behöver stimulera barnen till lek och rörelse. Barn och elever ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och må bra i sin vardagliga arbetsmiljö. I forskningen beskrivs sambandet mellan barns och ungas hälsa och lärande som dubbelriktat vilket innebär att om man mår bra är det lättare att lära sig och när man lär sig kan det bidra till hälsa och välbefinnande (Skolverket. 2019. Hälsa för lärande - lärande för hälsa). I samband med underhållsrenoveringar som utförs av fastighetsägaren finns ofta en möjlighet att göra verksamhetsanpassningar även i utemiljön och då behöver medel finnas avsatt för detta.

Konsekvens om investeringen prioriteras bort

Undermåliga skolgårdar kan leda till sämre lärmiljö och därmed sämre kunskapsresultat. Stor risk att konflikter ökar då elever har små ytor och färre saker att sysselsätta sig med under raster. Kränkningar samt anmälningar till Skolinspektionen förväntas öka.

Konsekvens om investeringen försenas eller senareläggs

Konsekvensen är densamma som om investeringen prioriteras bort då förskole- och skolgårdarna har stora behov av upprustning redan idag.

Underlag

- Reviderad förskole- och grundskoleplan 2025-2034 (BUTN 2023/93, BUN 2023-10-16 §75)

Årshyra

0,2 mnkr

Konsekvensbeskrivning för hyreskostnad

Denna hyresökning kan barn- och utbildningsnämnden inte hantera inom nuvarande budgetram. Anledningen till detta är att det påverkar tilldelningen till barn och elever, dvs barn- och elevpengen skulle behöva minska med motsvarande summa vilket skulle få negativa effekter på antalet anställda i förvaltningen och kvaliteten på den undervisning som ska bedrivas för barn och elever. Att bekosta hyresökningar inom nuvarande budgetram skulle ha negativ påverkan på nämndens möjlighet att uppfylla nationella mål, kommunfullmäktiges inriktningsmål och barn- och utbildningsnämndens förväntade resultat.

§ 19

Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027

SOC 2023/234

Beslut

1. Socialnämnden fastställer fastighetsinvesteringar 2025-2027 enligt bilaga och översänder handlingarna till samhällsbyggnadsnämnden.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Bilaga/bilagor

Bilaga 1: Tabell över fastighetsinvesteringar åren 2025-2027

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har sammanställt behov av fastighetsinvesteringar åren 2025-2027 enligt tjänsteskrivelsen.

År 2028 har förvaltningen behov av att uppföra ett boende inom socialpsykiatri för 10 personer samt ett serviceboende LSS för 10 personer, projektering inleds år 2026 med därtill kommande investeringar år 2027-2028. Total beräknad investering per boende beräknas till 25,0 mnkr. Utöver dessa behov som tas upp som fastighetsinvesteringar 2025-2027 ser socialförvaltningen behov av ett nytt äldreboende med 40 platser 2027. Planering, projektering samt byggnation av detta sker i samarbete med AB Vänersborgsbostäder.

I socialförvaltningens behovsinventering 2025-2034, som socialnämnden beslutade ställa sig bakom i oktober 2023 och översände för vidare hantering av Kommunstyrelsen beskrivs förvaltningens behov av nya boenden, boendeformer samt omfördelning inom befintligt boendebestånd.

Driftskostnader inklusive hyra för de planerade nya boendena ryms inte inom socialnämndens budgetram och kommer att tas upp som budgetbehov i kommande års MRP.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-12

Sändlista

Förvaltningschef
Verksamhetschef PSO
Ekonomer inom förvaltningen
Förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Fastigheter

Verksamhet/Projekt, mkr	2025	2026	2027	S:a
Boende socialpsykiatri, 10 platser	0,0	1,0	12,0	13,0
Serviceboende LSS, 10 platser	0,0	1,0	12,0	13,0
S:a Utgifter	0,0	2,0	24,0	26,0

§ 58

Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027- komplettering gällande fastighetsinvestering på Snödroppsvägens gruppbostad

SOC 2023/234

Beslut

Socialnämnden godkänner fastighetsinvestering kopplad till ombyggnation på Snödroppsvägens gruppbostad och därtill hyreskostnad. Renoveringen omfattar ombyggnation av befintlig byggnad till personalutrymme samt separat förrådsbyggnad på tomten. Internhyran ska hanteras inom ram.

Sammanfattning av ärendet

Snödroppsvägens gruppbostad har i dagsläget inget utrymme för rast och vila för sin personal som arbetar på boendet. Tidigare har man löst detta problem genom att inhysa personalen i en av lägenheterna på boendet som under en period stått outhyrd. När nu verksamheten ser ett ökat behov och då också kö till våra gruppbostäder tog man beslut om att lägenheten i stället skulle hyras ut. Personalen har under en period endast haft tillgång till kontorsrum för både arbete, lunchrum och vila för nattpersonal.

Förvaltningen i egenskap som arbetsgivare har ett ansvar utifrån arbetsmiljö att tillhandahålla tillräckligt med utrymme för rast och vila. Enhetschef för boendet har fått motta flertalet KIA-rapporter samt haft samtal med Kommunal om den situation som råder för personalen.

Det är mot denna bakgrund som samtal inletts med Samhällsbyggnadsförvaltningen om att bygga om befintligt förråd i bostaden till ett personalutrymme samt därtill bygga en förrådsbyggnad för placering på tomten. Renoveringen och förrådsbygget ska enligt beräkningar från Samhällsbyggnad kosta ca 2 235 tkr, 1 800 tkr för renovering och 435 tkr för tillbygge av förråd.

Prognosen om 2 235 tkr innebär en hyreskostnad om 148 tkr/år och beräknas hanteras inom nuvarande ram.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-03-19

Sändlista

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-03-28

Dnr: SBN 2023/27

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-72 11 99

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente, i enlighet med bilagan "Förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente 2024-03-28".

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente har tagits fram i enlighet med samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till mål- och resursplan för 2025.

Följande ändringar föreslås:

- Att i punkt 5 "underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade statyer uppförda före år 2023, springbrunnar, flaggstänger och dylikt," i samhällsbyggnadsnämndens reglemente stryka "statyer uppförda före år 2023".

Fördjupad beskrivning av ärendet

I samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till mål- och resursplan för 2025 föreslås att 100 tkr omfördelas till kultur- och fritidsnämnden avseende underhåll och ansvar för kommunens offentliga konst på allmänna platser före år 2023. Detta under förutsättning att "statyer uppförda före år 2023" stryks i punkt 5 "underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade statyer uppförda före år 2023, springbrunnar, flaggstänger och dylikt," i samhällsbyggnadsnämndens reglemente.

Underlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till MRP 2025.

Lovisa Wagnervik
Verksamhetschef

Bilagor

- Förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente 2024-03-28

Sändlista

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden
Ledningsteamet
Nämndsekreterare
Förvaltningsekonom
Ekonom

Reglemente

Samhällsbyggnadsnämnden

Gäller fr.o.m. 2025-01-01

Innehållsförteckning

Uppdrag och verksamhet1

Delegering från kommunfullmäktige2

Ansvar inom verksamhetsområdet2

Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige2

Personuppgiftsansvar3

Personal- och organisationsfrågor3

Processbehörighet.....3

Information, samråd, delaktighet och inflytande3

Medborgarförslag3

Arbetsformer4

Sammansättning4

Utskott.....4

Dokumenttyp Reglemente	Dokumentnamn Reglemente Samhällsbyggnadsnämnden	Antagen 2017-11-22 § 182	Version 2.0
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Kanslichef Verksamhetschef administrativa enheten	Reviderad 2024-04-11 § xx	Giltighet
Dokumentinformation Föreskrift om nämndens uppdrag och verksamhet m.m.		Publicerad på hemsidan 2025-01-01	
Ämnesområde Administration			Intern X
			Extern X
Andra styrande dokument som omnämns Miljöbalken (1998:808), Lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814), Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet (KF, 2015-10-21, § 142), Lokalförsörjningspolicy (KF, 2006-10-17, § 86), Regler för öppna sammanträden (KF, 2014-06-18, § 88), Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KF, 2017-11-22, § 176)			

Uppdrag och verksamhet

1 §

Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

1. handhar frågor om parkeringsköp efter riktlinjer från kommunfullmäktige,
2. fullgör uppgifter som ankommer på trafiknämnd och skall fullgöra de uppgifter som enligt allmänna författningar ankommer på sådan nämnd,
3. handhar kommunens uppgifter avseende allmän parkering och parkeringsövervakning,
4. handhar alla kommunens uppgifter gällande gatu- och väganläggningar, allmänna platser och parkanläggningar,
5. underhåller och ansvarar för kommunens på allmän plats placerade **statyer uppförda före år 2023**, springbrunnar, flaggstänger och dylikt,
6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering,
7. vårdar och förvaltar kommunens fastigheter och byggnader,
8. äger att utarrendera, uthyra eller annars upplåta rätt i fastigheter och byggnader som nämnden förvaltar,
9. äger att såsom fastighetsägare företräda kommunen i ärenden rörande vägsamfälligheter, fiskevård och lantmäteriförrättningar,
10. köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde på upp till 200 prisbasbelopp. Fastighetsköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt ”Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet”,
11. fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag,
12. ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom enligt de direktiv som kommunstyrelsen uppställer,
13. uppgifter enligt miljöbalken (MB) och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (LGS) som ankommer på nämnden,
14. svara för kommunens måltidsservice till skolor, äldreomsorg samt förskolor efter beställning från dessa,
15. svara för lokalvård i kommunens lokaler såsom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet, kommunhus och äldreboenden efter beställning från dessa,
16. svara för intern service i form av reception och cafeteria i kommunhuset samt posthantering, vaktmästeri och fordonsadministration,
17. svara för posthantering och vaktmästeri inom skolor, förskolor, arena- och fritidsverksamhet och äldreboende efter beställning från dessa,
18. svara för uppgiften att besluta om bokning av el och elcertifikat för kommunens totala förbrukning,
19. ansvara för kommunens hantering av mobil reservkraft.

Enligt MB och LGS;

1. svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshantering i kommunen,
2. svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt MB,
3. handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
4. svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt LGS,
5. handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare.

Delegering från kommunfullmäktige

2 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ärenden;

1. extern förhyrning av lokaler för nämndens verksamhet med en hyrestid om maximalt 5 år och en årlig hyreskostnad på maximalt 25 prisbasbelopp. Eventuell avtalad återställningskostnad och lösenkostnad ska fördelas över hyrestiden. Beslut överstigande dessa gränser fattas av kommunfullmäktige. Av kommunfullmäktige antagen ”Lokalförsörjningspolicy” gäller i övrigt för kommunens lokalförsörjning,
2. ansvara för donationsförvaltning som anvisas nämnden.

Ansvar inom verksamhetsområdet

3 §

Nämnden ansvarar för att dess verksamhet är ändamålsenlig med hänsyn till av kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till verksamhetsområdet, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till Kommunfullmäktige

4 §

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska tre gånger per år redovisa till kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till dem

1. i reglemente,
2. genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. Nämnden ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts den enligt speciallag.

Personuppgiftsansvar

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personal- och organisationsfrågor

6 §

Kommunstyrelsen utgör kommunens samlade personalorgan. Regleringen av personal- och organisationsfrågor framgår av kommunstyrelsens reglemente.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden inom sitt ansvarsområde.

Information, samråd, delaktighet och inflytande

8 §

Kommunstyrelsen, nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Nämnden ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.

Medborgarförslag

9 §

Medborgarförslag, där kommunfullmäktige överlåtit till nämnden att fatta beslut, ska beredas så att nämnden kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i kommunfullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera kommunfullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag. Kommunstyrelsen ska två gånger per år lämna kommunfullmäktige en redovisning över de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut

ska fattas, ska förslagsställaren underrättas. Förslagsställarens närvaro- och yttranderätt regleras i av kommunfullmäktige fastställda "Regler för öppna sammanträden".

Arbetsformer

Utöver det som föreskrivs i "Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer" gäller bestämmelserna nedan för samhällsbyggnadsnämnden.

Sammansättning

10 §

Samhällsbyggnadsnämnden ska ha 11 ledamöter och 11 ersättare.

Nämnden ska ha ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande

Utskott

11 §

Inom nämnden ska finnas ett samhällsbyggnadsutskott.

Samhällsbyggnadsutskottet består av 3 ledamöter och 2 ersättare, som nämnden väljer för samma tid som de invalts i nämnden.

2024-03-19

Dnr: SBN 2024/96

Handläggare
Daniel Larsson
daniel.larsson@vanersborg.se
0521-72 12 60

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till höjning av va-taxan 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att höja va-taxan med 20 % exklusive moms vad avser bruksavgiften och 5 % exklusive moms för anläggningsavgiften inför 2025

Sammanfattning av ärendet

I samband med förra årets taxeskrivelse föreslogs en höjning om 15% av bruksavgifterna för 2025. En punktskatt om 2,8 miljoner kronor, där EU-domstolen ogiltigförklarar EU-kommissionens beslut om skattebefriad biogas och det ekonomiskt tyngre läget med högre räntenivån och ökande kapitaltjänstkostnader kräver att taxebanan revideras till 20 % för 2025, för att därefter falla tillbaka 2026 till mellan 7–10% beroende på konjunkturutvecklingen.

En föränderlig omvärld med kostnadsökningar för drift av vatten- och avloppsanläggningar, klimatutmaningar till följd av skyfall, ökad förnysetakt av ledningsnätet, investeringar som tas i drift samt ett högre ränteläge än beräknat är anledningen till taxehöjningen. De senaste åren har va-verksamheten arbetat med att möta de stora utmaningarna som identifierats. Nya områden i behov av va-försörjning har föranlett utbyggnation av den allmänna va-anläggningen. Arbeta med att säkerställa kapacitet samt hantera nya strängare miljökrav för vatten- och avloppsreningsverk pågår. Investeringsvolymen är fortsatt betydande och har en direkt effekt på va-taxans storlek i form av ökande kapitaltjänstkostnader när avskrivningar aktualiseras och räntan stigit.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett fungerande system för vatten och avlopp är en grundförutsättning för ett fungerande samhälle. Befolkningsökningen och civilsamhället ställer stora krav på den kommunala va-anläggningen. Den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre ledningar och anläggningar innebär kontinuerligt växande investeringar. Det finns också en annan viktig faktor som påverkar investeringsutgifterna och det är klimatanpassning. Vattenverk måste byggas om så att de klarar beredningsstegen och har tillräcklig kapacitet för att möta befolkningsökningen. Samtidigt finns det ökade miljökrav på reningsprocessen i våra avloppsreningsverk.

Bokslutet för 2023 redovisade ett underskott på 4,0 miljoner för Kretslopp och vatten och inför 2024 höjdes Va-taxan (brukningstaxan) med 20 %. Det tyngre ekonomiska

läget innebär att den tidigare kommunicerade taxebanan på i snitt 7% höjning per år behöver revideras för 2024–2026. Under åren 2019–2023 var den genomsnittliga taxehöjningen 6,8 % men med hänsyn till främst den högre räntenivån och ökande kapitaltjänstkostnader revideras taxebanan till 20 % för 2025, för att därefter falla tillbaka 2026 till mellan 7–10% beroende på konjunkturutvecklingen. Underskott och överskott i va-verksamheten kommer då balanseras över en tillåten period av 3 år med tillägget att räntan är svår att prognosticera och kan komma att revideras ytterligare.

Kommunicerad internränta för 2025 är 2,5 % och ligger kvar på samma nivå som för 2024. Räntenivån ger fortsatt höga kapitaltjänstkostnader för va-verksamheten. Kapitaltjänstkostnaderna prognosticeras öka med 8,1 mnkr 2025 med anledning av att investeringar aktiveras då nya anläggningar tas i drift till 2025 och där är den färdigställda utbyggnationen av Rörviks vattenverk det största av dem.

I en dom från EU-domstolen ogiltigförklaras EU-kommissionens beslut om att låta Sverige skattebefria biogas som uppvärmning eller som motorbränsle. Det innebär att Skatteverket inte längre kan bevilja avloppsverket befrielse från skatt och en punktskatt för 2023 om 1,4 miljoner samt 1,4 miljoner för innevarande år bokförs i 2024 års räkenskaper.

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att trygga den långsiktiga vattenförsörjningen. Vattenverken har idag en omodern reningsprocess som fungerar med reducerad kapacitet mot tillståndsgivna vattendomar. Dagens processer kan inte möta framtidens utmaningar med bland annat ett förändrat klimat och nya reningskrav. För vattenverken har det därför arbetats fram en framtidssäkrad process som har verifierats i en pilotanläggning. Byggnation pågår i båda vattenverken var av det ena vattenverket planeras vara färdigställt till sommaren 2024. Syftet är att skapa en hög grad av automatisering och samexistens mellan verken och uppnå en vattenrening enligt lagkrav vad gäller mikrobiologiska barriärer och gränsvärden. Vattenförsörjningen intar en central roll i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Vattenförsörjningen i sig är samhällsviktig men även flertalet övriga samhällsviktiga sektorer har ett direkt beroende av dricksvatten som gäller hela den geografiska kommunen och inte bara VA-kollektivet.

Konsekvensbeskrivning

Utebliven taxehöjning inför 2025 innebär att det kommer bli ett underskott i budget. Underskottet kommer då att belasta skattekollektivet. Uteblivna investeringar enligt äskande och relaterade taxehöjningar innebär att tillståndskrav inte följs. Avloppsreningsverk och delar av dricksvattenproduktionen omgärdas av tillståndsplikt. Tillsynsmyndighetens uppgift är att ingripa om regler och myndighetsbeslut inte följs. Den får tvinga fram åtgärder genom föreläggande eller förbud. För vissa överträdelse är den skyldig att döma ut en miljöstraffavgift och för andra att anmäla dem till polis eller åklagare. Straffen är ofta böter men även fängelse kan bli aktuellt.

Utan efterlevnad av tillstånd och otillräcklig barriärverkan kan avloppsvatten inte tas emot och ett säkert dricksvatten kan ej garanteras.

Beredning

Ärendet har beretts av enhetschef Lee Wiman och VA-chef Daniel Larsson kretslopp och vatten, Vänersborgs kommun.

Underlag

Jämförelse VA-taxa med Trollhättan och Uddevalla 2025

Andreas Knutsson
Förvaltningschef

Bilagor

Förslag till VA-taxa 2025

Sändlista

Kommunfullmäktige
Förvaltningschef
Verksamhetschef kretslopp och vatten
Enhetschef kretslopp och vatten

Jämförelse med grannkommunerna

	Trollhättan 2024	Uddevalla 2024	Vänersborg 2024	Höjning	Vänersborg 2025
Anläggningsavgift Typhus A	228 250	394 240	221 240	5 %	232 302 kr
Anläggningsavgift Typhus B	693 750 kr	1 371 300 kr	424 593 kr	5 %	445 823 kr

Brukningsavgifter

Total årskostnad Typhus A	11 431 kr	12 700 kr	8 230 kr	20 %	9 876 kr
Total årskostnad Typhus B	89 371 kr	108 850 kr	82 158 kr	20 %	98 594 kr
Rörlig brukningsavgift	25,20 kr/m ³	44,20 kr/m ³	30,79 kr/m ³	20 %	36,95 kr/m ³

*Prisuppgifter inklusive moms

VA-taxa 2025

Innehållsförteckning

Taxa.....	4
§ 1 Avgiftsskyldighet	4
§ 2 Avgiftstyper.....	4
§ 3 Fastighetstyper	4
§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål	5
Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)	7
§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet	7
§ 6 Annan fastighet	9
§ 7 Obebyggd fastighet	11
§ 8 Reducering av avgift	12
§ 9 Allmän platsmark	13
§ 10 Särtaxa för anläggning	13
§ 11 Betalning av avgift	13
§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar	14
Brukningsavgifter (§§ 13–20)	15
§ 13 Avgift för bebyggd fastighet	15
§ 14 Allmän platsmark	17
§ 15 Justerad avgift för spillvatten	17
§ 16 Obebyggd fastighet	17
§ 17 Avgifter för specifika åtgärder	18
§ 18 Särtaxa	18
§ 19 Betalning av avgift	18
§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare	19
Taxans införande	19
§ 21 Avgiftens fastställande	19
Publicering	19

Dokumenttyp Taxa	Dokumentnamn VA-taxa 2025	Antagen 2024-06-xx	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM- DD och ev. § X.	Giltighet Tillsvidare	
Dokumentinformation VA-taxa	Diarienummer SBN xxxx	Uppföljning En gång per år		
Ämnesområde Vatten-, spill- och dagvattentjänster		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Plan- och bygglagen (2010:900)				

Taxa

För Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Antagen av kommunfullmäktige den 2023-06-xx, gällande för 2025. I enlighet med beslutsparagraf § xx.

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Vänersborgs kommun.

Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Vänersborgs kommun.

§ 1 Avgiftsskyldighet

För att täcka nödvändiga kostnader för Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lag (2006:412) om allmänna vattentjänster jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg är även den som ansvarar för allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

§ 2 Avgiftstyper

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

§ 3 Fastighetstyper

I dessa taxeföreskrifter avses med

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med ett en- eller tvåfamiljshus.

Övrig bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov av ses att bebyggas för flerfamiljshus. Med bostadsfastighet jämställs fastigheten som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	Lagerlokaler
Hantverk	Småindustri	Utbildning
Sjukvård		

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt Plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4 Avgiftsskyldighet för olika ändamål

4.1

Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

4.5

Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

4.6

Vid ägarbyte av fastighet, avgiftsskyldighet gäller tills fullständig ägarbytesanmälan gjorts till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

- Tillträdesdatum
- Namn och personnummer på nya fastighetsägaren
- Ny adress för den utflyttade
- Mätaravläsning från datum av övertagande

Ägarbytesanmälan finns tillgänglig som E-tjänst och som blankett på Vänersborg kommuns hemsida.

Anläggningsavgifter (§§ 5 – 12)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5 Småhusfastighet och övrig bostadsfastighet

5.1

För småhusfastighet och övrig bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 53 754 kr	om 67 193 kr
b)	en avgift för småhusfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df (Förbindelsepunktsavgift)	om 80 034 kr	om 100 043 kr
c)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 91 680 kr	Om 114 600 kr
	Qn 2,5*2	Om 250 849 kr	Om 313 561 kr
	Qn 2,5*3	Om 410 021 kr	Om 512 526 kr
	Qn 2,5*4	Om 642 953 kr	Om 803 691 kr
	Qn 6,0*1	Om 250 849 kr	Om 313 561 kr
	Qn 6,0*2	Om 837 061 kr	Om 1 046 326 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 264 102 kr	Om 1 580 128 kr
	Qn 6,0*4	Om 1 924 079 kr	Om 2 405 099 kr
	Qn 10,0*1	Om 642 953 kr	Om 803 691 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 264 102 kr	Om 1 580 128 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 622 876 kr	Om 3 278 595 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 628 364 kr	Om 4 535 455 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		
d)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)	65,10 kr/m ²	81,38 kr/m ²

e)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.		
	Småhusfastighet	Om 16 004 kr	Om 20 005 kr
	Övrig bostadsfastighet	Om 35 835 kr	Om 44 794 kr

*Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1 a), b) och c). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a), b) och c) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c) i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e)

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b) eller c).

5.5

Ökas fastighets tomtyta skall erläggas avgift enligt 5.1 d) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iaktas begränsningsregeln i 5.3.

5.6

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall erläggas avgift enligt 5.1 e).

§ 6 Annan fastighet

6.1

För annan fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df (Servisavgift)	om 53 754 kr	om 67 193 kr
b)	en avgift för övrig bostadsfastighet avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df, där avgiften är beroende av vattenmätarens nominella kapacitet (Förbindelsepunktsavgift)		
	Qn 2,5*1	Om 91 680 kr	Om 114 600 kr
	Qn 2,5*2	Om 250 849 kr	Om 313 561 kr
	Qn 2,5*3	Om 410 021 kr	Om 512 526 kr
	Qn 2,5*4	Om 642 953 kr	Om 803 691 kr
	Qn 6,0*1	Om 250 849 kr	Om 313 561 kr
	Qn 6,0*2	Om 837 061 kr	Om 1 046 326 kr
	Qn 6,0*3	Om 1 264 102 kr	Om 1 580 128 kr
	Qn 6,0*4	Om 1 924 079 kr	Om 2 405 099 kr
	Qn 10,0*1	Om 642 953 kr	Om 803 691 kr
	Qn 10,0*2	Om 1 264 102 kr	Om 1 580 128 kr
	Qn 10,0*3	Om 2 622 876 kr	Om 3 278 595 kr
	Qn 10,0*4	Om 3 628 364 kr	Om 4 535 455 kr
	>Qn 10,0 särskild utredning och avgift enligt avtal.		
c)	En avgift per m ² tomtyta (Tomtyteavgift)		
	Tomtyta < 5 000 m ²	65,10 kr/m ²	81,38 kr/m ²
	Tomtyta 5 000 m ² - 10 000 m ²	32,54 kr/m ²	40,68 kr/m ²
	Tomtyta 10 000 m ² - 20 000 m ²	16,22 kr/m ²	20,28 kr/m ²
	Tomtyta > 20 000 m ²	8,00 kr/m ²	10,00 kr/m ²
d)*	En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	Om 35 835 kr	Om 44 794 kr

*Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

6.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Tomtyteavgift adderas för varje intervall enligt 6.1 c).

6.4

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5

Dras ytterligare servisledning fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6

Ökas fastighets tomtyta, skall erläggas avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

6.7

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall erläggas avgift enligt 6.1 d).

§ 7 Obebyggd fastighet

7.1

För obebyggd fastighet skall erläggas del av full anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %
Avgift för småhusfastighet per uppsättning FP	5.1 b)	100 %		
Avgift per uppsättning FP där storleken på avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet.*	5.1 c)	100 %	6.1 b)	
Tomtyteavgift	5.1 d)	100 %	6.1 c)	70 %
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 d) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b) eller 5.1 a) och c), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) eller c) och e), jfr 5.3 andra stycket.

* Storleken på mätaren bestäms utifrån som om fastigheten vore bebyggd enligt detaljplan.

7.2

Bebyggs obebyggd fastighet skall erläggas resterande avgifter enligt följande:

		Bostadsfastighet		Annan fastighet
Tomtyteavgift	5.1 d)	*)	6.1 c)	30 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Bebyggs bostadsfastighet tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 d) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8 Reducering av avgift

8.1

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall erläggas reducerade avgifter enligt följande:

Avgifter för framdragen servisledning	
En ledning	70 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Två ledningar	85 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Tre ledningar	100 % av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)

Avgifter i övrigt:

		V	S	Df	Dg
Avgift per uppsättning FP	5.1 b) och c)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	5.1 d)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	5.1 e)	-	-	100 %	-
Avgift per uppsättning FP*	6.1 b)	30 %	50 %	20 %	-
Tomtyteavgift	6.1 c)	30 %	50 %	-	20 %
Grundavgift Df utan FP	6.1 d)	-	-	100 %	-

För avgiftsändamålet Df tas endast en av avgifterna ut enligt 5.1 b) respektive 5.1 d), eller 6.1 b) respektive 6.1 d).

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

* Om inte avgiftsskyldighet för ändamålet vatten föreligger antas fastighetens mätarstorlek i enlighet med vilken bebyggelse som gäller i fastställd detaljplan. Om avgiftsskyldighet för vatten uppstår vid ett senare tillfälle kan tilläggsavgift i enlighet med 5.1 b) och c) komma att tas ut i de fall fastighetsägaren begär en större mätare än vad som har erlagts avgift för.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall erläggas avgifter enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100% av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 30 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9 Allmän platsmark

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga anläggningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m ² allmän platsmark för anordnande av dagvattenbortledning	Om 11,17 kr/m ²	Om 13,96 kr/m ²

§ 10 Särtaxa för anläggning

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5–8 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 11 Betalning av avgift

11.1

Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

11.3

Enligt 36§ lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt 11.2.

11.4

Avgiftsskyldighet enligt 5.5, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 12 Särskild ersättning för extra anordningar

12.1

Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför.

12.2

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3

Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter (§§ 13–20)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13 Avgift för bebyggd fastighet

13.1

För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	Med moms
a)	en fast avgift per år för småhusfastighet	om 3 466 kr	om 4 333 kr
b)	en fast avgift per år för övrig bostadsfastighet och annan fastighet där avgiften är beroende av mätarens nominella kapacitet		
	Qn 2,5*1	om 6 237 kr	om 7 796 kr
	Qn 2,5*2	om 19 755 kr	om 24 694 kr
	Qn 2,5*3	om 40 032 kr	om 50 040 kr
	Qn 2,5*4	om 64 816 kr	om 81 020 kr
	Qn 6,0*1	om 25 656 kr	om 32 070 kr
	Qn 6,0*2	om 86 666 kr	om 108 332 kr
	Qn 6,0*3	om 138 660 kr	om 173 325 kr
	Qn 6,0*4	om 208 000 kr	om 260 000 kr
	Qn 10,0*1	om 65 871 kr	om 82 339 kr
	Qn 10,0*2	om 138 664 kr	om 173 330 kr
	Qn 10,0*3	om 346 661 kr	om 433 326 kr
	Qn 10,0*4	om 450 678 kr	om 563 348 kr
	>Qn 10,0 efter särskild utredning och avgift enligt avtal		
c)	En avgift per m ³ levererat vatten	om 29,56 kr	om 36,95 kr

13.2

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna.

Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	53 %	4 %	3 %
Avgift per m ³	13.1 c)	40 %	60 %	-	-

13.3

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 c) ut efter en antagen förbrukning om 400 m³/år.

13.4

För så kallat byggvatten skall erläggas brukningsavgift inkl. moms per påbörjad månad som byggvattnet är beviljat enligt tabell nedan.

	Utan moms	Med moms
Småhusfastighet	Om 599 kronor	Om 749 kronor
Övrig bostadsfastighet och annan fastighet	Om 830 kronor	Om 1037 kronor

13.5

För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) skall erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande den fasta avgiften enligt 13.1 a) eller b). Beloppet avrundas till närmaste hela krontal.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6

Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Mark- och miljödomstolen.

13.7

Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 17.

Har fastighetsägaren begärt provtagning utav vattenkvaliteten och kvaliteten godkänns, så har huvudmannen rätt att kräva ersättning för undersökningskostnaderna utav fastighetsägaren i enlighet med vad som framgår av § 17.

13.8

För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvatten-ledning (kylvatten o d), skall erläggas avgift med 50 % av avgiften enligt 13.1 c).

§ 14 Allmän platsmark

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga bruksavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
en avgift per m2 allmän platsmark för bortledning av dagvatten	Om 5,28 kronor	Om 6,60 kronor

§ 15 Justerad avgift för spillvatten

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 16 Obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet inom detaljplan skall erläggas bruksavgift enligt 13.1 a) eller b).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras den fasta avgiften. Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a) och b)	40 %	40 %	10 %	10 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

§ 17 Avgifter för specifika åtgärder

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	Utan moms	Med moms
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare*	1081 kronor	1351 kronor
Avstängning och påsläpp av vattentillförsel	1081 kronor	1351 kronor
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1081 kronor	1351 kronor
Byte av sönderfrusen vattenmätare	2165 kronor	2706 kronor
Undersökning av vattenmätare**	1381 kronor	1726 kronor
Provtagning vattenkvalité***	1381 kronor	1726 kronor
Förgävesbesök****	1081 kronor	1351 kronor

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

* T.ex. utanför normalt underhållsarbete

** T.ex. byte och provning av mätare på fastighetsägarens begäran.

** Provtagning på fastighetsägarens begäran. Huvudmannen har rätt att ta ut ersättning när undersökningsplikten är fullgjord.

*** T.ex. frånvaro vid inbokat mätarbyte, driftbesök vid larmande LTA-enhet som visar sig bero på fastighetens installation.

§ 18 Särtaxa

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 13–16 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Betalning av avgift

Avgift enligt 13.1 a) och b) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertiäl eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 13.1 c) debiteras i efterskott på grundval av enligt

mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Extra åtgärd begärd av fastighetsägare

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Taxans införande

§ 21 Avgiftens fastställande

Denna taxa träder i kraft 2024-01-01. De bruksavgifter enligt 13.1, 13.3 och 13.7 samt § 15, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Mark- och miljödomstolen jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster.

Publicering

VA-taxan publiceras på kommunens hemsida under styrande dokument.

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/97

Handläggare
Daniel Larsson
daniel.larsson@vanersborg.se
0521-72 12 60

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om nytt styrande dokument för avtalsanslutning VA

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens antar avgift och allmänna bestämmelser för avtalsanslutningar utanför verksamhetsområde enligt bilaga "Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster".

Sammanfattning av ärendet

Utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp finns ingen skyldighet för va-huvudmannen att tillåta anslutning. Den beslutade va-taxan reglerar ej avgiftsuttag för sådan anslutning. Ett styrande dokument har arbetats fram för att tydliggöra avgiftsuttag och bestämmelser för fastigheter som tillåts ansluta genom avtal utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster. Avgifterna har justerats för att hålla som minst samma nivå som inom beslutat verksamhetsområde.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett fungerande system för vatten och avlopp är en grundförutsättning för ett fungerande samhälle. Utanför det beslutade verksamhetsområdet sker avtalsanslutning under förutsättning att den allmänna va-anläggningen har tillräcklig kapacitet och att fastigheten inte ingår i ett utpekad område i utbyggnadsplanen. Anslutningsförfarandet förändras inte genom det styrande dokumentet, hanteringen är den samma som tidigare. Avgifterna för anslutning enligt avtal utanför beslutat verksamhetsområde har justerats för att som minst hålla samma nivå som inom beslutat verksamhetsområde. I dagsläget betalar fastigheter utanför beslutat verksamhetsområde ingen tomtYTEavgift (§5.1 d) vilket i praktiken innebär att de betalar lägre avgift än motsvarande fastighet inom verksamhetsområdet. Detta är något som va-huvudmannen fått påtalat inte är godtagbart enligt rättspraxis. Fastighet utanför verksamhetsområdet ska betala som minst samma avgift som likartad fastighet inom verksamhetsområde.

I det styrande dokumentet regleras anslutningen med en avgift för ansökan. Detta då VA-kollektivet inte ska ha några kostnader för arbete med anslutningar utanför verksamhetsområde. Utanför verksamhetsområde tas ingen tomtYTEavgift ut då den ska spegla fastighetens andel i va-kollektivet. I stället har en bostadsenhetsavgift beräknats fram för att storleksmässigt likställa avgiftsuttaget. Anslutningsavgiften för

avtalsanslutningar beräknas enligt gällande VA-taxa § 5.1 a) och b) eller c) med eventuella reduceringar av avgift enligt § 8.1, samt ett tillägg av bostadsenhetsavgift om **20 000 kr** inklusive moms per anslutande fastighet (fördelad 50/50 per vatten och spillvatten).

Konsekvensbeskrivning

Utan det styrande dokumentet ökar risken för inkonsekvent behandling och bedömning av anslutningar utanför verksamhetsområde.

Beredning

Ärendet har beretts av utredningsingenjör Anna Edvartsen, enhetschef Lee Wiman och VA-chef Daniel Larsson Kretslopp och vatten, Vänersborgs kommun.

Underlag

Utkast avtal för gemensam anslutning utanför verksamhetsområde

Utkast för ansökan om anslutning till Vänersborgs kommuns allmänna VA-anläggning

Andreas Knutsson

Förvaltningschef

Bilagor

Utkast Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster

Sändlista

Kommunfullmäktige

Förvaltningschef

Verksamhetschef kretslopp och vatten

Enhetschef kretslopp och vatten

Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Syfte.....	4
§ 1 Ansökan.....	4
§ 2 Utredning av ansökan	4
§ 3 Förbindelsepunktens utförande.....	4
§ 4 Gemensam anslutning	4
§ 5 Avtal.....	5
§ 6 Anslutningsavgift	5
§ 7 Betalning av avgift	6
Anslutningsavgift.....	6
Brukningsavgift.....	6
§ 8 Avgiftens fastställande	6
§ 9 Tvist	6
§ 10 Allmänna bestämmelser	7
§ 11 Publicering	7
§ 12 Uppföljning och utvärdering	7

Dokumenttyp Avgifter och allmänna bestämmelser	Dokumentnamn Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster	Antagen Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. §	Antagen av Samhällsbyggnadsnämnden
Dokumentägare Samhällsbyggnadsnämnden	Dokumentansvarig Verksamhetschef Kretslopp & Vatten	Reviderad	Giltighet Tillsvidare
Dokumentinformation Avgifter och allmänna bestämmelser för avtalsanslutning utanför kommunalt verksamhetsområde för vattentjänster	Diarienummer SBN 2024/97	Uppföljning En gång per år	
Ämnesområde Anslutning till kommunalt vatten och avlopp		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Plan - och bygglagen (2010:900), Boverkets byggregler (2011:6), Vänersborgs kommun VA-taxa. Allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten och avloppsanläggningar, ABVA.			

Inledning

Under arbetet med vattentjänstplanen har det framkommit politiska önskemål om att tydliggöra avgiftsuttag och bestämmelser för fastigheter som ansluter utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster.

Syfte

Dokumentets syfte är att tydliggöra de avgifter samt bestämmelser som gäller för anslutning till kommunala vattentjänster utanför beslutat verksamhetsområde.

§ 1 Ansökan

Ansökan skall ske genom E-tjänst eller blankett tillgänglig via *Mina Sidor* på kommunens hemsida.

Vid inkommen ansökan om anslutning till kommunala vattentjänster utanför verksamhetsområdet utav enskild fastighetsägare eller gemensam ansökan kommer ett avgiftsuttag om **1 000 kr** inklusive moms att faktureras. Avgiftsuttag sker även om anslutning nekas.

§ 2 Utredning av ansökan

Vid inkommen ansökan utförs en utredning om kommunala ledningsnätets kapacitet och teknisk möjlighet att upprätta förbindelsepunkt. Ligger fastigheten/fastigheterna inom område som pekas ut som utbyggnadsområde i vattentjänstplanen nekas ansökan.

Finns möjlighet att ansluta fastigheten/fastigheterna skickas information om kostnadsberäkning för anslutning, en karta med föreslagen förbindelsepunkt samt en beställningsblankett till den sökande.

§ 3 Förbindelsepunktens utförande

Förbindelsepunkt upprättas efter beställningsblankett inkommit. Fastighetsägare med enskild anslutning får själva söka servitut på berörda fastigheter. För gemensam anslutning ingår detta som en del av förrättningen hos Lantmäterimyndigheten.

§ 4 Gemensam anslutning

Vid ansökan om gemensam anslutning skall en förrättning ske hos Lantmäterimyndigheten utav en gemensamhetsanläggning för VA samt en förvaltande samfällighetsförening. Det är Samfällighetsföreningen som kommer att vara den juridiska kunden och betalningsansvarig gentemot VA-huvudmannen.

Beställningsblankett för utförande av förbindelsepunkten kan först skickas in när förrättningen vunnit laga kraft. Bifogat blanketten skall inkomma uppgifter om

- samfällighetsföreningens namn,
- adress,

-
- organisationsnummer samt
 - gemensamhetsanläggningens fastighetsbeteckning.
 - namn och personnummer på den/de i styrelsen som skall signera avtalet för samfällighetens räkning.

VA-huvudmannen bestämmer antal och/eller storlek på vattenmätare för den gemensamma vattenmätarplatsen. Detta följer dimensioneringstabell i Svenskt Vattens publikation P100, kallvattenmätare.

Gemensam anslutning kan endast ske till vattentjänst eller vatten- och spillvattentjänst. Alla anslutna inom samfällighetsföreningen måste vara anslutna till alla tjänster som fastigheten anslutit mot. Det vill säga enstaka fastigheter inom samfällighetsföreningen får inte endast ansluta sig mot spillvattnet.

Senare tillkommande anslutning till samfällighetsföreningens ledningsnät får endast ske efter godkännande av Kretslopp & Vatten. Tillkommande anslutning medför tillkommande anslutningsavgifter i form av bostadsenhetsavgift. Om tillkommande anslutningar önskas som medför förändring av mätarantal/storlek tillkommer ytterligare avgifter enligt gällande VA-taxa.

Godkänns ansökan om tillkommande anslutning skall gemensamhetsanläggningen uppdateras hos Lantmäterimyndigheten.

§ 5 Avtal

Ett avtal gällande anslutningen skrivs mellan den anslutande och VA-huvudmannen. Avtalet signeras digitalt och diarieförs hos kommunen.

Avtalet reglerar inkopplingen och inkluderar följande punkter:

- Avtalspartner
- De vattentjänster anslutningen avser
- Förbindelsepunktens läge
- Giltighetstid
- Uppsägning
- Hänvisning till detta dokument samt det generella användandet som regleras i ABVA, Allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborgs kommun allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

§ 6 Anslutningsavgift

Anslutningsavgiften beräknas enligt gällande VA-taxa § 5.1 a) och b) eller c) med eventuella reduceringar av avgift enligt § 8.1, samt ett tillägg av bostadsenhetsavgift om **20 000 kr** inklusive moms per anslutande fastighet (fördelad 50/50 per vatten och spillvatten).

§ 7 Betalning av avgift

Anslutningsavgift

Avgiftsskyldighet inträder i samband med att förbindelsepunkten officiellt förmedlats av Kretslopp & Vatten. Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt § 6 räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

Brukningsavgift

Avgift enligt gällande VA-taxa § 13.1 a) eller b) och c) med reducering enligt § 13.2, debiteras i efterskott kvartalsvis enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt § 13.1 c) debiteras i efterskott på grund av enligt mätning förbrukad mängd vattenmängd eller uppskattad förbrukning.

Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt § 6 räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på den anslutandes begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 8 Avgiftens fastställande

Dessa avgifter träder i kraft 2024-07-01 och gäller från detta datum för alla nyanslutningar som sker per avtal utanför det kommunala verksamhetsområdet för vattentjänster.

§ 9 Tvist

Mål som rör tvist mellan anslutande och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av detta dokument prövas av Vänersborgs tingsrätt.

§ 10 Allmänna bestämmelser

- Den/de anslutandes interna ledningsnät skall uppfylla Boverkets byggregler (2011:6). Det är viktigt att ledningsnätet med tillhörande anordningar dokumenteras väl och sparas för framtiden.
- Vattenmätarplatsen skall uppfylla Kretslopp & Vattens krav.
- Vid enskild anslutning: om avståndet från förbindelsepunkten till den byggnad som ansluter, är mer än 30 meter, skall vattenmätarplatsen placeras i en vattenmätarbrunn i direkt anslutning till förbindelsepunkten.
- Vid gemensam anslutning skall vattenmätarplatsen vara i direkt anslutning till förbindelsepunkten, lämpligtvis i en vattenmätarbrunn.
- Samfällighetsföreningen får själva införskaffa undermätare om man inte väljer att fördela kostnaderna solidariskt.
- Enskilda brunnar får ej vara fysiskt anslutna till det kommunala vattnet. Det räcker inte med avstängningsventiler.
- Huvudmannen är ansvarig för vattenkvalité fram till förbindelsepunkten. Samfällighetsföreningen är ansvarig för vattenkvalité och vattentryck inom sitt interna ledningsnät. Anslutande inom samfällighetsföreningen skall vända sig till samfällighetsföreningen vid problem.
- Den/de anslutande ansvarar själva för inköp, installation, driftsättning samt skötsel och underhåll av LTA- pumpenhet/erna, om så behövs för att kunna ansluta mot den kommunala spillvattenservisen.
- LTA-pumpenhet/erna skall ha en integrerad backventil.
- Om inte angett i detta dokument så skall anslutande följa ABVA, allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

§ 11 Publicering

Dokumentet skall publiceras på kommunens hemsida.

§ 12 Uppföljning och utvärdering

Detta dokument skall följas upp och utvärderas parallellt med att Vänersborgs kommun VA-taxa revideras.

Vänersborgs kommun

Kretslopp & Vatten

VÄNERSBORGS KOMMUN
Kretslopp & Vatten
462 85 VÄNERSBORG
E-post: va-verket@vanersborg.se

Ansökan om anslutning till Vänersborgs kommuns allmänna VA-anläggning

☐ Enskild anslutning småhusfastighet

☐ Gemensam anslutning

Antal fastigheter:

☐ VATTEN

☐ VATTEN & SPILLVATTEN

Fastighetsbeteckning:

Adress:

Postnummer & Ort:

Kontaktperson:

Telefonnr:

E-post:

Vid inkommen ansökan om anslutning till kommunala vattentjänster utanför verksamhetsområdet utav enskild fastighetsägare eller gemensam ansökan kommer ett avgiftsuttag om 1 000 kr inklusive moms att faktureras. Avgiftsuttag sker även om anslutning nekas.

Efter utredning besvaras ansökan av huvudmannen med information om föreslagen förbindelsepunkt, kostnadsberäkning för avgiftsuttag samt bifogat en beställningsblankett för utförande av förbindelsepunkt.

Vid gemensam anslutning skall förrättning av gemensamhetsanläggning och skapande av samfällighetsförening skall ha vunnit laga kraft innan beställningsblankett kan skickas in.

De allmänna bestämmelserna skall följas och gäller för alla anslutande.

Hantering av personuppgifter:

Kommunen blir personuppgiftsansvarig för personuppgifterna först när den ifyllda blanketten tagits emot av kommunen.

Uppgifterna kommer att behandlas enligt dataskyddsförordningen.

För mer information om hur personuppgifterna behandlas i ditt ärenden hänvisas till kommunens hemsida.

AVTAL med samfällighetsförening

Mellan Vänersborgs kommun, såsom huvudman för den allmänna VA-anläggningen, nedan kallad huvudmannen, och samfällighetsföreningen
nedan kallad föreningen, är följande avtal träffat.

1. Inledande bestämmelser

Huvudmannen åtar sig att i förbindelsepunkt till föreningen leverera renvatten och ta emot spillvatten.

I gemensamhetsanläggningen, vilken inrättats genom förrättning enligt anläggningslagen. Deltagande fastigheter framgår av anläggningsbeslutet.

Plan- och höjdlägen för förbindelsepunkter till vilka gemensamhetsanläggningens ledningar för vatten skall inkopplas till den allmänna VA-anläggningen framgår av förmedlad karta över förbindelsepunkten.

Jämlikt 2 § i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (Vattentjänstlagen) gäller för föreningen vad som i lagen föreskrivs om fastighetsägare.

Föreningens interna ledningsnät skall byggas enligt Boverkets byggregler (2011:6),

2. Brukande

Föreningen äger rätt att genom sin VA-anläggning distribuera renvatten till de fastigheter som anslutit sina VA-installationer till gemensamhetsanläggningen, under förutsättning att ägarna till anslutna fastigheter i tillämpliga delar iakttar vad som enligt VA-lagen och den allmänna VA-anläggningens ABVA ankommer på fastighetsägare.

3. Mätning

Föreningens vattenförbrukning fastställs genom mätning genom en för föreningen gemensam mätarplats. Huvudmannen bestämmer storlek och/eller antal samt tillhandahåller mätare och som förblir huvudmannens egendom. Föreningens anslutning skall ha X stycken X m³/h mätare. Mätarplatsen skall vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensamt har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning skall huvudmannen äga fritt och obehindrat tillträde till mätaren.

Föreningen äger rätt att på egen bekostnad i varje ansluten fastighet installera vattenmätare, om så provas lämpligt, för att mellan anslutna fastigheter fördela föreningens kostnader. Det ankommer på föreningen att själv utföra avläsningar av sådan mätare.

4. Avgifter

Föreningen skall erlagga till huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen anslutningsavgift XXX XXX kr inkl. moms. Ökar föreningens kapacitetsbehov skall ytterligare anläggningsavgift erläggas efter gällande taxa. Brukningsavgift debiteras föreningen enligt huvudmannens vid varje tidpunkt gällande VA-taxa. Föreningen ombesörjer själva avgiftens fördelning och debitering på ägare till anslutna fastigheter.

Vänersborgs kommun

5. Andra kostnader

Föreningen bekostar såväl utförande som drift, underhåll och förnyelse av gemensamhetsanläggningen.

6. Övrigt

I den mån inte annat följer av detta avtal, tillämpas kommunens vid varje tidpunkt gällande allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA).

7. Ändrade förhållanden

I den händelse gemensamhetsanläggningens omfattning förändras, eller andra omständigheter föranleder att förhållande avseende anläggningen ändras, skall detta ofördröjligen anmälas till huvudmannen.

8. Avtalstid

Detta avtal gäller tills vidare.

9. Tvistlösning

Uppkommen tvist med anledning av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandlingar mellan föreningens styrelse och samhällsbyggnadsnämndens presidium. I andra hand ska tvist lösas genom process vid Vänersborgs tingsrätt.

10. Avtalets upphörande

Samfällighetsföreningen får säga upp detta avtal med en uppsägningstid av sex månader. Huvudmannen får, likaledes med en uppsägningstid av sex månader, säga upp avtalet dels om samfällighetsföreningen i väsentligt avseende åsidosätter förpliktelse enligt avtalet såsom genom underlåtenhet att utan oskäligt dröjsmål betala VA-avgift, dels om VA-anläggningen ändras så att samfällighetsföreningen inte utan olägenhet för huvudmannen kan försörjas genom VA-anläggningen.

Upphör avtalet att gälla till följd av att huvudmannen säger upp detsamma med anledning av ändring i den allmänna anläggningen, är samfällighetsföreningen berättigad att återfå anläggningsavgiften enligt vid uppsägningstillfället gällande taxa med avdrag av 1/30 för varje helt år som avtalet varit gällande.

Upphör avtalet att gälla av annan anledning än som sägs i föregående stycke, är samfällighetsföreningen inte berättigad att återfå någon del av anläggningsavgiften.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

..... den den

.....
(Huvudmannen)

.....
(Samfällighetsföreningen)

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/3

Handläggare

Frida Bang

Frida.Bang@vanersborg.se

0521-72 11 99

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Redovisning av byggprojekt på vattenverken

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Daniel Larsson, verksamhetschef på kretslopp & vatten och Terje Hugoson, projektchef på ByggDialog informerar om byggprojekt på vattenverken.

Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef

2024-03-08

Dnr: SBN 2024/81

Handläggare
Niclas Janflod
niclas.janflod@vanersborg.se
0521- 72 12 51

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till höjning av avfallstaxan 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avfallstaxan enligt bilaga "Avfallstaxa 2025".

Sammanfattning av ärendet

För att kommunen ska kunna finansiera avfallsverksamheten via avgifter måste kommunfullmäktige anta en avfallstaxa, som kan fungera som styrmedel för att nå kommunala miljö- och verksamhetsmål. Kommunen får ta ut avgifter så att miljöanpassad avfallshantering främjas. Förändringar inom avfallsområdet har inneburit ändrade förutsättningar för utformning av avfallstaxa. Kostnader för behandling och hantering har i många fall ökat, bland annat beroende på höga driftskostnader såsom tippavgifter, diesel mm. Återvinningscentraler och insamling av hushållens farliga avfall utgör en allt större del av den kommunala avfallsbudgeten.

Ny avfallsförordning (2022:1274) innebär fastighetsnära hämtning av förpackningar från 1/1 2024 gör också att driftskostnader med anledning av investeringskostnader av sopkärl mm ökar.

Ytterst avgörs taxans utformning av de lokala ambitioner och förutsättningar som finns i respektive kommun. De lokala ambitionerna, målen och prioriteringarna om källsortering, service på återvinningscentraler med mera spelar in samt vad som faktiskt ingår i avgifterna. Kretsloppsparken möjliggör återbruk, ofta i samarbete med hjälporganisationer. På återbruken kan kläder, möbler och andra saker lämnas in för återanvändning. Återbruk är prioriterat i både den europeiska och i den svenska avfallslagstiftningen och innebär ett stort kliv i den så kallade avfallshierarkin och gör cirkulär ekonomi möjlig. Sammantaget avspeglas allt detta i kommunernas avfallsavgifter.

Kommunen antog den miljöstyrande taxan i sin helhet inför 2021 och den behöver nu revideras för att få budgeten i balans.

Renhållningsverket behöver 1,0 mkr mer i intäkter inför 2025 för att täcka de ökade driftskostnaderna för att klara de lagkrav som ställs i avfallsförordningen (2022-1274).

Taxehöjningarna är på grundavgiften då stora delar av investeringen ska täckas av grundavgiften. En- och tvåfamiljshus samt fritidshus höjs med 60 respektive 20 kr/år, lägenhetsavgiften samt verksamhet höjs 20 respektive 60 kr/år.

2024-03-08

Dnr: SBN 2024/81

Konsekvensbeskrivning

Utebliven taxehöjning inför 2025 innebär att det kommer bli ett underskott och Kretslopp & vatten kommer inte att klara de lagkrav som åligger kommunen.

Beredning

Ärendet har beretts av enhetschef Niclas Janflod, Vänersborgs kommun.

Underlag

Jämförelse gällande och föreslagen avfallstaxa

Daniel Larsson

Verksamhetschef

Bilagor

Avfallstaxa 2025

Sändlista

Kommunfullmäktige

Enhetschef renhållning

Verksamhetschef på Kretslopp & Vatten

Förvaltningsekonom

Avfallstaxa 2025

Innehåll

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER3

1.1 Inledning.....3

1.2 Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare3

1.3 Om taxan saknar tillämpning.....3

1.4 Ägarbyte och ändring av abonnemang.....3

1.5 Grundavgift och rörlig avgift4

1.6 Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar4

1.7 Avgift vid uppehåll i hämtning4

1.8 Avgift vid gemensam behållare5

1.9 Hämtningsintervall.....5

1.10 Hemkompostering.....5

1.11 Rengöring av kärl.....5

1.12 Tilläggsavgift kärl5

1.13 Felsortering.....6

1.14 Behållare.....6

2 GRUNDAVGIFT8

3 RÖRLIG AVGIFT, HÄMTNING OCH BEHANDLING9

3.1 En- och tvåbostadshus, året runt9

3.2 Fritidshus.....9

3.3 Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter10

3.4 Matavfall.....11

3.5 Förpackningar12

3.6 Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärlbyte.....13

3.7 Trädgårdsavfall.....14

3.8 Grovavfall.....14

3.9 Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak.....15

3.10 Latrin15

3.11 Avgift på återvinningscentralen.....15

3.12 Felsortering.....16

3.13 Förpackningar och tidningar för verksamheter16

3.14 Slamavgifter.....17

Bilaga Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Dokumenttyp Avfallstaxa	Dokumentnamn Avfallstaxa 2025	Antagen 2024-xx-xx §xxx	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Renhållningschef	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	Giltighet Från och med 2025- 01-01 tills vidare
Dokumentinformation Avfallstaxa	Diarienummer KS 2024/xxx	Uppföljning En gång per år	
Ämnesområde Avfallshantering		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken, kommunens lokala föreskrifter för avfallshantering			

1 Allmänna bestämmelser

Lagstadgad mervärdesskatt, moms, ingår på angivna belopp.

1.1 Inledning

Denna taxa är antagen av kommunfullmäktige den 2024—xx-xx, §xxx, med stöd av Miljöbalken (SFS 1998:808) 27 kap. § 4, att gälla fr.o.m 2025-01-01 och tills vidare.

Avfallstaxan omfattar avgifter för den hantering av avfall som utförs genom kommunens försorg och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken och enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar, med undantag för avgifter avseende slam. För avgifter avseende slam hänvisas till separat slamtaxa.

För avfallshanteringen inom Vänersborgs kommun gäller, förutom bestämmelserna i Miljöbalken (SFS 1998:808) och avfallsförordningen (SFS 2020:614), med stöd av Miljöbalken 15 kap. 38, 39 och 41 §§ antagna lokala föreskrifter för avfallshantering för Vänersborgs kommun.

1.2 Avgiftsskyldighet och betalningsmottagare

Avfallsavgift ska betalas av fastighetsägare, eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare, nedan kallad fastighetsinnehavare. Avgift för avfallstjänster enligt denna taxa erläggs till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

Sedan avgiftsskyldigheten inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i faktura. Betalas fakturerat belopp inte inom tid som anges på fakturan, ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

1.3 Om taxan saknar tillämpning

I de fall taxan saknar tillämplig bestämmelse om avgift, exempelvis vid hämtning med andra metoder eller andra fordon än de som är ordinarie avgifter i denna avfallstaxa bygger på, eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får enhetschef för Vänersborgs Kretslopp & Vatten besluta om avgifter baserade på kommunens kostnader för tjänsten och principer i denna taxa.

1.4 Ägarbyte och ändring av abonnemang

Vid ägarbyte ska fastighetsinnehavaren snarast anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten samt den tidpunkt från vilken den nye ägaren ska faktureras avfallsavgift.

Vid ändrade hämtningsförhållanden ska fastighetsinnehavaren anmäla detta till Vänersborgs Kretslopp & Vatten.

1.5 Grundavgift och rörlig avgift

Avfallsavgiften utgörs av en grundavgift/lägenhetsavgift per hushåll/lägenhet och en rörlig avgift.

Grundavgiften/lägenhetsavgiften bidrar till att finansiera drift av återvinningscentralen, insamling av returpapper från allmänna platser, information, utredning och administration m m.

Den rörliga avgiften täcker kostnader för hämtning och behandling av avfall som kommunen ansvarar för. Den rörliga avgiftens storlek bestäms av abonnemangstyp, kärlstorlek, hämtningsintervall samt eventuella tillägg för dragavstånd m.m.

Matavfall är lätt nedbrytbart biologiskt avfall och ska separeras från övrigt avfall. Matavfallet nyttjas för produktion av fordonsbränsle och som jordförbättringsmedel.

I avgiften för abonnemang med mat- och restavfall ingår kärl för utsortering av matavfall med hämtningsintervall som är samma, eller mindre ofta, som för valt abonnemang för restavfall. För verksamheter ingår maximalt 2st kärl för matavfall per restavfallskärl.

Restavfall är det kärlavfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, tidningar m.m. Restavfallet går till förbränning med energiåtervinning i form av produktion av el samt fjärrvärme.

Mer om krav på sortering av avfall anges i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.6 Förpackningar från flerbostadshus och gemensamhetslösningar

Flerbostadshus och gemensamhetslösningar för en- och tvåbostadshus bör ha abonnemang för fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar i separata kärl eller bottentömmande behållare. Krav på separata fack eller behållare för de olika förpackningsslagen vid fastigheten införs successivt i enlighet med avfallsförordningen (2020:614).

Verksamheter, som använder samma behållare för matavfall och för restavfall som boende på samma fastighet, får också lämna förpackningar i samma behållare som de boende, efter anmälan till kommunen.

1.7 Avgift vid uppehåll i hämtning

Om bostaden inte kommer att användas kan uppehåll i hämtning medges efter ansökan enligt 46 § i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

Under uppehållsperioden debiteras ordinarie grundavgift, men ingen rörlig avgift eller tilläggsavgift.

1.8 Avgift vid gemensam behållare

Grundavgift faktureras per hushåll, medan den rörliga avgiften delas på antalet hushåll som är med i tjänsten, enligt 45 § i kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering. Maximalt 3 hushåll får dela på gemensam behållare, enligt kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering.

1.9 Hämtningsintervall

Ordinarie hämtning från en- och tvåbostadshus med fyrfackskärl sker en gång varannan vecka för matavfall och en gång var fjärde vecka för restavfall. För en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl sker ordinarie hämtning minst en gång varannan vecka för matavfall och restavfall.

Från flerbostadshus respektive verksamheter sker hämtning av både matavfall och restavfall minst en gång varannan vecka, eller enligt de alternativ som anges i avgiftstabellerna i denna taxa.

1.10 Hemkompostering

Efter skriftlig anmälan enligt kommunens lokala föreskrifter 41 § om avfallshantering är kompostering av matavfall tillåten i en skadedjurssäker kompostbehållare.

1.11 Rengöring av kärl

Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring av kärlet. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa. Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

1.12 Tilläggsavgift kärl

Tilläggsavgift debiteras för hämtning med dragavstånd över 3 meter. Placeringen avtalas med Kretslopp & Vatten. Kärlet hämtas och återplaceras på överenskommen plats.

Tilläggsavgift debiteras för extra säck eller extra tömning av kärl eller annan behållare.

1.13 Felsortering

Om abonnenten inte sorterar enligt kommunens sorteringsanvisningar debiteras en avgift för felsortering. Om felsorteringen bedöms vara av betydelse för möjligheterna att behandla avfallet har kommunen dessutom rätt att klassa om avfallet och debitera behandlingsavgift enligt klassning, eller att inte tömma avfallsbehållaren och anmoda abonnenten att vidta rättelse innan nästa tömningstillfälle.

1.14 Behållare

En- och tvåbostadshus samt fritidshus med nytt insamlingssystem

Insamlingssystemet för en- och tvåbostadshus samt fritidshus förändras under en övergångsperiod. En- och tvåbostadshus samt fritidshus ska använda fyrfackskärl från det datum Vänersborgs Kretslopp & Vatten bestämmer för aktuell gata eller bostadsområde.

Vid varje fastighet ska finnas: 2st 370 liter fyrfackskärl

Komplement erbjuds vid behov: 140 och 190 liter kärl för restavfall

En- och tvåbostadshus samt fritidshus med gamla insamlingssystemet

Nedan anges vilka kärlstorlekar som får användas.

Tabell 1 Kärlstorlekar som får användas

Typ av fastighet	Kärl för restavfall	Kärl för matavfall
En- och tvåbostadshus	140 l, 190 l eller 370 l	140 l
Fritidshus	140 l eller 190 l	140 l

Flerbostadshus och verksamheter

Nedan anges vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas vid flerbostadshus, affärer, kontor, industrier och andra verksamheter.

Tabell 2 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för restavfall respektive för matavfall.

Typ av behållare	För restavfall	För matavfall
Kärl	140 l, 190 l, 370 l eller 660 l	140 l, 190 l, 240 l eller 370 l
Bottentömmande behållare	upp till 5 000 l	upp till 800 l
Container	8 000 l	

Tabell 3 Vilka typer av behållare och vilka storlekar som får användas för förpackningar och returpapper.

Tjänst	Typ av behållare och storlek
Förpackningar av kartong eller plast	Kärl 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare
Förpackningar av metall	Kärl 190 l, 240, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare
Förpackningar av färgat eller ofärgat glas	Kärl 190 l, 240 eller 370 l Igloo 800 l
Returpapper	Kärl 190 l, 240, 370 l eller 660 l Container eller bottentömmande behållare

För grovavfall, trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall samt latrin anges de behållare som kommunen erbjuder tömning av, i tabellerna med avgifter för respektive typ av avfall.

2 Grundavgift

Tabell 4 En- och tvåbostadshus samt fritidshus, kr per bostad och år

Typ av fastighet	Avgift
Fritidshus	350
En- och tvåbostadshus	710

Tabell 5 Flerfamiljshus samt verksamheter, kr per år

Typ av fastighet eller tjänst	Avgift
Flerbostadshus, avgift per lägenhet	390
Affärer, kontor, industrier och andra verksamheter, avgift per organisation och hämtställe	630
Specialbostäder, äldreboende/särskilt boende med biståndsbeslut från kommunen, studentkorridorboenden och liknande, avgift per lägenhet	630

3 Rörlig avgift, hämtning och behandling

3.1 En- och tvåbostadshus, året runt

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 6 Avgifter för abonnemang med hämtning och behandling av mat-, rest- och förpackningsavfall samt returpapper från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	932
Extrakärl för restavfall, 190 l	Var fjärde vecka	1265

Tabell 7 Avgifter för abonnemang med hemkompostering av matavfall, kr per år.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	1354
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 var fjärde vecka Kärl 2 var fjärde vecka	932

3.2 Fritidshus

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 8 Avgift för abonnemang sommartid 1 maj – 30 september (11 hämtningar av kärl 1, 6 hämtningar av kärl 2), kr per säsong.

Abonnemang	Hämtningsintervall	Avgift
Fyrfackskärl, kärl 1 och kärl 2	Kärl 1 varannan vecka Kärl 2 var fjärde vecka	600
Extrakärl för restavfall, 140 l	Var fjärde vecka	400

3.3 Flerbostadshus, gemensamhetslösningar och verksamheter

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Om bottentömmande behållare används för matavfall debiteras avgift enligt Tabell 10. Om matavfall behöver hämtas oftare än restavfallet ska abonnemang för matavfall enligt Tabell 11 beställas.

Tabell 9 Abonnemang för flerbostadshus, gemensamhetslösningar, affärer, institutioner och andra verksamheter, kr per restavfallsbehållare och år

Behållare för restavfall	Hämtningsintervall	Avgift
140 l kärl	Varannan vecka	1237
140 l kärl	Varje vecka	2564
140 l kärl	2 ggr/vecka	5945
140 l kärl	3 ggr/vecka	9325
190 l kärl	Varannan vecka	1584
190 l kärl	Varje vecka	3283
190 l kärl	2ggr/vecka	7611
190 l kärl	3 ggr/vecka	11939
240 L kärl	Varannan vecka	1760
240 l kärl	Varje vecka	3649
240 l kärl	2ggr/vecka	8460
240 l kärl	3 ggr/vecka	13271
370 l kärl	Varannan vecka	2467
370 l kärl	Varje vecka	5114
370 l kärl	2 ggr/vecka	11857
370 l kärl	3 ggr/vecka	18599
660 l kärl	Varannan vecka	3850
660 l kärl	Varje vecka	7982
660 l kärl	2 ggr/vecka	18506
660 l kärl	3 ggr/vecka	29030
container	Var fjärde vecka	16097
container	Varannan vecka	36939
container	Varje vecka	76588
Bottentömmande	Var fjärde vecka	12890

Bottentömmande	Varannan vecka	29579
Bottentömmande	Varje vecka	61329

Tabell 10 Abonnemang med bottentömmande behållare för matavfall, kr per behållare och år

Behållare för matavfall	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Varannan vecka	4733
Bottentömmande	Varje vecka	9813

3.4 Matavfall

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 11 Abonnemang för de kunder som endast har matavfall, kr per kärl och år

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	1052
140 l	Varje vecka	2180
140 l	2 ggr/vecka	5287
140 l	3 ggr/vecka	7930
190 l	Varannan vecka	1347
190 l	Varje vecka	2792
190 l	2 ggr/vecka	6472
190 l	3 ggr/vecka	10152
240 l	Varannan vecka	1497
240 l	Varje vecka	3103
240 l	2 ggr/vecka	7194
240 l	3 ggr/vecka	11285
370 l	Varannan vecka	2098
370 l	Varje vecka	4349
370 l	2 ggr/vecka	10082
370 l	3 ggr/vecka	15816

3.5 Förpackningar

Standardabonnemang för förpackningar och returpapper erbjuds utan avgift, se Tabell 12 till Tabell 14.

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16. Avgifterna gäller när avfallet i kärlen är sorterat, i annat fall debiteras felsorteringsavgift enligt Tabell 24, utöver nedanstående ordinarie avgift.

Tabell 12 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
370 l - 660 l	Varannan vecka	0 kr
370 l - 660 l	1 gång per vecka	1378
370 l - 660 l	2 gånger per vecka	5512
370 l - 660 l	3 gånger per vecka	8268

Tabell 13 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
190 l - 660 l	Var fjärde vecka	0 kr
190 l - 660 l	Varannan vecka	689
190 l - 660 l	En gång per vecka	2756

Tabell 14 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
190 l – 370 l	Var fjärde vecka	0 kr
190 l – 370 l	Varannan vecka	1131
190 l – 370 l	En gång per vecka	4524
Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 15 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.6 Tilläggsavgifter; dragavstånd, extrahämtning och kärabyte

I de fall fastighetsinnehavaren har beställt abonnemang med tillägg för dragväg hämtas kärl med längre avstånd än 3 meter, mot avgift. Avgift för dragväg debiteras per kärl, baserat på tömningsintervall och avstånd mellan kärlets placering och hämtningsfordonets uppställningsplats. Dörr eller annat hinder räknas som ett tillägg till avståndet med 5 meter.

Tabell 16 Tilläggsavgift för hämtning, med dragavstånd över 3 meter, kr per kärl och per hämtning

Kärlstorlek och hämtningsintervall	Dragavstånd 4–10 meter	Dragavstånd 11–20 meter	Dragavstånd 21–30 meter
Kärl 140 – 660 l	10	20	30

Tabell 17 Avgift för extra hämtning av mat- eller restavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Säck	39
140 l	80
190 l	107
240 l	135
370 l	207
Fyrfack	207
660 l	371
Container	1500
Bottentömmande	1500

Tabell 18 Avgift för extra hämtning av förpackningar, grovavfall eller trädgårdsavfall, kr per behållare och hämtning

Behållare	Avgift
Kärl 140 – 660 liter	115
Bottentömmande	1500
Container	1500
Trädgårdskärl	90
Igloo för glasförpackningar	1500

Tabell 19 Avgift för byte av kärl, kr per kärl och gång

Tjänst	Avgift
Byte av kärl, inkl. hemtagning och utställning	100

3.7 Trädgårdsavfall

Kommunen erbjuder hämtning av trädgårdsavfall i 370 l kärl var 14:e dag från vecka 14/15 till vecka 44/45, 16 hämtningar per säsong. Vid hämtning ska kärlet vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 20 Avgift för hämtning och behandling av trädgårdsavfall, kr per säsong

Behållare	Avgift
Kärl 370 l	744

3.8 Grovavfall

Tabell 21 Avgift för hämtning och behandling av grovavfall, inkl. hyra av behållare, vid schemalagd hämtning, kr per behållare och år

Behållare	Hämningsintervall	Avgift
190 l	Varje vecka	3768
190 l	Varannan vecka	1818
190 l	Var fjärde vecka	792
370 l	Varje vecka	5871
370 l	Varannan vecka	2832
370 l	Var fjärde vecka	1139
660 l	Varje vecka	9163
660 l	Varannan vecka	4419
660 l	Var fjärde vecka	1926
Container	Var fjärde vecka	16097
Container	Varannan vecka	36939

Container	Varje vecka	76588
Container	Budning	1500

3.9 Bygg- och rivningsavfall i lastväxlarflak

Hyra ingår i avgifter för utställning och tömning.

Hämtat avfall debiteras baserat på vikt och mottagningsanläggningens avgifter. Farligt avfall får inte läggas i container.

Tabell 22 Avgift tillfällig container för bygg- och rivningsavfall, kr per lastväxlarflak och tillfälle

Tjänst	Avgift
Tillfällig lastväxlarflak över helg, inklusive utställning, hemtagning med tömning och hyra	4000
Viktavgift, per ton	Enligt mottagningsanläggningens avgifter
Extra tömning under de dagar containern står ute, inklusive behandling	4000
Hyra, per dag utöver de första fyra dagarna	1000

3.10 Latrin

Vid hämtning ska latrintunnan vara placerad vid tomtgräns.

Tabell 23 Avgift för latrinhämtning

Hämtningsintervall	Avgift
26 hämtningar året runt	6695
11 hämtningar fritidshus	3201
1 hämtning	291

3.11 Avgift på återvinningscentralen

Hushåll har 8st fria besök per år, därefter debiteras 50 kr per tillfälle.

För hjälporganisationer med 90 - konto gäller samma regler som för hushåll.

Verksamheter/företag 300 kr per tillfälle.

3.12 Felsortering

Tabell 24 Avgift vid felsortering, kr per behållare och tömningstillfälle

Typ av behållare, avsedd för sorterat avfall, t.ex. matavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper eller annat	Avgift
Kärl	500
Container, bottentömmande behållare, eller annan behållare 800 liter eller större	2000

3.13 Förpackningar och tidningar för verksamheter

Angivna avgifter och avgiftsfri hämtning gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 25 Avgift för förpackningar av kartong respektive plast, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
370 l - 660 l	Varannan vecka	2262
370 l - 660 l	1 gång per vecka	4524
370 l - 660 l	2 gånger per vecka	9048
370 l - 660 l	3 gånger per vecka	13572

Tabell 26 Avgift för returpapper eller förpackningar av metall, kr per kärl och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
190 l - 660 l	Var fjärde vecka	1131
190 l - 660 l	Varannan vecka	2262
190 l - 660 l	En gång per vecka	4524

Tabell 27 Avgift för förpackningar av färgat respektive ofärgat glas, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
190 l – 370 l	Var fjärde vecka	1131
190 l – 370 l	Varannan vecka	2262
190 l – 370 l	En gång per vecka	4524
Igloo 800 liter	Var fjärde vecka	1131
Igloo 800 liter	Varannan vecka	2262
Igloo 800 liter	En gång per vecka	4524

Tabell 28 Avgift för sorterade förpackningar i bottentömmande behållare eller container, kr per behållare och år

Behållare	Hämtningsintervall	Avgift
Bottentömmande	Var fjärde vecka	4563
Bottentömmande	Varannan vecka	9126
Bottentömmande	1 gång per vecka	18252
Container	Var fjärde vecka	4563
Container	Varannan vecka	9126
Container	1 gång per vecka	18252

3.14 Slamavgifter

I Tabell 29 anges avgifter för slamsugning av slamavskiljare för WC- och/eller BDT-vatten, slutna tank och minireningsverk. Slanglängd upp till 20 meter ingår i avgiften. Vid längre slanglängd, och för stora eller tunga lock, tillkommer avgift enligt Tabell 31.

Fordrar avfallslämnaren snabbare åtgärd än inom fem arbetsdagar äger entreprenören rätt att debitera uppdraget med ordinarie pris enligt Tabell 31 plus tilläggsavgift för akut hämtning enligt Tabell 31.

Timpris, enligt Tabell 31, tillkommer när tömning tar extra tid till följd av exempelvis spolning av hårt slam i brunnen.

Tabell 29 Slamsugningsavgift

Ordinarie tömning	Avgift
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	1 411
Slamavskiljare torrsugning mindre än 4,5 m ³	2 107

Slamavskiljare större än 4,5 m ³	2 395
Slamavskiljare torrsugning större än 4,5 m ³	3 092
Minireningsverk	2 107
Budad tömning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	2 107
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	3 092
Sluten tank upp till 3 m ³	1 201
Sluten tank mellan 3,1 m ³ och 6,0 m ³	2 256
Minireningsverk	2 107
Bomkörning	
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³	627
Slamavskiljare större än 4,5 m ³	1 115
Slamavskiljare mindre än 4,5 m ³ budad	976
Slamavskiljare större än 4,5 m ³ budad	1 463
Torrsugning mindre än 4,5 m ³	976
Torrsugning större än 4,5 m ³	1 463
Sluten tank mindre än 3 m ³	523
Sluten tank 3,1-6 m ³	1045

Tabell 30 Avgift för byte av filtermaterial till fosforfälla

Tjänst	Avgift
Byte av fosforfiltermaterial löst	16 725
Byte av fosforfiltermaterial säck	16 725

Tabell 31 Tilläggsavgifter, ordinarie taxa tillkommer

Tjänst	Avgift
Sugslang längre än 20 m, avgift per 10 m	209
Lock över 60 cm i diameter eller över 15 kg	1 115
Akut hämtning vardagar 06:00-18:00	2 091
Akut hämtning kväll/helg	8 363
Akut hämtning storhelg	11 150
Timpris Sugbil	1 579
Timpris Sug och spolbil	1 745
Timpris vardagar 06:00-18:00	4 482
Timpris kväll/helg	16 725
Timpris Storhelg	22 300

Bilaga 1 Avgifter under övergångsperiod - abonnemang som kommer att upphöra

Avgifterna gäller för en- och tvåbostadshus som ännu inte har fått fyrfackskärl.

I avgiften, enligt Tabell 32 och Tabell 34 ingår 140 liter kärl för matavfall med tömning med samma intervall som kärl för restavfall.

Angivna avgifter gäller när kärlet placeras vid fastighetsgräns vid farbar väg, inom 3 meter från hämtningsfordonets uppställningsplats. Vid annan placering tillämpas dragvägstillägg enligt Tabell 16.

Tabell 32 Avgifter för abonnemang året runt med hämtning och behandling av sorterat matavfall respektive restavfall från en- och tvåbostadsfastigheter, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varje vecka	2808
140 l	Varje vecka – extra kärl	2808
140 l	Varannan vecka	1354
140 l	Varannan vecka – extra kärl	1354
140 l	Varannan vecka – 1 året runt & 1 fritidshus delar	977
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	932
190 l	Varje vecka	3595
190 l	Varannan vecka	1734
190 l	Varannan vecka – extra kärl	1734
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	1265
370 l	Varje vecka	5601
370 l	Varannan vecka	2701

Tabell 33 Avgifter för abonnemang året runt med enbart kärl för restavfall och hemkompostering av matavfall, kr per år.

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Var fjärde vecka	590
140 l	4 gånger per år	76
140 l	2 gånger per år	19
190 l	Var fjärde vecka	756

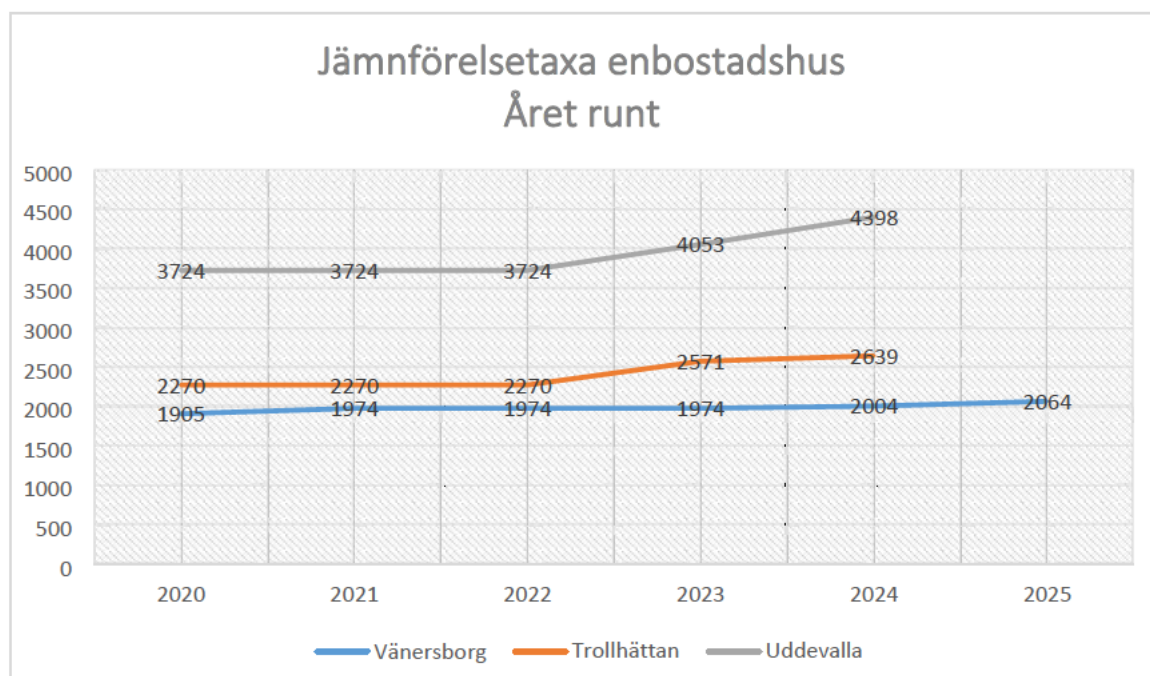
Tabell 34 Avgift för abonnemang sommartid 1 maj – 30 september (11 hämtningar).

Kärlstorlek	Hämtningsintervall	Avgift
140 l	Varannan vecka	600
140 l	Varannan vecka – extra kärl	600
140 l	Var fjärde vecka	238
140 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	400
140 l	2 gånger per säsong	20
190 l	Varannan vecka	768
190 l	Var fjärde vecka –	304
190 l	Var fjärde vecka restavfall varannan vecka matavfall	513

Jämförelse avfallstaxa Vänersborg, Trollhättan, Uddevalla

(Den vanligaste taxan hämtning/14 dag)

Åretruntboende	Vänersborg 2025	Trollhättan 2024	Uddevalla 2024	
Kärl 140 lit (Uddevalla 190 lit)	2 064 kr	2 639 kr	4 398 kr	
Fritidsboende	Vänersborg 2025	Trollhättan 2024	Uddevalla 2024	
Kärl 140 lit (Uddevalla 190 lit)	930 kr	974 kr	2 211 kr	

2024-03-14

Dnr: SBN 2024/66

Handläggare
Sanna Fransson
sanna.fransson@vanersborg.se
0521-72 24 04

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss om planeringsstrategi 2024–2028

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden överlämnar bilagt yttrande som svar på remiss om planeringsstrategi 2024 – 2028.

Sammanfattning av ärendet

2024-01-25 beslutade Kommunstyrelsen att remittera planeringsstrategi 2024–2028 till berörda nämnder och kommunala bolag. Ett samrådsförslag till planeringsstrategi för kommunen har tagits fram. Strategin ska beslutas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter varje ordinarie val (11 september 2024). Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen. Strategin är giltig fram till att nästa planeringsstrategi, alternativt en ny översiktsplan antas.

Samrådsförslagets slutsats är att översiktsplanen inte behöver omarbetas i sin helt under perioden, men att det finns behov av strategiska utredningar och ställningstaganden inom följande prioriterade områden:

- Energi, logistik och näringsliv
- Gestaltad livsmiljö och kommunikation
- Boende, service och rekreation
- Riskhantering, klimatanpassning och beredskap
- Grönstruktur och ekosystemtjänster

Samhällsbyggnadsförvaltningen delar förslagets slutsats. Förvaltningen vill genom detta yttrande lämna över några tankar och synpunkter kring samrådsförslaget.

Beredning

Remissvaret har beretts med de olika berörda verksamheterna och har sammanställts av mark- och exploateringsingenjör.

Underlag

Planeringsstrategi 2024–2028 samrådshandling

Beslut om remiss av planeringsstrategi 2024–2028

Följebrev remiss planeringsstrategi 2024–2028

Hans Larsson

Verksamhetschef, fastighet och service

Bilagor

Yttrande - svar på remiss om planeringsstrategi 2024–2028

Sändlista

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Cornelia Sörman, utvecklingsledare kommunstyrelsen

2024-03-12

Dnr: SBN 2024/66

Handläggare
Sanna Fransson
sanna.fransson@vanersborg.se
0521-72 24 04

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss om planeringsstrategi 2024–2028

Bakgrund

2024-01-25 beslutade Kommunstyrelsen att remittera planeringsstrategi 2024–2028 till berörda nämnder och kommunala bolag.

Svar till Kommunstyrelseförvaltningen önskas senast 2024-04-22.

Samhällsbyggnadsnämnden har möjlighet att yttra sig under sammanträdet den 11 april.

Sammanfattning av yttrande

Samhällsbyggnadsförvaltningen delar förslagets slutsats, att översiktsplanen inte behöver omarbetas i sin helhet under perioden. Förvaltningen vill genom detta yttrande lämna över några tankar och synpunkter på samrådsförslaget.

Yttrande

I följebrevet som skickades med när beslutet om remiss distribuerades till samhällsbyggnadsnämnden, framfördes att synpunkter gärna tas emot i första hand kring översiktsplanens aktualitet utifrån våra respektive arbetsfält och på förslaget på framtida översiktsplanearbete.

Förvaltningen anser att de förändringar och revideringar som bör beaktas för översiktsplanens aktualitet har behandlats i planeringsstrategin. Förvaltningen lämnar synpunkter på det förvaltningen ser bör finnas med i framtida översiktsplanering och tankar kring förtydligande i strategin.

s. 15 Förändrade planeringsförutsättningar, Riksintrasse kommunikationer

Förtydliga att det finns beslut på att lägga ner hamnverksamheten i centrala Vänersborg. En eventuell flytt är inte beslutat ännu.

s. 24 Innehållskrav i plan- och bygglagen första stycket

Förtydliga att 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL är i tredje kapitlet i plan- och bygglagen.

s.26 Innehållskrav i plan- och bygglagen, Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna är juridiskt bindande och kommunen behöver utveckla sin planläggning och prövning så att överskriden MKN inte bara synliggörs vid en förändring utan också förbättras i områden med vattenförekomster som inte uppnår god status idag, vilket är fallet för de allra flesta i vår kommun. Idag bevakas MKN i en enskild detaljplan, i en begränsad yta, men det finns ingen direkt koppling till den

2024-03-12

Dnr: SBN2024/66

större vattenförekomsten. Svaret brukar bli att det inte försämrar MKN. Kommunen borde redan i översiktsplaneringen hantera frågan i ett större perspektiv genom att utreda MKN och ha en budget för detta. Ramdirektivet för vatten betonar att vatten är gränslöst och att vi måste samarbeta såväl över nationsgränser som andra administrativa gränser för att kunna säkra god vattenkvalitet och tillgång till vatten.

s. 34 Fortsatt översiktsplanearbete, Framtida arbeten, Ej påbörjade arbeten från ”lista strategiskt arbete”

Områden för drönare bör behandlas redan i översiktsplaneringen för att få med aspekten i den fysiska planeringen och avsätta områden redan i ett tidigt skede för utveckling av den typ av infrastruktur.

s. 34 Fortsatt översiktsplanearbete, Framtida arbeten, Prioriterade områden 2024–2028

För områden som ska utvecklas för industrier, verksamhetsområden eller bostadsområden med olika fokus, vore det önskvärt att redan i översiktsplaneringen redovisa vilken typ av inriktning som kommunen önskar i form av ledord eller liknande. Det ger en tydlig inriktning och vägledning för vilken typ av etableringar eller form av bostäder som kommunen önskar på respektive områden.

s. 34 Fortsatt översiktsplanearbete, Framtida arbeten, Prioriterade områden 2024–2028, Gestaltad livsmiljö och kommunikation

Arkitekturstrategi bör stämma överens med kommunens styrdokument ”Hållbar byggnadsstrategi”.

s. 35 Fortsatt översiktsplanearbete, Framtida arbeten, Prioriterade områden 2024–2028, Grönstruktur och ekosystemtjänster

Tydliggöra att arbetet med invasiva främmande arter kommer kräva en utökad driftbudget, alternativt krävs ett tydligt ställningstagande från politiken vad som annars ska prioriteras bort.

Andreas Knutsson
Förvaltningschef

Ann-Marie Jonasson
Ordförande

Bilagor

Planeringsstrategi 2024 – 2028 samrådsförslag

Postadress: Vänersborgs kommun 462 85 Vänersborg	Besöksadress: Sundsgatan 29 Vänersborg	Telefon: 0521-72 10 00	Webbplats: www.vanersborg.se	E-post: samhallsbyggnad@vanersborg.se
--	---	----------------------------------	--	---

Planeringsstrategi 2024–2028

Dokumenttyp Styrdokument enligt 3 kap. 23 § Plan och bygglag (2010:900)	Dokumentnamn Planeringsstrategi 2024–2028	Antagen Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. §	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Ansvarig för översiktsplanering	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet Till antagande av nästa planeringsstrategi alt. översiktsplan
Dokumentinformation Enligt lag ska kommunen anta en planeringsstrategi varje mandatperiod för att belysa översiktsplanens aktualitet.	Diarienummer KS 2022/174	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Översiktsplanering		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Plan- och bygglag (2010:900, Översiktsplan 2017 (KF, 2017-12-13, § 197), Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön (KF, 2023-02-15, § 4), Fördjupad översiktsplan för Dalslandskusten (KF, 2011-10-26, § 135), Översiktsplan Restad - Brinketorp (KF, 2004-12-14, § 103).			

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Process och organisation	5
Publicering	6
Uppföljning och utvärdering	6
Konsekvensbeskrivning	6
Läsanvisning.....	7
Kommunens översiktsplan.....	8
Översiktsplan 2017	8
Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön	8
Fördjupad översiktsplan för Dalslandskusten.....	9
Översiktsplan Restad – Brinketorp	9
Kommentar angående överlappande rekommendationer.....	9
Kommande översiktsplaner.....	10
Förändrade planeringsförutsättningar	11
Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning.....	11
Riksintressen	13
Nationella och regionala mål, strategier och planer.....	14
Förändringar i kommunala styrdokument med påverkan för mark- och vattenanvändning...17	
Övriga ändrade planeringsförutsättningar	19
Utvärdering av översiktsplanens användbarhet.....	21
Redovisning av resultat.....	21
Reflektion	22
Innehållskrav i plan- och bygglagen	24
Länsstyrelsens granskningsyttranden	24
Förvaltning av mark- och vattenområden och byggd miljö	24
Riksintressen	25
Miljökvalitetsnormer	25
Långsiktigt behov av bostäder	25
Samordning med nationella och regionala mål, planer och program.....	26
Redovisning av LIS-områden.....	26
Klimatanpassning.....	26
Mellankommunal planering.....	26
Sammanfattande bedömning av översiktsplanens aktualitet	29
Att beakta vid kommande planrevideringar.....	29
Fortsatt översiktsplanarbete.....	31
Pågående arbeten	31
Återkommande arbeten.....	31

Framtida arbeten	32
------------------------	----

Inledning

Att planlägga användningen av mark och vatten är enligt Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) en kommunal angelägenhet. Enligt lagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. En översiktsplan kan kompletteras med fördjupningar, till exempel över ett avgränsat geografiskt eller tematiskt område.

För att hålla översiktsplanen aktuell har det i plan- och bygglagen införts ett krav på kommunerna att ta fram en planeringsstrategi som syftar till att översiktsplanering ska bedrivas kontinuerligt. Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen och ska beslutas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ordinarie val (11 september 2024). Denna planeringsstrategi är giltig fram till att nästa planeringsstrategi, alternativt en ny översiktsplan, antas, senast 2 år efter valet 2026. Planeringsstrategin ska även därefter tas fram under första halvan av perioden mellan två ordinarie val om inte en ny översiktsplan antas.

Den antagna planeringsstrategin ska ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen samt bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § plan- och bygglagen. Vänersborgs kommun har även valt att inkludera en utvärdering av översiktsplanens användbarhet.

Process och organisation

Framtagandet av planeringsstrategin har genomförts av projektledare Cornelia Sörman (Utvecklingsledare strategisk samhällsplanering) i samarbete med en projektgrupp bestående av Pål Castell (Utvecklingsledare strategisk samhällsplanering) samt Freddie Carlson (Planhandläggare).

Utöver projektgruppen har olika samarbetsforum och referensgrupper deltagit i arbetet. Dels ett mellankommunalt forum för planeringsstrategin bestående av tjänstepersoner från Färgelanda, Mellerud, Grästorp, Trollhättan och Bengtsfors kommuner. Dels två referensgrupper, en förvaltningsövergripande referensgrupp i form av tjänstepersonsgruppen Samhällsbyggarna och en politisk referensgrupp i form av Samordningsgrupp för strategisk samhällsplanering.

Processen för framtagandet av planeringsstrategin har sett ut enligt följande. Först har förändrade planeringsförutsättningar gått igenom, parallellt med detta har en enkätundersökning genomförts via tjänstepersonsgruppen Samhällsbyggarna för att utvärdera översiktsplanens användbarhet. Därefter har översiktsplanens aktualitet utvärderats utifrån de förändrade planeringsförutsättningarna samt de utpekade lagkraven i Plan- och bygglagen. När behov och brister kartlagts har ett ställningstagande över kommunens fortsatta översiktsplanearbete tagits fram i samarbete med tjänstepersonsgruppen Samhällsbyggarna.

Publicering

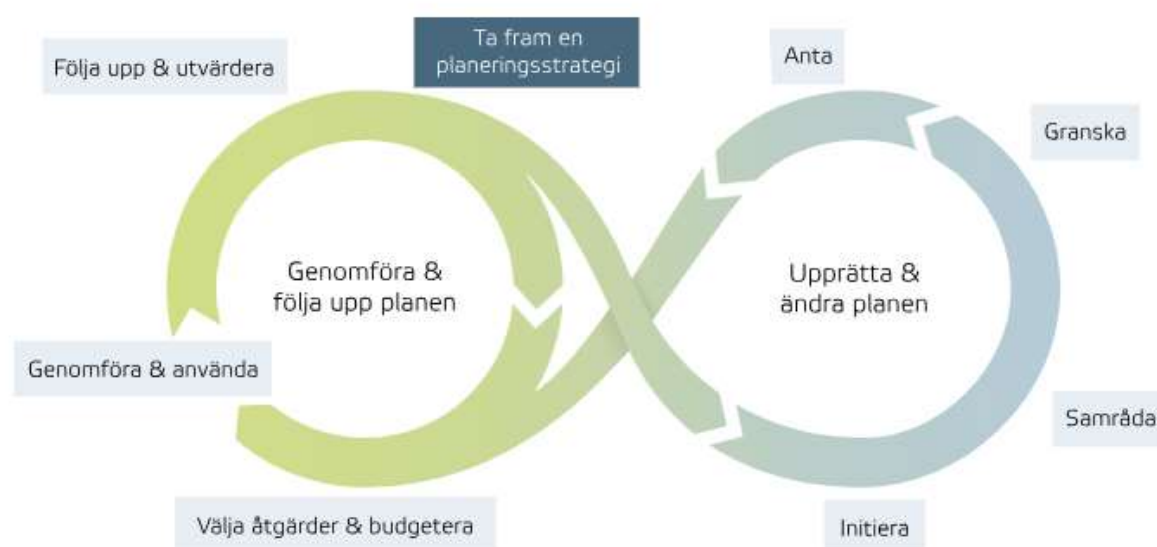
Planeringsstrategin är ett politiskt antaget styrdokument enligt 3 kap. 23 § Plan och bygglagen (2010:900), tillhör kommunens författningssamling och är publicerad på kommunens hemsida.

Planeringsstrategin ska även tillännas på kommunens anslagstavla samt skickas tillsammans med ett protokollsutdrag med beslutet till Boverket, Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och de kommuner som berörs (Vänersborgs grannkommuner).

Uppföljning och utvärdering

Enligt 3 kap. 23 § Plan- och bygglag (2010:900) ska Kommunfullmäktige anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val. Därmed har planeringsstrategin en lagstadgad uppföljningsplan, där en ny strategi ska antas vart fjärde år om inte en ny översiktsplan antas. När den nya planeringsstrategin tas fram utvärderas det planerade översiktsplanarbetet som redovisades i föregående plan.

Planeringsstrategin är en del av översiktsplaneprocessen enligt bilden nedan.

Figur 1 - Bild på översiktsplaneprocessen hämtad från [Boverket](#)

Konsekvensbeskrivning

Översiktsplanen måste vara aktuell för att hela planeringsprocessen ska vara effektiv och för att planen ska fungera som vägledning vid beslut om exempelvis detaljplaner. Handläggningen av bygglov och förhandsbesked påverkas också av översiktsplanens aktualitet, eftersom översiktsplanen ligger till grund för lämplighetsprövningen. Om översiktsplanen upphör att vara aktuell skulle handläggningen av bygglov och förhandsbesked försvåras. Detta gäller även andra prövningar av tillstånd och ärenden enligt andra lagstiftningar som till exempel miljöbalken.

Läsanvisning

Dokumentet innehåller följande: en presentation av Vänersborgs kommuns gällande översiktsplaner, redovisning av förändrade planeringsförutsättningar och översiktsplanens användbarhet, redovisning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till utpekade krav i Plan- och bygglagen, en sammanfattande bedömning av översiktsplanens aktualitet och ett ställningstagande över framtida översiktsplanarbete.

I dokumentet används begreppet översiktsplan för alla gällande översiktsplanehandlingar. Om hänvisning görs till ett specifikt planbeslut namnges den planen, till exempel Översiktsplan 2017.

I planeringsstrategin förekommer förkortningarna ÖP och FÖP, dessa står för översiktsplan respektive fördjupad översiktsplan.

Kommunens översiktsplan

Nedan redovisas de dokument som ingår i Vänersborgs kommuns översiktsplan.

Översiktsplan 2017

Vänersborgs kommuns översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2017-12-13 §197.

Tillhörande handlingar

- ÖP-kartan med alla beteckningar i A1-format samt i digital version
- Bilaga 1: Underlagsdel (bland annat redogörelse för riksintressen, områden med särskilda naturvärden, miljöfarlig verksamhet, föreslagna nya verksamhetsområden och LIS)
- Bilaga 2: Tyckt om Vänersborgs framtid (kort presentation av dialogprocesser och resultat från dem)
- Bilaga 3: Konsekvensbeskrivning
- Bilaga 4: Fortsatt arbete: aktivitetslistan
- Utställningsutlåtande
- Länsstyrelsens granskningsyttrande 2017-09-19

Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön

Antagen av kommunfullmäktige 2023-02-15 §4. Planen redovisar rekommendationer och potentiella utvecklingsområden för Vänersborgs och Vargöns tätortsområde.

Tillhörande handlingar

- Digital rekommendationskarta
- Utredningsdel (bland annat nulägesbeskrivning, analyser och strukturkartor, presenterat utifrån teman och geografiska delområden)
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Granskningsutlåtande
- Länsstyrelsens granskningsyttrande 2022-05-13

Fördjupad översiktsplan för Dalslandskusten

Antagen av kommunfullmäktige 2011-10-26 §135. Planen redovisar hur Dalslandskusten kan utvecklas med hänsyn till bland annat strandskydd, naturvärden och riksintressen.

Översiktsplan Restad –

Brinketorp

Antagen av kommunfullmäktige 2004-12-14 §103. En fördjupad översiktsplan som redovisar hur Restad Gård och dess omgivningar kan förvandlas till en ny stadsdel i Vänersborgs kommun.

Kommentar angående överlappande rekommendationer

Geografiskt finns överlappning mellan ÖP 2017 och de tre FÖP:arna, samt mellan FÖP Vänersborg-Vargön och FÖP Restad-Brinketorp. I beslutshandlingarna kommenteras att planerna ska gälla överlappande, det vill säga att den senare antagna planen inte innebär att den tidigare upphävs för aktuellt område. På några platser har uppmärksamats att överlappningen ger upphov till otydligheter i tolkningen. Dessa beskrivs nedan. Som generell princip i övrigt kan antas att den mest detaljerade planen också är den som ger bäst stöd för vägledningen.

Sikhallsviken

I FÖP Dalslandskusten redovisas ett antal utvecklingsområden kring Sikhallsviken. Områdena är grovt markerade och det finns beskrivningar i text som anger ytterligare rekommendationer. När ÖP 2017 togs fram hade ett detaljplanearbete dragits igång där en mer detaljerad skiss över områdets framtida markanvändning börjat utformas. Det gjordes även en översiktlig analys av landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) där Sikhall kom att ingå som ett av de utvalda områdena. I ÖP 2017 finns områden för bebyggelseutveckling på landsbygd (B3) och LIS i Sikhall, samt mer utförliga rekommendationer i text och karta (se utredningsdelen avsnitt 5 och 6). Dessa överensstämmer inte helt med FÖP-kartan. I detta fall är det naturligt att låta ÖP 2017 ha tolkningsföreträde eftersom den bygger på ett fortsatt arbete som följer upp FÖP Dalslandskusten.

Norr om Brinkebergssanstaten, Restad gård

FÖP Restad-Brinketorp ligger helt inom planområdet för FÖP Vänersborg-Vargön. I den senare konstateras detta och det fastslås att planerna gäller parallellt. Till större delen hade planområdet för FÖP Restad-Brinketorp redan detaljplanlagts när FÖP Vänersborg-Vargön

togs fram, men norr om Brinkebergsanstalten finns ett utpekat utvecklingsområde som ännu inte planlagts. I FÖP Vänersborg-Vargön finns ett mindre område inlagt som utvecklingsområde (U11), men det motsvarar inte hela området i den tidigare FÖP:en. Dessutom hänvisas i den senare FÖP:en till utvidgning av Brinkåsens verksamhet medan den tidigare FÖP:en beskriver området som reservat för Brinkebergsanstalten. Det aktuella området är idag skogsmark som hänger samman med ett större grönområde på östra Huvudnäsön. Under framtagandet av FÖP Vänersborg-Vargön gjordes ingen fördjupad utredning av anstaltens utvecklingsbehov eller skogsmarkens bevarandevärden. I detta fall är det rimligt att låta den äldre FÖP:en ligga till stöd inför en fråga om framtida detaljplaneläggning, det vill säga utreda den större ytan för eventuell exploatering och låta Brinkebergsanstaltens utvecklingsbehov väga tungt.

Kommande översiktsplaner

FÖP Brålanda

Arbetet med en fördjupad översiktsplan för Brålanda har pågått parallellt med ett utredningsarbete för tågstopp Brålanda. Planen har varit på samråd och beslut om granskning fattades av Kommunstyrelsen 2023-11-29 §243. Planerat antagande för planen är under 2024.

FÖP Frändefors

Frågan om uppstart av arbetet med FÖP Frändefors prövades i samband med en motion under 2023. Beslutet (Kommunfullmäktige 2023-09-13 §137) blev att motionen skulle anses besvarad. Motiveringen var att Kommunstyrelseförvaltningen, tillsammans med Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden, bedömde att det är lämpligt att påbörja arbetet med en FÖP för Frändefors i samband med att FÖP för Brålanda avslutas. Beslutsunderlaget hänvisade även till att det framtida översiktsplanearbetet kommer behandlas i denna planeringsstrategi.

FÖP Väne-Ryr

ÖP 2017 nämner att en fördjupad översiktsplan för Väne-Ryr ska tas fram och åtgärden står med i översiktsplanens "aktivitetslista". Prioriteringen av framtida översiktsplanearbete behandlas vidare i senare kapitel av planeringsstrategin.

Förändrade planeringsförutsättningar

Nedan avsnitt baseras i huvudsak på det underlag som Länsstyrelsen tillhandahåller inför framtagandet av en planeringsstrategi. Ändrade planeringsförutsättningar har tagits fram från 2016-04-01 då Översiktsplan 2017 var på samråd.

Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning

Nedan redovisas lagändringar som genomförts samt pågående arbeten med lagar som har bäring på översiktsplaneringen.

Plan- och bygglagen (2010:900)

I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Åtgärder för klimatanpassning kopplat till översvämning, ras, skred och erosion har delvis hanterats i både Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön. I sitt granskningsyttrande till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön önskade Länsstyrelsen en högre detaljnivå för hur risker ska hanteras. Mindre kompletteringar i planens utredningsdel genomfördes inför antagande.

Gällande översvämning är nya riktlinjer under framtagande. Det finns även underlag för stigande vatten i Vänern från Länsstyrelsen och MSB som kan användas vid planering. I Översiktsplan 2017 är ett behov av översvämningssutredning för Hästefjordarna utpekat. Efter översiktsplanens antagande har ett utredningsbehov även identifierats för Frändeforsån. Gällande skred, ras och erosion har SGI och SGU tagit fram kartunderlag för skredrisk i lutning och strandnära läge i kommunen. Detta underlag används vid detaljplanering och kompletteras ofta med platsspecifika utredningar.

I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. Översiktsplan, Plan- och bygglagen med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta ingår bland annat lagen om att kommunerna ska ta fram en planeringsstrategi.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Ändringarna i 3 kap. rörande planeringsstrategi hanteras genom detta dokument.

I april 2023 kom nya krav på att översiktsplaner ska utformas så att uppgifterna kan tillgängliggöras och behandlas digitalt (2 kap. 5 c § Plan-och byggförordningen). Kravet tillämpas första gången på översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026. Boverket fick samtidigt mandat att meddela föreskrifter om standard för utformning av översiktsplaner enligt 3 kap. Plan-och bygglagen och undantag från kravet i 2 kap. 5 c § Plan-och byggförordningen.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Föreskrifter för en digital standard för översiktsplanens utformning är ett arbete som kommunen följer och har deltagit i, bland annat genom yttranden efter remiss. Kommunen kommer fortsättningsvis bevaka och delta i fortsatt arbete.

Miljöbalken (1998:808)

I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. Miljöbedömningar i miljöbalken som innebär nya och ändrade ord och uttryck för att tydliggöra processer om miljöbedömning.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Eftersom en översiktsplan alltid kräver att en miljökonsekvensbedömning tas fram är lagändringen mer relevant för övrigt planeringsarbete så som detaljplanering.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

I januari 2020 blev barnkonvention svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL och även i en del andra bestämmelser i PBL uttrycks barns intressen.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Barnperspektiv ingick i utvärderingen i miljökonsekvensbeskrivningen av *Översiktsplan 2017*. I hög utsträckning anses barnperspektivet tillvaratas genom bevakning av bostadsnära rekreativmiljöer, prioritet till cykel-, gång- och kollektivtrafik, ytor för idrottsutövande och kultur samt kommunal service för barn och unga (förskolor, skolor, fritidsgårdar med mera) och överlag integrerad stadsplanering och god gestaltning av bebyggelsemiljöer. I Vänersborgs kommun har översiktsplanen dock inte den detaljstyrningen att exakt lokalisering av alla funktioner fastställs. Barnperspektivet behöver därför bevakas i fortsatt planering, såväl när det gäller lokalisering utredningar och lokalplanering som detaljplaner och utformning av offentliga miljöer.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

21 juni 2022 antogs proposition 2021/22:208 Väger till hållbara vattentjänster utav riksdagen. Propositionen innebär förändringar av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Sammanfattningsvis innebär propositionen att kommunernas bedömning av behovet av en allmän vattentjänst ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattenförsörjning och avlopp genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Tillkommer gör även kravet på att varje kommun skall ta fram en vattentjänstplan som ska beslutas av kommunfullmäktige och prövas under varje mandatperiod. Den ska innehålla kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden. Vattentjänstplanen ska även innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid den ökade belastning som uppkommer vid skyfall.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Kommunens vattentjänstplan tas fram under 2023 och 2024. Efter antagandet kommer planen ge vägledning för den kommunala utbyggnaden av vatten och avlopp. Beroende på utfallet i planen kan motsättningar uppstå gentemot översiktsplanen där kommunalt vatten och avlopp är en förutsättning för bebyggelseutveckling, exempelvis på Vänersnäs. Detta kommer behöva följas upp efter antagande.

I översiktsplanen beskrivs att uppföljning av Blåplanen genom en handlingsplan är en punkt för fortsatt arbete. Detta för att fortsätta det löpande arbetet med vattenfrågor och uppfyllande av EU:s ramdirektiv för vatten.

Rikshintressen

Nedan redovisas de förändringar av rikshintressen som genomförts sedan antagandet av Översiktsplan 2017.

Rikshintresse energidistribution

Nya anspråk som berör kommunen tillkom i april 2019 (distributionsnät kopplat till Brofjorden). Ändringen innebär att rikshintresseområdena utökas med tillhörande energiinfrastruktur (vilket då berör fler kommuner i länet än de kommuner där energiproduktionsanläggningarna ligger). Avgränsning och värdebeskrivning är sekretessbelagda.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Rikshintresset påverkas inte av översiktsplanens utformning.

Rikshintresse friluftsliv

2017 fattades beslut om ett nytt rikshintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (1998:808). Det nya rikshintresseområdet är Vänern.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Vänern är sedan tidigare ett utpekad rikshintresse för turism och friluftsliv enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Kommunen bedömer att det nya rikshintresseobjektet inte innebär nya konflikter med översiktsplanen, men att det ställer ytterligare hänsynskrav inför framtida ställningstaganden. Framför allt kring utredningsområdena kring Dalbobergen (U22 och U23 i FÖP Vänersborg-Vargön).

Rikshintressen för totalförsvarets militära del

2018 adderades MSA-område (yta inom vilket det finns fastställda höjder för högsta tillåtna objekt) för Råda övningsflygfält. Militär definition av MSA avser "Minimum Safe Altitude". 2018 år utökades även påverkansområdet för väderradar Vara.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Inom dessa områden ska alla höga objekt remitteras Försvarmakten för bedömning. Motsvarande områden täcker redan nästan hela kommunens yta. De nya rikshintresseobjekten förändrar därmed ingenting för kommunens del.

Rikshintresse kommunikationer

Rikshintresset för Trollhättan-Vänersborgs flygplats togs bort tillsammans med anslutande vägar i Trafikverkets revidering av rikshintressen för kommunikation 2022. Vänersborg skickade en begäran om utrivning av rikshintresse för hamn i Vänersborg under våren 2023. Sjöfartsverket har även anmält brist i farled till Trafikverket och med anledning av detta arbetar Trafikverket även med en precisering av rikshintresset för farleden med syftet att lägga till funktionen väntkaj.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Kommunens ställningstagande att bevaka flygplatsens intressen i planeringen ligger kvar även då Trafikverket beslutat ta bort riksintresset.

I översiktsplanen finns farleden markerad, men läge för hamn pekas ut i Vargön då det finns tidigare beslut om att flytta hamnverksamheten från centrala Vänersborg. Förändringar av riksintresset innebär inga direkta konflikter med översiktsplanen, men behovet av en väntkaj längs farleden kan behöva föras in när översiktsplanen revideras. Likaså bör en eventuell utrivning av riksintresset för Vänersborgs hamn inkluderas när översiktsplanen revideras.

Riksintresse naturvård

Länsstyrelsen arbetar med att se över gränsdragningen för riksintresse för naturvård Hullsjön och Västra Tunhem.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Eventuella förändringar bör inkluderas när översiktsplanen revideras nästa gång.

Nationella och regionala mål, strategier och planer

Det finns en stor mängd mål, strategier och planer på nationell och regional nivå. Nedan presenteras ett urval som har särskild bäring på kommunens översiktsplanarbete de kommande fyra åren.

Regional utveckling/utvecklingsstrategier

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030

Strategin är framtagen av Västra Götalandsregionen och pekar ut riktningen för hur Västra Götaland ska utvecklas till 2030. Strategin konkretiserar även vad en sådan omställning innebär ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Utvecklingsstrategin innehåller mål, långsiktiga prioriteringar, tvärsektoriella kraftsamlingar samt en text som berör genomförande av strategin.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Vänersborgs översiktsplan går i linje med den regionala utvecklingsstrategin. Bland annat kopplar den långsiktiga prioriteringen "Knyta samman Västra Götaland" i den regionala utvecklingsstrategin tydligt samman med översiktsplanens grundstrategier "Tillväxt bygger på samspel i regionen", "Utveckling drivs genom samverkan" och "Det ska vara lätt att leva miljövänligt".

Miljö och klimat

Sveriges klimatmål och klimatpolitiska ramverk

2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk. Ramverket består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, efter det ska landet uppnå negativa utsläpp.

Regionala miljömål för Västra Götaland

De regionala miljömålen består av nationella miljömål med preciseringar och etappmål som antogs som regionala 2013, samt de 34 regionala tilläggsmålen. De regionala tilläggsmålen

lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser och tydliggör därmed vad som behöver uppnås i Västra Götaland för att nå målen.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: De regionala och nationella miljömålen samt det klimatpolitiska ramverket är aktuella i och ska genomsyra alla planeringsfrågor. Målen tas upp och behandlas framför allt i *Översiktsplan 2017*, kommunens lokala miljömål *Miljöprogram 2030* samt energiplanen *Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030*. Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen i Västra Götaland utgör en del av kommunens kontinuerliga arbete med miljöfrågor. Kommunens miljöprogram är under revidering. Där har både nationella och regionala mål och strategier kopplade till miljö och klimat inkluderats och arbetats med.

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om

Klimat 2030 drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar kommuner, företag, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. I arbetet ingår klimatlöften som kommunerna kan välja att anta.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Vänersborgs kommun arbetar aktivt med de klimatlöften som ingår i Klimat 2030. För perioden 2024–2026 har det politiskt beslutats att Vänersborgs kommun antar 24 av 30 klimatlöften (KF 2023-09-13, § 147), två exempel är "Vi arbetar aktivt med vår energiplan" och "Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet".

Strålning

Nationell handlingsplan för radon

Handlingsplanens mål är att reducera befolkningens exponering för radon. Nyckelområden för att nå målet är att genomföra fler radonmätningar och öka olika målgruppers kunskap om radon.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: För kommunen finns det en översiktlig markradonundersökning gjord av Västsvenska Berg från 1989. Dessutom har Sveriges geologiska undersökning (SGU) heltäckande kartor för strålning, för kalium, torium och gamma. I kommunens antagna och pågående översiktsplaner har frågan studerats för nya utvecklingsområden. Sammantaget bedöms dessa planeringsunderlag tillräckliga för att ge stöd i översiktsplanarbetet. Frågan hanteras löpande i kommande plan- och bygglovsprövningar och val av grundläggning diskuteras på det tekniska samrådet.

Infrastruktur

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033

För Älvsborgsbanan planerades en reinvestering i form av brobyte över Trollhätte kanal (utförande 2022–2025). Planen redovisar även att E45 Vänersborg–Mellerud, deletapp Liden–Frändefors, ombyggnad 2+1 har övervägts i förslaget men inte inkluderats. Ombyggnationen av E45 nämns som ett åtgärdsförslag vid utökade ramar.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Järnvägsbron över Trollhätte kanal som finns namngivet i Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033 blev akut avstängd under våren 2023. Istället för utbyte av bron planeras en renovering som ska bli färdigställd i årsskiftet 2024/2025 enligt gällande tidsplan.

I *Översiktsplan 2017* redovisas ett vägreservat från en tidigare utredning av 2+1-väg för E45. Detta reservat har ingen formell giltighet utan framtida sträckning av E45 mellan Liden-Mellerud kommer avgöras först i ett vägplaneskede, efter att sträckan inkluderats i Nationell plan för transportinfrastruktur.

Regional transportinfrastrukturplan för Västra Götaland 2022–2033

I den regionala transportinfrastrukturplanen finns medel avsatta till åtgärder för att utöka kapaciteten på Vänersborg C för att kunna inrymma tre tåg samtidigt på stationsområdet. Medel finns även till signalåtgärder för ökad kapacitet och robusthet mellan Vänersborg och Öxnered. Den regionala planen pekar även på behovet att prioritera åtgärder för att höja hastigheten mellan Vänersborg och Herrljunga. I den regionala transportinfrastrukturplanen ingår driftbidrag till Trollhättan-Vänersborgs flygplats som avser bidra till nationell tillgänglighet inom hela regionen.

Planen pekar ut prioriterade brister i den regionala transportinfrastrukturen som kan bli aktuella till kommande planrevideringar. För de prioriterade bristerna i statligt vägnät behöver det genomföras åtgärdsvalsstudier eller motsvarande utredningar innan de kan inkluderas i kommande transportinfrastrukturplaner. Följande prioriterade brister berör Vänersborgs kommun:

- Väg 44, kvarvarande sträcka förbifart Lidköping och sträckan Lidköping – Grästorps
- Väg 173, Färgelanda – Frändefors

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Kapacitetsutökningen på Vänersborgs central, järnvägsbrons renovering och den flytt av hamnen som omnämns i avsnitt Riksintressen, har alla påverkan på planeringen av Sanden. Utvecklingen av Sanden finns omnämnd i *Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön*.

Kommunen har deltagit i arbetet med åtgärdsvalsstudier för väg 44 och 173.

Trafikförsörjningsprogram 2021 – 2025 Hållbara resor i Västra Götaland

Trafikförsörjningsprogrammet är tillsammans med regionfullmäktiges budget Västra Götalandsregionens övergripande styrdokument för kollektivtrafikens utveckling. Trafikförsörjningsprogrammet har ett övergripande mål om att andelen hållbara resor ska öka i hela Västra Götaland, med ambitionen att alla resor ska vara hållbara.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Ett arbete sker med att revidera det regionala trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland, trafikförsörjningsprogrammet förväntas antas under 2025. Kommunen deltar och bevakar arbetet, bland annat genom deltagande i en referensgrupp med tjänstepersoner från kommuner i regionen.

Målbild tåg 2035 – utveckling av tågtrafiken i Västra Götaland

Målbilden är framtagen av Västra Götalandsregionen och siktar mot att tågresandet i Västsverige ska trefaldigas från 2006 till 130 000 resor/dag år 2035. En del av att nå målbilden är öppningen av nya stationer, detta planeras bland annat i Brålanda och i ett senare skede Frändefors i Vänersborgs kommun.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Arbetet inför tågstopp Brålanda sker i samverkan med andra aktörer så som Fyrbodals kommunalförbund, Västra Götalandsregionen och Trafikverket. I Vänersborg tas en ny fördjupad översiktsplan fram för Brålanda som ett steg i arbetet. Framgent kommer samma process behövas för Frändefors.

Kollektivtrafikplan för Trollhättan och Vänersborg

Trollhättan och Vänersborg utgör gemensamt ett av Västra Götalandsregionens prioriterade pendlingsnav. Kollektivtrafikplanen utgör en gemensam målbild för kollektivtrafikens utveckling fram till år 2030 och är framtagen av Västra Götalandsregionen tillsammans med Trollhättans Stad, Vänersborgs kommun och Västtrafik. Kollektivtrafiken följs upp i Stadstrafikforum och realiserar genom Handlingsplan 2030 Trollhättan och Vänersborg.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Kollektivtrafikplanen och den tillhörande handlingsplanen arbetas med kontinuerligt tillsammans med Västtrafik, aktuell trafikoperatör och Trollhättans stad.

Förändringar i kommunala styrdokument med påverkan för mark- och vattenanvändning

Sedan Översiktsplan 2017 antogs har Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön antagits. Utöver det har följande kommunala styrdokument med betydelse för översiktsplaneringen tillkommit:

- Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning (KF 2021-06-16, § 86)
- Bostadsförsörjningsplan 2021–2025 (KF 2021-03-17, § 27)
- Strategi för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Dagvattenplan (som ska integreras med Blåplan del 2)
- Vänersborgs kommun avfallsplan (KF 2021-06-16, § 84)
- Plan för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd. Perioden 2019–2022
- Handlingsplan Förorenade områden (MHN 2022-12-07, § 43)
- Naturvårdsstrategi (KF 2023-05-17, § 73)
- Skogspolicy (KF 2023-06-21, § 108) och riktlinjer för kommunens skogshantering (SBN 2023-09-21, § 113)
- Program för bevarande och utveckling av Vänersborgs innerstad
- Riktlinjer för gestaltning i SAAB-området (BN 2021-04-06, § 39)
- Råd och riktlinjer för skyltning (BN 2022-08-16, § 94)
- Konstprogram 2024-2026 (KS 2023-11-01 §227)
- Strategi för laddinfrastruktur
- Cykelplan Vänersborg (KF 2018-03-28 §20)
- Ett antal planer och förstudier kopplade till kommunens lokalförsörjning
- Ett antal detaljplaner, bland annat för Öxnered-Skaven, Trestad center västra, Källeberg och Grävlingen

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Dessa styrdokument kommer på det stora hela att fungera parallellt med översiktsplanen och medför inga direkta behov av revidering av översiktsplanen. I några fall kan det dock finnas anledning att lyfta fram saker som kan vara bra att ha i åtanke inför kommande ÖP-revidering och några tänkbara otydligheter kan behöva belysas.

- Dagvattenplanen innehåller åtgärdsförslag på ett antal platser. Dessa kan vara bra att lyfta med som rekommendationer i översiktsplanen.
- Cykelplanen behöver synkroniseras med de förslag på åtgärder i cykelvägnätet som finns med i översiktsplanen.
- Naturvårdsstrategin innehåller bland annat en prioritering om Skyddad natur, där ett antal områden pekas ut som skyddsvärda. Dessa bör få en motsvarande rekommendation i översiktsplanen.
- Friluftsstrategi är under framtagande. Eventuella behov av uppdatering av översiktsplanens rekommendationer behöver ses över när Friluftsstrategin är antagen.
- Bland annat Länsstyrelsen har pekat på konflikter mellan kommunens ställningstagande kring naturvård och friluftsliv å ena sidan, och förslagen med exploatering i Dalbobergen å andra sidan. Önskvärt vore att översiktsplanen landar i ett mer tydligt ställningstagande kring dessa områden (U22 och U23 i FÖP Vänersborg-Vargön).
- I förslag till Vattentjänstplan görs ställningstaganden som delvis innebär ett nytt tänk kring krav på kommunal VA-anslutning utanför tätort. Framför allt är detta tydligt på Vänersnäs där översiktsplanen trycker hårt på kommunal VA-anslutning i linje med tidigare VA-plan. Eventuellt behöver översiktsplanen revideras när det gäller rekommendationerna för ny bebyggelse på Vänersnäs och till dess att revidering gjorts kan en omtolkning av tidigare skrivelser behövas.
- Kommunens politiskt antagna styrdokument för skogshantering innehåller inga kartor utan fastställer principer och olika typer av inriktning på skogsbruket. Den skogsbruksplan som Samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram utifrån riktlinjerna behöver samordnas med översiktsplanens rekommendationer, Naturvårdsstrategi och kommande Friluftsstrategi.
- I takt med att översiktsplanens utrednings- och utvecklingsområden detaljplanläggs behöver översiktsplanen uppdateras så att rekommendationerna rör den långsiktiga markanvändningen. Det gäller bland annat delar av Skaven, Södra Sanden och Grunnebo.
- Även när det gäller infrastruktur kan översiktsplanen behöva uppdateras i takt med att utredningar och anläggningsprojekt blir klara. Detta gäller bland annat Brättnälken.

Övriga ändrade planeringsförutsättningar

Energi

Sedan 2017, då kommunens översiktsplan antogs, har mycket hänt på energiområdet. Sammanfattningsvis pekar utvecklingen mot att det måste till mer elproduktion på fler platser i landet.

Sveriges långsiktiga klimatmål är att senast år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Ett delmål är att utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.

Användningen av fossil energi behöver minska för att minska påverkan på klimatet. Effektivisering och elektrifiering är trender inom fältet. Transportsektorn håller på att elektrifieras men behovet av el är också stort för en omställning av industrin.

Ett geografiskt område, till exempel en kommun, behöver inte vara självförsörjande. Dock är tillgång till ström, effekt och även kapacitet i ledningsnät viktiga faktorer för ökad elektrifiering. Därmed behöver även kommuner öka sin inhemska produktion och för att med större säkerhet ha tillgång till energi. En mer decentraliserad produktion ställer nya krav på elnäten och sättet att planera för energiförsörjning.

Översiktsplanens aktualitet/arbete framåt: Energiproduktion är en mycket viktig strategisk fråga som hänger samman med bland annat klimatomställning, beredskap och näringslivsutveckling. Frågan bör i första hand hanteras på nationell och regional nivå. Kommunen har en energiplan (*Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning*, antagen av kommunfullmäktige 2021-06-16 §86), som bland annat innehåller målsättning att öka solelsproduktionen.

Kommunen har tagit fram Strategi för laddinfrastruktur vars syfte är att definiera kommunens roll och ställningstagande inom området, och därigenom bidra till att nå målet om fossiloberoende transporter innan 2030.

När det gäller vindkraft utreddes frågan i samband med framtagandet av en vindbruksplan 2007–2011. Efter utställning 2010 framkom att det saknas lämplig plats för vindkraftsutbyggnad i Vänersborgs kommun, vilket tydligt framgick av länsstyrelsens granskningsyttrande 2010-10-06. Därför antogs aldrig vindbruksplanen. Närheten till Såtenäs flygflottilj gör att nästan hela kommunen ligger inom totalförsvarets riksintresseområde där Försvarsmakten motsätter sig utbyggnad av vindkraftverk. Den enda del av kommunen som ligger utanför detta område är Kroppefjäll, där höga natur- och rekreationsvärden gör vindkraftsutbyggnad olämpligt.

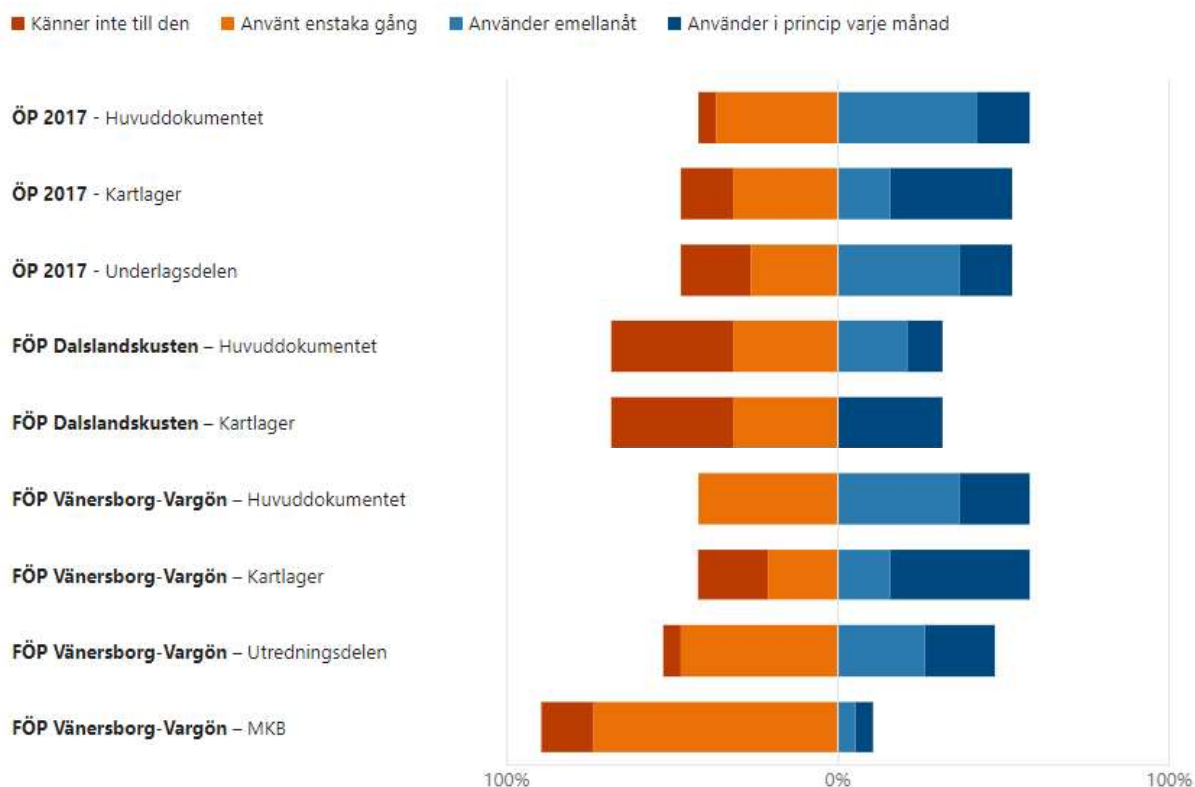
Kommunen bedömer att översiktsplanen inte påverkas av nya planeringsförutsättningar på energiområdet men att frågan är viktig att driva både lokalt och i regional samverkan. Dit hör bland annat frågor om kraftledningsnät, solelsparker, biogas, etableringar av energiintensiva verksamheter och åtgärder för minskad elförbrukning, energieffektivisering och -lagring.

Utvärdering av översiktsplanens användbarhet

Under våren 2023 skickades en enkät ut till den förvaltningsövergripande tjänstepersonsgruppen Samhällsbyggarna med blandade frågor kring översiktsplanens användbarhet. Totalt inkom 19 svar där alla förvaltningar representerades.

Redovisning av resultat

Ur enkätsvaren kan ses att ur kommunens alla översiktsplanedokument har i princip samtliga använt Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön, vissa mer flitigt än andra. FÖP Dalslandskusten är det fler än en tredjedel som inte känner till. Främst är det huvuddokumentet i respektive översiktsplan som medarbetarna känner till, samtidigt som det är kartlagren som används i högre utsträckning.

Figur 2 - Svar på frågan "Vilka av dessa dokument känner du till och hur ofta använder du dokumenten?"

Själva huvuddokumentet nyttjas i högre utsträckning i PDF än i tryckt form, samtidigt som skrivbordsapplikationen myCarta används mer än webbkartan. Avseende tillgänglighet upplevs datorn vara det viktigaste gränssnittet, medan knappt hälften ändå ser nyttan av det tryckta formatet. Att anpassa översiktsplanen för mobiltelefonen anser ingen vara viktigt. Sammantaget ges betyget sex av tio i tillgänglighet.

Figur 3 - Svar på frågan "När ÖP:n används, vilka format används främst?"

I princip alla anser att översiktsplanen ger tillräckligt stöd i deras arbete, exempelvis ger den bra vägledning för olika geografiska områden och tydliga riktlinjer för efterföljande plan- och bygglovsarbete. Exempel på när översiktsplanen inte ger stöd i arbetet är emellertid på landsbygden och avvägningen exploatering/bevarande (naturvärden).

Aspekter som bedöms som viktiga att ha med i en översiktsplan är utbyggnadstakt, det sociala perspektivet, grön infrastruktur och ett helhetstänk med bostad, skola och övrig service.

Vid frågan om något i översiktsplanen behöver ändras eller kompletteras utifrån framtida planeringsförutsättningar nämns:

- djupare förståelse av vattentjänstplanens vikt
- i vilken utsträckning är vi beredda att förtäta
- hushållsnära insamling av avfall
- klimatanpassning
- drönarflygning/-korridorer
- civilförsvar
- barnperspektivet
- skyddsvärd natur

Reflektion

Antalet medarbetare som besvarade enkäten får anses lågt i jämförelse med det förmodade antalet som till vardags använder kommunens översiktsplaner. Det går ändå dra vissa slutsatser:

Tillgänglighet

Tillgängligheten till dokumenten anses relativt låg. Det går att utläsa att det är sällananvändare som anser dokumenten svårfunna. En utmaning finns i att få fler användare att finna ställningstaganden och resonemang i tillhörande dokument, så att kartan inte blir den enda källan. Tillgängligheten är en viktig fråga att arbeta med i fortsättningen för att få bredare förankring i organisationen.

Många frågor

Inför framtida ÖP-arbete behövs bred förankring. Trots att tidigare ÖP-arbeten föregåtts av breda arbetsgrupper bedöms ändå vissa frågor som glömda eller ohanterade. De framtida planeringsfrågorna är många, och fler lär tillkomma, vilket ställer krav på ÖP-processen.

Utbyggnadsordning

I flera olika kommentarer efterfrågas en tydligare redovisning av utbyggnadstakt och prioriteringsordning för både bostäder och verksamhetsområden samt en tydligare koppling

mellan utbyggnadsområden och kommunal service. Båda dessa delar tas upp i kommunens arbete med "Målbild 2050" där strategier och principer för samordning av olika utvecklingsprojekt föreslås.

Detaljeringsgrad

Bland kommentarerna fanns även en efterfrågan om olika ställningstaganden inom områden som har en högre detaljnivå än vad en översiktsplan generellt har. En översiktsplan har breda krav på innehåll och måste i många fall hållas på en mer generell och översiktlig skala. Syftet med en översiktsplan är att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Skalan gör att detaljeringsgraden måste begränsas, mycket för att dokumentet ska vara långsiktigt användbart och i hanterlig storlek.

Kommande standard

Det pågår ett arbete nationellt med att utveckla en standard för översiktsplaneringen och att nya översiktsplaner ska vara helt digitaliserad från 2026. Vänersborgs kommun deltar på olika sätt i det utvecklingsarbetet. Det kommer att medföra vissa förändringar i hur översiktsplanen kan utformas.

Innehållskrav i plan- och bygglagen

Nedan beskrivs översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL. Eftersom Västra Götalandsregionen inte har någon regionplan har 5 § punkt 5 inte inkluderats i redovisningen. Avsnittet inleds med en redovisning av Länsstyrelsens granskningsyttranden till Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön.

Länsstyrelsens granskningsyttranden

Länsstyrelsen meddelade i sin redovisning av statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet, inkommen till kommunen 2022-04-08, att granskningsyttrandena som lämnats till Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön var fortsatt aktuella.

Länsstyrelsens granskningsyttrande till Översiktsplan 2017 beskriver ett behov av en fördjupad översiktsplan för tätorterna Vänersborg och Vargön för att ge tillräcklig vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras. Samma gäller för riksintressena i området.

Många av de frågor som togs upp i Länsstyrelsens granskningsyttrande till Översiktsplan 2017 hanterades i Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön.

I sitt granskningsyttrande till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön meddelade Länsstyrelsen att den fördjupade översiktsplanen i sin dåvarande utformning inte kunde betraktas som en överenskommelse mellan stat och kommun. Länsstyrelsen önskade bland annat att redovisningen av planeringsförutsättningar, påverkan på miljö kvalitetsnormer och anpassning till riksintressen skulle kompletteras.

De synpunkter som Länsstyrelsen meddelade gällande Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön besvarades i granskningsutlåtandet. De anmärkningar som Länsstyrelsen hade på planen inkluderades även i både planhandling och markanvändningskarta.

Förvaltning av mark- och vattenområden och byggd miljö

I översiktsplanen ska kommunen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta. Det ska även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplan 2017 i kombination med de fördjupade översiktsplanerna redovisar avsedd användning av mark- och vattenområden i kommunen samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. I kapitlet som redovisar kommunens gällande översiktsplaner redovisas även hur markanvändningen i översiktsplanerna förhåller sig till varandra, detta ger ytterligare vägledning i den avsedda mark- och vattenanvändningen.

De invändningar som Länsstyrelsen har i deras granskningsyttrande till Översiktsplan 2017 tas om hand i Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön. I granskningsyttrandet till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön har Länsstyrelsen inte några invändningar gällande dessa frågor.

Riksintressen

I översiktsplanen ska framgå hur kommunen anser att de riksintressen som berör kommunen ska tillgodoses. Detta har kommunen gjort i gällande översiktsplan och de förändringar som

tillkommit bland riksintressena bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet utöver att justeringar av riksintresseredovisningen behöver genomföras vid nästa revidering av översiktsplanen.

I sitt granskningsyttrande till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal riksintressen riskerar att påtagligt skadas av det som föreslås i planen. Bedömningen kommenteras i kommunens granskningsutlåtande och planen har kompletterats med Länsstyrelsens synpunkter.

Ställningstagandena i översiktsplanen i kombination med länsstyrelsens granskningsyttrande är vägledande för efterföljande processer. Eftersom stat och kommun inte är överens på delar som berör riksintressen finns risk för prövning gällande påtaglig skada i efterföljande processer. Det gäller följande riksintressen:

- Halle- och Hunneberg (naturvård)
- Tunhemsslätten med Hullsjön (naturvård)
- Vätern – delområde Vänersborg – Vänersnäs (friluftsliv)
- Brätte – Vassända (kulturmiljövård)
- Karls Grav (kulturmiljövård och kommunikation)
- Halleberg (kulturmiljövård)
- Vänersborg (kulturmiljövård)

Miljö kvalitetsnormer

I översiktsplanen ska det framgå hur kommunen anser att gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas.

Länsstyrelsen meddelade i sitt granskningsyttrande till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön att de inte kunde göra en bedömning om det som föreslås i planen medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs. Kommunen besvarade synpunkten i granskningsutlåtandet genom att hänvisa till löpande och vidare utredning i kommande detaljplaneprocesser.

Långsiktigt behov av bostäder

Översiktsplanen ska visa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Detta tas om hand i Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön där flertalet utvecklingsområden för framtida bostadsbyggande redovisas.

Länsstyrelsen har inte haft några invändningar i sina granskningsyttranden.

Samordning med nationella och regionala mål, planer och program

I översiktsplanen ska framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Detta redovisas i gällande översiktsplan. I avsnittet Nationella och regionala mål, strategier och planer finns även en redovisning som visar att det inte har tillkommit några nationella eller regionala mål, planer och program som ändrar planens aktualitet.

Länsstyrelsen har inte haft några invändningar i sina granskningsyttranden.

Redovisning av LIS-områden

Översiktsplanen kan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), sådana som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

I Översiktsplan 2017 har en översiktlig utpekning av LIS-områden gjorts. Det föreslås även att en mer utförlig LIS-utredning kan göras. Detta är utpekade på den aktivitetslista som redovisas i avsnitt *Fortsatt översiktsplanearbete*.

I sitt granskningsyttrande till Översiktsplan 2017 bedömer Länsstyrelsen att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.

Klimatanpassning

Översiktsplanen ska redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade. Det ska även redovisas hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Lagstiftningen tillkom efter att Översiktsplan 2017 antogs och Länsstyrelsen efterfrågade ytterligare redovisning i frågan i sitt granskningsyttrande till Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön. Länsstyrelsen meddelar i yttrandet att det inte kan uteslutas att det som föreslås i planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Kommunen har som åtgärd efter granskningsyttrandet gjort ett antal förtydliganden i planen, bland annat genom att hänvisa till specifika kapitel som behandlar frågorna i Översiktsplan 2017. I granskningsutlåtandet beskrivs hur översvännings- och skyfallskarteringar används i kommunens planeringsarbete.

Mellankommunal planering

Översiktsplanen ska redovisa områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner och områden som är av regional betydelse. Detta redovisas i översiktsplanen.

Länsstyrelsen har inte haft några invändningar i sina granskningsyttranden.

Framöver planeras en mer utvecklad samverkan med Trollhättan gällande planering i mellankommunala gränsområden.

Trollhättan-Vänersborgs flygplats, hamn och industriutveckling kring Stallbacka

Det finns ett behov av att se över översiktsplanen i gränsområdet vid Stallbacka tillsammans med Trollhättans stad. Den föreslagna markanvändningen skiljer sig vid kommungränsen där Trollhättans översiktsplan fokuserar på utvecklingsintressen och markerar industrimark på sin sida medan Vänersborgs översiktsplan fokuserar på bevarandeintressen och lyfter fram natur- och kulturmiljövärden.

Flygplatsen är, som tidigare redovisat, inte längre klassat som riksintresse för kommunikation. Den har dock fortfarande samma viktiga betydelse för näringslivsutveckling och beredskap i ett regionalt perspektiv. Det finns flera tankar om flygplatsens framtida roller, där bland annat elflyg och drönartrafik förutses få betydelse.

Kopplat till utvecklingen av flygplatsen och Stallbacka-området i Trollhättan tas en gemensam logistikutredning fram med syfte att identifiera behov av logistiketableringar i Tvåstad. I detta

arbete ingår även frågan om behovet av och förutsättningarna för en framtida hamn i Vargön eller Stallbacka.

Alla dessa frågor behöver samordnas i gemensam planering mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans stad. Arbetet kan leda till behov av revidering av översiktsplanen bland annat när det gäller gränsdragning för utveckling av framtida industriområde, flygplats och hamnläge.

Omlastningscentral

Vänersborgs kommun har tillsammans med Västra Götalandsregionen och Fyrbodals kommunalförbund diskuterat möjligheten att etablera en omlastningsterminal i Vänersborgs kommun. Det har konstaterats att det läge som pekas ut i Översiktsplan 2017 och Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön inte är lämpligt. Arbetet med att hitta en lämplig lokalisering fortgår även framåt och behovet kan komma att utredas i den logistikutredningen som utförs i Tvåstad. Arbetet kan leda till behov av revidering av översiktsplanen.

Sjöfart

Trafikverket och Sjöfartverket planerar för att bygga om slussleden i Trollhätte kanal för att möjliggöra fortsatt sjöfart till Vänern. Projektet berör flera kommuner. Vänersborgs kommun har varit delaktiga under arbetets gång och håller bland annat i processen kring detaljplaneläggning av området kring Brinkebergskulles sluss. Översiktsplanen kommer troligtvis inte att behöva revideras för den nya slussen, men frågor kring placering av eventuell hamn och väntkaj kan få betydelse för den (se avsnitt *Riksintresse kommunikationer* Riksintresse kommunikationer).

Grön infrastruktur, friluftsliv och besöksnäring

Fungerande ekosystem är beroende av rumsliga kopplingar över kommungränserna. Vänersborg deltar bland annat i ett projekt kring synliggörande av den gröna infrastrukturen i Dalsland.

Det finns flera viktiga natur- och friluftsområden som sträcker sig över kommungränserna – bland annat Vänern, Dättern, Kroppefjäll och Halle- och Hunneberg. Såväl bevarande- som utvecklingsfrågor som rör dessa områden behöver planeras på ett samordnat sätt mellan kommunerna.

Som grund för besöksnäringen i kommunen och regionalt finns även många andra frågor som behöver hanteras i samverkan mellan kommuner, bland annat cykel-, vandrings- och vattenleder, vandrarhem, camping- och ställplatser, gästhamnar och informationskanaler. Vänersborgs kommun arbetar med en besöksnäringstrategi där turistorganisationen Visit Trollhättan och Vänersborg är drivande.

Översiktsplanen kan behöva revideras utifrån vad som kommer fram i dessa mellankommunala processer.

Vattenförsörjning

Vattenflödena genom Vänersborgs kommun berör vattenförsörjningen i många andra kommuner. Arbeta pågår med att skapa ett nytt vattenintag i Vänern för att försörja flera grannkommuner med dricksvatten. Ytterligare många kommuner är beroende av Göta Älv för sin vattenförsörjning. 2022 beslutades om nytt vattenskyddsområde för Vänersborgsviken och Göta Älv, vilket täcker en stor del av kommunens yta. Arbetena kring vattenskydd och -försörjning sker i samverkan mellan berörda kommuner.

Översiktsplanen behöver revideras utifrån det nya vattenskyddsområdet.

Energiförsörjning

Energifrågan redovisas ovan i avsnittet *Energi*. Det är en betydelsefull fråga som berör flera kommuner.

Sammanfattande bedömning av översiktsplanens aktualitet

Kommunens översiktsplan, inklusive de tillhörande fördjupade översiktsplanerna, bedöms vara aktuell. I planeringsstrategin har ett antal förändrade planeringsförutsättningar lyfts som bör beaktas vid en kommande revidering av översiktsplanen. Dock bedöms inte dessa förändrade planeringsförutsättningar utgöra grund till att förklara översiktsplanen inaktuell i delar eller sin helhet.

När Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön granskades meddelade Länsstyrelsen att planen i dess dåvarande utformning inte kan betraktas som en överenskommelse mellan stat och kommun, då planen enligt Länsstyrelsen inte gav tillräckligt god vägledning för beslut i kommande planprocesser. Kommunen och Länsstyrelsen gör olika bedömningar gällande bland annat planens påverkan på vissa riksintressen, detaljeringsgraden i redovisning av påverkan på miljökvalitetsnormer och detaljeringsgraden i redovisningen av risker för skador till följd av klimatpåverkan.

Att beakta vid kommande planrevideringar

Nedan sammanställs de delar och områden som pekats ut i planeringsstrategin och kan behöva beaktas vid en framtida revidering av översiktsplanen.

Ändring av riksintressen:

- Riksintresse för friluftsliv, addering av Värnen
- Riksintresse för totalförsvarets militära del, addering av MSA-område över Råda övningsflygfält samt utökning av påverkansområde för väderradar Vara.
- Riksintresse kommunikationer, borttagning av Trollhättan-Vänersborgs flygplats och anslutande vägar, eventuell framtida borttagning av riksintresse för hamn i Vänersborg, precisering av riksintresse farled Trollhätte kanal
- Riksintresse naturvård, eventuell ändring av gränsdragning Hullsjön och Västra Tunhem

Nya kommunala styrdokument (se avsnitt *Förändringar i kommunala styrdokument med påverkan för mark- och vattenanvändning* för utförligare beskrivning):

- Inkludera åtgärdsförslag från Dagvattenplanen
- Inkludera skyddsvärda områden från Naturvårdsstrategin
- Tydligare ställningstaganden kring utvecklingsområden U22 och U23 i FÖP Vänersborg-Vargön
- Potentiell justering efter ställningstaganden i den framtida Vattentjänstplanen
- Översyn av friluftsområden utifrån kommande Friluftsstrategi.
- Översyn av översiktsplanens nätverk för cykling efter att en cykelstrategi eller liknande tagits fram.

Mellankommunala frågor (se utvecklat resonemang i avsnittet *Mellankommunal planering*):

- Eventuellt uppdatering kring område för framtida omlastningscentral, hamn samt flygplatsutbyggnad.
- Eventuellt uppdatering av översiktsplanen kring energiförsörjning.
- Inkludera nytt vattenskyddsområde för Vänersborgsviken och Göta Älv.

-
- Eventuell revidering efter mellankommunala processer kopplat till grön infrastruktur, friluftsliv och besöksnäring.

Generellt kan översiktsplanen även behöva uppdateras efter genomförd exploatering kopplat till både bostäder och infrastruktur.

Fortsatt översiktsplanearbete

När kommunen sett över fortsatt översiktsplanearbete har översynen vidgats till att även inkludera övriga strategiska arbeten som har bäring på översiktsplaneringen. En utgångspunkt är rekommendationerna om fortsatt arbete som antogs i Översiktsplan 2017. Dessa särredovisades även i bilaga 4 "Fortsatt arbete: aktivitetslistan". Aktivitetslistan har uppdaterats, bytt namn till "lista strategiskt arbete" och redovisas nedan genom pågående arbeten, återkommande arbeten och framtida arbeten. Alla de arbeten som beskrivs nedan föreslås alltså inte bli formella delar av översiktsplanen.

Pågående arbeten

- FÖP Brålanda + stationsutredningar
- Näringslivsstrategi (revidering)
- Besöksnäringstrategi
- Riktlinjer för hantering av översvämningsrisker i planering och bygglov
- Jordbruksriktlinjer
- Friluftstrategi
- Målbild 2050
- Vattentjänstplan
- Brättnälsplan
- Stråkutveckling Sundsgatan/Köpmansgränd
- Miljöprogram (revidering)
- Riktlinjer höga hus
- Styrdokument för social hållbarhet
- Underlag för förfrågningar för etablering av förnybar energi
- Kultur- och idrottsstrategi
- Fastighetsstrategi
- Styrdokument för cykelinfrastruktur
- Riktlinjer för hantering av översvämningsrisker

Återkommande arbeten

- Befolkningsprognos (revideras årligen)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning (revideras varje mandatperiod)
- Planeringsstrategi (revideras varje mandatperiod)
- Omvärldsanalys (revideras årligen)
- Konstprogram (vart tredje år)
- Lokalförsörjningsplaner (revideras årligen)
- Risk och sårbarhetsanalys, beredskapsplaner

Framtida arbeten

Avsnittet redovisar de översiktsplaner som vi i nuläget vet kommer arbetas med under perioden 2024–2028, de arbeten som inte påbörjats i "lista strategiskt arbete" samt en redovisning av prioriterade områden inom översiktsplaneringsfältet de kommande 4 åren.

Översiktsplaner 2024–2028

När FÖP Brålanda antagits kommer arbetet med en fördjupad översiktsplan för Frändefors att påbörjas.

Ej påbörjade arbeten från "lista strategiskt arbete"

Inom parentes anges eventuella tidigare beslut om att arbetet ska göras.

Översiktsplanering och detaljplanering

- FÖP Frändefors (ÖP 2017)
- FÖP Väne Ryr (ÖP 2017)
- LIS-utredning (ÖP 2017)
- Utredning om gamla detaljplaner (ÖP 2017)
- Digitalisering av detaljplaner

Gestaltad livsmiljö och kommunikationer

- Målbild centrum (ÖP 2017)
- Arkitekturpolicy
- Trafikstrategi (Vägledning fossilfritt)
- Parkeringsstrategi (Vägledning fossilfritt)

Grön/blå infrastruktur

- Blågrön infrastruktur
- Grönstrukturplan
- Handlingsplan för vattendirektivet (ÖP 2017)
- Mörkerplan
- Stadsodlingsstrategi (ÖP 2017)

Boende, service och rekreation

- Riktlinjer för skolgårdar (ÖP 2017)
- Metodutveckling för trygghets- och integrationsperspektiv i all samhällsplanering
- Kulturmiljöplan
- Småbåtshamnar utöver Dalslandskusten (ÖP 2017)
- Parkprogram
- Badplatsutredning

Energi, logistik och näringsliv

- Fjärrvärmeutredning (ÖP 2017)
- Drönarstrategi/plan
- Logistikutredning Tvåstad
- Etableringsstrategi/plan för verksamhetsområden och strategiska markköp (ÖP 2017)
- Cirkulära affärsmodeller inom kommunorganisationen
- Grön energi/energiablering

Riskhantering, klimatanpassning och beredskap

- Klimatanpassningsplan

- Beredskapsstrategi
- Översvämningsutredning Hästefjordarna/Frändeforsån (ÖP 2017)
- Markföroreningsutredningar (ÖP 2017)
- Bullerkartering/Bulleråtgärdsprogram (ÖP 2017)

Under arbetet med planeringsstrategin hölls en förvaltningsövergripande workshop där nyuppkomna behov och prioritering bland de kvarvarande arbetena diskuterades. Då framfördes ett önskemål om att klustra och slå samman arbeten på listan. Detta medskick är något man bör ha i beaktande i framtida strategiskt arbete, framförallt när nya projekt initieras.

Prioriterade områden 2024–2028

Nedan redovisas fokusområden som det strategiska arbetet med koppling till översiktsplaneringen föreslås ha de kommande 4 åren, till dess att en ny planeringsstrategi alternativt översiktsplan beslutas. De prioriterade områdena kommer att användas som en bas för det översiktsplanearbete som kommunstyrelsen bedriver under planperioden.

Energi, logistik och näringsliv

På energiområdet pågår flera processer som kan leda till nya underlag och eventuellt nya styrdokument för att utöka produktionen av fossilfri energi.

Det finns flera stora frågor att utreda som rör godstransporter, bland annat kring framtida hamn, omlastningscentral och flygplatsens utveckling. Dessa frågor behöver utredas ur ett delregionalt perspektiv ihop med grannkommuner.

Kommunens markreserver för nya företagsetableringar är ofta inte tillräckliga och det behövs strategier för hur vi tillgodoser de behov vi kan vänta i framtiden. Näringslivs-, besöksnärings- och etableringsstrategier ska färdigställas

Gestaltad livsmiljö och kommunikation

Arbete med platsutveckling i Vänersborg behöver följas upp. Inom regionen pågår en satsning för att uppmuntra kommuner att ta fram arkitekturstrategier. Ett grundläggande arkitekturstrategiskt arbete omfattar både byggnader och offentliga rum i staden och tätorterna. Arbetet med en övergripande strategi eller policy om gestaltningen av den fysiska miljön är viktigt ur ett brett hållbarhetsperspektiv och behöver vävas ihop med pågående och redan antagna arbeten. Till exempel kan principer för bevarande och utveckling av kulturmiljövärden komma att ingå i detta arbete.

En viktig fråga för stadsmiljöutvecklingen är hur människor kan förflytta sig. Flera projekt pågår kring kollektivtrafik och gång- cykelvägar. I *Vägledning för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – Transporter, el och uppvärmning* föreslås att en trafikstrategi tas fram som hanterar dessa frågor samlat och även kopplat till parkeringsmöjligheterna.

I Brålanda behöver nyöppnandet av tågstationen förberedas, vilket omfattar olika typer av satsningar på bland annat offentliga platser, gång- och cykelstråk och parkering. Det handlar även om att följa upp projektet Våra Rum, där femteklassare från Brålanda skola engagerades i att fundera över samhällets utveckling.

Boende, service och rekreation

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning kommer att behöva ses över.

Arbete med strategi för kommunens kultur- och fritidsverksamhet påbörjas under 2024.

Friluftsstrategin ska avslutas och kan behöva följas upp med bland annat friluftspan, utredning av badplatser och småbåtshamnar.

Riskhantering, klimatanpassning och beredskap

Samhället förändras snabbt på många fronter och nya typer av risker har hamnat i fokus. Kommunen behöver samla kunskap och bygga upp beredskap för olika utmaningar. Arbetet med riktlinjer för översvämningar behöver avslutas och eventuellt följas upp med mer underlag kring bland annat skyfall, skred, och erosion.

Andra typer av risker som kan behöva utredas är ras och bränder. Riskerna påverkas av förändringar i klimatet.

Kommunen behöver även arbeta med beredskap, genom att ta fram olika typer av styrdokument och underlag.

Grönstruktur och ekosystemtjänster

Naturvårdsstrategin behöver följas upp under perioden bland annat med förslag på nya naturreservat.

Under perioden kommer ett arbete kring vattenvårdsfrågor i Göta älvdalen att pågå. Ett kommunöverskridande projekt med att kartlägga grön infrastruktur i Dalsland fortgår även under perioden. Gällande grön infrastruktur finns behovet att följa upp det kommunöverskridande projektet med en komplettering i de delar av kommunen som inte ingår i Dalsland. Detta är även något som prioriteras i naturvårdsstrategin.

Anläggandet av våtmarker och arbete mot invasiva främmande arter är frågor som kommer arbetas aktivt med under perioden.

2024-01-25

Dnr: KS 2022/174

Handläggare

Cornelia Sörman

Cornelia.Sorman@vanersborg.se

0521-72 10 46

Remiss av Planeringsstrategi 2024–2028

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar Planeringsstrategi 2024–2026 till Barn- och utbildningsnämnden, Byggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Socialnämnden, Fyrstads Flygplats AB, AB Vänersborgsbostäder, Fastighets AB Vänersborg, Halle och Hunneberg AB, Visit Trollhättan Vänersborg.

Sammanfattning

1 april 2020 togs beslut om ändringar av vissa bestämmelser i 3 kap. plan- och bygglagen, PBL. En av dessa ändringar innebär att kommunen ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val (11 september 2024). Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen. Planeringsstrategin ska fortsättningsvis tas fram under första halvan av perioden mellan två ordinarie val.

Kommunstyrelseförvaltningen har, med hjälp av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp, tagit fram ett förslag på en Planeringsstrategi med planperiod 2024–2028. Arbetet har haft referensgrupper i form av tjänstepersonsgruppen Samhällsbyggarna och Samordningsgrupp för strategisk samhällsplanering där presidierarna för Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Byggnadsnämnden finns representerade.

Planeringsstrategin skickas på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag. Med remissen skickas ett följebrev.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen/delegeringsordning för personal- och organisationsfrågor, antagen den 2 juni 2021 § 127/ 20 december 2017 § 247, punkten 2.10 - *Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen.*

Underlag

- Planeringsstrategi 2024–2028 – Samrådshandling
- Följebrev Remiss Planeringsstrategi 2024–2028

Benny Augustsson

Förtroendevald

Postadress:
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänersborg

Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
kommun@vanersborg.se

Vänerns kommun

Kommunstyrelsen

DELEGERINGSBESLUT

2(2)

2024-01-25

Dnr: KS 2022/174

Handläggare

Cornelia Sörman

Cornelia.Sorman@vanersborg.se

0521-72 10 46

Sändlista för beslut

Barn- och utbildningsnämnden
Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Fyrstads Flygplats AB
AB Vänerns bostäder
Fastighets AB Vänerns
Halle och Hunneberg AB
Visit Trollhättan Vänerns

Postadress:
Vänerns kommun
462 85 Vänerns

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänerns

Telefon:
0521-72 10 00

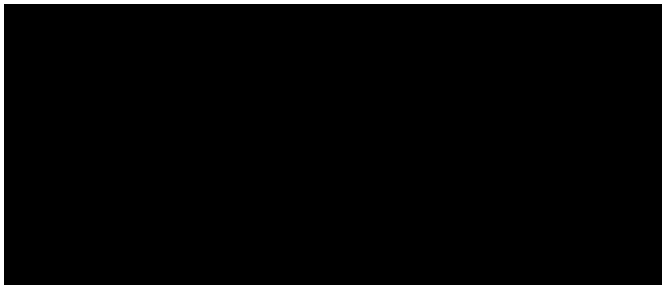
Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
kommun@vanersborg.se

Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Cornelia Sörman
Utvecklingsledare
Kommunstyrelseförvaltningen

Följebrev Remiss Planeringsstrategi 2024–2028

Ett samrådsförslag till planeringsstrategi för kommunen har tagits fram. Planeringsstrategin ska beslutas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter varje ordinarie val (11 september 2024). Denna planeringsstrategi är giltig fram till att nästa planeringsstrategi, alternativt en ny översiktsplan, antas.

Förslagets slutsats är att översiktsplanen inte behöver omarbetas i sin helhet under perioden, men att det finns behov av strategiska utredningar och ställningstaganden inom följande prioriterade områden:

- Energi, logistik och näringsliv
- Gestaltad livsmiljö och kommunikation
- Boende, service och rekreation
- Riskhantering, klimatanpassning och beredskap
- Grönstruktur och ekosystemtjänster

Vi tar gärna emot synpunkter, i första hand kring:

- Översiktsplanens aktualitet utifrån era respektive arbetsfält
- Förslaget på framtida översiktsplanearbete

Svar till Kommunstyrelseförvaltningen önskas senast **2024-04-22**.

Vid frågor angående förslaget är ni välkomna att kontakta ansvarig handläggare:

Cornelia Sörman
cornelia.sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

2024-03-15

Dnr: SBN 2024/106

Handläggare
Rebecca Salbom
rebecca.salbom@vanersborg.se
0521-72 25 25

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Strategiskt beslut för fastighetsägandet

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden uppdrar till förvaltning att se över vilka fastigheter som inte är lämpliga för kommunal verksamhet och därefter återkomma till samhällsbyggnadsnämnden med förslag på åtgärd

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun äger flertalet byggnader där kommunal verksamhet inte bedrivs och där ägandet anses bättre lämpat antingen till något av de kommunala bolagen eller externt.

Fastighet och service föreslår därmed att avyttra byggnaderna till något av de kommunalägda bolagen eller på den öppna marknaden i ett steg att renodla fastighetsägandet inom kommunkoncernen.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Vänersborgs kommun äger flertalet byggnader där inriktningen av ägandet anses bättre lämpat till något av de kommunala bolagen exempelvis Fastighets AB, detta då Fastighets AB riktar sig mer mot näringsliv och affärsliv än vad kommunen gör.

Fastighets AB bolagsordning antagen av KF 2022-09-21 § 122, §4 Ändamålet med bolagets verksamhet specificerar att *"Bolaget ska bedriva sin verksamhet utan vinstsyfte i avsikt att stödja utvecklingen av ett starkt affärs- och näringsliv i Vänersborgs kommun som grund för sysselsättning och goda levnadsbetingelser"*.

Då fastighet och service inte ser att någon kommunal verksamhet skulle lämpa sig i ett antal byggnader som ägs av förvaltningen önskar förvaltningen ett strategiskt beslut för fastighetsägandet som möjliggör avyttring av dessa byggnader. Bedömning görs att man bör renodla fastighetsägandet och att man då i vissa fall av strategiska skäl bör behålla byggnaderna inom koncernen och i vissa fall sälja på den öppna marknaden.

Underlag

Riktlinjer för lokalförsörjning KS 2020/87 antagen 2020-03-25 § 56.

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och Service

Sändlista

Kommunstyrelsen

Fastighetsförvaltare

Verksamhetschef Fastighet och Service

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/99

Handläggare
Eric Bönström
Eric.bonstrom@vanersborg.se
0521-72 25 55

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Igångsättning lokalplanering för nytt boende inom socialpsykiatrin på Holmängen

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta om vem som mest lämpad att utföra lokalplanering för nytt boende inom socialpsykiatrin på Holmängen med hänsyn till ABVBs ägardirektiv, som anger att bolaget skall samverka med kommunen för att erbjuda boende för personer med särskilda behov.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har föreslagit samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för ett nytt boende inom socialpsykiatrin på Holmängen. Med anledning av ABVBs ägardirektiv som anger att bolaget skall samverka med kommunen för att erbjuda boende för personer med särskilda behov önskas ett beslut från kommunstyrelsen om vem som är mest lämpad att utföra lokalplanering

Beredning

Beredning har genomförts i en förstudie utförd av Socialförvaltningen.

Underlag

Förstudie Boende socialpsykiatrin SoL. SOC 2024/50

Beslut Socialnämnden 2024-02-29 §21

ABVBs Ägardirektiv

Hans Larsson
Verksamhetschef

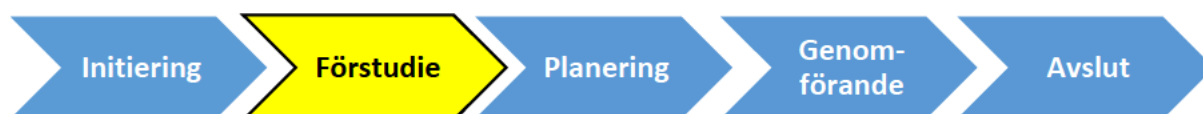
Sändlista

Verksamhetschef fastighet och service
Enhetschef Projekt & BAB
Kommunstyrelsen

2024-02-14

Förstudie - boende socialpsykiatri SoL

Namn/benämning förstudie	Datum för godkännande av förstudien
Förstudie - nytt boende socialpsykiatri	2024-02-29, § 21
Beställare (projektägare)	Dnr: SOC 2024/50
Socialförvaltningen	

2024-02-14

Sammanfattning av rapporten

Förstudie har genomförts av arbetsgrupp som består av professioner från socialförvaltningen, VD för AB Vänersborgsbostäder och verksamhetschef för samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetsgruppen har träffats under hösten för att klargöra behovet av ny bostad inom socialpsykiatri samt när boendet behöver stå klart. Målgruppen för boendet är vuxna över 18 år med psykiska funktionshinder.

Utifrån en inventering som boendestöd gjort gällande antal personer som kan beräknas behöva en bostad framöver framkom att cirka 10 personer kan vara i behov av ett särskilt boende enligt socialtjänstlagen (SoL). Uppdraget har varit att identifiera när, vilken form och var ett boende inom socialpsykiatri ska upprättas.

Förstudien förespråkar att bygga nytt ett- eller tvåvåningshus på Holmängenområdet utifrån samhällsbyggnadsförvaltningens föreslagna tomt, med motivering att den ligger enskilt och har närhet till centrum och busshållplats.

Enligt ett av kommunens inriktningsmål som kommunfullmäktige beslutat om (KF 2023-06-21, § 105) ska det i Vänersborgs kommun finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv.

Bakgrund

Socialnämndens behovsinventering gällande boenden och lokaler 2024–2033 visade att det finns behov av att utöka platserna på särskilda boenden med 10 boendeplatser.

I SoL finns bestämmelser om kommunens ansvar för boendesituationen när det gäller personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ska medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter personens behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning som behöver det till följd av betydande svårigheter i sin livsföring. Bostad med särskild service enligt SoL är en permanent boendeform och ges som bistånd efter individuell prövning

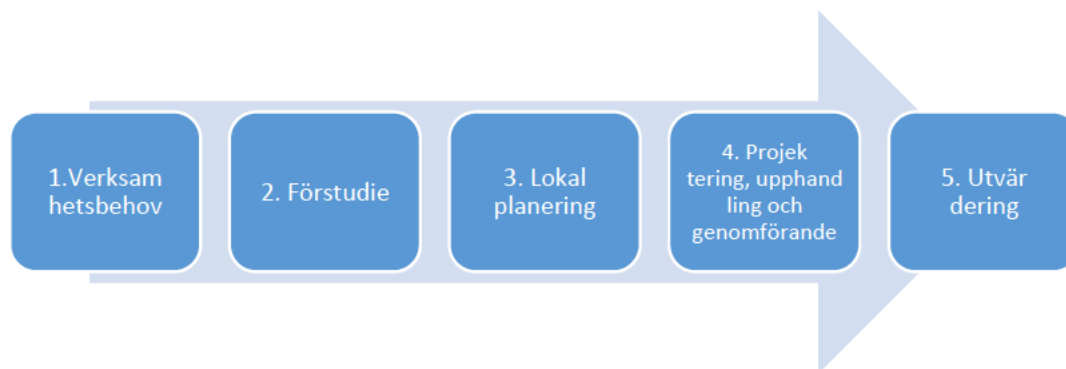
För att få rätt till bistånd krävs enligt SoL att den sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Funktionsnedsättningen ska vara varaktig och det sak finnas ett stödbehov över dygnet. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och socialtjänstens bistånd ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

2024-02-14

Syfte och mål

Målet för förstudien är att ge ett beslutsunderlag till socialnämnden för att de ska kunna fatta beslut om vilket lösningsalternativ för lokalbehovet som ska väljas. Syftet är att möta socialnämndens behov av boende inom funktionshinderomsorgen på ett hållbart och effektivt sätt i enlighet med målet för god ekonomisk hushållning.

Förstudien ska utgöra underlag för socialnämnden att fatta beslut i frågan och ta ärendet vidare till kommunstyrelsen, som efter lokalplanering genomförd av fastighetsägaren kan fatta beslut om projektering och genomförande, enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning.

Avgränsning

Behovsinventeringen omfattar inte kommunens bostadsförsörjning i stort utan enbart de boenden där kommunen har ett särskilt ansvar. Utifrån socialtjänstlagen (SoL) har kommunen skyldighet att tillhandahålla bostäder till särskilda grupper och har det yttersta ansvaret för att personer som bor i kommunen får den hjälp och det stöd som de behöver.

I 5 kap. SoL regleras vilka personer socialnämnden har ett särskilt ansvar för:

- **Människor med funktionshinder:** 7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Utifrån de underlag som tagits fram har antaganden och uppskattningar gjorts av hur många boendeplatser som behövs för att täcka behoven. Lagstiftningen som säger vilket ansvar kommunen har ligger till grund för hela förstudien.

Förstudien vilar på behovsbedömningen gällande lokaler och boende 2025–2034 som beslutats om i socialnämnden 2023-10-26, § 115.

Nulägesanalys

I kommunen finns 49 lägenheter inom socialpsykiatri SoL och de boende är i blandade åldrar varav sju personer är över 70 år.

Kravanalys

2024-02-14

Vilka generella krav som byggnader ska uppfylla regleras i plan- och bygglagen (2010:900), PBL och plan- och byggförordningen (2011:338). En byggnad ska enligt 8 kap. 1 § PBL

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

För att uppfylla det krav på lämplighet för sitt ändamål som anges i 8 kap. 1 § 1 plan- och bygglagen ska en byggnad som innehåller bostäder vara utförd på ett sådant sätt att bostäderna i skäligen utsträckning har avskiljbara utrymmen för sömn och vila, samvaro, matlagning, måltider, hygien och förvaring.

Kommunen har flera olika former av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning utifrån behov. Det nya boendet ska komplettera övriga boendemiljöer på ett optimalt sätt. Att bygga en bostad som matchar personernas behov möjliggöra att eliminera köpta platser. Boendeinsatser som ska bidra till struktur och rutiner i vardagen och därmed öka förutsättningarna för att bli mer självständig.

Särskilt boende SoL är ett boende där personer med psykisk funktionsnedsättning bor tillsammans och där boendet har gemensamhetsutrymmen med personal på plats.

Resultat och analys

Utifrån inventering behöver kommunen utöka antal boendeplatser inom socialpsykiatri med 10 platser.

Nedan är olika förslag som en utsedd projektgrupp ska titta närmare på

- Vid samtal med VD för ABVB kan det bli aktuellt att exploatera hyreslägenheter på Skaven. Om det blir aktuellt skulle kommunen och ABVB upprätta ett blockhyresavtal. En huskropp i bostadsområdet skulle nyttjas till boende inom socialpsykiatri med personalutrymme. (10 platser)
- Lämplig tomt har identifierats på Holmängen och skulle det bli aktuellt skulle huskroppen inrymma 10 lägenhet à 35 – 40 kvadrat per lägenhet samt gemensamhetsutrymme och personalutrymme. Detaljplan möjliggör två våningar. Sammanlagt ca 600 kvadrat. Läget är bra utifrån närhet till busshållplats. Fördel att den ligger enskild men ändå centralt för att kunna nyttja aktiviteter i centrum. Tomten ägs av Vänersborgs kommun. Området är detaljplanelagt för denna typ av byggnation.

Förstudien förespråkar att bygga nytt ett- eller tvåvångshus på Holmängen med motivering att tomten ligger mer enskilt och närhet till centrum och busshållplats. Detta alternativ är också säkrare då det finns osäkerhet om etablering av Skaven kommer bli eller ej. Det finns också en tydligare kostnadsbild om kommunen bygger det själva.

2024-02-14

Moment	2025	2026	2027	2028
Lokalplanering	X			
Projektering		X		
Genomförande			X	
Färdigställd				X

Fortsatt arbete

Förstudien övergår efter beslut i socialnämnder till planeringsstadier.

Budget och nyttoanalys

Samhällsbyggnad prognostiserar en budget till 25 miljoner i 2024 års värde med en preliminär fördelning av:

2026 = 1 mnkr

2027 = 10 mnkr

2028 = 14 mnkr

Förvaltningschef

Karin Hallberg

§ 21

Förstudie Boende socialpsykiatri SoL

SOC 2024/50

Beslut

Socialnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för ett nytt boende inom socialpsykiatri på Holmängen, i enlighet med förstudie daterad 2024-02-14.

Bilaga

Bilaga 2: Förstudie boende socialpsykiatri SoL, daterad 2024-02-14

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens behovsinventering gällande boenden och lokaler 2024–2033 visade att det finns behov av att utöka platserna på särskilda boenden med 10 boendeplatser.

I socialtjänstlagen (SoL) finns bestämmelser om kommunens ansvar för boendesituationen när det gäller personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ska medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter personens behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning som behöver det till följd av betydande svårigheter i sin livsföring. Bostad med särskild service enligt SoL är en permanent boendeform och ges som bistånd efter individuell prövning

För att få rätt till bistånd krävs enligt SoL att den sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Funktionsnedsättningen ska vara varaktig och det sak finnas ett stödbehov över dygnet. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och socialtjänstens bistånd ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-14

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetschef PSO

Ansvarig handläggare

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/98

Handläggare
Eric Bönström
Eric.bonstrom@vanersborg.se
0521-72 25 55

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Igångsättning lokalplanering för nytt serviceboende enligt LSS på Blåsut

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta om vem som mest lämpad att utföra lokalplanering för nytt boende inom socialpsykiatri på Holmängen med hänsyn till ABVBs ägardirektiv, som anger att bolaget skall samverka med kommunen för att erbjuda boende för personer med särskilda behov

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har föreslagit samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för ett nytt serviceboende enligt LSS på Blåsut. Med anledning av ABVBs ägardirektiv som anger att bolaget skall samverka med kommunen för att erbjuda boende för personer med särskilda behov önskas ett beslut från kommunstyrelsen om vem som är mest lämpad att utföra lokalplanering.

Beredning

Beredning har genomförts i en förstudie utförd av Socialförvaltningen.

Underlag

Förstudie Servicebostad LSS. SOC 2024/49

Beslut Socialnämnden 2024-02-29 §20

ABVBs Ägardirektiv

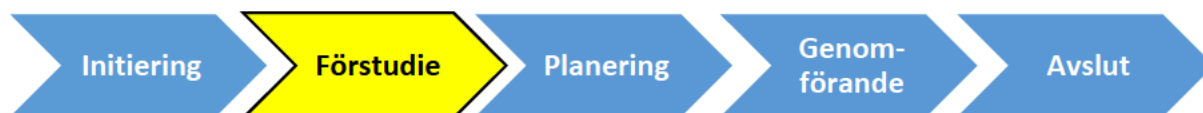
Hans Larsson
Verksamhetschef

Sändlista

Verksamhetschef fastighet och service
Enhetschef Projekt & BAB
Kommunstyrelsen

Förstudie - Servicebostad LSS

Namn/benämning förstudie Förstudie – Ny servicebostad LSS 2028	Datum för godkännande av förstudien 2024-02-29, § 20
Beställare (projektägare) Socialförvaltningen	SOC 2024/49

2024-02-14

Sammanfattning av rapporten

Förstudie har genomförts av arbetsgrupp som bestått av professioner från socialförvaltningen, VD för AB Vänersborgsbostäder och verksamhetschef för samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetsgruppen har träffats under hösten för att klargöra behovet av en ny bostad. Målgruppen för boendet är vuxna med LSS tillhörighet personkrets 1.

Utifrån inventering gällande boendebestand och kontakt med korttidsverksamheter finns ett antal personer med behov av formen servicebostad LSS. Uppdraget har varit att identifiera när och var en servicebostad ska stå färdigt och antal platser.

Förstudien förespråkar att bygga ny servicebostad på Blåsut med motivering att samhällsbyggnadsförvaltningens föreslagna tomt är lämplig med ett bra geografiskt läge. Bostäder enligt LSS ska etableras i olika delar av kommunen och på Blåsut finns endast en gruppboestad sedan tidigare. Ytterligare aspekter är att det är nära till busshållplats och tågförbindelser vilket främjar självständighet.

Enligt ett av kommunens inriktningsmål som kommunfullmäktige beslutat om (KF 2023-06-21, § 105) ska det i Vänersborgs kommun finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv.

Bakgrund

Socialnämndens behovsinventering gällande boenden och lokaler 2024–2033 visar att funktionshinderomsorgen har behov av att utöka med 10 boendeplatser.

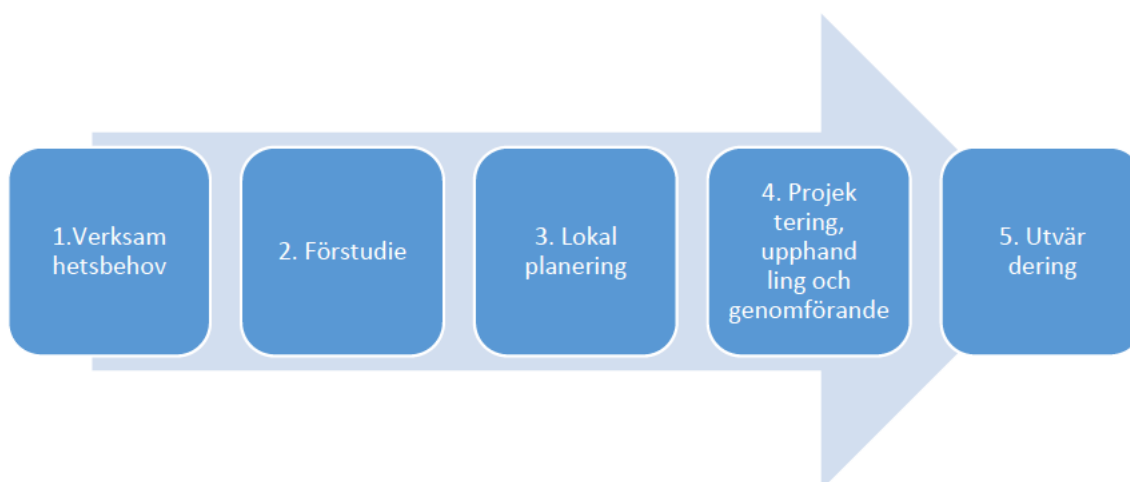
Det är svårt att göra en säker prognos gällande behov av platsantalet då det är flera faktorer som spelar in. En viktig faktor är boendestödets möjligheter att tillgodose den enskildes behov i ordinärt boende. Valfärdsteknik är ytterligare aspekter som kan fördröja behov av servicebostad LSS.

Syfte och mål

Målet för förstudien är att ge ett beslutsunderlag till socialnämnden för att de ska kunna fatta beslut om vilket lösningsalternativ för lokalbehovet som ska väljas. Syftet är att möta socialnämndens behov av boende inom funktionshinderomsorgen på ett hållbart och effektivt sätt i enlighet med målet för god ekonomisk hushållning.

Förstudien ska utgöra underlag för socialnämnden att fatta beslut i frågan och ta ärendet vidare till kommunstyrelsen, som efter lokalplanering genomförd av fastighetsägaren kan fatta beslut om projektering och genomförande, enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning.

2024-02-14

Omfattning och avgränsning

1.1 Avgränsning

Behovsinventeringen omfattar inte kommunens bostadsförsörjning i stort utan enbart de boenden där kommunen har ett särskilt ansvar. Utifrån socialtjänstlagen (SoL) har kommunen skyldighet att tillhandahålla bostäder till särskilda grupper och har det yttersta ansvaret för att personer som bor i kommunen får den hjälp och det stöd som de behöver.

I 5 kap. SoL regleras vilka personer socialnämnden har ett särskilt ansvar för:

- **Människor med funktionshinder:** 7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Förstudien vilar på behovsbedömningen gällande lokaler och boende 2025–2034 som beslutats om i socialnämnden 2023-10-26, § 115.

Metod

Utifrån de underlag som tagits fram har antaganden och uppskattningar gjorts av hur många bostäder och övriga lokaler som behövs för att täcka behoven. Lagstiftningen som säger vilket ansvar kommunen har ligger till grund för förstudien

Nulägesanalys

Kommunen har 48 lägenheter i servicebostad enligt LSS. När det gäller åldersstruktur så är det en person som är över 70 år.

Kravanalys

Insatsen bostad med särskild service enligt LSS kan utformas som en gruppbostad eller servicebostad. De skiljer sig i viss mån åt i fråga om hur många som bor i bostaden och hur den är utformad.

2024-02-14

I förarbetena till LSS framgår att med servicebostaden avses en bostadsform med visst fast basstöd genom anställd personal för boendet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt.

Antalet boende i en servicebostad bör vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet och en institutionell boendemiljö undviks.

Verksamheten enligt LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagen. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Därför är det också viktigt att bostaden inrättas i en miljö som ger de boende förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

En bostad med särskild service är den enskildes hem. Detta ställer särskilda krav på bostadsstandarden. I förarbetena till LSS uttalas att huvudregeln bör vara att de generella byggbestämmelser som gäller för bostäder i allmänhet också ska gälla för bostadslägenheter i en gruppboestad. Därutöver bör dimensioneringen bedömas med hänsyn till den enskildes servicebehov och ibland behov av utrymmeskrävande hjälpmedel. Krav på byggnader finns bl.a. i plan- och bygglagen

Vilka generella krav som byggnader ska uppfylla regleras i plan- och bygglagen (2010:900), PBL och plan- och byggförordningen (2011:338). En byggnad ska enligt 8 kap. 1 § PBL

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

För att uppfylla det krav på lämplighet för sitt ändamål som anges i 8 kap. 1 § 1 plan- och bygglagen ska en byggnad som innehåller bostäder vara utförd på ett sådant sätt att bostäderna i skälig utsträckning har avskiljbara utrymmen för sömn och vila, samvaro, matlagning, måltider, hygien och förvaring.

Bostäderna ska med hänsyn till användningen ha inredning och utrustning för matlagning och hygien.

Resultat och analys

- En lämplig tomt för nybyggnation har identifierats på Blåsut. Byggnaden skulle uppföras av samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Tomten får bebyggas med enplanshus. Det är nära till busshållplats vilket främjar självständighet och tillgång till aktiviteter i centrum och tågförbindelser i Öxnared. Tomten ägs av Vänersborgs kommun.
- En lämplig tomt för nybyggnation har identifierats på Mariedal. Byggnaden skulle uppföras av samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Tomten får bebyggas med tvåplanshus. Det är nära till busshållplats vilket främjar självständighet och tillgång till aktiviteter i centrum. Tomten ägs av Vänersborgs kommun.

Förstudien förespråkar att bygga ny servicebostad på Blåsut med motivering att tomten är lämplig för denna form av bostad och har ett bra geografiskt läge. Bostäder enligt LSS ska

2024-02-14

etableras på olika delar av kommunen och på Mariedal med omnejd finns 4 gruppbestäder i förhållande till en gruppbestad i Blåsut. Blåsut har också nära till busshållplats och tågförbindelser vilket främjar självständighet.

Kostnadsbilden är likvärdig utifrån båda alternativen.

Rekommendationer

Bostad om ca 600 kvadratmeter där varje lägenhet är ca 35–40 kvadrat med kök. I bostaden finns gemensamhetsutrymme och personalutrymme. Tillgång till ett antal parkeringar. Teknisk utrustad. Närhet till busshållplats.

Moment	2025	2026	2027	2028
Lokalplanering	X			
Projektering		X		
Genomförande			X	
Färdigställd				X

Fortsatt arbete

Förstudien övergår efter beslut i socialnämnder till planeringsstadier.

Budget och nyttoanalys

Samhällsbyggnad prognostiserar en budget till 25 miljoner i 2024 års värde med en preliminär fördelning av:

2026 = 1 mnkr

2027 = 10 mnkr

2028 = 14 mnkr

Förvaltningschef
Karin Hallberg

§ 20

Förstudie Servicebostad LSS

SOC 2024/49

Beslut

Socialnämnden föreslår samhällsbyggnadsnämnden att starta lokalplanering för ett nytt serviceboende enligt LSS på Blåsut, i enlighet med förstudie daterad 2024-02-14.

Bilaga

Bilaga 1: Förstudie Servicebostad LSS, daterad 2024-02-14

Sammanfattning av ärendet

Utifrån inventering gällande boendebestånd och kontakt med korttidsverksamheter finns ett antal personer med behov av formen servicebostad LSS.

Insatsen bostad med särskild service enligt LSS kan utformas som en gruppboende eller servicebostad. De skiljer sig i viss mån åt i fråga om hur många som bor i bostaden och hur den är utformad.

I förarbetena till LSS framgår att med servicebostaden avses en bostadsform med visst fast basstöd genom anställd personal för boendet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt.

Antalet boende i en servicebostad bör vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet och en institutionell boendemiljö undviks.

Verksamheten enligt LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagen. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Därför är det också viktigt att bostaden inrättas i en miljö som ger de boende förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

En bostad med särskild service är den enskildes hem. Detta ställer särskilda krav på bostadsstandarden. I förarbetena till LSS uttalas att huvudregeln bör vara att de generella byggbestämmelser som gäller för bostäder i allmänhet också ska gälla för bostadslägenheter i en gruppboende. Därutöver bör dimensioneringen bedömas med hänsyn till den enskildes servicebehov och ibland behov av utrymmeskrävande hjälpmedel. Krav på byggnader finns bl.a. i plan- och bygglagen.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-14

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-02-29

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetschef PSO

Ansvarig handläggare

			Utdragsbestyrkande

2024-04-04

Dnr: SBN 2024/64

Handläggare
Frida Bang
Frida.bang@vanersborg.se
0521-721199

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Uppföljning av dialog om "Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation"

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Som en del i utbildnings- och implementeringsprocessen i den av kommunfullmäktige 2023-06-21 §104 beslutade riktlinjen för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, kallade kommunstyrelsen 2023-11-29 facknämndernas presidier, kommunfullmäktiges presidium, förvaltningschefer samt kommunens revisorer till utbildningen "Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation".

Vid samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2024-02-29 återkopplade samhällsbyggnadsnämndens presidium med förvaltningschef från den inledande utbildningsdagen, och dialog fördes i nämnden om de teman utbildningsdagen berörde.

På samhällsbyggnadsnämndens sammanträde i april presenteras en sammanställning av vad som sades vid dialogtillfället 2024-02-29.

Lovisa Wagnervik
Verksamhetschef

Sändlista

Kommunstyrelseförvaltningen
Förvaltningschef
Verksamhetschef administrationen
Nämndsekreterare

Sammanställning av dialog om "Roller, ansvar och samarbetsformer för politik och tjänsteorganisation"

Samhällsbyggnadsnämnden 2024-02-29

1. *Ser vi behov av att utveckla tydlighet och respekt mellan rollerna politik – tjänsteperson och politiker – politiker?*
 - Över lag upplevs det vara ett bra klimat i samhällsbyggnadsnämnden, både mellan politiker och mellan politiker och tjänstepersoner.
 - Vi ingår i en politiskt styrd organisation. Konflikt och debatt kan vara viktigt.
 - Konflikt kan generera i att organisationen utvecklas, men det kan även stjälpa en organisation genom att det kan påverka dess produktivitet och effektivitet.
 - Det är aldrig okej med personangrepp. Det är viktigt att vi tänker på hur vi uttrycker oss och att vi visar respekt för varandra.
 - Om samhällsbyggnadsnämnden inte beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut innebär inte det att samhällsbyggnadsnämnden tycker att förvaltningens arbete är dåligt.
 - Det är viktigt att samhällsbyggnadsnämnden får till sig via förvaltningschef om tjänstepersoner upplever att de inte blivit bemötta med respekt. För politikerna finns det möjlighet att diskutera oenigheter och hantera eventuella konflikter i samband med sammanträdet, exempelvis under ajournering. Tjänstepersoner som endast medverkar på sammanträdet under en föredragning blir inte en del av den dialogen.
 - Viktigt att från både tjänstemannahåll och politikerhåll återkoppla när man upplever att man inte blivit rättvist behandlad, annars kan vi inte motverka sådana mönster.
 - Diskussion om relationen politiker – tjänsteperson. Att man som politiker inte ska försöka påverka utfallet i ett ärende genom kontakt med tjänstepersoner.
2. *Vad fungerar bra idag? I vilka situationer lever vi som vi bör?*
 - Det är över lag ett trevligt klimat i samhällsbyggnadsnämnden. Tjänstepersoner på förvaltningen upplever det som lätt att komma och föredra. Tjänstepersoner uppskattar att politikerna är intresserade och ställer frågor på deras arbetsområden, det visar en uppskattning för tjänstepersonernas professioner.

- Diskussion om att kultur, arbetssätt och tolkning av roller varierar mellan nämnderna. I samhällsbyggnadsnämnden främjar vi en öppen diskussion exempelvis genom "övriga frågor" och "förvaltningsinformation" vilket fungerar bra och uppskattas.

3. *När blir det inte som det bör vara? Varför?*

- I förslag till beslut ska det finnas ett ställningstagande från förvaltningen däremot är det viktigt att det framgår vilka avväganden som gjorts i bedömningen. För- och nackdelar behöver motiveras på ett korrekt, opartiskt och pedagogiskt sätt. Framgår inte detta i beslutsunderlaget kan det skapa en frustration hos politiken.
- Diskussion om presidiets roll i att bereda ärenden och inte skicka upp ärenden för beslut i samhällsbyggnadsnämnden om underlaget inte anses klart.
- Det finns en önskan från politikens håll att fokusera mer på processer i större ärenden, för att skapa en förståelse för ärendegången. Finns det ett tydligt processschema skulle det bli tydligare när ärendet bereds på förvaltningsnivå och när politiken kommer ha möjlighet att yttra sig. Det skulle i sin tur förtydliga de olika rollerna politik-tjänsteperson och politiker skulle inte känna att de behöver "lägga sig i" tjänsteorganisationen.

4. *Hur vill vi ha det?*

- Ett öppet och tillåtande klimat.
- Diskussion om begreppet "snällhet", det finns en delad mening av vad det innebär. Det kan tendera att uppfattas som något svagt medan andra menar att det handlar om att man är accepterande, tillåtande och lyssnande. Det är viktigt att "snälltolka". Att bli ifrågasatt behöver inte innebära att man som person blir ifrågasatt utan att man är oenig i sak.
- Debatten ska ske under sammanträdena och inte utanför.
- Diskussion om sammanträdets upplägg. Eventuell debatt mellan politiker bör ske efter föredragning av ärendet när ansvarig tjänsteperson är på plats och kan svara på nämndens frågor.
- Samhällsbyggnadsnämnden lyfter att det är bra föredragningar från Samhällsbyggnadsförvaltningen vilket uppskattas.

2024-04-02

Dnr: SBN 2024/102

Handläggare
Håkan Ek
hakan.ek@vanersborg.se
0521-72 12 50

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om ändring av avgift för gravplats för smådjur

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ändra avgiften för begravning av smådjur på kommunens begravningsplats enligt bilaga *Avgift för gravplats för smådjur*.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2014-03-26 § 23 att bemyndiga samhällsbyggnadsnämnden att fastställa taxa för begravningsplats för smådjur. Kommunfullmäktige beslutade också att samhällsbyggnadsnämnden årligen omräknar taxan enligt konsumentprisindex (KPI).

Taxan i oktober 2014 var 800 kronor. Efter uppräkningsen enligt (KPI) så kommer taxan i oktober 2024 vara 1040 kronor.

Lagstadgad moms tillkommer.

Underlag

Kommunfullmäktiges beslut 2014-03-26 § 23

Marina Karlsson
Verksamhetschef

Bilagor

Avgift för gravplats för smådjur

Sändlista

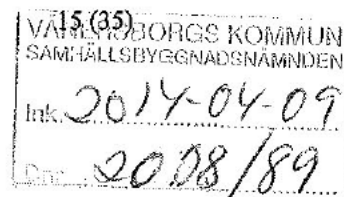
Enhetschef park
Verksamhetschef gatuenheten

2014-03-26

§ 23

Dnr KS 2013/443

Taxa för viloplats vid djurkyrkogård för smådjur på Holmängen

Ärendebeskrivning

Gatuenheten, enheten för park, har på uppdrag av Fastighetsenheten, under hösten 2013, ställt i ordning en begravningsplats för smådjur på Holmängen. Begravningsplatsen har 180 platser samt en samlingsplats för besökare.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i skrivelse 2013-11-25 redovisat platsernas storlek m m samt regler för nyttjandet. En taxa för begravningsplats för smådjur med regler och föreskrifter har upprättats.

Samhällsbyggnadsnämnden har vid sammanträde 2013-12-12, § 177, föreslagit att Kommunfullmäktige

- skulle bemyndiga Samhällsbyggnadsnämnden att fastställa taxa för begravningsplats för smådjur
- att den årliga omräkningen enligt konsumentprisindex (KPI) skulle göras av Samhällsbyggnadsnämnden

Ärendet har beretts av Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens behandling av ärendet 2014-02-12, § 32

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bemyndigar Samhällsbyggnadsnämnden att fastställa taxa för begravningsplats för smådjur. Kommunfullmäktige beslutar vidare att Samhällsbyggnadsnämnden årligen omräknar taxan enligt konsumentprisindex (KPI)

Kommunfullmäktige noterar slutligen att Samhällsbyggnadsnämnden, under förutsättning av Kommunfullmäktiges beslut, beslutat att för år 2014, anta taxa för begravningsplats för smådjur med regler och föreskrifter.

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Gunnar Lidell (M) yrkade bifall till Kommunstyrelsens förslag med instämmande av Kate Giaever (S).

Forts § 23

Dnr KS 2013/443

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bemyndigar Samhällsbyggnadsnämnden att fastställa taxa för begravningsplats för smådjur. Kommunfullmäktige beslutar vidare att Samhällsbyggnadsnämnden årligen omräknar taxan enligt konsumentprisindex (KPI)

Kommunfullmäktige noterar slutligen att Samhällsbyggnadsnämnden beslutat att för år 2014, anta taxa för begravningsplats för smådjur med regler och föreskrifter.

✓ Protokollsutdrag:

Samhällsbyggnadsnämnden för publicering av antagen taxa med regler och föreskrifter

Avgift för gravplats för smådjur

Innehållsförteckning

Inledning3

Syfte3

Undantag och avgränsningar.....3

Uppföljning och utvärdering3

Dokumenttyp Avgiftsdokument	Dokumentnamn Avgift för gravplats för smådjur	Antagen SBN 2013-12-12 § 177	Antagen av Samhällsbyggnadsnämnden
Dokumentägare Samhällsbyggnadsnämnden	Dokumentansvarig Verksamhetschef gatuenheten	Reviderad 2024-04-11 §xx	Giltighet Tillsvidare
Dokumentinformation Dokumentet berör avgifter och förutsättningar för gravplats för smådjur	Diarienummer SBN 2024/102	Uppföljning Årligen En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Gravplats smådjur		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns			

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade 2014-03-26 § 23 att bemyndiga samhällsbyggnadsnämnden att fastställa taxa för begravningsplats för smådjur. Kommunfullmäktige beslutade även att samhällsbyggnadsnämnden årligen ska omräkna taxan enligt konsumentprisindex (KPI).

Syfte

Syftet med dokumentet är att tydliggöra för invånare vilka avgifter och förutsättningar det finns för att få ha en gravplats för smådjur i Vänersborgs kommun.

Avgift

Grundavgiften för en gravplats är 800 kronor. Avgiften är baserad på konsumentprisindex (KPI) årsmedeltal för 2014 (313,49 med basår 1980=100). För varje efterföljande år ska avgiften justeras så att den följer årsmedeltalet för KPI. Avgiften kan inte sättas lägre än grundavgiften. Lagstadgad moms tillkommer.

Regler och föreskrifter Förutsättningar

1. Gravplatsinnehavaren ska vara bosatt i Vänersborgs kommun.
2. Ansökan om gravplats för smådjur görs via kommunens ansökningsblankett.
3. All jordfästning ska utföras i kommunens regi.
4. Jordfästningen utförs vardagar mellan 1 april och 1 november, då marken är tjälfri.
5. All jordfästning sker minst 1 meter under markytan.
6. Jordfästning sker först efter att båda parter undertecknat avtal samt erlagd betalning. ~~om 1000 kronor (inklusive moms)~~
7. Används omslutning av djuret ska det vara av lätt nedbrytbart material.
8. Fram till jordfästningen förvaras djuret av djurägaren.
9. Djur över sex kilo kremeras före jordfästning, **detta ansvarar djurägaren för.**
10. Gravplatsen är 80x80 cm och sköts av innehavaren.
11. Utmärkning av gravplats med nummerskylt utförs av kommunen.
12. Samtliga privata ägodelar tas bort av gravplatsinnehavaren vid avtalets utgång.
13. Gravplats upplåts i fem år. Rätten till gravplatsen kan förlängas ytterligare fem år mot erläggande av ny avgift **och då med avgift för innevarande år.**

Publicering

Dokumentet är ett politiskt antaget styrande dokument som publiceras på kommunens hemsida.

Uppföljning och utvärdering

Dokumentet följs upp och aktualiseras årligen av samhällsbyggnadsförvaltningen i samband med prisindexjustering av avgiften. Vid behov av större förändringar revideras dokumentet i samhällsbyggnadsnämnden.